

MICHEL ZEVACO

pardayanlar serisi:10

PARDAYAN'IN SONU

baskan yayınları

PARDAYAN'IN SONU

Dünyanın en ünlü tarih, aşk,
macera ve kahramanlık romanı

BASKAN YAYINLARI

MICHEL ZEVACO

Çeviren :

CEMİL CAHİT CEM

SELCOEPUB

Güzel Sanatlar Matbaası A. Ş.
tesislerinde dizilmiş ve basılmıştır
İktibas Hakkı Mahfuzdur.
İSTANBUL — 1972

BEKLENMEDİK BİR OLAY

Çevresi Concini'nin muhafızlarıyla kısıklıvrak sarılı evden çıktılar. Valvert'in atı getirildi. Muhafızlarını bile hayrette bırakan bir sükûnetle ve rahatça hayvanına atladı. Sonra etrafını bir kolağan etti. Dar sokak, bomboş görünüyor, hava da kararıyordu. Valvert, eğer görmüş olsalardı, muhafızlarını epey düşündürecek olan bir şekilde gülümsedi. Altında, her türlü zorlanmaya dayanabilecek bir hayvan bulunduğunu görünce aklından, basan karanlığın yardımıyla çılgınca bir teşebbüse girişmek geçmişti. Gerçi kendisinde en ufak bir silâh bile yokken ve etrafı tepeden tırnağa silâhlı otuz kişi tarafından çevrilmişken başarı imkânı pek azdı ama ne olursa olsun, yine de bir kere denemeye değerdi. Zaten nasıl olsa ölüme götürülüyor değil miydi?

Birden aklına Landry Coquenard geldi. Onsuz gidemezdi. Onu da kurtarması lâzımdı. Gözleriyle arandı ve iki sıra önünde onu da gördü. Fakat Landry'in bağları çözülmemiş, üstelik bir süvarinin önüne çuval gibi atıldıktan başka ata da bağlanmıştı. Bu durumda Landry'i kaçırmaya imkân olmadığını anladı. Ama öte yandan Landry olmadan kaçmayı aklından bile geçiremezdi. O halde kendini de feda edecek ve kalacaktı.

Kafile yavaş yavaş yola koyuldu. İki mahpus, birbirlerinden ayrı bir halde ortaya alınmış, sıkı bir göz hapsinde tutuluyordu. Concini, adamlarının on adım kadar ilerisinde Rospignac ile yanyana yol alıyordu. İkisi de keyiflerinden gülüyordu. Concini, Odet de Valvert ve Landry Coquenard'ın yakalandı-

ğına memnundu. Rospignac ise çiçekçi kızın, Kraliçenin tahtırevanında gittiğine ve böylece Concini'nin elinden kurtulduğuna seviniyordu.

İki adam böyle konuşa gülüşe, yavaş yavaş yollarına devam ettikten bir süre sonra sola sapıp Vaugirard sokağına girdi. Arkalarından gelen kafile ise Casset sokağında kaldı.

Vaugirard sokağında henüz bir-iki metre ilerlemiş ilerlememişlerdi ki birdenbire Concini'nin arkasına oldukça ağır bir şey düşer gibi oldu. Bu ağırlık, az kalsın hayvana bile diz çöktürecekti. Concini:

— «Vay Canına!» Diye bağırırken ardına bakıp sırtına yüklenircesine abanan şeyin ne olduğunu görmeye çalıştı. O zaman bütün vücudunun iki müt-hiş kıskaç tarafından sımsıkı sarıldığını hissetti ve bu kıskaçları söküp atmak için boşuna uğraştı. Aynı anda, tanıdığı, soğuk, korkunç bir sesin kulağına, tehditkâr bir edâ ile mırıldandığını duydu:

— «İn aşağı, Concini!..»

Concini, bu sesi duyar duymaz dehşet içinde kalı-vermişti. Bağırıp imdat istemeye çalıştıysa da sesi gırtlığında boğulup tıkanı. Vücudunu sıkan kıskaçlar, şimdi omuzlarına doğru yükselip gırtlığına yapışmışlar ve kendisini yarı yarıya boğmaya başlamışlardı. Korkunç bir kâbus görüyormuş gibi olan Concini, birden atın üstünden sökülürcesine kaldırılıp havalandırıldığını ve bir paket gibi fırlatıldığını duydu. Aynı anda nereden çıktıklarını bilemediği ve karanlıkta ancak seçebileceği iki şeytan belirmiş, ür-kütücü homurtularla kendisini kısıvrak yakalay-vermişlerdi O zaman, yalnız sesiyle bile Concini'nin ödünü patlatan ve İtalyanı bir saman çuvalıymış gibi kaldırıp yere fırlatıveren o korkunç yaratık, şaşırtıcı bir çeviklikle kendini de yere attı ve hemen hemen aynı anda Concini'nin yanında bitiverdi.

Gecikmeden söyleyelim ki — zaten okuyucularımız da anlamışlardır — bu müthiş yaratık Pardailan'dan başkası değildi. İki şeytana gelince, onlar da yerden bitivermemiş, sadece saklandıkları bir köşeden fırlamış olan Escargasse'yle Gringaille'den başkası değildi... Ve ikisi de Concini'nin eski ahbablarıydı.

Bütün bunlar o kadar kısa bir zamanda gerçekleşmişti ki, ne efendisinin yanında giden Rospignac işi yeterince kavramaya vakit bulabilmiş, ne de Casset sokağındaki kafile henüz Vaugirard sokağına girmişti.

Concini şaşkınlığından afallamışken tembihlerini önceden almış olan Escargasse'yle Gringaille de saniye kaybetmeden işe girişip elçabukluğuyla ayağını yere basmadan silâhları buhar olmuşçasına uçurmuş ve İtalyan bu işteki sırrı bir türlü kavrayamamıştı. Sonra iki arkadaş, kendisini sımsıkı tutup aralarına almışlardı. Daha da kötüsü, aynı anda gırtlığında sivri bir haçer ucu belirivermişti. Öte yandan, iki ahbab hem iş görüyor, hem de lâf ebeliğini elden bırakmıyorlardı. Escargasse en alaycı tebessümüyle:

— «Gelelim ahbablığa» diyordu. «Nasılsınız bakalım. Sinyor Concini? Birbirimizi görmeyeli epey zaman oldu sanırım.»

Gringaille de en ciddî tavrıyla:

— «Yine buluştuk... Tevekkeli dağ dağa kavuşmaz, ama insan insana kavuşur, dememişler... Ama belki bizi tanımaz bile... Tabii tanımaz. Küçükler unutulur gider...»

İki kocaman ve insafsız çocuk gibi eğleniyorlardı. Eski efendilerinin kençilerini pekâlâ tanıdığının ikisi de farkındaydı. Nitekim Concini, korkusunu açığa vuran bir sesle ikisinin de adlarını çabucak söyleyiverdi:

— Escargasse... Gringaille...»

Escargasse sevindi:

— «Bak, nasıl da tanıdı.»

Gringaille de:

— «Monsenyör, biz âcizleri hatırlamak suretiyle bizlere şeref bahşediyorlar,» dedi.

Concini'nin korkusu, ikisi de yeterince korkunç oldukları halde, asıl bu ikisini tanımış olmasından ileri gelmiyordu. Pardaillan'ın sesini tanımış olması, başlıca korku nedeniydi onun için. Zaten şimdi, Şövalyenin de pek hoş olmayan bir gülümseyişle kendine doğru geldiğini görmüştü. Ve bu gülümseyiş, Concini'nin korkusunu iki misline çıkarmıştı. Dehşetten titreyen sesiyle:

— «Mösyö de Pardaillan» diye söylendi.

Şövalye:

— «Ta kendisi» dedi.

Ve hemen, müthiş bir soğuklukla ekledi:

— «Eğer bu işten yakayı sağ sâlim kurtarmak istiyorsanız, adamlarınıza rahat durmalarını tembih ediniz, Concini...»

İyi ama, bu zamana kadar Concini'nin yordakçısı Rospignac ne yapmıştı? Neden hareketsiz kalakalmıştı? Pek basitti: Concini'nin hücumu uğrayıp yere indirilmesi ve iki ahbabın arasında sıkıştırılması o kadar çabuk olup bitmişti ki Rospignac neye uğradığını anlayamamıştı. Kendine geldikten sonra da yol kesenlerin hücumuna uğradığını sanmıştı. Haksız da değildi. Bu geç saatte, şehir dışındaki bu ıssız yerde böyle bir felâketle karşılaşması pekâlâ mümkündü. Durumu kavrar kavramaz, saldırganlara mukabele etmeye karar vermişti, ama, o zaman da iş işten geçmiş ve Concini'nin derhal hançerleneceğini anlamıştı. Bu düşünce, kendisini olduğu yere mihlayıverdi...

Ama, hiçbir iş görmeden duracak cinsten bir adam da değildi. Değil böyle kalabalık maiyeti varken, yalnız bile olsa muhakkak saldırırdı. Onun için hemen düdükle işaret vererek adamlarına yapılacak manevrayı belirtti. Bir yandan da sert bir sesle bağırdı:

— «Heey, çapkınlar! Yaptığınız işe dikkat edin!. Kime sataştığının farkında mısınız?»

Bu sırada Şövalye'nin tembihi, Concini'ye soğuk terler döktürüyordu. Tehdidin gayet ciddi olduğunu biliyordu. Fakat herşeye rağmen gururunu kıramadı ve tereddüt etti.

Ötede muhafızlar, tam bir düzen içinde, düdükle işaret edilen manevrayı yapıyorlardı. Pardailan hiçbir şey söylemiyor, hiçbir hareket yapmıyordu. İşten anlayan bir insan tavrıyla manevranın başarılışına bakıyordu ve dudaklarında hâlâ o, Concini'ye soğuk terler döktüren tebessüm vardı... Öte yanda Gringaille ile Escargasse ise hem söyleniyor, hem de harıl harıl iş görüyorlardı ve gördükleri iş yeterince açıktı..

Gringaille diyordu ki:

— «Benim için namlı Concini'yi hasta bir domuz gibi kıtır kıtır kesmek kadar büyük bir sevinç ve şeref olamaz.»

Bunu söylerken hançerinin ucunu Concini'nin gırtlığına adamakıllı dayayarak herifi can acısından kıvrandırıyor.

Escargasse ise gülüyordu:

— «Doğrusu, bu kadar keyifli bir işte benim de payımın olmadığını söylenmesini istemem.»

Ve ardından o da hançerinin ucunu, kaskatı kesilen Concini'nin gırtlığına dayayıp batırmaya başlamıştı.

Ötede süvariler, atlarını dört nala sürerek, yıldırım hızıyla hücumla kalkmışlardı. Bunun üstüne Gringa-

ille ile Escargasse tüyleri bile oynamadan, keyifli keyifli homurdanarak, hançerlerini Concini'nin gırtlığına dayadılar. Artık Concini, yarım saniye daha tereddüt ederse işinin biteceğini anladı. Korkusu gururunu yendi ve bütün gürültüleri bastıran bir sesle:

— «Kimse yerinden kıpırdamasın!» Diye bağırdı.

Bunun üzerine hücum, diriden çok ölü bir hâlde bulunan Concini'nin iki adım ötesinde hemen durdu. Aynı anda iki damla kan, Concini'nin gırtlığından kayıp gömleğinin kızıla boyanmış olan yakasında kayboldu.

Pardaillan hiçbir şey olmamış gibi aynı sâkin tavrıyla:

— «Şimdi konuşabiliriz» dedi.

Concini kendini toparlamış, düşünüyordu: Pardaillan kendisini neden yakalamıştı? Yanında otuz kişi vardı, Şövalye, onu öldürse bile adamları öcünü korkunç bir şekilde alabilirlerdi. Fakat o öldükten sonra öcü alınmış, kaç para ederdi? Şövalye'nin bu işi Odet de Valvert'i kurtarmak için yaptığı aklına gelmiyordu. Çünkü delikanlı ile Şövalye'nin tanışıklarından haberi yoktu. Pardaillan konuşmaktan bahsetmişti. Demek bir pazarlık vardı. Concini pazarlıkta zekâsına pek güveniyor ve yakayı mümkün meretebe ucuz kurtaracağına inanıyordu. İlk sersemliğini üstünden atarak kendine acındırır bir tavır takındı ve:

— «Mösyö de Pardaillan» dedi. «Bana karşı hiçbir harekette bulunmayacağınıza söz vermişsiniz... Sizin dürüstlüğünüzden bahsederlerdi ama, demek ki sözünüzü tutmadığınız da olurmuş. Sonra bir tek adama karşı üç kişi saldırıyorsunuz, Mertliğiniz, kahramanlığınız nerede kaldı, bilmem ki?»

Pardaillan, hiçbir şey söylemeden onun sözünü bi-

tirmesini bekledikten sonra soğuk bir tavırla gerçeği açıkladı:

— «Dürüstlüğü tenkit edilen adam, siz ona karşı hiçbir harekette bulunmadığınız takdirde, o da size karşı hiçbir şey yapmamaya söz vermiştir» dedi.

Concini itiraz etti:

— «Ama, ben sözümde durdum.»

Pardaillan kestirip attı:

— «Hayır, sözünüzde durmadınız ve benim adamlarımdan birine sataştınız!»

Concini bir türlü Valvert'i akıl edemiyordu:

— «Ben mi?» Dedi. «Eğer böyle bir şey yaptımsa Allah beni kahretsin!»

Pardaillan, yine o her zamanki soğukkanlılığıyla cevap verdi.

— «Daha bugün, şimdi çıktığınız evinizde, benim adamlarımdan birine saldırdınız. Hem de nasıl?.. Bir tek adama karşı, bütün haydut sürünüzü kullanarak... Yani otuz kişiyle bir kişiye sataştınız. Hem eminim ki onu kimbilir nasıl bir hile ile ele geçirmişsinizdir. Bize gelince, biz yine eski kahramanlık geleneklerimizi bozmadık. Üç kişiyle otuz kişilik bir maiyetin başında bulunan sizi yakaladık. Böylece yine, kadınların koyunlarında kazanmış olduğunuz mareşallik esasının içyüzünü göstermiş oldunuz...»

Pardaillan bu sözleri, heyecanlanmadan söylüyordu ama, herbiri Concini'nin suratında birer kamçı gibi şaklamıştı. Fakat pabucun pahalı olduğunu bilen Mareşal d'Ancre hazretleri, istifini hiç bozmayaarak Pardaillan'ın kimi imâ ettiğini sanki yeni anlamış gibi:

— «Ha, siz demek şu Valvert macerasından söz ediyorsunuz?» Dedi.

Pardaillan sert bir tavırla:

— «Lütfen, Kont de Valvert deyiniz» dedi.

Concini de, Kraliçe Catherine de Médicis gibi, zamanında aşağıdan almasını pekâlâ bildiğinden:

— «Nasıl isterseniz, efendim... Nasıl isterseniz..» Diye söylenmekle beraber sinsi sinsi alaya da kalkıştı:

— «Yoksa Kont de Valvert akrabanızdan mıdır? Vallahi bilmiyordum!..»

— «Öyledir. Kendisini oğlum gibi severim. Şimdi onu bırakalım. Siz, benimkilerden birini ele geçirdiniz, ben de sizi ele geçirdim. Önce siz bana akrabama verin. Ben de sizi serbest bırakayım. Bakın, ne kadar ucuz kurtulacaksınız...»

Concini o fikirde değildi. Valvert'i serbest bırakmak hiç işine gelmiyordu. Kaçamak cevap vermeye kalkıştı:

— «Ya reddedersem?..»

Pardaillan soğukça:

— «O zaman ben de sizi serbest bırakmam.» Dedi. «Hem şurasını da bilin ki, sizin Odet'e karşı yapacağınız muamelenin aynısını ben de size yaparım.»

Concini'nin içi titredi ama, yine de meydanı terketmek istemiyerek:

— «Ya adamlarımı üstünüze saldırtırsam?» Dedi.

Pardaillan, aynı soğuklukla:

— «O zaman iş değişir» dedi. «Adamlarınız bize ulaşmadan önce şu iki ahbap sizi kıştır kıştır doğrayıverir.»

Ve alaycı bir gülümseyişle ilâve etti:

— «Şunlara baksanıza, Concini! Hiç sizi affedeceği benziyorlar mı?»

Yalan söylemiyordu. Gringaille ile Escargasse, bir yandan hançerleriyle oynarken bir yandan da tehdit

dolu bir gülümseyişle Concini'yi süzüyordu. Concini tekrar gözdağı verecek oldu:

— «Beni öldürseler bile öcümün hemen alınacağından şüpheniz olmasın. Hepinizi şuracıkta kıştır kıştır keseceklerdir.»

Pardaillan kaygısız bir tavırla:

— «Kendi payıma ölmek umurumda değil,» dedi. «İnsan, benim yaşıma geldikten sonra hayattan artık ne bekler ki?.. Hem, sonra bizim de ellerimiz armut toplayacak değil ya... Maiyetinizdeki serseriler o kadar kalabalık olabilirler ama, bizi alt edecekleri şüphelidir.»

Concini içinden: «*Lânet olsun!*» Diye söylendi. «*İnanırım. Bu şeytan, adamlarımlın hepsini doğrar ve buradan sapasağlam çıkar gider!*»

Ve bu düşünceyle kararını verdi. Öfke ve gururu bir yana bırakarak:

— «Rospignac! Mösyö de Valvert'i serbest bırakın!» Dedi.

Pardaillan:

— «Onlara söyleyin hiçbiri yerinden kımıldanmasın. Valvert buraya kendi kendine gelebilir» dedi.

Birkaç saniye sonra Valvert, Pardaillan'ın yanına geldi ve hiçbir şey olmamışçasına sâkin:

— «Zaten bensiz gitmeyeceğinizi biliyordum. Sizi sesinizden tanıdım,» dedi. «Ama şimdi Landry'i de serbest bırakmaları lâzım.»

Concini, Landry'in unutulacağını sanmıştı... Landry'nin akrabadan sayılamayacağını söylemeye kalktıysa da, Şövalye:

— «Concini,» dedi, «sonuna kadar efendice hareket edersen et, yoksa artık sabrım tükenmeye başlıyor haa!»

Concini, daha fazla ısrar ederse işlerin sarpa sara-

cağını kestirerek çâresiz, buna da boyun eğmek zorunda kaldı ve içinden lânet okuyarak, tehditler savurarak Landry'in de serbest bırakılması emrini verdi. Bağları çabucak çözülen Landry Coquenard, yavaş yavaş efendisinin yanına gelip uyuşan vücudunu ovuşturarak:

— «Denek daha ömrüm varmış,» dedi. «Yarın hemen kiliseye gidip bir adak mumu yakayım.»

Concini, henüz Pardaillan'la işinin bitmediğini ve yakayı kolay kolay kurtaramayacağını biliyordu ama, yine de şansını bir kere daha denemekten kendini alamadı:

— «Artık ben de serbestim, değil mi?»

Ve Escargasse ile Gringaille'ye dönerek:

— «Haydi beni bırakın» dedi.

Fakat Escargasse'yle Gringaille, onu bırakmak şöyle dursun, herifi kıştır kıştır doğrayamadıkları için fena halde üzülüp surat astılar.

Escargasse:

— «Vah vah!.. Efendimiz bizi bu kadar çabuk bırakıp gitmek mi istiyorlar?» Diye hayıflandı.

Gringaille de ilâve etti:

— «Halbuki kendisine elimizden geldiği kadar iyi bakmıştık...»

Şövalye ise Concini'nin sözüne şu cevabı verdi:

— «Bir dakika, Concini! Herhalde 'bizimle birlikte birkaç adım gelirsiniz, değil mi?»

Concini bu teklifi düşüncelerine uygun bulmuş olmalıydı ki, hemen kabul etti ve artık bu işi bitirmek istiyormuş gibi:

— «Peki, gidelim.» Dedi. Ve hemen Rospignac'a dönerek:

— «Siz de peşimizden gelin, Rospignac!» Emrini verdi.

Ama, onun için için yaptığı hesap, umduğu sonucu vermedi Zira Pardaillan alaycı bir tavırla:

— «Bütün bu kalabalığı peşimden sürükleyip götüreceğimi size kim söyledi?» Dedi. «Kendilerine söyleyin, Casset sokağındaki evinize girip siz dönünceye kadar beklesinler... Sakın biz adamakıllı uzaklaşmadan evden ayrılmaya kalkışmasınlar?.. Şu iki ahbabın kulakları pek deliktir. Arkamızda ufak bir şüpheli gürültü duyar duymaz, ilk iş olarak hançerlerini gırtlığınıza sokuverirler. Onun için bu noktayı adamlarınıza iyice belirtin de lüzumsuz gayretkeşliklere kalkışmasınlar.»

Concini, artık hiçbir hilenin kâr etmeyeceğini anlayıp çâresiz boyun eğdi ve öfkeden titreyen bir sesle:

— «Duydun ya, Rospignac?» Dedi.

Rospignac cevap verdi:

— «Evet, monsenyör, duydum... Emirleriniz harfi harfine yerine getirilecektir.»

Ve efendisini teselli etmek amacıyla:

— «Sabrediniz, monsenyör» diye ilâve etti. «Elbette kendilerine bugün değilse yarın, onlar için bu kadar elverişli olmayan bir durumda da rastlarız.»

Valvert seslendi:

— «Bana rastlamanı hiç tavsiye etmem, Rospignac... Sana verdiğim sözü hiç aklından çıkarma...»

Rospignac cevap vermedi. Herhalde Casset sokağındaki eve yönelmeye başlamış bulunan adamlarının gürültüleri arasında Valvert'in sözlerini duymamıştı. Pardaillan artık verdiği gözdağı üzerine bütün isteklerinin yapılacağından emindi. Zaten Concini'nin adamları da efendilerinin hayatının, emirlere uymalarına bağlı olduğunu iyice anlamışlardı. Nitekim Casset sokağındaki eve girinceye kadar hiç ses-

lerini çıkarmadılar ve ancak eve kapandıktan sonra Pardaillan'la arkadaşlarına savurmadıkları küfür bırakmadılar.

Bu sırada Şövalye de, Valvert'in koluna girdi ve:

— «Haydi, gidelim!» Dedi. Arkasından da Concini'ye dönerek:

— «Bize birazcık yol arkadaşlığı yapacaksınız,» diye ilâve etti. «Ne olur ne olmaz... Bakarsınız, yolda adamlarınıza rastlarız. Bir işaret vermeye filân kalkarsanız, şimdiye kadar canınızı kurtarmak uğrunda yaptığınız bütün fedakârlıklar boşa gider. Ağzından bir tek kelime çıkmayagörsün, sizi delik deşik ederiz!»

Concini, hiddetinden kudurup aklından çeşitli intikam planları kurarak boyun eğdi ve birlikte yola koyuldular. Pardaillan'la Valvert önde gidiyor, arkadan iki yanında iki ahbap çavuşlar bulunan Concini, en geriden de Landry geliyordu. Böylece, bir tek kelime konuşmadan Buci kapısına kadar geldikleri vakit Concini:

— «Artık serbest miyim?» Diye sordu.

Pardaillan da:

— «Biraz daha ileride serbest olacaksınız,» diye kesip attı.

Gerçi kapıda bir sürü muhafız vardı, ama Concini uslu durduğu için kafile kimsenin dikkatini çekmedi. Muhafızlar, bunlar arasında bir mahpusun bulunduğunu ve bu mahpusun, Fransa Kraliçesinin sevgilisi olmak dolayısıyla bütün Fransa'nın mukadderatını elinde tuttuğunu akıllarına bile getirmedi. Yola devam ederek Üniversite semtini bir baştan bir başa geçtiler. Nihayet Petit-Châtelet zindanı önüne geldikleri vakit, Pardaillan durup Concini'ye döndü:

— «Concini, artık serbestsiniz!»

Concini hür olduğunu öğrenince, derin bir nefes aldıktan sonra Şövalye'ye yaklaştı ve tehdit kokan bir sesle:

— «Şimdilik zafer sizde,» dedi. «Ama, benim de sıram gelecek. Bu işin böyle kalmayacağını siz de bilirsiniz, mösyö... Bundan böyle aramızda amansız bir mücadele başlıyor.»

Pardaillan buz gibi soğuk:

— «Umarım.» dedi.

Concini, hiddetten titreyen sesiyle devam etti:

— «Elime düşmekten sakının, size katiyen aman vermeyeceğim!»

Bu sefer de Pardaillan, ona eliyle dokunacak kadar yaklaştı ve küçümser bir edâ ile yüzüne eğilerek şu sözleri söyledi:

— «Macera dolu uzun ömrüm boyunca, sizden çok daha tehlikeli bir sürü düşmanla karşılaştım. Concini... Fakat onların hepsi öldü. Ben öldürdüm, demek istemiyorum, hepsi öldü diyorum, o kadar. Halbuki bakın, ben hâlâ yaşıyorum ve Tanrıya şükür, sapaşğlamım. Gerçi artık yaşlandım. Yıllar saçlarımı aklaştırdı, vücudumu uyuşturdu ve gücümü azalttı. Ama, buna rağmen şunu kesinlikle söyleyeyim ki, sizin hakkınızdan gelecek kadar kuvvetim var. Elinize düşersem bana aman vermeyeceğinizi söylüyorsunuz. İnanırım. Zaten tersini söylemiş olsanız, beni inandıramazdınız ki... Halbuki bakın, siz şimdi benim elimdesiniz, Concini. Şu elimin omuzunuza inmesi bile sizin bir saman çöpü gibi kırılmanıza yeterdi. Kimbilir, böyle bir şey yapsam, belki de çok yerinde olurdu. Çünkü siz, yılan gibi kafası ezilmesi gereken bir mahlûksunuz. Ama, ben bunu yapmak istemiyorum ve size fırsat veriyorum, Concini...»

Ve atının üzerinde dimdik durarak elini uzatıp Concini'ye hakaret dolu bir edâ ile bağırdı:

— «Defol git, Concini! Defol git! Otsuz ocaksız, fakir bir şövalye olan Pardaillan, sizi, Kraliçe'nin gözdesi, mareşal, belki de yarın kral olacak olan seni elinde tuttuğu ve solucan gibi kafasını ezebileceği hâlde, o kadar küçük görüyor ki, pis canını almaya bile tenezzül etmiyor. Haydi Concini, defol git!.. Canını bağışlıyorum, anlıyor musun? Acıyorum sana!..»

Suratında bir tokat gibi patlayan bu sözleri duyunca, utanç ve hırstan, âdeta yerin dibine geçen Concini, bir hırsız gibi oradan sıvışmak zorunda kaldı. Fakat ardından yetişen gür ses, yine kulaklarında çınladı:

— «Sana canını bağışlıyorum, Concini!..»

O, karanlıklara karışıp gözden kaybolunca, Şövalye de tekrar Valvert'in koluna girdi ve sâkin tavriyla:

— «Haydi gidip benim Grand-Passe-Partout yanında karnımızı bir güzel doyuralım,» dedi. Bu arada meraklı gözlerden uzak, rahat rahat çene çalarız.»

CONCINI'NİN ELİNDEN FAUSTA'NIN ELİNE

Yarım saat kadar sonra Şövalye'nin Grand - Passe-Partout hanındaki odasında, zengin yemekler ve bol şarapla bezenmiş bir sofranın etrafında oturmuş, beşi de karınlarını güzelce doyuruyordu. Bu yemek sırasında Valvert, bütün başından geçenleri Pardaillan'a anlattıysa da, Şövalye'ye yeni bir şey öğretmiş olmadı. Zaten Pardaillan, Fausta'nın bazı sözlerinden kuşkullanmış, çiçekçi kız Florence'nin, Concini ile Marie de Médicis'in çocukları olduğunu tahmin etmişti. Yeni olarak Valvert'ten sâdece nişanlısının gerçek adını duymuş oldu. Genç âşık bunu da:

— «Adı Florence'yymiş mösyö... Düşünün bir kere! Florence! Kulağa bundan daha tatlı gelen isim var mıdır?» Diye bağırarak söylemiş ve Şövalye de buna cevap olarak yarı ciddî, yarı alaylı bir edâ ile:

— «Öyledir,» demişti, «âşıkların kulağına, kendi sevgililerinin adlarından daha tatlı gelen isim yoktur.»

Bundan sonra Valvert, hemen ertesi sabah, sevgilisini aramaya gideceğini ve Concini'nin genç kızı nereye götürmüş olduğunu pek merak ettiğini söylediye de Şövalye'den şu cevabı aldı:

— «Onu hiç merak etmeyin. Louvre'ye götürdüler. Ben Casset sokağındaki eve gelirken yolda bir arabaya rastladım... İçinde Mareşal d'Ancre'nin karısının yanında nişanlınız oturuyordu. Karşılıklı olarak da Kraliçe, yâni nişanlınızın annesi vardı. Şimdilik onu merak etmek yersiz.»

Valvert endişelendi:

— «Ya küçük Loïse? Lânet olsun! Ben onu unuttum gitti. Yavrucağın başına benim yüzümden bir felâket gelirse kederimden çıldırırım!»

Pardaïllan:

— «Ne felâketi gelebilir?» Dedi. «Hem zaten Concini, çocuğu geri verdi. Perrine anaya teslim etti.»

Valvert şaştı:

— «Nereden biliyorsunuz?»

Şövalye anlattı:

— «Gözümle gördüm gibi bir şey... Sen atını almak için beni bırakıp da gittikten sonra epey bekledim. Gelmediğini görünce Fausta'nın sana bir oyun oynamış olabileceğinden şüphelenip seni aramaya çıktım. Tam o sırada Gringaille, sana söylemek üzere kendisine yapılan teklifi bana anlatınca, dosdoğru Cossonnerie sokağındaki eve gittik. Biz oraya girdiğimiz sırada Perrine ana da çıkmaya hazırlanıyordu. Kendimi tanıtınca bana olup biteni anlattı ve hemen arabasına atlayıp Casset sokağına gideceğini, çocuğunu almadan oradan ayrılmayacağını, gerekirse gürültü patırdı yapacağını söyledi... Ve gerçekten arabaya atladığı gibi gitti de... Sonradan yolda kraliçenin arabasına rastladık. Daha biz de Casset sokağına vardığımız vakit arabayı da, Perrine anayı da orada göremedik. Demek çocuğu aldı ki, çekilip gitti.»

Valvert:

— «İyi ama, bu kâfi bir delil değil,» dedi. «Gözünüzle görmediğinize göre...»

Şövalye sabırla ilâve etti:

— «Görmedik, ama oğlum, mantık bunun böyle olmasını gerektiriyor. Concini, Florence'nin kendi

kızı olduğunu öğrendikten sonra onu artık ne diye elinde tutsun? Buna sebep kalmıyor ki... Yoksa, kız, başına dert kesilecektir.»

Pardaillan bundan sonra Concini'den sakınmak lâzım geleceğini belirtti. Fakat Şövalye, aslında büyük tehlike olarak Concini'yi değil de, Fausta'yı görüyordu. Pardaillan kendine pek güvenen Valvert'in aşırı cesareti yüzünden tedbirsiz davranacağını ve Cossonnerie sokağındaki evinden çıkacağını düşünerek endişe ediyordu. Fakat Valvert pek haklı olarak:

— «Peki ama, aynı tehlike sizin için de yok mu?»
Diye sordu.

Şövalye birden duraladı, Sonra:

— «Öyle ya,» dedi. «Tabii, benim için de tehlike var... Vay canına! Bu yaştan sonra rahatımızı bozacağız. Şimdi başka yerlere taşınısam, beni tanımadıkları, huylarımı bilmedikleri için başka yerlerde bana iyi hizmet edemeyecekler. Çok rahatsız olacağım. Halbuki Grand-Passe-Partout hanında kendi evimde gibiyim.»

Valvert:

— «Gördünüz mü ya?» Dedi. «Aynı sıkıntı benim için de var... Ben de Cossonnerie sokağındaki evimde son derece rahatım. Hem ne diye boşu boşuna çabalıyoruz, Şövalye? Biz nereye taşınırsak taşınalım. Fausta olsun, Concini olsun, eninde sonunda izimizi bulmayacaklar mı?»

Birdenbire sâkinleşen Şövalye:

— «Pek doğru bir lâf,» dedi. «Şu hâlde, varsın, başımıza ne gelirse gelsin. Yerimden bile kıpırdamayacağım.»

— «Alın benden de o kadar, Şövalye...»

*

Valvert, o geceyi Landry Coquenard'la birlikte

handa geçirdi. Ertesi sabah öğle yemeğinden sonra Fontainay-Aux-Roses köyüne kadar gidip Perrine anayı ve küçük Loïse'yi görmeye karar verdiler. Valvert, Concini'nin evinin önünde bıraktıktan sonra bir daha göremediği atının kendi kendine Lion-d'Or hanına dönüp dönmediğini merak ederek, tam onu aramak için çıkıyordu ki Şövalye birdenbire yolunu kesti:

— «Böyle silâhsız nereye?»

Delikanlı şaşkın şaşkın:

— «Canım, hana kadar gideceğim» dedi. «Şurada, iki adımlık yere...»

— «Evet ama Concini ve hele Fausta için silâhsız bir adamı ele geçirmek, iki adımlık yerde de mümkündür.»

Ve delikanlının cevap vermesine meydan bırakmadan, duvarda asılı silâh koleksiyonundan sağlam bir kılıç çekerek Valvert'e uzattı. Delikanlı, bu silâhı teşekkürlü beline taktıktan sonra peşinde Landry Caquenard olduğu hâlde yola koyuldu. Pardaïllan, Escargasse'yle Grangaille'ye:

— «Peşine düşün, gözünüzü açın ve kendinizi göstermeyin,» diye emir verdi.

Fakat, Allahtan ki Valvert, Şövalye'nin korktuğu tehlikelerden hiçbirleriyle karşılaşmadan, Lion d'Or hanına kadar gitti ve orada, atını yemliğin başında bularak sevindi. Landry de bu arada eve kadar gidip silâhlandıktan sonra döndü.

Pardaïllan'la birlikte Fontainay-Aux-Roses köyüne doğru yola koyulduklarından az sonra tepeden tırnağa silâhlı Grangaille ile Escargasse'nin de geldiklerini gören Valvert, Şövalye'ye sordu.

— «Onlar da bizimle beraber mi gelecekler?»

— «Neden gelmesinler? Bir işleri yok ki... Uykulayıp duracaklarına, gelsinler...»

— «İyi, ama, hepsi de tepeden tırnağa kadar silâhli... Savaşa mı gidiyoruz, nedir? Hem baksanıza, bizim eyer kuburluklarına da tabancalar konmuş... Nedir bu hal, Şövalye? Nereye gidiyoruz böyle?..»

— «Sadece köye gidiyoruz; torunum orada mı, değil mi, orna bakacağız.»

— «Oraya gitmek için peşimize bir ordu takmamız mı lâzım?..»

— «Sen alay et, delikanlı, sen alay et... Fausta ile mücadele hâlinde bulunduğumuzu unuttun galiba... Hem bak, yalnız Fausta'dan bahsediyor, ötekileri hesaba katmıyorum...»

— «Şu hâlde, sizce Fausta ile mücadele hâlinde olduğumuz sürece hep tetikte yaşamamız gerekecek, öyle mi?»

Pardaillan soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Evet... Hem emin olun ki bundan birkaç gün önce olsa ben de kendime bu kadar dikkat etmezdim. Fakat şimdi düşünüyorum. Dördüncü Henri'ye oğlu Onüçüncü Louis'i ve tahtını koruyacağıma söz vermiştim. Kendime dikkat etmez de ölürsem sözümü tutmamış olacağım. Bile bile böyle bir şey yapıp küçük Kralı, Fausta'nın karşısında yalnız bırakamam. İşte eskisine göre daha ihtiyatlı olmamın sebebi bu...»

— «Anlıyorum, mösyö, anlıyorum ama...»

Pardaillan onun sözünü kesti:

— «Size gelince, kendinize dikkat edip etmemekte serbestsiniz. Ama, siz yok olursanız, nişanlınızı kim koruyacak? Onu sormak isterim. Bunu ben yapamam, çünkü işim başımdan aşkın olacak...»

Valvert birdenbire heyecanlandı ve:

— «Bana verdiğiniz dersten ötürü size yürekten teşekkür ederim,» dedi. «Emin olun bunu ömrümce unutmayacağım.»

Pardaillan memnunluktan gülümsediğini göstermemek için arkasını döndü. Artık Valvert'in çok ihtiyatlı davranacağından emindi. Hattâ delikanlıyı bu yola getirmek için şimdiye kadar nasıl olup da nişanlısını öne sürmeyi akıl etmediğine hâlâ şaşıyordu.

Bundan sonra bu meseleyle ilgili hiçbir şey konuşmadan yollarına devam ettiler. Hava güzeldi. İlkbahar sonu, sıcak bir gündü ve bu hâl yazın da pek sıcak geçeceğini gösteriyordu. Nefis çiçekli yollardan Fontainay-Aux-Roses köyüne ve nihayet Perrine ananın evine ulaştılar. Fakat orada kendilerini bir hayâl kırıklığı bekliyordu. Evin kapıları ve pencere kepenkleri sımsıkı kapanmıştı ve içeride kimse olmadığını gösteriyordu. Perrine ana, öteberi almak için çıkmış, neredeyse dönecek olabilirdi. Şövalye ile Valvert, Escargasse ile Griangaille'yi kapının önünde bırakarak köyde bir soruşturma yapmaya gittiler ve şunları öğrendiler:

O sabah, erken saatlerde silâhlı bir kafilenin muhafazasında bir araba gelip Perrine ananın evinin önünde durmuştu. Bir kadın, herhalde pek asil soydan olması gereken bir kadın, arabadan inmiş, eve girmişti. Evde yarım saat kadar kaldıktan sonra da Perrine ananın, kapıları ve kepenkleri kapattığı görülmüştü. Bundan sonra asil kadınla Perrine ana ve çocuk, birlikte çıkmışlardı. Çocuk pek keyifli görünüyordu ve kendisine soru soran bir köylü çocuğuna, Muguette annesine gittiğini söylemişti. Perrine ana da endişeli görünmüyor, asil kadını kendi isteğiyle takip ettiği belli oluyordu. Hep birlikte arabaya binmişler ve kafile, toplu hâlde yola koyulmuştu.

Pardaillan, kendisine bu bilgiyi veren köylünün eline bir altın sıkıştırdıktan sonra Valvert'e:

— «Eğer bu asıl kadın Fausta değilse bana da Şövalye de Pardaillan demesinler!» Dedi.

Valvert pek inanmamış bir tavırla:

— «Acaba?» Diye söylendi.

— «Acabası var mı? Bu, muhakkak böyle...»

— «İyi ama, çocuğu alıp da ne yapacak sanki?»

Pardaillan, bu soruya cevap vermeden, birdenbire:

— «Gidip evi bir görelim,» dedi.

Evin önüne vardıkları zaman hep beraber çitten atlayıp bahçeye geçtiler. Gringaille, evin kapısını o kadar ustalıkla kurcalayıp açtı ki kırk yıllık bir çilingir sanılabılırdi. Pardaillan'la Valvert, açılan kapıdan eve girdiler, etrafı araştırmaya koyuldular. Şövalye buraya bir iz bulmaya gelmişti. Fakat Fausta gibi kurnaz ve becerikli bir kadın, hiç iz bırakırmıydı?.. Ama, zaten Şövalye'nin de asıl anlamak istediği şey, buraya gelenin Fausta olup olmadığıydı. Belki bütün bu arama boşuna çıkacaktı. Fakat o, sonuç ne olursa olsun bir kere evi kolağan etmeye karar vermişti ve şimdi bu kararını yerine getiriyordu, o kadar.

Nitekim kader, Şövalye'yi bir iz arama arzusunda umduğundan fazla tatmin etmeye karar vermişti. Çünkü Şövalye'nin ilk gezdiği odada, gözüne bir masanın üstüne saplı duran küçük bir hançer ilişti. Hançeri yakından inceleyince, kabzasının altından ve kıymetli taşlarla süslü olduğunu gördü. Dahası vardı: Bu hançer bir kâğıda saplanmıştı. .

Şövalye: «*Bu kadar kıymetli bir şeyi burada ancak Fausta bırakabilir,*» diye düşünürken, Valvert de birdenbire söylendi:

— «Buraya Prenses Fausta gelmiş, Şövalye... Ben bu hançeri Düşes de Sorrientès'in elinde çok gördüm.»

Hançerin yanında kınını da buldular. Bu kının üstünde Sorrientès hanedanının arması vardı. Valvert'in bu sözü üzerine, Şövalye:

— «Yaa...» Dedi. «Bu, Sorrientès hanedanının arması mı? Halbuki hançerin ağzında da Borgia'ların arması var. Artık, buraya Fausta'nın gelmiş ve çocuğu almış olduğundan eminim. O hâlde hançerin saplı bulunduğu mektup da mutlaka bana yazılmıştır.»

Şövalye hançeri çekip kâğıdı aldı ve dikkatle okudu:

— «Pardaillan; küçük Loïse'yi gördüm ve o kadar sevdim ki tasavvur edemezsiniz. Doğrusu artık bu yavruyu yanımdan ayıramam. Onu alıp götürüyorum. Hem buna hakkım da var. Nihayet, çocuğun büyük annesi değil miyim? Bununla birlikte meraklanmayın, onu size geri verebilmem, yine size bağlı olacaktır. Eğer pek iyi bildiğiniz ve ancak sizin baltalamanız mümkün olan bazı planlarıma karışmama karar verirsiniz, bu çocuğu size geri vereceğim. Yok, bana engel olmakta ısrar ederseniz, çocuğun matemini şimdiden hem siz tutun, hem de anası, babası tutsun. Hepiniz için bu çocuk ölmüş olacaktır ve bir daha kendisini asla göremeyeceksiniz...»

Mektup şöyle sona eriyordu:

«Beni anlıyorsunuz, değil mi, Pardaillan? Artık, karar vermek size ait... İsterseniz, çocuğun babasını ve annesini derin acılara boğabilir veya mutlu edebilirsiniz. Size o kadar güvenim var ki girişmek istediğim mücadelede tarafsız kalmaya söz verdiğiniz takdirde çocuğu derhal iade edeceğim.»

Altında da imza olarak sadece bir, «F» harfi bulunuyordu.

Pardaillan bu kâğıdı okuduktan sonra farkında olmadan küçük hançerle oynayarak uzun bir zaman düşünceli kaldı. Valvert, babası gibi sevdiği bu adamı allak bullak eden kâğıda arasına göz atmakla beraber hiç sesini çıkarmadı. Ne olmuştu? Ne yazıyordu bu kâğıtta da, kendine her zaman hâkim olan Şövalye'yi bu dalgın hâle getirmişti?

Şövalye nihayet, üstüne bir kâbus gibi çöken kötü düşüncelerden sıyrılıp kurtulmak istiyormuş gibi silkindi, sonra da soğuk korkunç bir edâ ile gülmeğe koyularak kâğıdı Valvert'e uzattı:

— «Oku,» dedi.

Delikanlı kâğıdı aldı, dikkatle okudu ve bitirince Şövalye sordu:

— «Şimdi Fausta'nın nasıl bir kadın olduğunu anladın mı?»

Valvert, isyan etti:

— «Canım, bir büyük anne, kendi torununu, mevki hırsı uğrunda kurban eder mi hiç?»

— «Fausta bu, oğlum!»

— «Desenize, insanları zehirlemek için yaratılmış korkunç bir yılan!»

Pardaillan bir kahkaha atarak:

— «Fausta! Fausta!» Diye tekrarladı. «Bu isim herşeyi anlatmaya yeter»

Kısa bir susuştan sonra Valvert yine sordu:

— «Peki şimdi ne yapacaksınız?»

Pardaillan:

— «Ne yapacağım hakkında şimdi, bir karar veremem,» dedi. «Acelem yok ya... Elbet bir çâre bulacağım. Hem vicdanımı rahat ettirecek, hem de şerefimi lekelemeyecek çâreyi mutlaka bulacağım.»

Küçük hançeri kınına koydu. Kâğıtla birlikte cebine attı. Sonra da sâkin bir sesle:

— «Artık burada yapacağımız bir şey kalmadı; gidelim,» dedi.

Evden çıkıp çitten atladılar. Atlarına binerek yola koyuldular ve köyden çıkıncaya kadar hiçbir şey konuşmadılar. Nihayet, köy epey gerilerde kaldığı vakit, Pardaillan sordu:

— «Nasıl, Fausta'nın hâlâ önemsenmeyecek bir düşman olduğu düşüncesinde misin?»

Valvert itiraz etti:

— «Ama, ben hiç böyle bir iddiada bulunmadım, mösyö! Yalnız itiraf ederim ki sizden duyduklarıma ve gördüklerime rağmen bu kadının bu derecede vicdansız olabileceğini ve böyle iğrenç yollarla amacına ulaşmaya çalışabileceğini ummuyordum.»

Her zamanki ses ve edâsı tekrar yerine gelmiş olan Pardaillan:

— «Daha bu bir şey değil,» dedi. «Fausta'nın karşısına dikilen insanın kafasına şunu koyması lâzımdır, oğlum: Gözü, kulâğı ve zekâsıyla daima tetikte bulunmalı. Uyurken bile onu unutmamalı. Bir anlık gaflet, muhakkak surette mahvolmak demektir. Ama, şimdi bir süre için rahatız. Fausta bana mektup yazdığına göre bu mektuba bir cevap bekleyecek ve cevabı almadan önce harekete geçmeyecektir.»

Yola devam ederek Grand-Passe-Partout hanına ulaştılar. O akşamı da, ertesi günü de beraberce geçirdiler ve bu süre içinde ne Fausta, ne Concini, ne de onlarla ilgili bir kimse görüldü.

Ertesi sabah Valvert'in Pardaillan'ı ziyarete gelişinden bir çeyrek saat kadar sonra hancı kadın Nicole, Şövalye'nin odasına girerek, aşağıda kendisini

görmek isteyen iki asîlzade bulunduğunu haber verince Pardaïllan:

— «Buyursunlar...» Dedi.

Sonra Valvert'e döndü:

— «Eğer bunlar da Fausta'nın mektubuna cevap almaya gelen birileri değilse kellemi keserim,» dedi.

Ve delikanlının çekilip gitmek ister gibi davranışını görünce:

— «Yok, yok... Sen de kal... Fazla gelmezsin...» dedi.

Valvert kaldı, ama şöyle bir kenara çekilmeyi doğru buldu.

Nicole, iki ziyaretçiyi odaya soktuktan sonra çabucak çekilmişti. Ziyaretçiler, yüzlerini örten pele rinlerini açmak için kapının kapanmasını beklediler. Pardaïllan, bunlardan birinin Fausta olduğunu hemen anlamıştı. Kadın, erkek giysisini kendisine pek yakıştırmıştı. Öteki kim olacaktı acaba? Fausta'nın hiç yanından ayırmadığı insan azmanı D'Albaran, tabii...

Bu dört insan, devrin âdetince uzunboylu selâm-laştılar ve birbirlerine karşı sanki düşman değil de, kırk yıllık dostlar gibi davrandılar. Fausta ile D'Albaran, Şövalye'nin işaret ettiği koltuklara oturmak suretiyle konuşmanın pek kısa süreceğini belirtmiş oldular. Nitekim, Fausta, dolambaçlı sözlere başvurmadan, doğrudan doğruya konuya gelerek:

— «Şövalye,» dedi, «elinize geçmiş olan mektubumun cevabını almaya geldim.»

Pardaïllan şaşkın ve alaycı bir edâ ile:

— «Vah vah, Prenses hazretleri!.. Buraya kadar bunun için mi rahatsız oldunuz? Fakir evimiz için ne büyük şeref!..»

Fausta ciddî tavrıyla:

— «Kendi işlerimi kendim görmeyi severim, Şövalye,» dedi.

Pardaillan yine alay etti:

— «Haklısınız... Haklısınız... (Birden ciddileşti.) Müsaade buyurun da size şu kıymetli oyuncakı iade edeyim. Hiç böyle değerli şeyler, bomboş evlerde bırakılır mı? Ya sersemin biri eve girseydi?..»

Fausta, Şövalye'nin uzattığı hançeri almak istemeyerek:

— «Ben onun güvenilir ellere düşeceğini biliyordum,» dedi. «Acaba onun hâtıra olarak sizde kalmasını istersem kabul eder miydiniz?..»

— «Bayağı bir silâh olsaydı, kabul ederdim, ama bu kadar kıymetli şeyler bize yaraşmaz, madam!..»

Kadın, Şövalye'nin nezaketle reddettiği bu hediyeyi alıp koynuna yerleştirdikten sonra:

— «Şimdi asıl konumuza gelelim, Şövalye,» dedi.

Gittikçe soğuk bir tavır takınan Pardaillan:

— «Yâni benden beklediğiniz cevaba...» Dedi. «Bu cevabı size daha önce vermiştim, Prenses... Sizze, ben sağ oldukça Fransa Kraliçesi olamayacağınızı söylemiştim. Aynı şeyi tekrar ediyorum.»

— «Demek benimle mücadele edeceksiniz?..»

Pardaillan açık ve soğuk bir dille kesip attı:

— «Elimden geldiğince madam...»

Fausta, aldığı cevaba sinirlendiğini hiç belli etmeyen bir tavır ve tatlı bir sesle sordu:

— «Şu hâlde, torununuzu bırakıyor ve oğlumuzla gelininizi korkunç bir kadere mahkûm ediyorsunuz!..»

Pardaillan soğukkanlılıkla:

— «Ne kimseyi bırakıyor, ne de kimseyi mah-

kûm ediyorum,» dedi. Ve şaka mı, ciddî mi olduğu bilinmeyen tavırla devam etti:

— «Fakat çocuklarımla mukadderatının, beni zorladığınız mücadeleye bağlı olduğunu düşündüm. Bütün mesele, bu mücadelenin ne kadar süreceğini ve sonunun ne olacağını bilmekte değil mi? Ben bunların ikisini de biliyorum ve size de söyleyebilirim. Siz mağlûp olacaksınız. O zaman, çocuklarımla da kurtulmuş olacak. Mücadelenin ne kadar devam edeceğine gelince, çok kısa sürecek, Prens... Başka türlü olamaz.»

— «Demek Loïse'yi geri alacağınızı umuyorsunuz?»

— «Umuyorum, bundan eminim, madam...»

Pardaïllan bunu o kadar büyük bir güvenle söylemişti ki, Fausta irkilmekten kendini alamadı. Fakat hemen yine kendini topladı ve alaycı bir tebessümle:

— «Onu arayın da bulun bakalım.»

Pardaïllan taşı gediğine koydu:

— «Müsaade buyurun... Ben torunumu arayacağım demedim ki..»

— «Ama, onu alacağınızdan emin olduğunuzu söylediniz. Onu alabilmek için bulmak, bulmak için de aramak lâzım... Arayın, Pardaïllan... Arayın, bakalım, bulabilecek misiniz?..»

Fausta ilk olarak alaycı bir edâ ile konuşuyordu. Kendinden pek emin olduğu belliydi. Ama Şövalye'nin de kendine güveni sonsuzdu. O da alaycı bir tebessümle güldü ve:

— «Onu ben arayıp bulacak değilim,» dedi. «Onu siz kendiniz getirip bana teslim edeceksiniz. Bundan dolayı da son derece mutlu olacaksınız.»

Fausta hiddetini tebessümüyle gizleyerek:

— «Görürüz,» dedi.

Ve ilâve etti:

— «Sanırım artık konuşacağımız bir şey kalmadı.»

Pardaillan soğuk bir tavırla:

— «Ben de öyle sanırım,» diye karşılık verdi.

Başlangıçta olduğu gibi tekrar nezaketle selâmlaştılar... Pardaillan, iki misafirini kapıya kadar uğurladı. Fausta ayrılmadan önce geriye döndü ve:

— «Kendinizi koruyun, Pardaillan! Ne size, ne de sizinle birlik olacaklara aman verecek değilim,» dedi.

Pardaillan da sadece:

— «Biz de elimizden geldiği kadar kendimizi koruruz,» diye cevap verdi.

Fausta, pelerinini yüzüne örterek altın mahmuzlarını şakırdada şakırdada yürüdü. D'Albaran da ağır adımlarla onun peşinden gitti. Kapıyı kapatıp Valvert'e dönen Şövalye ise:

— «İşte, oğlum,» dedi. «Görüyorsun ki sıkı durmamız lâzım. Dişi kaplan bu sefer zincirlerinden adamakıllı boşandı. Bizi fena hâlde hırpalamaya çalışacaktır.»

Odet de Valvert kendini hiç heyecana kaptırmadı:

— «Biz de kendimizi koruruz. Merak etmeyin, mösyö. Kendimizi kaplana yem olmaya bırakacak kimseler değiliz.»

Bu sözlerin Şövalye'yi memnun ettiği, gülümseyişinden belli oldu.

COSSONNERIE SOKAĞINDA

Aradan üç gün geçti. Bu süre içinde Valvert, yeniden Cossonnerie sokağındaki evinde yatıp kalkmaya başlamıştı. Landry de onunla beraberdi. Valvert, her gün gelip Pardaillan'ı ziyaret ediyor ve bu ziyaretler bazan uzun, bazan da kısa oluyordu. Delikanlının, gününü geçirmek için bulduğu meşgaleler arasında Paris'te kâh yalnız başına, kâh peşinde Landry olduğu hâlde yaptığı gezintiler de vardı. Bu gezintiler sırasında gittiği başlıca yer Louvre sarayı civarıydı. Çünkü o da Pardaillan gibi sevgilisinin Louvre'de bulunduğuna inanıyordu. Fakat saraya bu kadar yaklaşması ve oralarda bu kadar sık dolaşması çılgınca bir ihtiyatsızlıktan başka bir şey değildi. Çünkü her an Concini ile silâhşorlarına rastlaması ihtimali vardı. O da bunu biliyordu ama, sarayın yakınlarına gitmeden edemiyordu. Hiç değilse böylece sevgilisinin teneffüs ettiği havayı ciğerlerine sindire sindire doldurabiliyordu.

Pardaillan'a gelince, o da harıl harıl Paris'te gezinmekle meşguldü. Birini aradığı belliydi. Acaba küçük Loïse'yi mi arıyordu? Bunu kesinlikle söyleyemeyiz. Pardaillan, Fausta'ya, torununu aramaya çağını bildirmişti.

O hâlde ne arıyordu? Bunu da sırası gelince öğreneceğiz... Şimdilik şu kadarını bilelim:

Fausta'ya karşı giriştiği bu yeni ve herhalde sonuncu mücadelede kendisini dehşete düşüren bir tek şey vardı ki o da oğlu Jehan'ın gelip bu kör dövüşüne katılmasıydı. Oğlunun bu mücadelede bir dakika tereddüt etmeden kendi tarafını tutacağını biliyordu.

Fakat oğlunun, iki düşmandan birinin muhakak canına mal olacağını bildiği bu dövüşte anasına karşı harekete geçmesini düşünmek bile ona ağır geliyordu.

Allahtan ki Jehan de Pardaillan, Saugis'te, rahatsız bulunan karısının yanındaydı. Onun için Şövalye, şimdi, oğlunun birdenbire çıkagelmesinden korkuyordu. Pardaillan bu müthiş karşılaşmaya engel olmak için Escargasse'yi Saugis'e göndermişti. Escargasse gidip efendisi ve dostu Jehan'a, Mösyö de Pardaillan'ın kendisi ve Gringaille'yle birlikte uzun bir yolculuğa çıkacağını haber verecekti. Bu yolculuğun amacı Matmazel Loïse'yi bulmaktı. Şövalye bu konuda çok ümitliydi.

Şövalye'nin kendisine verdiği talimatı pek iyi bellemiş olan Escargasse, görevini o kadar ustalıkla başardı ki Jehan, hiçbir şeyden kuşkulanmayıp hasta Bertille'nin yanında kaldı. Escargasse de ertesi sabah, Paris'e gelip Şövalye'ye ulaştı.

Artık, Pardaillan'ın da içi rahatlamıştı. Jehan, babasının Paris'te olmadığını sandığı için nasıl olsa Paris'e gelmezdi.

Şövalye, Escargasse'ye bir kese uzatıp:

— «Şimdilik şunu al ve benim söyleyeceklerimi dinle,» dedi.

Escargasse itaat etti. Keseyi aldı. Epeyce uzun zaman kendisine bir şeyler anlatan Pardaillan'ı dinledi ve hütün bu konuşmadan sonra da atına atlayıp gitti. Paris'ten, acelesi olmayan keyifli bir yolcu hâliyle çıktı ve Orléans yoluna doğruldu. Fakat Escargasse'nin Pardaillan'dan aldığı emirle böyle nereye gittiğini pek bilemiyoruz. Bildiğimiz bir şey varsa Orléans yolunun aynı zamanda Güney Fransa ve İspanya yolu olduğudur. Güneyli olan Escargasse, zor da kalırsa Gaskonya şivesiyle konuşabileceği gibi İspanyolca'yı ve İtalyanca'yı da pekâlâ kıvırırdı.

Gringaille'ye gelince; Escargasse, Saugis'e giderken o da Sorrientès konağının bulunduğu Saint-Nicaise sokağına yollanmıştı. Oraya her sabah gidiyor, Fausta'nın evini bütün gün gözetiyor ve akşama da gelip Pardaillan'a ne görüp duyduysa anlatıyordu. Oraya, değişik kıyafetlerde gidiyor ve gerçek kimliğini saklamakta o kadar ustalık gösteriyordu ki kendisini kaç defa görmüş olan Valvert bile tanıyamamıştı.

Görüldüğü gibi Pardaillan hiç boş durmuyor ve öyle bir darbe indirmeye hazırlanıyordu ki Fausta, bu darbeyi yediği zaman kolay kolay doğrulamayacaktı. Fakat Şövalye bu işte Valvert'i kullanmıyor, delikanlının sevgilisiyle başbaşa kalmasına fırsat bırakıyordu. Şövalye, hâlden anlar adamdı.

Pardaillan üç günden beri devam eden bu sâkin durumun daha fazla süremeyeceğini biliyor ve Fausta ile Concini'nin hiçbir şey yapmayışlarına şaşığından bahseden Odet de Valvert'e:

— «Emin ol ki bu düşmanlar, ne bizi unuttur, ne de uyurlar. Herhalde bir tuzak hazırlıyorlar. Ellerine fırsat geçer geçmez bize darbeyi indirivercekler. Hazır olup bu darbeyi karşılamak, bize düşer,» diyordu.

Valvert, bu söze karşılık olarak hiç istifini bozmadan sâkin hâliyle:

— «Evvel Allah!» Cevabını veriyordu.

Ancak, Pardaillan'ın yanılmadığını da söylemeliyiz. Fausta ile Concini de boş durmuyorlardı. Hattâ Fausta, Pardaillan'a karşı şimdilik Concini ile el ele vermeyi de düşünmüş ve Kraliçe'nin gözdesini ziyarete gitmişti.

*

Concini, Valvert'e olduğu kadar Pardaillan'a da sonsuz bir kin beslediği için onu yola getirmek, Fausta-

ta bakımından hiç de zor olmamıştı. Bu gaye birliği, iki tarafa da, asıl maksatlarını saklamakla beraber mükemmel surette anlaşmak imkânını vermişti. Fausta ile Léonora ve Concini, daha ilk konuşmada can ciğer kuzu sarması olup çıkmışlardı. Bundan sonra Léonora ile Concini, Fausta'yı hemen saraya götürüp Kraliçe'nin huzuruna çıkmasını sağlamışlar; Fausta da, Marie de Médicis'i kısa zamanda etkisi altına almakta gecikmemişti. Hattâ Kraliçede, Fausta'nın hiçbir çıkar gözetmeksizin kendisine hizmet etmek isteği kanaati bile uyanmıştı. Fausta da Kraliçe'nin gözüne girmek için bütün gayretini sarfetmiş ve bunu başarmıştı. Bu işte Concini ile karısı da ona yardım etmişlerdi.

Neticede yine Fausta'nın istediği oldu. Bu toplantıların elebaşılığını o ele aldı ve kararlarını ötekilere öyle hissettirmeden kabul ettirdi ki sonunda herkes kendi fikrinin kabul edildiğini sandı, ama, gerçekte sadece Fausta'nın istediği kararlar alınmış oldu. O kadar ki birbirlerinden ayrıldıkları vakit, Marie de Médicis de dünyayı ve olayları Düşes de Sorrientés'in gözleriyle görmeye başladı...

Yine ilk hareket noktamıza dönelim:

Fausta'dan da, Concini'den de hiç ses çıkmayalı üç gün olmuştu. Dördüncü gün, Paris'te yaptığı esrarengiz gezintilerden birinden dönen Pardailan, odasında bir mektup buldu. Mektup Valvert'in yazmış olduğu bir tek satırdan ibaretti:

«Sizi evimde bekliyorum, Acele geliniz, mösyö...»

Pardailan'ın kılıcı zaten yanındaydı. Beline de bir hançer soktu ve ne olur ne olmaz diye bir de dolu kese alarak hemen Cossonnerie sokağına doğru yola çıktı.

Pardailan, Valvert'i evinde yalnız buldu.

Delikanlı, odasında, kapıdan pencereye, pencere-

den kapıya doğru sinirli sinirli geziniyordu. Şövalye'yi görür görmez heyecanla haykırdı:

— «Nihayet gelebildiniz, mösyö!.. İki saattir, sizi bekleye bekleye endişeden kendi kendimi yedim.»

Pardaillan sordu:

— «Ne oldu? Bir şey mi var?»

Valvert şaşaladı:

— «Ne oldu ne demek? Bir şey olup olmadığını sizin söylemenizi bekliyorum, mösyö...»

Pardaillan, ışıldayan gözleriyle delikanlıyı süzdü. Valvert'in merak ve hayret içinde olduğunu gördü. Dövüş kokusu aldığı zamanlarda yaptığı gibi kaşlarını çatı:

— «İşte bu tuhaf,» dedi. «Beni çağırıyorsun, aceleyle koşup geliyorum; ne var, diye soruyorum, bu sefer de ne olduğunu sen bana soruyorsun.»

Valvert, adamakıllı afallamış bir hâlde:

— «Ben sizi çağırmadım, mösyö,» dedi. «Tam tersine, siz beni gelip buluncaya kadar buradan ayrılmamı tembih eden sizsiniz...»

Valvert, şaşkınlıktan şaşkınlığa düşüyor, Pardaillan ise tam tersine, faaliyet zamanlarında hiç elden bırakmadığı kendine has soğukkanlılığıyla hareket ediyordu. Şövalye, gerçeği sezmeye başlamıştı. Gecikmenin hiç sırası olmadığını hemen anladı. Gayet sâkin ve kendine hâkim bir tavırla sordu:

— «Bana kısaca cevap ver ve sen hiçbir şey sorma. Ben sana nerede ve ne zaman, beni burada, evinde beklemeni söyledim?»

— «Söylemediniz. İki saat önce geldiğim vakit burada bir mektup buldum.»

— «Göster şu mektubu bana...»

— «İşte...»

Valvert, mektubu bıraktığı masadan alıp Pardailan'a verdi. Şövalye kâğıda göz gezdirdikten sonra:

— «Tıpkı benim yazım,» dedi, «Ben bile olsam aldanırım. Fakat bu mektubun anlattığı gibi ben, sen yokken buraya gelmedim, Odet... Bu mektubu yazan ben değilim. Bana getirilmiş olan mektubu yazan da sen değilsin. Meseleyi şimdi anlıyorum...»

Şövalye, bu sözleri söyleyerek Grand-Passe-Partout hanındaki odasında bulunduğu mektubu delikanliya uzatınca, o da hayret etti:

— «Tamamen benim yazım!..»

— «Tabii... Hiç şüphelenmediğime göre...»

— «Ama, bunu yazan ben değilim, mösyö. Bu ne demek oluyor acaba?»

Pardaillan, soğuk bir tavırla:

— «Bu şu demek oluyor ki ikimizi de burada bir araya getirmek istiyorlardı. Bu işin içinde Fausta'nın parmağı var...»

Ve belindeki kılıcını düzelterek sert bir sesle ilâve etti:

— «Hemen buradan gidelim, Odet.. Ya tavan başımıza inecek ya ayaklarımızın altındaki döşeme çökecek, ya da ev infilâk edip yanacak; ne bileyim işte, bir şeyler olacak... Hemen gidelim... İnşallah geç kalmamışızdır.»

Merdivene atılıp yıldırım hızıyla inmeye koyuldular. Valvert'in de bütün soğukkanlılığı yerine gelmişti. O da şimdi Pardaillan gibi davranıyordu. Mümkün olduğu kadar az gürültü çıkarıyordu. Yazık ki bu iş istedikleri kadar gürültüsüz de olmuyordu. Altlarından biri onları duymuştu; soluk soluğa, ve gırtlığı yırtılırcasına bağırıyordu:

— «Çıkmayın! Sakın çıkmayın!..»

İkisi de zınk diye duruverdiler. Valvert, trabzanelardan eğilip:

— «Sen misin, Landry?» Diye seslendi.

Landry cevap verdi:

— «Benim, mösyö, benim... Yukarı çıkın, mösyö! Tekrar çıkın. Çok geç kaldık!»

Pardaillan keskin gözleriyle Landry Coquenard'ı inceledikten sonra adamın uyarısını yerinde bulmuş olacaktı ki bir an tereddüt etmedi:

— «Çıkalım,» dedi.

Landry tekrar etti:

— «Ama, çabuk olun!»

Bu sefer gürültüye filân da aldırmaksızın basamakları dörder dörder çıktılar, yukarı merdiven sahanlığına vardıkları vakit, Landry de onlara ulaştı. Birlikte daireye girdiler. Fakat herşeyi düşünen Pardaillan, içeri girmeden önce kapının anahtarını çıkardı. Girip kanadı iyice kapadıktan sonra da içeriden iki defa kilitledi. Ancak kapıyı şöyle bir gözden geçirince hayıflandı:

— «En çok dört omuz vuruşuna dayanabilir.»

Artık kapıyla meşgul olmadı. Valvert'in bir sorusuna karşılık veren Landry Coquenard'ın anlattıklarını dinlemeye koyuldu:

— «Mösyö, Marché-aux Poirées sokağına kadar bütün sokak, bizzat jandarma komutanı Mösyö Seguiet'nin emri altındaki okçularla kesilmişti. Saint-Denis sokağını da jandarma komutanının iki teğmeninin komuta ettiği okçular tutmuştu. Her cephede ellişer asker vardı. Oralardan geçmeye çalışmak basbayağı delilik olur. Ayağımız kaydığı veya başımız döndüğü takdirde, kemiklerimiz kırılması pahasına da olsa, pencereden kaçmaktan başka çaremiz kalmıyor.»

Pardaillan:

— «Şu pencereyi bir görelim, bakalım,» dedi.

Açık duran pencereye gitti. Odet ile Landry de peşinden seğırttiler ve üçü birden kendilerini göstermeden dışarı baktılar. O zaman Pardaillan uzun bir şaşkınlık ıslığı çaldı...

Valvert:

— «Concini ile Rospignac bizim evin önünde-ler!...» Dedi.

Hıncını bir türlü yenemeyen Landry Coquenard da ilâve etti:

— «Roquetaille, Longval ve bütün muhafız sürüsü de onlarla beraber.»

Pardaillan da acı bir gülüşle söylendi:

— «Kont D'Albaran da burada. Fausta'yı temsil ediyor...»

OLAYIN DEVAMI

Cossonnerie sokağında, gidiş-geliş tamamen durmuştu. Ve dolayısıyla hem Marché-aux-Poirées sokağı tarafında, hem de Saint-Denis sokağı tarafında meraklı işsiz güçsüz kalabalığı birbirini ite kaka, kaba küfürler savurup ağır şakalar yapıyor, işin aslını bilmeden, içgüdüleriyle kuvvetli taraftan çıkarak meçhul suçlulara atıp tutuyorlardı.

Fakat hepsi bu kadar da değildi.

İki okçu birliği arasında geniş bir boş alan bırakılmıştı. Bu alana da Concini ile muhafızları yerleşmişlerdi. Bunlar da, başlarında komutanları Rospignac ile yardımcıları Roquetaille, Longval, Eynaus, Louvignac da dahil olmak üzere yirmi kişi kadar vardı. Muhafızların arkasında ise, onların emirlerine körükörüne itaat eden otuz kadar cellât suratlı herif vardı ki Pardaillan sokağa girdiği sırada bu kalabalığın arasından geçtiği hâlde hiçbirini görememişti. Sözün kısası burada da, Concini ile öteki elebaşılardan başka elli kadar silâhlı adam bulunuyordu. D'Albaran ise Concini'nin yanında duruyordu. Onun maiyetinde her zamanki birliğini teşkil eden on kişiden başka kimse yoktu. Sadece olayları seyreder görünüyor ve işin idaresini Concini'ye bırakmışa benziyordu.

Sonuç olarak ev, iki yüz kadar silâhlı tarafından kuşatılmış bulunuyordu.

Mahallenin bütün pencerelerinin açılmış, meraklı bir kalabalığın dolmuş olduğunu söylemeye ise gerek yok sanırız. Seyirciler de sokaktaki serseriler

gibi neden olduğunu bilmedikleri hâlde, meçhul suçlulara avaz avaz atıp tutuyorlardı.

Kuşatılmış olanların hemen gözlerine çarpan şey, kendi buldukları evin pencerelerinde kimsenin olmayışydı. Bütün evin pencereleri kapalıydı. Pardailan, akla yakın olan şu ihtimali öne sürdü:

— «Evin bütün kiracılarını dışarı çıkarmış olacaklar...»

Valvert:

— «Mümkündür,» dedi.

— «Belki bizi, evie beraber havaya uçuracaklardır.»

Landry Coquenard kederli bir sesle söze karıştı:

— «İnşallah bizi domuz yavruları gibi ateşte kızartmazlar!..»

Pardailan birden ona dönüp sordu:

— «Sen bunları gördün mü?»

Landry Coquenard pancar gibi kızarmış bir suratla:

— «Görmez olur muyum, efendim?» Dedi. «Gelip yerleşirken gördüm de işin içyüzünü anlayamadım. Benim gibi kafasız herifi, cehennemin bütün zebanileri ayrı ayrı kızartsa yeridir. Okçular gelip halkı başka sokaklara sürdükten sonra kafama dank dedi, ama...»

Pardailan, keskin gözlerini adamın gözlerine dikerek:

— «Demek sen de isteseydin, halkla beraber gidebilirdin?» Dedi.

— «Hem de gayet kolaylıkla mösyö...»

— «Öyleyse neye gitmedin? Eski efendinin eline bir geçersen, başına neler geleceğini bilmiyor değildin ya...»

— «Bilmez olur muyum, efendim? Benim de ilk defa aklıma gelen bu oldu. Fakat kendi kendime:

«Kont hazretleri muhakkak yukarıdadır. Belki de sokakta neler olduğundan haberi yoktur. Birdenbire sokağa çıkmaya kalkarsa mahvolur, gider. Muhakkak gidip ona da haber vermeliyim,» dedim ve doğruca eve koşup içeri girdim. İyi ki girmişim. Tam zamanıymış. Siz de evden çıkıp sokaktaki haydutların ortasına atılmak üzereymişsiniz. Şunu da söyleyeyim ki Şövalye, sizin de Kont'la beraber olduğunuzu görünce hem şaşım, hem içim yandı.»

Landry Coquenard bu sözleri gayet samimî bir tavırla söylemişti. Büyük bir fedakârlık yapmış olduğunun asla farkında değilmiş gibi görünüyordu. Odet de Valvert, uşağının gösterdiği bu sadakatten o kadar duygulandı ki heyecanını belli etmemek için kendini zor tuttu. Pardaillan da bir an ona dikkatle baktı, sonra tatlı bir sesle:

— «Meğer sen yürekli bir adammışsın, Landry» Dedi.

— «Hayır, mösyö, hayır... Bende yürek yoktur. Tam tersine, ben ödleğin biriyimdir. Başım derde girince bir fırsatını bulup sağıma soluma bakmadan tabanları yağlamaya bakarım.»

Pardaillan:

— «Ya kaçamazsan?..» Diye sordu.

Landry Coquenard birdenbire sert ve kararlı bir tavır takınarak cevap verdi:

— «O zaman postu kurtarmak için elimden geleni yaparım, mösyö...»

Pardaillan soğuk bir edâ ile konuyu kapadı:

— «Mademki üçümüz de tehlike karşısındayız, öyleyse hep birden postlarımızı korumaya çalışalım.»

Bu sırada Landry Coquenard'ın sesi yükseldi:

— «Dikkat eve giriyorlar.»

Gerçekten Concini'nin maiyetinden yirmi kadar

silâhçor düzenli bir şekilde ikişer ikişer eve giriyordu. Başlarında çalımla yürüyen Rospignac vardı.

Pardaillan'la Valvert, hemen pencereden ayrıldılar. Landry Coquenard ise yine orada, gözcü olarak kaldı.

Pardaillan:

— «Buraya girmeye kalkarlarsa kapı pek az dayanacak,» dedi.

Valvert:

— «Acaba onları merdiven başında karşılasak nasıl olur?... Merdiven geniş değildir. İkimiz sahanlığa yerleşirsek içlerinden birkaçını temizleriz.»

— «Ondan şüphem yok, ama, pek kalabalıklar... Bu kalabalık karşısında uzun süre dayanamayız. Hem sonra evi havaya uçurmayacakları veya ateşe vermeyecekleri ne malûm? Az önce siz de böyle söylemiyor muydunuz? Onun için tek çâre, kemiklerimizin kırılması pahasına da olsa damdan atlayıp kaçmaktır.»

Pardaillan böyle diyerek pencereye doğru döndü. Muhakkak ki bir yandan dışarısını gözlerken bir yandan da kurtulma imkânlarını hesaplamış, her ihtimali gözönüne almış, hattâ damlara çıkınca hangi yöne gitmesi gerekeceğini bile düşünmüştü. Çünkü:

— «Bu heriflerden hiçbiri, bu yoldan bizim peşimize düşmeye cesaret edemez,» dedi. «Böyle bir işe kalkışabilmek için ölümü göze almak lâzımdır. Bu bakımdan herhangi bir hücumu uğrayacak değiliz. Dolayısıyla ben, hiçbir endişeye kapılmadan, önden gidebilirim. Benim zaten önden gitmem de lâzım Çünkü üstünde gezineceğimiz damların tavanarası pencerelerinden birinde bekleyip yolumuzu kesmeye de kalkışabilirler.»

Landry Coquenard sordu:

— «Eğer o pencerelere kadar gidebilirsek, onların birinden içeriye dalıvermemiz daha doğru olmaz mı?»

Pardaillan, onun yüzüne baktı. Landry sararmıştı, ama, soğukkanlılığını büsbütün kaybetmiş değildi. Şövalye yumuşak bir edâ ile:

— «Aşağıdan bizi gözetlemeyecekler mi sanıyorsunuz?» Dedi. «Bu sefer de aynı tehlikelere, girdiğimiz evde göğüs germemiz lâzım gelecek.»

Landry hak verdi:

— «O da doğru ya...»

Pardaillan devam etti:

— «Hayır, tam tersine, yolumuzun üstünde rastlayacağımız pencerelerden sakınmamız lâzım. Siz bana güvenin ve peşimden gelin. Hem de ayağınızın kaymamasına, başınızın dönmemesine dikkat ederek gelin...»

Kılıcını çekti. Valvert'le Landry de onun gibi yaptılar. Şövalye pencereden yavaşça saçağa tırmandı, oradan da dama çıktı. Bir-iki adım attıktan sonra dönüp arkadaşlarını bekledi.

Şövalye damda görününce, aşağıda, sokakta bir kızılca kıyamet kopmuştu. Pencerelerden bakan seyircilerden bazıları da cesaretlerini ispat etmek istercesine, bangır bangır bağırmaya başladılar.

— «Haydut kaçıyor!»

— «Tutun! Komayın! Yakalayın!»

Şövalye'nin hemen ardından Landry Coquenard, onun arkasından da Odet de Valvert dama çıkmıştı. Onların görünmesi de, Şövalye'nin ortaya çıkmasında olduğu gibi bağırıp çağırmalara, gürültü patırdıya, kaba küfürlere yol açtı.

Pardaillan kısaca:

— «Haydi, yola koyulalım,» dedi.

Ve kendisi hemen yürümeye başladı. Öteki ikisi de onun gibi, kılıçları ellerinde ilerlediler. Yavaş, fakat emin adımlarla yürüyor, başları dönmesin diye katiyen aşağıya bakmıyorlardı.

Seyirciler birdenbire seslerini kesmişlerdi ve ortalgı bir ölüm sessizliği çökürmüştü.

Pardaillan ve iki arkadaşı hâlâ ilerlemeye devam ediyorlardı. Böylece birkaç evin damını da aşmışlardı. Şövalye birden durup, arkasına dönmeden emir verdi:

— «Durun!»

Sonra birden seslendi:

— «Dikkat edin! Bize yaylım ateşi açacaklar! Derhal dama uzaniverin!»

Bir yandan böyle söylerken öte yandan da yapılacak hareketi göstererek, boyluboyunca dama uzanıverdi. İki arkadaş da, onu taklit etti. Aynı saniyede bir tek gürleyiş hâlinde, bir sürü silâh patlayıverdi. Üç arkadaş, kurşunların başları üzerinden ıslık çalarak geçtiğini hissettiler. Bunlardan birkaçı damlaların kiremitlerini paramparça etti. Kiremit parçaları barut dumanının örttüğü sokağa yuvarlandı.

Pardaillan ihtiyatla doğrularak:

— «Hemen yola koyulalım ve bir saniye bile kaybetmeyelim,» dedi. «Tüfeklerini doldurur doldurmaz yine bir yaylım ateşi açacaklardır.»

Ve yeniden yola koyuldular. Pardaillan hızlanmıştı. Ötekiler de ona yetişmek gayretiyle hızlandılar. Pardaillan, boyuna ulaşmak istediği hedefi gözlüyor ve bu hedefin, yavaş da olsa yaklaştığını görüyordu. İlk hedefi, dimdik inen iki çatının birleştiği yerdı. Orada dar bir geçit vardı. Geçidin iki yanında da iki çatı sarp bir kayalık gibi yükseliyordu. Her iki çatının arasında emniyette olacaklar ve düşme korkuları kalmayacaktı. Böylece, hiç değilse biraz daha ra-

hat yürüyecek ve yine birazcık olsun dinlenme imkânı bulacaklardı. Üstelik bu çatıların arasına girince, sola doğru dönmüş olacaklar ve Cossonnerie sokağından, dolayısıyla sokağı dolduran silâhli kalabalıktan uzaklaşacaklardı. Artık yayılım ateşinin kurşunlarına hedef olmak tehlikesi de kalmayacaktı.

Aşağıdakiler de bu manevrayı sezmişler ve kovaladıkları avın ellerinden kaçacağını kestirip yeniden deliler gibi bağırip çağırmaya koyulmuşlardı. Sonra yeni emirler duyuldu. Ağızdan dolma tüfekler aceleyle dolduruldu.

Bunun üzerine Pardaillan, adımlarını daha hızlandırdı. Sonra birdenbire sola atlayıp gözden kayboldu ve:

— «Çabuk!» Diye seslendi:

Sonra hemen geri döndü. Landry Coquenard peşindeydi. Adamı kavradığı gibi kaldırıp arkasında bir yere itti. Yine kısıka benzeyen o müthiş ellerini uzattı ve bu sefer de Valvert'i kavradıktan sonra kendisi boyluboyunca yere uzanırken onu da yüzükoyun yere yatırdı.

Tam zamanında davranmışlardı. Başarıyla gerçekleştirilen bu harikulâde kaçıışı, öncekinden daha müthiş bir güreleme izledi. Pardaillan artık kurşunların erişemeyeceği kadar uzaklaşmış olduklarına akli kesince, dama oturup arkadaşlarını da oturtuktan sonra:

— «Biraz soluk alalım,» dedi.

Hani buna ihtiyaçları da yok değildi. Soluk soluğa kalmışlardı. Kan, ter içindeydiler. Şimdi birdenbire sınırları gevşediği için kuvvetlerinin tükenmiş olduğunu seziyorlardı. Sırtlarını dama dayadılar ve böylece güneşin rahatlık verici ışıklarına karşı epey dinlendiler.

İlk önce kendini toparlayıp aklı başına gelen Pardaillan oldu ve arkadaşlarını da harekete geçirmeye çalışarak:

— «Şimdi burada gevşeyip uyuyacak değiliz,» dedi. «Daha yakamızı kurtarmış sayılmayız. Şimdiye kadar yaptığımız, şimdiden sonra yapacağımız yanında hiçtir.»

İki arkadaşı da kesin bir hareketle doğruldu. Pardaillan yine başa geçti ve tekrar yola koyuldular. Epey bir zaman kolayca ve tehlikesizce yol aldılar. Bu iki çatı arasında boyuna sağa, sola dönüyor ve durmadan yürüyorlardı, ama böyle nereye gidiyorlardı? Bunu bir tek bilen vardı, o da Pardaillan'dı. Ama, hiçbir şey söylemiyordu. Zaten buna lüzum da yoktu. Odet ile Landry'nin ona o kadar büyük güvenleri vardı ki çıt çıkarmadan peşinden yürüyüp duruyorlardı.

Şövalye, birdenbire durdu. On adım kadar öteleğinde, dik çatı son buluyor ve boşluk belirliyordu. Pardaillan dedi ki:

— «Dikkat! Şimdi bir başka çatının üstünde gideceğiz. Sağımızda, yine boşluk bulunacak. Yanlış bir adım atarsak veya başımız dönerse kaldırımlara düşüp paramparça oluruz.»

Landry bu sözün kendisine olduğunu anladı ve efendisi susarken o cevap verdi.

— «Artık baş dönmesine de alıştım, mösyö...»

Pardaillan tekrar söylenerek:

— «Üstelik bu kuduz kurtlara da tekrar göreceğiz,» dedi. «Bunu yayılım ateşinden korktuğum için söylemiyorum. Nasıl olsa tüfek kurşunlarının erişemeyeceği kadar uzaktayız. Fakat gittiğimiz yönü görmelerini istemem...»

Bir saniye düşündükten sonra devam etti:

— «Şimdi şu çatı boyunca ilerleyeceğiz. Bu yol bizi, şuradaki dik çatıya götürecektir. O çatı boyunca da gidersek, tekrar Cossonnerie sokağına dönmüş oluruz. Dolayısıyla o taraftan aşağı inmeye kalkarsak, yakalanacağımız kesindir. (Landry'ye döndü.) Şimdi bana bak, Landry! Şunu iyice kafana yerleştir. Eğer o dediğim dik çatıyı aşip öbür tarafına ulaşabilirsek, belki orada bir kurtuluş imkânı buluruz. Belki diyorum; dikkat et. Çünkü bundan da pek emin değilim.»

Landry endişeyle bakındı:

— «Şu çatıyı mı aşacağız, mösyö? Pek de dikmiş vallahi... Başarabilirsek bravo bize... Üzerinden kayıp sokakta kemiklerimiz tuzla buz olmazsa iyidir.»

Pardaillan soğuk bir edâ ile:

— «Göreceğiz,» dedi. «Eğer eski efendinin eline diri diri geçmekten bir korkun yoksa hemen geri dön, ilk rastladığın tavanarası penceresinden içeri gir ve inip efendine teslim ol. Bize gelince, ben ve Valvert düşüp kemiklerimizin tuzla buz olmasını tercih ederiz.»

Landry kesin bir tavırla:

— «Kararımı vereli çok oldu, mösyö» dedi. «Diri diri Concini'nin eline düşmektense, ölmeye hazırım.»

Pardaillan, adamın kesin tavrını görünce gülümsedi:

— «Öyleyse şimdi yapacağımız cambazlığı anlattayım,» dedi.

Ve anlattı. Konuşmasını bitirdikten sonra yine önden yürüdü. Çatı boyunca ilerledi. Göstermiş olduğu çatıya yaklaşınca durdu. Pardaillan'ın peşinden Landry, en arkadan da Valvert geliyordu. Onlar çatıda belirir belirmez, sokakta yeniden kıyamet kopmuş ve herkes, gördüklerini birbirine bağıra çağırma

haber vermeye başlamıştı. Allahtan, Pardaillan'ın dediği gibi, atış menziline dışındaydılar. Böyle olmasına rağmen tek tük silâh atan olmadı değil. Ama, bu, boşuna mermi harcamaktan başka bir sonuç vermedi.

Pardaillan, bir tek yanlış hareketin kendisini uçurabileceği boşluğu sağına almış, bekliyordu. Landry de onun yanına gelince durdu. Sonra hafifçe çömelir gibi yaptı. Sırtını boşluğa verip ayaklarını saçağa iyice dayayıp yüzükoyun çatıya yattı. Kendini iyice yerleşmiş hissedince, vücudunu gererek:

— «Haydi!» Dedi.

Bu, Valvert'in beklediği hareketti. Delikanlı hemen Landry'nin bacaklarına yapıştı. Oradan sırtına tırmandı. Harikulâde bir çeviklik ve çabuklukla Landry'nin omuzlarına basıp çatıya boylu boyunca uzanıp yerleşti. O vakit Landry ellerini uzatarak omuzlarına basan Valvert'in ayak bileklerini sımsıkı tuttu.

Bu suretle Valvert bu acayip insan merdiveninin ikinci basamağını teşkil etmiş oldu ve bu merdiven, kaygan ve sarp çatıya boyluboyunca dayanıp kaldı.

Sokağa yeniden müthiş bir sessizlik çökmüştü. Concini, D'Albaran, Roquetaille ve ötekiler, bu korkunç ve çılgınca cambazlığın müthiş bir felâketle ve üçünün birden boşluğa uçmasıyla neticelenmesini yürekten istemekle beraber, heyecanlarından soluklarını kesmişler, hayran hayran seyrediyorlardı.

Valvert, Landry'nin omuzlarına iyice yerleştiğini hissedince, Şövalye'nin beklediği işareti vermekte gecikmedi. O zaman Pardaillan da aynı çeviklik ve ustalıkla, önce Landry'nin, sonra da Valvert'in vücudunu tırmanıp aştı ve Valvert'in omuzlarına basınca kendi omuzları damın, tepesini aşmış oldu. Pardaillan bu durumda da kalmadı. Çatının tepesine

asılıp kendini yukarıya çekti. Ve orada ata biner gibi oturup bacaklarını iki yana sarkıttıktan sonra öne doğru yattı. Bu işin olması, ancak birkaç saniye sürdü. Şövalye, hiç vakit kaybetmedi. Oraya iyice yerleşti. Vücudunu gerdi ve kolunu uzatınca, Valvert, onun bileğine yapıştı. O vakit Şövalye, yavaş yavaş, fakat emin bir hareketle Valvert'i kendine doğru çekmeye başladı. Böylece hem Valvert'i çekiyordu, hem de delikanlının ayak bileklerine asılmış olan Landry'yi...

Valvert, elleri damın tepesi hizasına gelince, hemen oraya yapıştı. Bu sefer o da kendisini omuzlarından çeken Pardaillan'ın yardımıyla yukarıya tırmandı. O vakit Landry Coquenard, Pardaillan'ın ellerinin yetişeceği bir yüksekliğe ulaşmış oldu. Şövalye'nin canlı kıskaçlara benzeyen elleri onu bir defa yakalayınca bir daha bırakır mıydı? Landry, Pardaillan tarafından tutulduğunu hissedince hemen efendisinin ayak bileklerini bırakmış, Valvert de damın tepesine tırmanıvermişti. Sonra Landry'ye yer açmak için biraz ayrıldı ve çatının tepesine, ata biner gibi oturdu.

Landry Coquenard damın tepesine tırmanmak için en ufak bir kuvvet sarfına ihtiyaç hissetmedi. Şövalye ile Valvert, kendisini tuttukları gibi yukarı çektiler tepeye yüzükoyun yatırıverdiler.

Biraz soluk aldılar. Ama bu pek kısa sürdü. Hemen arkasından, dama tırmanma cambazlığından daha zor olan öbür taraf saçağına inme cambazlığına giriştiler. Yalnız bu sefer, manevranın en zorlu ve tehlikeli tarafını daima kendine ayıran Pardaillan, öbür tarafa ilk sarkan oldu. Daha doğrusu o, Valvert'in ayak bileklerine asıldı... Valvert, Landry'nin ayak bileklerine tutunup sarktı ve Landry de iki eliyle damın tepesine sımsıkı yapıştı. Fakat manevranın geri kalan kısmına göre bu kadarı hiçti. Nite-

kim en aşağıda bulunan Şövalye, ayaklarını saçaktaki oluğa sokup da iyice yerleştikten sonra:

— «Hop!» Diye bağırdı.

Landry, her üçünün de hayatının, Pardaillan'ın kendisini ve Valvert'i sımsıkı tutmasına bağlı olduğunu anlayarak, gözlerini kapadı ve kendini aşağıya doğru salıverdi...

Şövalye, yukarıdan gülle gibi inen Landry'i kucaklarken, sarsılmadı bile... Arkasından Valvert'in inmesi daha kolay oldu. Bu tehlikeli cambazlık artık sona ermişti. Şimdi, daha büyük bir güvenle ve daha hızla yürüyorlardı... Çünkü ayak bastıkları çatı daha genişti ve yanlış adım atma tehlikesini önlüyordu.

Pardaillan, birdenbire durdu ve gayet garip bir sesle:

— «Burası,» dedi, «atlayalım!»

Üçü birden kendilerini boşluğa doğru bırakıverdiler.

Peşinde uluyan ve küfreden sürü olduğu hâlde Marché-aux-Poirées sokağına dalmış olan Concini, avlarının, ölümü tercih etmek pahasına elinden kaçtığını görerek, hiddetinden kudurmuş bir hâlde, hiç değilse onların cesaretlerinden öç alabilmek için çılgın gibi koşuyordu...

D'Albaran onun arkasından, sâkin ve ağır adımlarla ilerliyordu. Hâlinden memnun görünüyordu, çünkü görevini başarmıştı. Fausta ondan, Concini'nin tasarladığı gibi, işkence etmek için Pardaillan'ı diri diri yakalamasını istememişti.

Halbuki Pardaillan, damın üstünden tam dört kat yükseklikten boşluğa uçmuştu. Kaldırırma dü-

şüp bir et ve kemik yığını haline geldiği muhakkaktı. Belki daha ölmemişti. Fakat böyle düşüşten sonra can çekişmesi de uzun sürmezdi ki... Bu bakımdan D'Albaran tam bir iç rahatlığıyla hanımının bu adamdan yakayı kurtarmış olduğuna inanabilirdi.

BEYAZLI KADIN

Paris'in Haller civarındaki sokaklarının çoğu, o sokaklarda yapılan ticarete göre isimlendirilmişti. Feure sokağı da bunlardandı. «Feure» kelimesi eski fransızcada saman, ot anlamında kullanılan «feurre» ya da «fouarre» kelimesinden gelir. Gerçekten de bu sokakta ot ve saman ticareti hâkimdi. Gerçi bu sıralarda Feure sokağı, halkın dilinde değışe değışe, Fers sokağı şeklini almış bulunuyordu ama, burası yine de Paris'in bellibaşlı ot ve saman pazarı olmakta devam ediyordu.

Bu kısa bilgiyi, hikâyemizin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacağı için veriyoruz.

Fers sokağında gayet mütevazı görünüşlü, orta halli bir ailenin evi vardı. Burada bir-iki yıldır bir ana-kız oturuyordu. Daha doğrusu, mahalleli böyle söylüyordu. Fakat onların kimin nesi olduklarını bilen yoktu. Böyle olmalarına rağmen hâl ve tavırlarındaki kibarlıktan ötürü mahalleli, kendilerinden bahsederken, «hanım» ve «küçük hanım» demeyi âdet edinmişti. Hanımla kızının oldukça esrarengiz bir hayatları vardı. Bazan haftalarca ortadan kayboluyorlar ve nereye gittiklerini kimse bilmiyordu. Sonra birdenbire tekrar meydana çıkıveriyorlardı ve halk, ne zaman gelmiş olduklarını bir türlü anlayamıyordu. Bu yalnız hanımın sırtında her zaman gayet sade ve mütevazı bir beyaz elbise taşıdığı için bütün mahalle kendisine, «Beyazlı Kadın» adı takmış bulunuyordu.

Şimdi bu kadının yaşayışına bir göz atarak, üstündeki sır perdesini kaldırmaya çalışalım:

İkisi de hayatlarını kazanmak için değil, vakit geçirmek için elişleriyle meşguldüler. Çünkü evlerinin döşemesinin basitliğine ve giyinişlerinin sâdeliğine rağmen ana-kızın fakir olmadıkları hâllerinden pekâlâ seziliyordu. Belliydi ki ikisinin de akılları işlerinde değildi. Sıkıntılarını birbirlerine belli etmek için ellerine iş almışlardı. Anne, sık sık dalıyordu. Yüzüne bakıldığı zaman endişeli, hattâ kederli olduğu belliydi. Daha heyecanlı bir karaktere sahip olan genç kız ise sınırlı ve heyecanlı görünüyordu. Kulağını sokaktan gelecek bir gürültüye diktiği belli oluyordu. En ufak bir ses üzerine irkiliyordu. Sınırlı olmakla beraber zarif bir hareketle yerinden kalkıp pencereye koşuyor, sokağı araştırıyordu.

Ve dakikalar geçmek bilmiyor, bir şeyler bekleyen bu iki kadının sabırsızlığı, her geçen dakika, biraz daha artıyordu. Bir aralık anne seslendi:

— «Git bak bakalım, geliyor mu, Giselle'ciğim.»

Giselle, kalkıp pencereye gitti, hayâl kırıklığı ile içini çekerek yerine dönerken:

— «Gelmiyor, anneciğim,» cevabını verdi. Sonra şu sözleri ilâve etti:

— «Acaba gelecek mi? O cehennemden çıktığından beri kendisini ancak iki sefer görebildik. O iki sefer de gelmesiyle gitmesi bir oldu. Baksana, bu defa da geleceğini kaç gün önceden haber verdiği hâlde, günlerdir beklememize rağmen görünmedi. Ben onun bugün geleceğinden ümidimi kestim, anne...»

Annesi cevap verdi:

— «Öyle ama, Giselle'ciğim, o artık canının istediği gibi hareket edemiyor ki... Kendinin malı olmaktan çıktı, taraftarlarının malı oldu. (Bu sözlerin söylenişinde açık bir edâ vardı.) Bundan böyle epey ihtiyatlı davranması lâzım...»

Kadının, bekledikleri adamı özürlü görmek istediği belliydi. Genç kız da sözlerini bu anlama alarak tatlı bir gururla itiraz etti:

— «Beni yanlış anlama, anneciğim... Ben babamın hareketlerini tenkide kalkışıyor değilim. Ben babamı sayar ve ona itaat ederim. Yalnız, onun hesabına endişeleniyorum. Başına bir felâket, bir kaza gelecek diye içim titriyor.»

Anne, içini çekti:

— «Haklısın, babanın kendini içine attığı bu müthiş serüvende bir sürü düşmanla mücadele etmesi lâzım. Bir sürü tehlikeden sakınması gerekiyor.»

Anne yine içini çekerek sözüne devam etti:

— «Halbuki daha önce ne kadar mutluyduk. Yi-ne öyle mutlu olabilirdik. Bu düşünceler nereden onun kafasına yerleşti, bilmem ki...»

Giselle, annesini hararetle kucaklayıp göğsüne bastırarak:

— «Yine mutlu olacağız, göreceksin anne!» Dedi.

Aradan cpey zaman geçti. Giselle, belki yüzüncü defa pencereden bakıyordu ki birdenbire dudaklarından bir sevinç çığlığı fırlayıverdi:

— «Geliyor!..»

Çabucak pencereden ayrılıp annesine koştu, onu kucakladı ve gülmesiyle ağlaması birbirine karışırken, yüzünün her yanından öperek, sevinçten kendini kaybetmiş gibi söylendi:

— «Geliyor, anneciğim! Babam geliyor! At, sürüşünden tanıdım vallahi! O diyorum sana!.. Artık ağlama, geliyor işte! Gidip ona kapıyı açayım!..»

Ve bir kuş hafifliğiyle merdivenleri uçarcasına inerek, kapıya koştu. Sürgüleri çekti, kanadı açarak Marché-aux-Poirées sokağı tarafına bakmaya başladı.

Oradan gelen bir atlı, Fers sokağına giriyordu.

Genç kız, kapının eşiğinden sevinç gözyaşları dolu gözlerle ona bakıp bekliyordu.

Tam bu sırada, iki ev ileride bir kapının önünde duran ot yüklü bir araba, yolu tamamen tıkamıştı. Araba geçerken, genç kız da yol vermek zorunda kalıp kapıdan içeri girmişti. Atlı gelince, duvara iyice yaklaşmış arabaya yol verdi. Araba, yavaş yavaş, ağır yükü altında gıcırdaya gıcırdaya geçti.

Atlı, ancak araba geçtikten sonra tekrar yoluna koyulabildi. Kızını gördü. Hayvanını hızlandırarak az sonra kızının yanına ulaştı. Atından inip kızını şefkatle bağrına bastı. Kızının mâsum alnıyla altın bukellerini öperken mırıldandı:

— «Evlâdım! Giselle'ciğim! Nasılsın bakayım?»

— «Baba! Babacığım! Nihayet gelebildiniz! Nihayet sizi sağ salim gördük! Allaha şükürler olsun!..»

Tekrar sarılıştılar. Birbirlerini hararetle süzüyor, okşuyorlardı.

Belliydi ki baba, kızını taparcasına seviyor ve o da bu sevgiye büyük bir saygıyla karşılık derin bir muhabbet duyuyordu.

Böylece bir an kendilerini unuttular ve bu unuttuş onlara pek kısa geldiyse de, gerçekte dakikalarca sürdü.

Pardaillan, Feure sokağının samancılar ve otçular sokağı olduğunu pekâlâ biliyordu. Zaten Landry Coquenard da, kendilerini kurtarması ihtimali olan bir tek şanstın bahsederken de bu sokağı düşünmüştü. Eğer hep birlikte sağ salim Feure sokağına kadar ulaşabilirlerse, orada belki bir saman veya ot yığını bulmak şansına da kavuşurlardı. Bu sâyede, tehlikesizce bir damdan oraya atlayabilirlerdi.

Böylece Pardaillan, damların üstünden, o kurtarıcı

saman yığınınını aramaya koyulmuştu. Dimdik bir çatıyı, mucizevî bir gayret ve maharetle aştıktan sonra, bakalım bu saman veya ot yığınınına rastlayabilecekler miydi? Ne yazık ki şans onlardan yüz çevirmişe benziyordu. Şövalye bütün sokağı araştırdığı, başı dönüp aşağıya yuvarlanmak tehlikesine aldırmandan eğilip baktığı hâlde, hiçbir ot veya saman yığını görmedi.

Tam ümidini kesmek üzereydi ki birdenbire büyük bir kapı açıldı. Oradan, tepeleme ot yüklü bir araba çıktı. Şövalye, arkadaşlarına hemen bu arabayı göstererek:

— «Yol burada bitti. Atlayalım!» Dedi.

Ve birbiri ardından atladılar. Bu atlayıştan hissettikleri tek şey, yumuşak bir ot yığınınına gömülmenin verdiği rahatlık oldu.

Pardaillan, o âna kadar sokağa indikten sonra ne yapacağını hiç düşünmemişti. O, herşeyin bir zamanı olduğuna, o zaman gelmedikçe, hiçbir şeyin yapılamayacağına inanan insanlardandı. İşte o zaman gelip çatmıştı. Ne var ki Şövalye, sokakta ne yapacağını düşünmeye fırsat bulamadı. Ot arabası, arabacının, çıktığı kapıyı kapatmasına yetecek kadar bir zaman durmuş, az sonra yine hareket etmişti. Tabii, Şövalye de Pardaillan, Odet de Valvert ve Landry Conquenard da arabanın tepesindeydiler. İşin kötüsü, araba dosdoğru, Marché-aux-Poirées sokağına yönelmişti. Concini, D'Albaran ve okçular o tarafa doğru koşuyorlardı. Yollarının üzerinde ot yüklü bir araba görür görmez kuşkulanıp onu aramaya kalkışacaklarından şüphe edilemezdi. Böylece, Pardaillan ve arkadaşları, binbir tehlike atlattıktan, akıl almayacak cambazlıkları başardıktan sonra, bir ot yığınınına gömülü olarak ökseye yakalanmış kuşlar gibi avlanacaklardı. Hem de bu iş, tam kurtulduklarını sandıkları bir sırada olacaktı...

Pardaïllan kendi kendine söylendi:

«Anlaşılan, alınımızda, şu Fausta'yı yere çalmandan ölmek yazalı. Madem böyle, aşağıya inip hiç değilse birçoğunu temizleyip öyle geberelim.»

Şövalye böyle diyerek arabanın üstünden aşağıya kaymaya hazırlanıyordu. Fakat Fausta'nın böyle havadan bir zafer kazanacağından duyduğu üzüntü öyle büyüktü ki inmekte bir an tereddüt etti. O sırada araba, tesadüfen yolun sağından gidiyor, iki yanından taşan ot yığını, evlerin duvarlarına sürüne sürüne geçiyordu. O kadar ki biraz önce anlattığımız gibi, Giselle bile, araba geçinceye kadar kapıdan içeri girmek zorunda kalmış, daha ötede bulunan babası da arabaya yol vermek için duvara yapışırçasına geri çekilmişti.

Pardaïllan'la arkadaşları, ot yığınının üstünde, evlerin birinci katlarının hizasındaydılar. Etrafına, denize düşüp de sarılacak bir tahta parçası arayan bir kazazede ümitsizliğiyle bakınan Şövalye, birdenbire yanibaşında, ardına kadar açık, koskoca bir pencere görüverdi. Az sonra bu pencereye ulaşmış bulunacaklardı. Şövalye, bir an, bu evde kimlerin oturabileceğini düşündü. Fakat pencereden buraya girerlerse, evdekilerin feryadı basıp Concini ile haydut sürüsünü de buraya çekebileceklerini hesaba katmadı bile. Sadece, bu eve girerse biraz vakit, hiç değilse üç-beş dakika kazanabileceğini tahmin etti. Kazanılmış bu birkaç dakika ise, hem onu, hem de arkadaşlarını kurtarabilirdi.

Bu iş üzerinde daha fazla kafa yormayıp tereddüdü bırakarak, kılıcının ucuyla Valvert'e ve Landry'e pencereyi gösterince, ikisi de Pardaïllan'ın ne demek istediğini hemen kavradılar. Bu sırada açık pencerenin tam hizasında bulunuyorlardı. Şimdiye kadar birçok örneğini vermiş oldukları çeviklik ve maha-

retle pencerenin önündeki demirin üstünden aşp içeriye sıçramalarıyla hemen camı kapamaları bir oldu...

Meçhul atlı da, kızı da, arabacı da bu manevrayı görmüş değillerdi. Zaten şu ot yığınının üstünde birtakım insanlar bulunabileceği, akıllarından bile geçmezdi. Nitekim, yükü biraz hafifleyen araba, gıcırdaya gıcırdaya geçip gitti. Ama pek uzun bir yol gidemedi. Az ötede hemen durduruldu. Şaşalayan arabacı, kendini Concini'nin canavar sürüsünün ortasında buluverdi. Hele jandarma komutanını görünce, adamcağızın bu şaşkınlığının yerini müthiş bir korku alarak dişleri takırdamaya başladı. Biraz sonra da arabacı, sıkı bir sorguya çekildi.

BEKLENMEDİK BİR ZİYARET

Beyazlı kadın, kızının, babasını karşılamaya koştuğunu görünce o da peşinden atıldı. Tam bu sırada üç adam, üç korkunç hayâlet, ellerinde kılıçlarla pencerede belirdiler ve beyazlı kadının bulunduğu odaya atlayıverdiler.

Beyazlı kadın, sırtını pencereye çevirmiş ve kapıyı açıp dışarı çıkmak üzere elini tokmağa uzatmıştı. Pardaillan, Odet de Valvert ve Landry Coquenard'ın odaya sıçrarken çıkardıkları gürültü üzerine dönen kadın, üç kılıçlı adamı karşısında görünce ne şaşaladı, ne de korktu. Tam tersine dimdik kesildi. İmdat istemeye bile tenezzül etmeyerek, hiç titremeyen bir sesle sordu:

— «Siz kimsiniz?.. Ne istiyorsunuz? Buraya ne hakla...»

Beyazlı kadın birdenbire duraladı. Dudaklarından dökülen sorular, ansızın bir hayret çığlığıyla kesilivermişti:

— «Mösyö de Pardaillan!»

Pardaillan da bu kadını hemen tanıyivermenin heyecanıyla haykırdı.

— «Violetta!»

Genç kadın heyecanla Pardaillan'ın kollarına atıldı ve mâsum bir tavırla alnını ona uzatırken dudaklarında şu kelimeler döküldü.

— «Siz buraya benim evime geldiniz ha, Mösyö? Bugün bana bütün saadetler bir arada geliyor!..»

Pardaillan, kadının alnına bir öpücük kondurduktan sonra:

— «Violetta'cığım!» Dedi. «Dünyada herşey aklıma gelirdi de, hırsız gibi girdiğim şu odada sizinle karşılaşacağım aklıma gelmezdi. Doğrusu, görüştüğümüze pek sevindim!»

Bu sözleri söyleyen Pardaillan cesaretle gülümsüyor; Violetta'ya diktiği berrak bakışlı gözleri ağabeyce bir sevgiyle ışıltıyordu. Yüzünde en ufak bir endişe belirtisi yoktu, ama ne yazık ki bütün bunlar, uğradığı müthiş hayâl kırıklığını, içinde kaynaşan üzüntülü hisleri saklamak için takındığı birer maske gibi başka bir şey değildi.

Pardaillan'ın aklından şunlar geçiyordu:

«Bugün üstüme çöken bu uğursuz kâbus nedir? Şimdi de Düşes d'Angoulême'nin evine düşmek talihsizliğine uğradım. Evde sâdece bu tatlı ve müşfik kadın bulunmuş olsaydı, haydi neyse... Eminim ki bizi kurtarmak için kanının son damlasına kadar verir... Ama, Dük'ü ne yapacağız? Madam Fausta'nın ortağı Dük d'Angoulême, yani geleceğin Onuncu Charles'i var. Charles d'Angoulême'yle ahbaplığımız sona erebilir... Bizi burada görürse işimiz tamamdır!»

Bu kara düşünceler, Pardaillan'ın kafasından yıldırım hızıyla geçip gitti. Şövalye, hemen arkasından da şöyle düşündü:

«Hayır! Bu merhametli kadının gözlerinin önünde kocasıyla çarpışıp kendisini üzmem! Öte yandan, koyun gibi boğazlanmak da hiç işime gelmez. Böyle bir şey Madam Fausta'nın ekmeğine yağ sürmek demek olur... Şu hâlde bir tek çârem kalıyor: Dük karşıma çıkmadan çekip gitmek!»

Şövalye bu kararı verince herşeyi apacık anlatan gözlerle Valvert'e bakıp, durumu ona gizlice bildirdi. Delikanlı her zamankinden daha çok tetikte bulunmak gerektiğini hemen sezdi. Kendisini tam bir

emniyette sandığı sırada böyle bir aksilikle karşılaşmış olmasına pek şaşıtı. Fakat bu durum, Landry Coquenard'a bir dirsek atıp onu da uyarmasına engel olamadı. Bir yandan her ihtimale karşı hazırlıklı dururken, bir yandan da gözlerini, kulaklarını dört açıp başlarına geleni kavramaya çalıştı. Ve çok geçmeden meselenin farkına vardı. Düşes d'Angoulême bu sırada Şövalye'nin kollarından sıyrıldı, aynı sâf ve dokunaklı sevinçle:

— «Ah!» Dedi. «Dük d'Angoulême eve gelip de öz ağabeyi gibi sevdiği Şövalye de Pardaillan'ı burada görünce kimbilir ne kadar sevinecek!»

Valvert içinden: «*Dük D'Angoulême mi?*» Diye söylendi. «*Hay Allah kahretsin! Bugün de işler ne kadar ters gidiyor, canım!*»

Pardaillan, Dük'ün evde olmadığını öğrenince rahat bir nefes almıştı. Fakat adamın, neredeyse geleceğini sezdiği için daha fazla gecikmeyi doğru bulmadı ve:

— «Düşes,» dedi, «evinize giriş tarzımızdan da herhalde anlamışsınızdır, gayet nâzik bir durumda bulunuyoruz. Peşimizde bir kuduz köpek sürüsü var ve bizi kovalayıp duruyor...»

Düşes onun sözünü kesti:

— «Bunu pek iyi anladım, ama, burada tam bir emniyette olduğunuzu söylememe bilmem lüzum var mı, Şövalye?»

Kadının verdiği bu teminat, Pardaillan'ı şüphesiz tatmin edemezdi. Dük'le karşılaşmaktan çekiniyor ve bir an önce buradan gitmeyi düşünüyordu. Onun için hemen müsaade istemeye davrandı:

— «Geldiğim kadar ânî çekip gitmemi mazur görün!.. Yemin ederim ki durumum başka türlü hareket etmeme imkân vermiyor, Violetta!..»

Ve daha başka bir şey söylemesine lüzum kalma-

mış gibi Valvert'le Landry'e peşinden gelmelerini işaret ederek kapıya doğru ilerledi. Pardaillan'ın yolunu kesen Düşes, sitem dolu bir edâ ile:

— «Nasıl olur, Şövalye?» Dedi. «Ben size Charles'den bahsediyorum da siz cevap vermekten bile kaçınıyorsunuz. Size diyorum ki tesadüfen sığınmış olduğunuz bu ev, en emin ve sâdık dostlarınızdan birine aittir. Bu dostunuz, birazdan yanınızda olacak ve kanını uğrunuzda akıtmak için can atacaktır. Sizde bunu söylüyorum da yine gitmek istiyorsunuz. Hem de sizi kovalayanların ve belki de hâlâ aramakta olanların tekrar ellerine düşmek pahasına gitmek istiyorsunuz. Neden, Şövalye? Neden?..»

Onun bütün söylediklerinden Pardaillan'ın aklında kalan tek şey Dük'ün neredeyse geleceğiydi. Sabırsızlıkla:

— «Bunu size anlatmaya kalkarsam uzun sürer!» Dedi. «Allah aşkınıza bize yol verin Violetta! Belki daha vakit geçmiş değildir!»

Violetta mahzun bir tavırla:

— «Peki,» dedi. «Sizin dediğiniz olsun. Ama şurasını da söyleyeyim ki çok geciktiniz. Dük şimdi merdivenleri çıkıyor!.. Bakın, ayak seslerini dinleyin!..»

Pardaillan elini kapı tokmağına götürmüşken, bu sözleri duyunca duraladı. Kulak kabarttı ve Dük'ün merdiveni çıkarken yüksek sesle kızı Giselle'yle konuştuğunu duydu. O zaman öfkeden çılgına dönerek, kendi kendine:

«*Lânet olsun!*» Diye söylendikten sonra iki adım geriledi. Gözlerini etrafta gezdirerek, Dük'ü görmeden kaçabileceği bir yer aradı.

Düşes, onun bütün hareketlerini üzüntü dolu bir dikkatle izliyordu. Şimdi herşeyin farkına varmıştı.

Şövalye'ye yaklaşarak zarif elini onun omuzuna koydu ve hıçkırıklarını zorla zaptedebildiğini belli eden bir sesle:

— «Demek yanılmamışım!» Dedi. «Demek, kocamla karşılaşmak istemiyorsunuz! Üstelik ondan öyle kaçıyorsunuz ki insan ancak bir düşmanından bu kadar kaçabilir!..»

Pardaillan, artık itiraf etmekten başka çâre bulamamıştı:

— «Evet! Öyle...» Dedi ve omuz silkerek ilâve etti:

— «Bunu size söylemek istemiyor, bu gerçeği öğrenmekle çok kederleneceğinizi biliyordum. Dük ve ben birbirimizin can düşmanı olduk!»

Pardaillan'ın yüz hatları, böyle bir gerçeği açıklamanın verdiği sıkıntıyla kırıştı. Şövalye, genç kadının sarardığını, aklının karıştığını hissedince, ellerini müşfik bir tavırla avucuna alarak son derece tatlı bir sesle:

— «Emin olun, suç bende değil Violetta!» Dedi.

Kadın, kederli bir tavırla:

— «Ne yazık ben de suçun sizde olmadığını tahmin ediyorum,» dedi. «Fakat Charles nasıl oldu da bunu yaptı?»

— «Siz hâtırasını asla unutmadığınız geçmişin etkisiyle böyle konuşuyorsunuz. Halbuki Dük ancak bugünü görüyor, başka bir şey göremiyor. Doğrusunu söylemek gerekirse, bugün ben onun gözünde tasarılarını suya düşürmeye çalışan bir engelim. Bu bakımdan kendisi bu engeli ortadan kaldırmak zorunda. Şimdi elim, ayağım bağlı bir hâlde, ona teslim olacak kadar talihsizlik içine düştüğüme göre, bu güzel fırsattan yararlanıp beni ortadan kaldırmaya çalışacağından emin olabilirsiniz.»

Violetta haykırdı:

— «Onun, hayatınıza kastedecek kadar nankör ve bayağı bir insan olduğuna asla inanmam!»

Dük'ün, Fausta kendisini zindana atarken hiçbir yardımda bulunmadığını ve sonradan da zindandan kurtarmak için hiçbir teşebbüse geçmediğini hatırlayan Pardaillan, acı acı gülümseyerek:

— «Ne yazık ki gerçek böyle,» dedi. «Olayları olduğu gibi görmek lâzım. Sizin bilmediğiniz gerçek şu, Violetta: Dük, bizi kovalayan bu adamlarla birlik oldu. Bu durumda bizden kurtulmak için düşmanlarımızı imdadına çağırmasından daha tabii ne olabilir? Hattâ böyle yapmazsa, hatâ eder.»

Düşes isyan etti:

— «O da mı? Charles D'Angoulême de mi? Valois soyundan bir insan, Dokuzuncu Charles'in oğlu da mı bu haydutlarla işbirliği yapıyor? Böyle bir şeye inanmam için bu iddianın ancak sizin ağzınızdan çıkması lâzımdı Şövalye!.. Bilmem ki ne diyeyim? Ama, ne kadar alçalmış olursa olsun yine Charles'in böyle bir şey yapabileceğine...»

Pardaillan birden Düşes'in sözünü keserek:

— «İşte kendisi de geliyor! Gerçeği şimdi anlarsınız...» Dedi.

Sonra, bu acıklı konuşmanın sessiz, lâkin çok dikkatli ve herhalde oldukça da şaşkın şahitleri olan Odet de Valvert'le Landry Coquenard'a dönerek, tatlı fakat emreden bir sesle:

— «Kılıçlarınızı kınlarına sokun!» Dedi. «Bu asıl kadının gözleri önünde kocasıyla dövüşerek kendisine ölümü kederleri veremeyiz!..»

Bu sırada kapı birdenbire açıldı. Gözleri ışıldayan, yüzü kızarmış Giselle, bağırarak, rüzgâr gibi içeriye girdi:

— «Anneciğim! İşte babam!»

Fakat Pardaillan'ı görünce şaşırıp durdu. Herhalde Şövalye'yi çok iyi tanıyordu. Zira çocukça bir sevinçle:

— «Mösyö de Pardaillan!» Diye bağırarak, hemen Şövalye'nin boynuna atılıverdi.

Pardaillan, kızı, bir baba şefkatiyle kucakladıktan sonra hayran hayran seyrederek:

— «Bizim küçük Giselle'ye bakın hele!» Dedi. «Ne kadar da büyümüş, güzelleşmiş!.. Artık sende hiç o eski afacan kız hâli kalmamış, yahu! Koskoca, akıllı uslu bir kız olmuşsun. Hem de pek güzel bir kız...»

Giselle utanıp kızararak:

— «Babam da kimbilir ne kadar sevinecek.» Dedi.

Bu arada Pardaillan yavaş yavaş genç kızın yanından ayrılıp pencereye doğru yaklaştı. Dük'e kılıç çekmek istemiyordu, ama, bir koyun gibi boğazlanmak niyetinde de değildi. Ancak, Dük'ün hâlâ görünmeyişi şaşılacak şeydi. Nitekim sabırsızlanan Düşes, kızına sordu:

— «Baban nerede kaldı?»

Giselle:

— «Mabmuzlarını çıkarmaya çalışıyor,» cevabını verdi.

Aynı saniyede merdivenin alt basamaklarından Dük'ün sesi duyuldu:

— «Geliyorum, geliyorum!»

Nihayet Dük kapıda belirdi. Karısıyla kızı arasında kollarını kavuşturmuş, dimdik ve hareketsiz duran Şövalye'yi görür görmez hayretle irkilerek homurdandı:

— «Pardaillan burada ha?..»

Aynı anda kılıcını, çok çevik bir hareketle sırtından sıyrarak çekmiş, sol koluna dolamıştı. Fakat hemen hücumu geçmedi. Çarpışmaya hazır bir vaziyette durarak, şimşekler çakan gözlerini düşmanına dikti.

Bu sahnenin şahitleri üstüne bir anda bir ölüm sessizliği çökmüştü.

Pardaillan, hiç kımıldamadı. Dudaklarından, sırtını yalnız kendisi bildiği, mânası sezilmeyen tebesümlerinden biri geçti ve Violetta'ya «*Ben size söylememiş miydim?*» Demek isteyen bir bakışla baktı.

Düşes, gözleri yuvalarından fırlayacakmışçasına bakıyor, gördüklerine sanki inanamıyordu. Şövalye'nin sessiz sorusuna gözlerini göğe kaldırarak: «*Maalesef haklıymışsınız!*» Demek ister gibi karşılık verdi. Giselle de, içlerinde derin bir şaşkınlık okunan, iri gözlerle bakınıyordu. Olan bitenden hiçbir şey anladığı yoktu.

Babası, soğuk ve tehdit dolu bir sesle Şövalye'ye sordu:

— «Buraya ne diye geldiniz, Pardaillan?»

Pardaillan cevap verecekti ama, Düşes, bir kraliçe ihtişamıyla işaret ederek onun ağzını kapattı ve sonsuz bir azamete kocasının önüne dikilerek:

— «Dük D'Angoulême!» Dedi. «Size iyilik etmiş olan bir adamın karşısında yalın kılıç gördüğüm kimse gerçekten siz misiniz? Allah Allah! Kılıcınızı kınına sokmak ve bu yakışıksız hareketinizden ötürü af dilemek için neyi bekliyorsunuz? Kılıcı kınında bir adama kılıç çekmekle şanınıza leke sürdüğünüzün farkında değil misiniz?»

Bu son sözler Dük'ün dikkatini çekti. Küçük düştüğünü hisseden adam, hemen kılıcını kınına soktu.

Düşes, Dük'ü ikna etmek için herşeyi bütün çıplaklığı ve ayrıntılarıyla anlatmak üzere söze başlayacaktı ki buna vakit bulamadı. Zira tam bu sırada sokak kapısı gümbür gümbür çalınmaya başladı.

Dük, merakla yerinden sıçradı. Dışarıdan gür bir sesin:

— «Kral adına kapıyı açınız!» Diye bağırdığı duyuldu.

Dük, alnında biriken endişe terlerini elinin tersiyle silerken, Düşes de titreyerek Pardaillan'a bakıyordu. Şövalye'nin acı acı güldüğünü gören Violetta, meseleyi hemen kavradı. Alçak sesle:

— «Sizin için mi geldiler?» Dedi.

Pardaillan, fısıldadı:

— «Elbette ya!»

Sonra Dük'e dönüp yüksek sesle:

— «Gidin kapıyı açın ve kendi hesabınıza hiç çekinmeyin, mösyö! Sizi temin ederim ki bunlar dostlarınızdır. Haydi gidin, bu fırsattan yararlanın. Onlara kapıyı açın ve benim burada olduğumu haber verin. Geri yanını da bırakın, diledikleri gibi hareket etsinler. Bu suretle benden ebediyen kurtulmuş olacaksınız. Artık, o kadar arzuladığınız o tahtı ele geçirmenize hiçbir engel kalmayacak. Ben ölünce, hemen tahta konar ve sonra da, onu Fausta ile paylaşırınız. Gidin diyorum size, ne duruyorsunuz?.. Bir daha böyle bir fırsat elinize geçmez.»

Dük D'Angoulême ancak bu sözlerden sonra Pardaillan'ın gayet ciddî bir tembihte bulunduğunu kavradı. Eskiden olsaydı, böyle bir tembih onu hiddetinden köpürtür ve ancak kanla yıkanabilecek bir dövüşe yol açardı. Ama, o zamanlar geçmişti artık...

Violetta gözlerini kocasından ayırmıyordu. Dük'ün gözlerinin parıldadığını farketti. Ne düşündüğünü anlayarak içinden söylendi:

«Mösyö de Pardaillan'ın yerden göğe kadar hakkı varmış! Şimdi, gidip onu ele vermeyi tasarlıyor... Lânet olsun şu mevki ve ikbal hırsına! Dünyanın en temiz yürekli asîlzadesini, en alçak insan hâline getirdi!..»

Fakat, umduğu olmadı ve Dük yerinden kıpırdamadı. Umursamaz bir tavırla omuz silkerek, garip bir tebessümle sırtını kapıya dayadı. Bu hâliyle, herhalde Şövalye'nin yolunu kestiğini belirtmek istiyordu.

Sokakta, kapıya ağır balyozlar indirilmeye başlanmıştı. Aynı sert ses bir kere daha yükseldi:

— «Son defa söylüyorum!.. Ya açarsınız yahut da kapıyı kırdırırım!»

Dük, sâkin:

— «Canınız isterse kırın!» Diye söylendi.

Fakat bu hâl, Pardaillan gibi ileriye gören bir adamı yanıltamazdı. Birazcık şüphesi vardıysa bile, Dük'ün acemice sözleri, bu şüphesini de tamamen dağıtarak, düşüncesinde ne kadar haklı olduğunu anlamasına yetti. Ve Şövalye, birdenbire, gerçeği görür gibi oldu. Dük'e dönerek alaycı sesiyle:

— «Tebrik ederim!» Dedi. «Fausta'dan çok şey öğrenmiş olduğunuz belli. Prensesin verdiği derslerden adamakıllı istifade ettiğiniz meydanda. Şimdi şu yapmaya yeltendiğiniz işte de onun parmağı yoksa kahrolayım... Eğer şu eski kadın papadan ders almamış olsaydınız, bu kurnazlık hiç aklınıza gelmezdi.»

Sonra bu sözleri dehşetle dinleyen ve Şövalye'nin delirip delirmediğini kendi kendine sormaya başlayan Düşes'e dönüp soğukkanlılıkla anlatmaya koyuldu.

— «Dük hazretleri böyle davranacaklarına aşağı-

ya inseler ve kapıyı açıp bizi teslim etseler daha iyi bir iş yapmış olurlardı. Böyle yapmış olsalardı, hiç olmazsa kötü ve aşağılık bir hareketi de açıkça yapabilecek bir cesarete sahip olduklarını gösterirlerdi. Yazık ki bu kadcarkık kötü bir cesaret örneği bile gösterecek hâlleri yok. Onun içindir ki dışarıdakilerin kapıyı kırmalarını tercih ediyorlar. Kapı kırılınca-ki aşağıda nasıl vurduklarına bakarsanız bu iş hiç de uzun sürmeyecek-Concini ile D'Albaran ve adamları evin içine üşüşüverecek ve beni enseleyecekler. O zaman herşey yoluna girmiş olacak... Mösyö, benden kurtuluvorecek ama, ben kendisini, beni ele vermekle itham edemeyeceğim. Bu eşsiz buluşa ne dersiniz Violetta?»

Bu «eşsiz buluş» karşısında Düşes, bir an, sessiz sadasız başını sallayıp: «Ben dememiş miydim?» Demek isteyen Şövalye'ye ve gık bile demeden duraklamış hâliyle Şövalye'nin dediklerini doğrulayan kocasına baktı. Sonra nefretten çok keder dolu bir sesle, Dük'e:

— «Acaba bu kadar aşağılık bir hesapla hareket ettiğiniz doğru mu?» Dedi. «Ulu Tanrım! Artık o kadar sevmiş olduğum asil Charles D'Angoulême'yi tanıyamaz oldum!»

Sokakta, kapıya müthiş darbeler indiriliyordu. Evdekilerin verilen emre itaat etmediklerini gören Concini, kapının kırılmasını buyurmuştu. Gerçi kapı şimdilik dayanıyordu, ama, uzun zaman mukavemet edemeyeceği de ortadaydı.

Düşes, birdenbire sert bir tavırla kocasına:

— «Mösyö! aşağıya inin ve bu adamlarla konuşun!» Dedi. Dük razı oldu:

— «Mademki siz böyle istiyorsunuz, gideyim, madam!...»

Dudaklarında, az önce beliren o acayip gülümseme vardı. Fakat Düşes, bu sefer kanmadı. Beyaz eliyle Dük'ün kolundan tuttu ve tam kocası kapıyı açarken kendisini durdurarak:

— «Bir dakika...» Dedi. «Artık sizi tanımayacak derecede değişmiş bulmama rağmen bu adamları eve sokup, evinize sığınmış olan Tanrı misafirini onlara teslim edeceğinizden şüphelenmek suretiyle size hakaret etmek istemem! Fakat aklınızı tamamen başınızda göremediğim ve her ihtimali hesaba katmak gerektiğini düşündüğüm için size şu kadarını söyleyeyim, eğer bu adamlar yukarıya çıkarlarsa şu kapının eşliğinde benim ölümü çiğnemediğim içeriye giremeyeceklerdir!..»

GISELLE D'ANGOULÈME

Violetta, bu sözleri söyledikten sonra, koynundan çıkarıp sinirli elinde sıkığı ufak bir hançeri göstererek, tehdidinin boş olmadığını belirtti.

Aynı zamanda bakışlarıyla, kocasının içini okumaya çalışıyordu. Dük'ün gözlerinde kanlı bir kıvılcımın çaktığını gördü. O zaman, bu tehdidin kocasını yapacağı işten alıkoyamayacağına aklı kesti. Artık meseleyi iyice anlamıştı. Kocasının, kendisine karşı duymuş olduğu aşk, tamamen bitmişti. Yüreğinde sözle tarif edilmez bir acı hissetti. Bütün gücünü toplayıp ümitsizce kendini tuttu. Zayıf görünmek istemedi ve karmakarışık kafasında, kocasının direnişini kıracak bir fikir aradı. Ve bulunca, korkunç bir soğukkanlılıkla açıkladı:

— «Bundan başka, benim ölümün yanında, kızınızın ölüsünün de bulunacağından emin olabilirsiniz!..»

İşte, Dük'ü heyecanlandıran tek söz, bu oldu. Bütün babalık sevgisini belirten bir iniltiyle:

— «Kızım da mı? Biricik yavrum da mı?» Dedi

Düşes, rahat bir soluk aldı. Kocasının yüreğini kaplayan zırhın zayıf noktasını bulmuştu. Israrla devam etti:

— «Evet, kızımız da... Gerçek bir Valois olduğu için babası gibi şerefsizlik yolunu tâkip etmeyecek, benim gibi kendisine kıymayı tercih edecek olan kızınız da... Öyle değil mi kızım?..»

Babasıyla annesi arasındaki tartışmayı pek fazla

bir şey anlamaksızın gittikçe artan bir heyecanla izlemiş olan Giselle, bu soruya şöyle cevap verdi:

— «Elbette anne! Babamın şerefi ayaklar altında çiğnendikten sonra ben yaşamışım neye yarar?.. Tabii, o zaman ben de sizin kanınıza bulanmış olan hançerle, tahammül edemeyeceğim bu hayata bir son veririm!..»

Asil yürekli kızcağız, tereddütsüz konuşmuştu. Sözlerindeki edâ verdiği kararın kesinliği hakkında hiçbir şüpheye yer bırakmıyordu. Bunu babası da anladı. Annesi, evlâdına müşfik bir bakışla teşekkür etti. Baba ise bu sırada alnında soğuk terler birikirken söylendi:

— «Giselle, kızım!..»

Fakat genç kız, annesinin istediği cevabı vermiş olmakla beraber kendinden emin ve saf bir tavırla gülümseyerek, babasına olan inancını da belirtti:

— «Babam Dük D'Angoulême'nin şeref ve haysiyete aykırı bir iş yapabileceğine inanmam!»

Kıza hayran kalan Pardaillan, kendi kendine:

«*Altın yürekli kız!*» Diye mırıldandı.

Baba, kızına şükran dolu gözlerle baktı...

Kızının kendisi hakkındaki yüksek fikirleri, taşıyamayacağı kadar ağır bir yükmiş gibi, omuzlarını çökertti. Anne ise kızını hudutsuz bir sevgiyle bağrına bastı ve sonra kocasına dönüp:

— «Haydi gidin, Mösyö!..» Dedi. «Artık ne yapacağımızı biliyorsunuz.»

Dük odadan çıktı, merdiven basamaklarını dörder dörder atlayıp inerken, kapıyı açmaya geldiğini yüksek sesle haykırıyordu. Kapının önündekiler hücumlarını hemen durdurdular. Tam zamanıydı, zira kapı da adamakıllı hırpalanmıştı.

Dük çıkar çıkmaz, Giselle de, Pardaillan'a dönmüş ve gayet ciddi bir tavırla sormuştu:

— «Mösyö de Pardaillan, sizi ağabey gibi seven babamın şimdi size neden düşman gözüyle baktığını söyler misiniz?»

Pardaillan kırılmış bıyıklarını burduktan sonra, sıkıntılı ve dalgın bir tavırla:

— «Onunla yollarımız ayrı da ondan..» Diyerek kesip attı:

Giselle, o yaşta bir çocuktan umulmayacak ve insanı şaşırtacak bir ciddiyetle:

— «Anlıyorum,» dedi. «Babam, Dokuzuncu Charles'ten kendisine kalmış olan tahtı almak istiyor, siz de razı olmuyorsunuz. Mesele bundan ibaret değil mi, Mösyö de Pardaillan? Babamın kendisine ait olan bir şey almasına neden razı değilsiniz, bunu bana söyler misiniz?»

Pardaillan kırılmış bıyıklarını, şaşkın bir tavırla ısırdı ve nihayet birden kararını vererek:

— «Yaa!» Dedi. «İşte burada ayrılıyoruz. Ben bu tahtın babanıza ait olduğuna inanmıyorum!»

— «Ne demek? Yani babam kendisine ait olmayan bir tahta mı göz dikti?»

— «Öyle!»

Bu «öyle» kelimesi o kadar kuru, kesin ve itiraz kabul etmez bir tarzda söylenmişti ki Giselle, bir an duraladı. Sonra Pardaillan'a yaklaşarak ellerinden birini, iki eline aldı ve saklamaya lüzum görmediği bir heyecanla söylendi:

— «Mösyö de Pardaillan! Annem ve babam, sizi bana çok küçük yaşta tanıttılar ve sevip saymayı öğrettiler. Bana, sizin haysiyet ve dürüstlüğün canlı timsali olduğunuzu belirttiler. Bununla size, babama karşı beslediğim saygının bir eşini beslediğimi söy-

lemek istiyorum. Babamın sözüne inandığım kadar, sizin de sözünüze inanırım. Sizden şunu öğrenmek istiyorum. Babamın, babasından kendisine miras kaldığına inandığı bu Fransa tahtı üzerinde hakkı olmadığından emin misiniz?»

— «Kesinlikle eminim!»

— «Şu hâlde babam, kendisine ait olmayan bir şeye göz dikmiş bulunuyor! Yani, o... Namuslu bir insan değil...»

— «Yoo!.. Baban namuslu bir insan değildir, demedim!»

— «Ama siz dediniz ki...»

Pardaillan, kızın sözünü keserek:

— «Yanlıı anlama,» dedi. «Namussuz kime derler bilir misin? Kendisinin olmadığını bile bile, başkasının malına göz dikene derler. Halbuki senin baban gibi, bu tahtın kendisine ait olduğuna inanan ve onu ele geçirmeye çalışan bir adam ise, sâdece yanlıı iş yapıyor demektir...»

— «Şu hâlde bu kadar tahammülü olan siz, nasıl oldu da demin babama karşı bu derece sert davranıyorsunuz, Şövalye? Niçin, dediğimize göre basit bir yanlılık olan bu hareketten ötürü onu, cinayet işlemiş bir insan gibi suçladınız?»

Bu soru üzerine Şövalye yerinden sıçradı ve içinden söylendi:

«*Vay canına! Şu kızın yaptığı işe bak be! Sözleriyle insanı beyninden vurulmuşa döndürüyor!*»

Şövalye, tam bu sırada pencerenin altında, yürüyüşe geçen askerlerin ayak seslerini, bir-iki saniye sonra da bir başka kapıya vuran bir koçbaşının insanı sağır edebilecek gürültüsünü duydu. Durumu kavraması için başka bir şeye lüzum kalmadı. Sakin görünüşüne rağmen, boyuna içini kemirmekte olan

bir kurttan kurtulduğuna sevinerek hafifledi ve: «İş halledildi. Dük, kızına lâyük olmaya karar verdi. Concini'nin eve girmesine engel oldu. Herhalde herifi, bizim burada olmadığımızı inandırmış olacak ki madrabaz İtalyan defolup gidiyor işte... Şimdi, bahse girerim ki Dük, biraz olsun D'Albaran'la çene çalmak zevkine dayanamayacaktır!» Diye düşündü.

Yanılmıyordu. Dük D'Angoulême, azametli tavırla, aranan kimselerin kendi evinde olmadıklarını söylemişti. Concini, Kraliçe'nin gözdesi olmasına ve ona güvenmesine rağmen yine de Dük D'Angoulême gibi önemli bir insanın evini araştırıp, dediklerinin doğru olup olmadığını anlamaya kalkışacak kadar küstahça hareket edemezdi.

Tam bu sırada D'Albaran işe karıştı. D'Albaran, Dük'ün, Pardaillan'dan kurtulmaya nasıl can attığını biliyordu. Mademki Dük, Şövalye'nin kendi evine sığınmamış olduğunu bildiriyordu, şu hâlde söylediği gerçektir. Hemen Concini'nin kulağına eğilip çok kıymetli olan zamanını boşu boşuna burada kaybetmemesi lâzım geldiğini fısıldadı. Fausta'nın adamı, Dük'ten şüphelenmediği gibi, Concini de, Fausta'nın adamından şüphelenmiyordu. D'Albaran'a inandı ve okçuların komutanı Séguier'e gerekli emri verince, Séguier de başka bir eve gidip oranın kapısını çaldı. Çünkü Concini, sokağın bütün evlerinin teker teker aranmasını kesin olarak kararlaştırmıştı.

İşte, Pardaillan'ın tecrübeli kulağına çarpan gü-rültü, Séguier'in başında bulunduğu okçuların ayak sesleriydi.

Bu sırada Pardaillan'ın aklına mükemmel bir fikir geldi: «Mademki Dük, vaktiyle Violetta'ya karşı duyduğu saygıyı şimdi kızına besliyor... Mademki bu çocuğun, babası üzerinde kuvvetli bir etkisi var... Şu hâlde annesinin başaramadığını neden kızı

başaramasın?.. Dük bu işten çekilirse, Fausta öyle müthiş bir darbe yemiş olacak ki belki bu darbenin altından kalkamayacak! Öyle ya... Bu darbeyi yedikten sonra belki de artık İspanya'ya dönmekten başka çâre bulamayacak... Neden olmasın? Bu iş bana bakıyor... Bu çocuğun gayet dürüst ve âlicenap bir tabiatı var. İliş belli etmeden, yani babasına karşı duyduğu derin sevgiyi hiç sarımadan kendisine bu işte yol gösterirsem, mesele halloldu demektir.. Doğrusu bu oyun denenmeye değer. Hiç gecikmeyelim!»

Bu kararı verdikten sonra, hiç de yapmacık olmayan bir ciddiyetle cevap verdi:

— «Beni dinle ve anlamaya çalış, evlâdım! Babana karşı sert davrandım ve bir hatâyı cinayetle bir tuttum. Çünkü öyle hatâlar vardır ki en büyük cinayetlerden daha fecidir. Babanın işlemekte olduğu hatâ da peşinden pek korkunç sonuçlar doğurabilecek soydandır. Dolayısıyla büyük bir cinayetten daha ağır bir suçtur. Zira baban, bu tahtı ele geçirmek uğruna, binlerce insanı gözünü bile kırpmadan feda edebilir...»

Giselle gözlerini hayretle açarak:

— «Bu nasıl olur?» Dedi.

— «Bak sana anlatayım: Küçük Kral Onüçüncü Louis'in birazcık olsun direnmeden tacını, tahtını bırakmayacağını elbette tahmin edersin... Buna hakkı olduğunu da kabul edersin, umarım...»

— «Elbette.»

Genç kızın mânalı yüzünden bütün düşüncelerini okuyan Par'daillan, kayıtsız bir tavırla devam etti:

— «Sen hiç «Kutlu Birlik» teşkilâtının rezaletlerini duydun mu?»

— «Duymaz olur muyum?.. Üstelik, dediklerine göre, bu teşkilâtın bu kadar kanlı işler görmesine se-

bep, budalacasına memleketimize soktuğumuz İspanyollarmış. İspanyollar bizim en azılı düşmanlarımızdır.»

— «Çok doğru! Yalnız, pek az kimse bildiği için senin de öğrenemediğin bir şey daha varsa o da, bu teşkilâtın Prenses Fausta'nın eseri olduğudur. Ülkeyi yıllarca ateşe ve kana bulamış olan iç savaş, o yığınlarla cinayet, yıkıntı ve soygun... Bütün bunlar, Prenses Fausta, Üçüncü Henri'nin yerine Fransız tahtına Dük de Guise'yi oturtmayı kafasına koyduğu için yapıldı... Eğer Dük de Guise tahta çıkabilseydi, tabii, bu tahtı Fausta ile paylaşmak zorunda kalacaktı. Yoksa Fausta neden bu kadar zahmete girsin?.. İşte kızım. Prenses Fausta'nın Dük de Guise'yle beraber yapamadığı şeyi Düşes de Sorrientès, Dük D'Angoulême'yle birlikte yapmak istiyor!..»

Violetta, kendini zaptedemeyerek:

— «Demek, Dük bu tahtı sonra Fausta ile paylaşacak, öyle mi?» Diye atıldı.

Pardaillan soğuk bir tavırla:

— «Bunu söylemedim,» dedi.

Düşes öfkeyle haykırdı:

— «Söylemediniz ama pekâlâ aklınızdan geçiriyorsunuz... Siz yalan söylemeyi bilmiyorsunuz, Şövalye. Zaten Bastille'den çıktığından beri Charles'in bana karşı hâli ve tavrı o kadar değişti ki beni bekleyen müthiş yalnızlığı hissetmeye başlamıştım.»

Yıldırımın vurulmuşu dönen Giselle:

— «Ne ayıp!» Diye mırıldandı:

Pardaillan, genç kızın babasına olan derin sevgisi dolayısıyla onun hesabına mazeret bulmakta gecikmeyeceğini bildiği için düşünmesine bile fırsat bırakmadan, kesin bir soru sordu:

— «Şimdi sana soruyorum: Babanın, şu tahtta

hakkı olduğunu kabul etsek bile, sana sayıp dökmüş olduğum bu kötü yollardan elde edilecek bir tahtı ister misin?»

Genç kız isyan dolu hareketle bağırdı:

— «Ölmeyi tercih ederim!»

Pardaillan gülümsedi:

— «Gördün mü ya? Zaten senin bu cevabı vereceğini biliyordum. Sen anlayışlı bir kızsın!..»

— «Peki, ama dürüstlük ve yüksek kalbliliğin timsali olan babam nasıl oluyor da bunu anlamıyor? Yoksa durumu kendisine gerektiği gibi açıklayamadınız mı?»

— «Pekâlâ açıkladım!. Fakat kendisini sadece kafasındaki sabit fikre vermiş olan baban, yalnız kulaklarını tıkamakla kalmadı, aynı zamanda gerçeği görmemek için, âdeta gözlerini kapadı. Bu işi kendisine anlatabilecek derecede onun üzerinde etkili olabilecek bir tek kişi biliyorum.»

— «Kim?»

— «Kim olacak? Sen.»

— «Ben mi? Peki, ama neden?»

— «O, biraz da senin için Kral olmak istemektedir. Sen Fransa prensesi olasın diye...»

— «Ben bu şekilde prenses olmayı kesinlikle istemem!»

Pardaillan keskin bakışlarıyla son bir defa daha genç kızı süzdü. Giselle'nin göstereceği yolda metanet ve samimiyetle yürüyeceğini sezerek, ne yapması gerektiğini ona anlattı:

— «Öyleyse bunu babanın kendisine söyle, kızım! Hem o tarzda söyle ki aile reisi ve baba olarak ne yapsa, seni kararından caydıramayacağını anlasın!»

Giselle kesin bir tavırla:

— «Söyleyeceğim!» Dedi. «Hem şimdi söyleyeceğim... Zaten geliyor işte...»

Gerçekten de tam bu sırada. Dük D'Angoulême kapıyı açtı. İlk söze başlayan da o oldu; Pardaillan'a döndü ve yapmacık bir nezâketle:

— «Mösyö,» dedi, «görüyorsunuz ki bütün söylediklerinize rağmen sizi, peşinizden koşan adamlara teslim etmedim!»

Pardaillan hiçbir şey söylemeden soğuk bir selâm verdi. Dük, aynı yapmacık nezaketle devam etti:

— «Fakat yaptığım işi yarım yapmayı da kendime yakıştıramam. Onun için size şunu da söylemeliyim: Bu sokak ve civarındaki diğer sokaklar bir süre sıkıca göz hapsinde tutulacaktır. Bu bakımdan sizi ve arkadaşlarınızı, lüzum göreceğiniz kadar burada kalmaya davet ediyorum. Bu süre içinde hiçbir şeyinizin eksik olmamasına gayret edeceğim. Üstelik düşmanlarınızın eline geçmeden buradan çıkıp gitmenize de yardımcı olacağım. Bunun tek sebebi- nin, eski dostluğumuz olduğunu da açıkça söyleyeyim. Ne var ki benim size düşman olmamı siz kendiniz istediğiniz için size bir başka sefer rastladığım takdirde düşmanca davranacağımı da biliniz.»

Pardaillan, Dük'e lâyük olduğu gibi bir cevap verecekti, ama, vakit bulamadı. Giselle, babasının sözlerini bitirdiğini görünce ona yaklaştı, tombul, beyaz kollarıyla boynuna sarıldı ve tatlı sesiyle yalvarmaya koyuldu:

— «Babacığım! Size yalvarırım, artık Şövalye de Pardaillan'la barışın!.. O herşeye rağmen sizin bu dünyada sahip olduğunuz tek ve gerçek dostunuzdur.»

— «Pardaillan'la barışmak, ha?.. Benim de bundan başka bir istediğim mi var? Bu barışma uğrunda

her türlü fedakârlığa hazırım. Ama, bakalım Pardail-
llan bu barışmayı istiyor mu?»

Dük sanki bu soruyu doğrudan doğruya Pardail-
llan'a sormuş gibi Şövalye cevap verdi:

— «İş bana kalıyorsa, bizi birbirimizden ayırmış
olan anlaşmazlığı hafızamdan silip atmaya ben de
hazırım. Dük, size namuslu bir dost elinî uzatmak-
tan başka bir isteğim yok. Çünkü yaptığınız bu ha-
reketteki asâletin değerini takdir ediyorum.»

Bu sözler üzerine Dük D'Angoulême, kendini tu-
tamayıp kollarını açtı ve:

— «Öyleyse, önce kucaklaşalım!» Dedi.

Pardaillan:

— «Bütün kalbimle...» Diye karşılıklı bulundu.

Fakat Dük'ün kollarına atılacağı yerde berrak
gözleriyle onu süzdü:

— «Biliyorsunuz ki size Sorrientès konağında ile-
ri sürdüğüm şartı kabul ettiğiniz takdirde derhal yi-
ne eski sâdik dostlar hâline geleceğiz Dük,» dedi.

Bu sözler Dük üzerinde soğuk bir düş etkisi yaptı.

— «Demek hâlâ bu şartta ısrar ediyorsunuz?»

Pardaillan kuru bir:

— «Evet,» dedi.

Dük de kesin ber edâ ile karşılık verdi:

— «Öyleyse artık bu konuyu kapayalım.»

Sonra bu kısa tartışmayı dikkatle izleyen Giselle'-
ye dönerek, tatlı bir tavrıyla:

— «Ben elimden geleni yaptım,» dedi. «Ama sen
de görüyorsun ya kızım, Mösyö de Pardaillan'la ko-
nuşmamıza bile imkân yok. Düşman kalmamızı is-
teyen ben değilim, kendisi. Artık bana bu işten bah-
setme kızım.»

Kızından daima alışık olduğu itaati göreceğini ve

Giselle'nin artık bu işten bahsetmeyeceğini umuyordu ama, böyle olmadı. Giselle:

— «Bana kalırsa bu meseleden asıl şimdi bahsetmeliyiz, baba!» Dedi. «Çünkü bence herşey söylenmiş değil...»

Dük kaşlarını çattı:

— «Bunlar ne biçim lâflar?..»

Genç kız hiç istifini bozmadan:

— «Mösyö de Pardaillan'la barışmanız için bir tek çâre var,» dedi. «O da reddettiğiniz bu şartı kabul etmenizdir. Şövalye'den gelen bir şart herhâlde size şeref verecektir, baba...»

Dük:

— «Artık yeter,» diye kesip attı. «Siz yaşta bir çocuğu ilgilendirmeyecek ve üstelik hiçbir şey bilmediğiniz meseleler üzerinde konuşmanız hoşuma gitmiyor, kızım!»

— «Affedersiniz monsenyör, zannettiğinizin tersine, ben söz konusu meseleyi pekâlâ biliyorum.»

Dük boğulur gibi oldu:

— «Biliyorsunuz ha? Neymiş bildiğiniz bakayım,» dedi.

— «Mösyö de Pardaillan'ın size eski saygı ve sevgisini tekrar göstermek için sizden sadece Fransa tahtı üzerinde hak iddia etmenizden vazgeçmenizi istediğini biliyorum.»

Dük öfkeyle bağırdı:

— «Allahım sen bilirsin! Bu ne demek? Siz benimle tartışmaya mı kalkıyorsunuz, kızım? Böyle şeye hiç tahammülüm yoktur. Çabuk odanıza gidin bakayım.»

Dük bu münakaşayı böyle sert bir emirle kesebildiğini görüyordu ama, bu şekilde işi halletmiş de

olmuyordu. Nitekim Giselle, babasının önünde derin bir saygıyla eğilerek:

— «Peki gidiyorum baba,» dedi. «Yalnız izninizle söyleyeyim ki Mösyö de Pardaillan gibi ben de, bu arzudan vazgeçmenizi kendi iyiliğiniz için istiyoruz.»

Genç kızın bu sözleri söyleyişindeki edâ, Düke o kadar garip geldi ki ister istemez sordu:

— «Neden?»

— «Çünkü daha başlangıçta kaybolmuş bir dâvâ uğrunda uğraşmak boşunadır da ondan...»

— «Dâvâm neden başlangıçta kaybolmuş bakayım?..»

Giselle kendine aynı güvenle ve tereddütsüz:

— «Çünkü karşınızda Mösyö de Pardaillan'ı bulacaksınız!» Dedi.

Dük, tartışmayı yeniden açtığını farketmeden:

— «Onun kuvvetini kimse benden daha iyi bilemez,» dedi. «Fakat alt tarafı o da bir insandır. Ve ben onun hakkından geleceğimi umuyorum.»

Genç kız:

— «Belki,» dedi. «Fakat benim demek istediğim o değil... Şeref ve haysiyete son derece düşkün bir adam olan Şövalye de size olan büyük sevgisine rağmen bu meselede size karşı bir tavır almış bulunduğu göre demek ki dâvânız kötü bir dâvâdır. Ben çok cahil ve tecrübesiz olmama rağmen bu dâvânın, sizin için daha başlangıçta kaybolduğunu görüyorum.»

Dük, genç kızın samimî bir ışıltıyla parlayan gözlerine bakınca, dayanamayıp başını eğdi, sıkıntılı bir tavırla bıyıklarını burmaya koyuldu ve sonunda, utanmış bir edâ ile mırıldandı:

— «Ben, bu tacı ve tahtı elde etmeyi özellikle senin için istiyordum, kızım!»

Bu üstü kapalı itiraf, Giselle üzerinde korkunç bir etki yaptı. Fakat metin kızcağız, bu etkiden kurtulmayı da bildi. Dimdik kesilerek babasına tekrar baktı. Boğuk helli belirsiz bir sesle:

— «Eğer bu tacı gerçekten benim için istiyorsanız, boşuna yoruluyorsunuz. baba,» dedi. «Ben sizin kullanmak istediğiniz vasıtalarla ele geçirilmiş bir prensesliğe kavuşmaktansa sokaklarda, kilise kapılarında dilenen bir zavallı olmayı tercih ederim.»

Dük, ne şiddet ve ne de tatlılıkla, kızını verdiği kardan caydıramayacağını anlayınca acıklı bir tavırla:

— «Demek şimdi sen benim, babamın mirasından vazgeçmemi istiyorsun, öyle mi?»

Giselle'nin verdiği soğuk cevap şöyle oldu:

— «Beni bağışlayın, monsenyör... Ben sizin basit bir hizmetkârınızım.»

Dük, kızının söylediğinden bir mâna çıkaramayıp sordu:

— «Benim kızım değil misin, canım?»

— «Ben sizin sâdece basit bir hizmetkârınızım. Bir şey istemek hakkım değil... Siz istediğinizi yaparsınız, monsenyör... Yalnız mademki bu işi benim için yaptığınızı söylüyorsunuz. Hakkınız saydığınız bir şeyden vazgeçmenizi istemesem bile, onu elde etmek için bu çarelere başvurmaktan el çekmenizi rica edersem, saygıda kusur etmiş olmam sanırım.»

— «Bu çarelerden vazgeçmek demek, elde başka çare olmadığına göre, babamın mirasından yâni tahttan vazgeçmek demektir...»

— «Bence hepsinden, hattâ Kont D'Auvergne ve Dük D'Angoulême unvanlarınızdan, bütün malınızdan ve mülkünüzden vazgeçmeniz doğru olurdu. O zaman bütün gururumla başımı dik tutar, bir kral

evlâdına yakışmayan hareketleri reddetmiş olan yoksul asîlzâde Charles de Valois'ın kızı olduğumu kıvançla ilân ederdim.»

— «Ya dediğini yapmazsam ne olacak?»

— «Ben de annemle beraber yalnızlık içinde yaşamaya devam ederim.»

— «Annenle beraber gideceksin ha? Ama o zaten benim yanımda olacak.»

— «Annem sizin yanınızda olmayacak; o da benim gibi ölümü şerefsizliğe tercih eder.»

Baba çılgın gibi bağırdı:

— «Ama, ben senin ölmeni istemiyorum!»

— «Öleceğiz!.. Ve bizi, siz öldürmüş olacaksınız...»

— «Ben sizin ölmenizi istemiyorum.»

Giselle tekrar etti:

— «Öleceğiz!.. Ve bu kadar hırsla göz diktiğiniz bu tahtın basamaklarında, yalnız sizin için yaşamış olan karınızla kızınızın ölülerini bulacaksınız. Bu kanlı tahta oturmak için bizim kaskatı kesilmiş cesetlerimizi ayaklar altına almak zorunda kalacağınızı gördüğünüz vakit, belki de ne müthiş bir yanlışlık yapmış olduğunuzu anlayacak ve dehşet içinde gerileyeceksiniz.»

Dük'ün gözlerinin önüne gelen müthiş manzara, onun son direnişini de kırmaya yetti. Artık dayanamadı ve babalık sevgisi, menfaat kaygısından da, taht hırsından da ağır bastı. Yenilmiş ve perişan bir hâlde inledi:

— «Sus! Neden böyle korkunç şeyler söylüyorsunuz? Sus! Ne istiyorsan hepsini yapayım. Yeter ki sen ölümden bahsetme.»

Giselle kendini tutamayıp bir sevinç çığlığı attı:

— «Şükürler olsun sana, ulu Tanrım! Zaten be-

nim asil yürekli babamın er-geç doğru yolu bulacağını biliyordum.»

Dük, devamla:

— «Lânet olsun o taca!» Dedi. «Dünyanın bütün taşlarına lânet olsun!.. Giselle'min kolları boynumda olduktan sonra bana tacın ne lüzumu var?»

Fakat Dük, karısını yine unutuyordu. Nitekim Giselle birdenbire babasının kollarından sıyrılarak:

— «Ya annem?» Diye sormaktan kendini alamadı.

Violetta sıranın kendisine gelmesini bekliyordu.

Pardaïllan yavaşça:

— «İşte kızınız, nihayet babasını yere serdi,» dedi. «Doğrusu övünmeye değer ahlâk ve cesaretle bir evlâdınız var. Violetta... Şimdi yaklaşalım bakalım.»

Ve yavaşça baba ile kızın yanına yaklaştılar.

Dük, içini sarıp ferahlık veren ve kendisini âdeta yeniden canlandıran heyecanın etkisi altındaydı. Yeniden âşık olmuş gibi karısına sarıldı ve kulağına sevgi dolu tatlı sözler fısıldamaya koyuldu. Kadın bir an için ilk saadet günlerine tekrar kavuştuğunu hissetti. Sonra sıra biraz da kendi eseri olan bu barışmayı güleryüzle seyreden Şövalye'ye geldi. Ana ile kız, Dük'ün, Pardaïllan'la barıştığını apaçık söylemesini bekliyorlardı. Dük nezaketle Şövalye'ye dönerek:

— «Pardaïllan,» dedi. «Düşes de Sorrientès'le olan bütün ilişkilerimi keseceğime söz veriyorum. Siz hayatta oldukça, küçük Kral Onüçüncü Louis'e karşı hiçbir teşebbüste bulunmayacağıma da söz veriyorum »

Violetta ile Giselle, daldıkları sevinç içinde bu sözlerle dikkat etmediler. Pardaïllan ise keskin bakışıyla Dük'ü süzerken, kendi kendine söylendi:

«Verdiği söze bile geleceğe ait bir sınır koyuyor. Fakat sözünde samimî olduğunu anlıyorum. Ne yapalım, varsın böyle söz versin. Elden bir şey gelmez. Anlaşılan, ömrünün sonuna kadar bu taht hırsı onun için kemirecek.»

Sonra Dük'e dönerek:

— «Dük, verdiğiniz sözü hâfızama bir daha silinmemek üzere yerleştiriyorum,» dedi.

Bu sözleri izleyen sevinç dolu dakikalar sözle tarif edilemez. Nihayet Şövalye ciddî bir tavırla araya girdi:

— «Peki ama, monsenyör, Düşes de Sorrientès meselesini nasıl halledeceksiniz?»

Dük tereddüt bile etmeden:

— «Yarın konağına gidip artık beni hesaba katmamasını ve taht üstündeki haklarımdan vazgeçtiğimi söyleyeceğim.»

Pardaillan şiddetle itiraz etti:

— «Sakin böyle bir delilik yapayım demeyin. Yoksa sizi tekrar Bastille zindanına tıktırır. Elinde imzalı bir emir bulunduğunu unutuyorsunuz galiba...»

— «Doğru, bu benim tamamen aklımdan çıkmıştı.»

Pardaillan ilâve etti:

— «Hem şurasını da söyleyeyim ki Paris'te ne kadar saklanırsanız saklanın, Fausta sizi yine bulur.»

— «Hay Allah kahretsin!.. Bu kötü işte... Doğrusu tekrar Bastille zindanına girmektense, kılıcımı yüreğime saplayıveririm daha iyi...»

Düşes yalvarır gibi:

— «Charles!» Dedi. «Niçin Orléans'a gitmiyoruz? Orada, annenizin yanında ne kadar mutluyduk!..»

Pardaïllan, Violetta'nın teklifini destekledi:

— «Bence de yapacağınız en yerinde hareket bu olur.»

— «Haklı olduğunuzu kabul etmem gerek» dedi.

— «Mademki gitmek gerektiğini kabul ediyorsunuz, o hâlde bugün hiç vakit kaybetmeden yola çıkın.»

Pardaïllan'ın tavsiyesi yerindeydi. Zaten kızı ve karısı tarafından sıkıştırılıp duran Dük, daha fazla zorluk çıkarmadı. Hazırlıklar çok çabuk tamamlandı.

Zira Düşes'le kızı, geçici olarak oturmayı kararlaştırdıkları bu eve ancak en lüzumlu eşya ile gelmişlerdi.

Bir saat sonra Dük ve ailesi, Pardaïllan'la vedâlaşarak, evi ona ve arkadaşlarına teslim ettikten sonra altı atın çektiği bir arabaya binerek yanlarında da tepeden tırnağa kadar silâhlı on kadar muhafız bulunduğu hâlde hızla Orléans yoluna düştüler.

*

Bütün pencere ve kapıları sımsıkı kapalı olan evde Pardaïllan, Valvert ve Landry Coquenard başbaşa kalmışlardı. Dışarıdan bakılınca ev boş görüldüğü için kimse onların burada olduğundan şüphe edemezdi. Kendi evlerindeymiş gibi rahatça yerleştiler. Pardaïllan:

— «Landry, git mutfağa bir göz at bakalım.» dedi. «Düşes'in bana söylediğine göre kilerde iki-üç günlük yiyecek, mabzende de epey şarap varmış. Hemen bize, bir yemek hazırla. Bilmem siz ne durumdasınız, Kont? Bana öyle geliyor ki sanki günlerdir bir şey yememişim de neredeyse açlıktan gebermek üzereyim.»

Landry:

— «Durun öyleyse, Şövalye,» dedi. «Size bir yemek hazırlayayım da bakın bakalım Grand-Passe-Partout hanında böylesine yemek yediniz mi?»

Ve çabucak ortalıktan kayboldu.

Pardaillan, Valvert'in koluna girip delikanlıyı götürürken:

— «Belli olmaz,» dedi. «Belki burada bir hücumla uğrarız. Yeni evimizi bir gözden geçirelim. Buradaki savunma hazırlıklarımıza bakalım.»

Evi pek çabuk dolaşmalarına rağmen ikisi de hiç bir ayrıntıyı gözden kaçırmadılar. Pardaillan:

— «Şimdi bodrumlara inelim de dükün bize bahsettiği şu Cossonnerie sokağına varan yeraltı dehlizini görelim.»

Dehlizi hemen buldular. Gerçekten de giriş kapısı Cossonnerie sokağında bulunan bir eve ulaşıyordu. Oraya kadar gidip eve girerek sokak kapısını araladılar ve sokağa şöyle bir göz attılar. Dönüşte Pardaillan anlattı:

— «Bu evin kapısı Marché-aux-Poirées sokağına ve meşhur la Turie-qui-file hanına iki adım mesafede... Orası her zaman kalabalıktır. Oradan çıkarsak kimsenin gözüne çarpmayız.»

Tekrar eve döndüler ve evvelce penceresinden içeriye dalmış oldukları geniş odaya girdiler. Burası şimdi gündüz olmasına rağmen kepenkleri sımsıkı kapalı olduğu için bir tek mumla aydınlanıyordu ve o da olmasa zifirî karanlıkta kalacaklardı. Valvert:

— «Doğrusu, Dük D'Angoulême'yi kararından caydırmak için gösterdiğiniz ustalığa hayran kaldım,» dedi. «Bir hamlede Fausta'yı da yere serivermiş oldunuz. Sizi tebrik ederim.»

Pardaillan, alaycı tavrıyla:

— «Beni tebrik etmekte pek acele etmeyin,» dedi. «Bu darbe Fausta'ya ağır gelecektir. Burası muhakkak. Başkası olsa bu darbenin altından kalkamaz. Onun bu mücadeleden çekileceğini de ummak istiyorum, ama buna pek ihtimal veremiyorum.»

— «Canım, mösyö, Fausta artık elinde bir Kral adayı bulunmadıktan sonra ne yapabilir ki?..»

— «Bu demek, başkasını da bulamaz, demek değildir. Ama, kimi bulacak diyeceksiniz. Ne bileyim ben? Meselâ Vendome'yi, Guise'yi, Condé'yi hattâ Concini'yi ileri sürebilir. Fausta'nın neler icat edeceği bilinmez ki... İspanya kralı hesabına veya doğrudan doğruya kendi hesabına bir dolap çevirir. Sırf kötülük olsun diye kötülük yapar. Çünkü kötülük onun mayasında vardır.»

Pardaillan bu sözü henüz söylemişti ki kapı açıldı ve Landry Coquenard, bir saray teşrifatçısı nezaketiyle yerlere kadar eğilerek seslendi:

— «Monsenyörler, bitişikteki salona geçmeyi arzu buyururlar mı? Monsenyörlerimin et yemekleri hazır.»

Pardaillan alay etti:

— «Bak şu kâfire! Terbiyesi de pek yerindeymiş hınzırın!..»

Yandaki odaya geçtiler. Sofranın zengin bir surette süslenmiş olduğunu gören ve tabaklardan tüten dumanları iştahla koklayan Pardaillan, hemen Valvert'e dönüp:

— «Sıva kollarını Valvert, şu güzel yemeklere bir saldıralım,» dedi. «Fakat gözlerimiz açık, kulaklarımız tetikte ve elimiz kılıcımızı çekmeye hazır olsun. Fausta'nın karanlıkta hep çevremizde dolaştığını ve üstümüze çullanmak için boş bulunacağımız bir tek saniyeyi beklediğini aklımızdan hiç çıkarmayalım...»

İSPANYA KRALININ ÖZEL ELÇİSİ

Oğün Fausta, Kral'a ve Naip Kraliçe'ye, kendisinin İspanya Kralı Philippe'nin özel elçisi olduğunu belirten itimatnamesini sunacaktı. Muhteşem taht salonunda bütün saray erkânı toplanmış bulunuyordu.

Zambak motifleri işlenmiş bir halıyla örtülü bir kerevetin üstüne iki taht oturtulmuştu. Bu koltuklardan birinde, boynunda nişanlar asılı bir kolye olduğu hâlde kral, öbüründe Naip Kraliçe Marie de Médicis oturuyordu. Krevetin iki yanında iki grup asilzâde duruyordu. Kral'ın tarafında; henüz dük olmamış ve sadece Kral'ın kuşçubaşısı bulunan Luynes, Korsikalı askerlerin komutanı Ornano, Bellegarde Dükü, ihtiyar Seuvre Markisi ve nihayet kral'ın gözüne girmekte Luynes'in en tehlikeli rakibi olan genç Montpouillan Markisi vardı.

Bunların hepsi, Concini'nin şahsî ve amansız düşmanlarıydı.

Marie de Médicis'in tarafında ise korkunç bakışlarıyla Léonora, Maliye Bakanı Claude Barbin, Thémines Markisiyle oğlu Lauzières Kontu ve nihayet kendisini komutanı bulunduğu Bastille'de görmüş olduğumuz ihtiyar çapkın Châteauvieux senyörü vardı.

Her iki grup da birbirlerine, sahte tören tebessümleriyle gülümsemekle beraber, birbirlerini gözden kaybetmiyor ve endişeli bakışlarla birbirlerinin en ufak hareketlerini bile kolluyorlardı.

Concini'nin orada olduğunu söylememize herhal-

de gerek yoktur. Üstelik o burada ev sahibi sıfatıyla da bulunuyordu. Zaten Naip Kraliçe'nin arzu ve emriyle, Concini yalnız sarayda değil, bütün krallıkta, onun asıl sahibi olan küçük Kral'dan daha fazla ev sahipliği taşıyordu. Ev sahibi olduğu için de her yere koşuyor, her işe yetişiyor ve Fausta ile başbaşa vererek programını en ince ayrıntılarına kadar hazırladığı bu şahane töreni idare ediyordu.

Öbür yandan Concini kişisel güvenliği için gereken tedbirleri almakta kusur da etmemişti. Bu yüzden, özel muhafız komutanı Rospignac ve diğer dört yardımcısı, yâni Eynaus, Longval, Roquetaille ve Louvignac da oradaydılar. Ve hiç sezdirmeden, kendisine çok fazla yaklaşmadan, o nereye giderse peşinden gidiyor, en ufak bir işareti üzerine müdahaleye hazır bir durumda tetikte bulunuyorlardı. Bütün bunlara rağmen de Concini'nin epey muhafaza altında olduğunu kimse farkedemiyordu.

Concini'nin, törenin bütün programını hazırladığını söylemiştik. Bundan başka o, Léonora'nın tavsiyesiyle, elçi hazretlerinin Kral'la Kraliçe'ye resmen takdimi ödevini de üzerine almıştı.

İspanya Kralı'nın elçisi salona girince, Concini hemen onu karşılayıp elinden tutarak tahta doğru götürdü. Fausta'nın solunda, İspanya'nın Fransa'daki daimî elçisi ve şimdiki hâlde Fausta'nın emrine girmiş olmasına karşılık bu durumuna hiç de üzül-müş görünmeyen Kont de Cardenas yürüyordu.

Fausta, bu iki erkeğin ortasında güzel başını dimdik tutarak, bir imparatoriçenin zarif ve kendinden emin adımlarıyla ilerledi. O kadar genç, o kadar göz kamaştırıcı bir güzellikte görünüyordu ki geçtiği yol üzerinde hayranlık mırıltıları yükselmekte gecikmedi. Onun bu ihtişamlı yürüyüşü karşısında bütün başlar saygıyla eğilmek zorunda kaldı.

Fausta, böylece, tahtla arasında on adımlık bir mesafe kalıncaya kadar yürüdü. Bu sırada, Prens'in elinden tutan Concini'nin sağında hafif bir kaynaşma oldu. Hem Fausta, hem Concini başlarını o tarafa çevirdiler. Henüz yüzünü görmedikleri bir asilzâdenin, dirsekleriyle kendine yol açmaya ve itiraz fısıltılarına rağmen ön safa geçmeye çalıştığını tahmin ettiler.

Çok geçmeden, bu gelenin Şövalye de Pardaillan olduğunu ve onun ardında da Odet de Valvert'in bulunduğunu gördüler.

Concini bu beklenmedik karşılaşma üzerine o kadar şaşladı ki Fausta'yı da Cardenas'ı da durdurarak olduğu yerde kalıverdi.

Sonra dişlerinin arasından İtalyanca olarak öfkeyle homurdandı.

— «Lânet olsun! Yine gebermemişler!»

Fausta da İtalyanca olarak alçak sesle:

— «Bunu size anlatmak için az çene yormadım,» dedi.

— «Yolumuza devam edelim, Mösyö. Hem Allah aşkına gülümseyin, heyecanımıza herkesin şaşmaya başladığını görmüyor musunuz?»

Yalan değildi. Programda bulunmayan bu ânî duruş ve Concini'nin her hâlinden belli olan heyecanı, ön safta bulunan seyircilerin gözlerinden kaçmamıştı. Bu seyirciler, Concini'nin nereye baktığını da merak ederek, başlarını Pardaillan'la Valvert'ten tarafa çevirdiler.

Concini'nin düşmanları, onu kötü bir duruma düşürecek bir olayın patlak vermesini dört gözle bekliyorlardı. Dostlarının bakışlarında ise saklamaya çalıştıkları bir endişe seziliyordu.

Ama, anlaşılan Pardaillan ve Valvert'i burada bu-

lunanların çoğu tanımıyor olacaklardı. Zira birçok kimsenin, bu arada Kral ile Marie de Médicis'in Pardaillan'la arkadaşına dikkat etmedikleri görüldü. Fakat Léonora, ikisini de tanıdı. Yüzü sapsarı kesildi, heyecandan boğulacak gibi oldu. Nihayet kendini topladı ve kalabalığın ortasında Rospignac'ı bularak bakışlarıyla ona sessiz bir emir verdi.

Bu sırada Concini de kendini toparlamıştı. Onun da ilk yaptığı hareket, başını çevirip Rospignac'ı aramak oldu. Bulunca, gözleriyle ona, sakin ve mütebessim etrafına bakınan Pardaillan'ı gösterdi. Rospignac, hemen meseleyi kavrayıp dört yordakçısına işaret etti. Hep birlikte kalabalıkta kendilerine yol açan Şövalye'den tarafa yöneldiler.

Nihayet Fausta, Pardaillan'ın hizasına vardı. Kıvılcımlar saçan bakışlarıyla ona son bir tehdit daha fırlattı. Pardaillan alaylı alaylı gülüp yapmacık bir saygıyla eğilerek, son derece mânalı bir karşılıklı bulundu. Fausta ise ateş kırmızısı dudaklarını büzerek o öldürücü tebessümlerinden biriyle gülümsedi.

TAKDİM TÖRENİ

Pardaillan'ın böyle bir törene sıradan bir seyirci olarak katılmadığı muhakkaktı. Ancak şimdilik sadece orada bulunduğunu belli etmekle yetindi ve bir köşeye çekilerek beklemeye koyuldu. Ancak bu şekilde olup bitenlerin hepsini görmesi ve ön planda konuşulanların hepsini teker teker duyması mümkündü.

Dolayısıyla, Şövalye'nin yanına kadar sokulmuş olan Rospignac ile adamları, ortada müdahale edilecek bir durum göremediler. Onlar da Şövalye gibi bir kenara çekilip beklemek zorunda kaldılar. Fakat Pardaillan'ı gözden de kaybetmediler. Rospignac tekrar efendisine yaklaşırken, yardımcıları da Şövalye'yi gözücüyle süzüyorlardı. Pardaillan ise sıkı bir göz hapsine alındığının hiç farkında değilmiş gibi davranıyordu.

Bu sırada Fausta, Cardenas ve Concini, gelip önünde durmuşlardı. Üçü birden zarif ve gösterişli reveranslar yapmaya koyuldular. Ve Concini, âhenkli olmasına çalıştığı salının öbür ucundan bile duyulan sesiyle:

— «Majestenize, Majeste İspanya Kralı Philippe'nin özel elçisi Avila Prensesi ve Sorrientès Düşesini takdim etmekle şeref duyarım.»

Ondan sonra Cardenas, hiç de İspanyol şivesine kaçmayan temiz bir Fransızca ile şöyle dedi:

— «Majeste, haşmetmeap Kralımın, katınıza özel elçi olarak gönderdiği Sorrientès Düşesi'nin itimatnamesini sunmakla şeref duyarım.»

İtimatname doğruca Kral'a değil, elçi kerevetin ayağına vardığı sırada bakanlarıyla birlikte oraya gelmiş olan Başbakan'a verildi. Bundan sonra da Kral, Naip Kraliçe ve Fausta, gayet ciddi tavırlarla söylevlerini verdiler.

Böylece törenin resmî kısmı bitmiş oldu. Bu kısım la beraber, törenin namlı aktörlerinin rolleri de sona ermiş oluyordu. Kral bu kadarla yetinebilirdi. Annesi bundan korkuyordu. Fakat Fausta'nın insanı içinden kavrayan çekiciliği ve kulağı okşayan âhenkli sesi, etkisini göstermişti. Kral ayağa kalkarak kerevetten aşağı indi, zarif bir hareketle şapkasını çıkararak, kendisine çok yakışan bir kibarlık ve zariflikle eğilip, Fausta'nın elini saygıyla tuttuktan sonra parmaklarının ucuna dudaklarını değdirdi ve:

— «Madam!» Dedi. «İspanya'lı ağabeyimizin, bizim katımızda kendisini temsil etmek üzere sizi seçmiş olması, bizi gerçekten memnun etti. Şurasını özellikle belirtmek isterim ki bu sarayda size, lâıyk olduğunuz muameleyi yapmaktan büyük bir zevk duyacağız.»

Kral, söylediği bu sözlerden sonra annesine döndü, son derece mütehakkim ve ciddi bir tavırla:

— «İspanyol kardeşime mektup yazdığınız vakit bize Düşesi elçi olarak gönderdiği için kendisine minnettar kaldığımızı bildirmeyi unutmayınız, Madam,» dedi.

Memnunluğu yüzünden okunan Marie de Médicis, derhal cevap verdi:

— «Bu emri büyük bir sevinçle yerine getireceğim!»

Kral, Fausta'ya dönerek, zarif bir tarzda ilâve etti:

— «Siz hiç şüphesiz sarayımızın en güzel süslerinden biri olacaksınız, Madam! Siz olmadıkça sarayı-

mız bize karanlık ve kasvetli görünecek.. Sizin varlığınız sarayımızı ışıklandıracak...»

Fausta bu iltifatlara karşılıkta bulunacaktı ama Marie de Médicis buna fırsat bırakmadan, Kral'a dönüp:

— «Majestenizin, Düşes hazretlerinin şahsında emin bir dost bulacaklarını da ilâve buyurunuz, Kral hazretleri... Bu kadar sâdik bir dost, yaşamakta olduğumuz devirde kolay kolay bulunmaz.»

Kraliçe bu sözleri söyledikten sonra Fausta'ya yaklaştı ve sarayda geçerli görgü kurallarını unutarak, herhangi bir kadın gibi onu iki yanağından şapır şupur öptü... Sonra yine samimiyetle koluna girerek, yavaş bir sesle:

— «Gelin, şekerim,» dedi. «Gelin de sizi iltifatlara boğmak için yanıp tutuşan şu hanımlar ve asilzâdelerle tanıştırayım...»

ÖLÜNÜN ELÇİSİ

Bundan sonra anlatacağımız olayların daha iyi kavranması için, bu olaylarda rol alanların hepsinden sırayla bahsedecek ve önce Kral'ı ele alacağız.

Kral, kendi isteğiyle biraz kenara çekilmişti. Buna, annesinin senli benli bir tavırla Fausta'yı çekip götürerek Kral'ı orada yüzüstü bırakışının sebep olduğu belliydi. Ama, Kraliçe'nin oğluna aldıracağı yoktu. Kendisini diğer saray erkânı da pek umursamıyor olacaktı ki az zaman sonra kimse, onun yüzüne bakmaz oldu. Anlaşılan o da buna alıştı ve bu hâlini pek yadırgamadı, Fausta'nın etrafında pervaneler gibi dönen saray erkeklerini seyre koyuldu.

Pardaillan, kerevetin sağ tarafında duruyordu. Kral'ın dört-beş adım ötesindeydi. Kral salondan çıkıp gitmek istediği zaman, onun önünden geçmek zorunda kalacaktı. Şövalye, kâh Kral'a, kâh yanında bulunan Valvert'e bakıyordu.

Valvert'in bu âna kadarki rolü, Pardaillan'ı takip etmekten ibaret kalmıştı. Şimdi de onun yanında duruyordu. Birini arıyormuş gibi kalabalığı gözden geçiriyor ve arada bir de iç çekiyordu. Bu iç çekişler sıklaştıkça, Pardaillan da yan gözle ona bakıp bıyık altından gülümsüyordu.

Kerevetin arkasında Kralın yakınları ve en sâdık bendeleri: Luynes, Ornano, Bellegarde, Seuvré ve Montpouillan duruyorlardı. Hepsi de Kral'ın başını kendilerine çevirip yaklaşmalarını işaret etmesini sabırsızlıkla bekliyorlardı. Kral ise onları tamamen

unutmuş görüldüğü için berikiler, ufak tefek kur-nazlıklarla onun dikkatini kendilerine çekmeye boşu boşuna uğraşıp duruyorlardı.

Şövalye'nin solunda ve epey uzağındaki bir pence-re girintisinde, Pardaillan'ın büsbütün görmezlikten geldiği Louvignac, Eynaus, Longval ve Roquetaille, alçak sesle bir şeyler konuşuyor ve Şövalye'yi kollamaktan geri kalmıyorlardı.

Concini, pek kısa bir zaman için ortadan kaybolmuştu, ama, Rospignac da onunla beraber yok olduğundan, Marki'nin muhafız komutanına bazı emirler vermekte olduğu tahmin edilebilirdi. Bu emirlerin Pardaillan ve Valvert'le ilgili olduklarını söylemekle de yanılmış olmayız. Her ne hâl ise Concini, taht salonuna döndüğü hâlde, Rospignac epey bir zaman göze görünmemişti.

Kerevetin öbür ucunda, Pardaillan'ın bulunduğu yerin tam aksi tarafında, aralarında Kraliçe, Fausta ve Léonora'nın bulunduğu bir grup vardı. Bu gruptakiler, Fausta'ya iltifatlar yağdırmakla meşguldüler.

İşte herkesin unutup yalnız başına bıraktığı küçük Kral'ın seyrettiği manzara buydu.

Ancak, Fausta'nın bu kalabalığa cevap yetiştirmekle beraber, zaman zaman Pardaillan'dan tarafa bir göz atmaya vakit bulduğunu da söylemeliyiz. Zaten Şövalye de bu bakışlardan birini alaycı bir edâ ile Valvert'e göstermişti.

Bu sırada Concini tekrar salona dönmüştü.

Sâkin, mağrur, dudakları aşağılayıcı bir tebessümle büzülü olduğu hâlde, küstah bir tavırla bu grubun orta yerinde durmuştu.

Son derece meşgul ve kendinden emin görünmesine rağmen, vakit vakit Pardaillan'dan tarafa kaçamak bir göz atmaktan da geri kalmıyordu.

Kral, Concini'nin geldiğini önce farketmedi. Bütün dikkatini, gururunu kurnazca okşamış ve çocuk ruhunu büyülemiş olan Fausta'ya vermişti.

Fakat nihayet bir an geldi ki Fausta'yı seyretmekten yoruldu. Bakışlarını ondan çevirip etrafı gözden geçirdi. O zaman, birdenbire küstah tavırlı Concini'yi gördü ve görmesiyle beraber gözlerinde kıvılcımlar çaktı. Yüzü kıpkırmızı kesildi. Çevresine bakındı ve az önce oturmakta olduğu tahtın yanibaşında, yapayalnız bırakılmış olduğunu farkettiler. O zaman yüzünün bütün rengi uçtu. Ufak yumruklarını öfkeyle sıktı. Öfkeli bakışlarıyla ortalığı süzdü. Belki de muhafız komutanı Vitry'i arıyordu. Fakat Vitry'i göremedi ve onun yerine, dört adım kadar ötesinde, kendisini şefkat dolu bir merhametle süzen bir yabancıyı gördü.

Bu yabancı, Pardaillan'dı.

Şövalye'nin saklamaya lüzum görmediği bu merhamet, Kral'a acı bir hakaret gibi geldi. Gururu fena hâlde yaralandı ve ısrarla kendine dikilen bu bakışlardan kurtulmak istedi.

Sağa doğru yürüyecekti, vazgeçti. Çünkü orada Concini, hindiler gibi kabarıp duruyordu. Sola doğru gidemedi, çünkü orada da müthiş bir kin duyduğu yabancı adam vardı. İleriye doğru yürümeye başladı. Bu sırada ne sağına, ne de soluna bakıyordu. Fakat kendisi yürümeye başlar başlamaz, yabancı adamın da aynı şeyi yaptığını ve kendisini Kral'dan ayıran mesafeyi iki-üç adımda alarak, gelip önünde gayet saygılı bir selâm çaktığını gördü. Öfkeden benzi atmış Kral, yabancıya çarpmamak için durmak zorunda kaldı. Aynı anda Pardaillan'ın gayet sâkin bir sesle şu sözleri fısıldadığını duydu:

— «Majeste, bir tek emir verin, yeter. Hemen Concini'yi yakalayıp şu pencereden fırlatıvereyim.»

Kral, Şövalye'yi tanımış olsaydı, onun bu kadar sakin bir tavırla teklif ettiği şeyi kendisi de tabii bulacaktı. Halbuki onu tanımıyordu. Üstelik, Pardailan'ın bakışlarında okuduğu merhamet de daha başlangıçtan itibaren kendisinde kötü bir etki uyandırmıştı. Şövalye'nin durumunu pek küstahça bulmuş olduğu ve yaptığı bu teklifi de pek garipsediği için, terbiyesiz bir asilzâdenin kendisiyle alay etmeye kalkıştığını sanmıştı. Bu yüzden, Şövalye'ye büsbütün hiddetlendi. Azametli bir tavırla dikildi ve salonu çınlatan bir sesle:

— «Hey! Vitry!» Diye bağırdı.

Bu bağırış, kurbağa dolu bir dereye düşen bir taş etkisi yaptı. Hemen Vitry, Ornano, Bellegarde, Lesdiguières, Thémines, Créqui, Brulart de Silleri ve daha birçoğu salonun dört bir köşesinden Kral'ın yanına seğırtti. Kral da Vitry'e seslendikten sonra gayet mağrur ve küçümseyici bir tavırla Pardailan'a sordu:

— «Ne oluyorsunuz hazret? Sarhoş musunuz, yoksa aklınızı mı kaçırdınız? Önce söyleyin bakalım, siz kimsiniz?»

Pardaillan ilk iki soruya cevap vermeye lüzum görmeyerek üçüncüye, Kral'ı şaşırtan gayet sakin bir tavırla, kelimelerin her hecesine ayrı ayrı basarak ve berrak bakışlarını da Kral'ın yüzünden hiç ayırmaksızın cevap verdi:

— «Ben Şövalye de Pardaillan'ım!»

Şövalye'nin, isminin Kral üstünde bir etki uyandıracığından emin olması gerekiyordu. Çünkü bu adı duyar duymaz Kral'ın tavrı değişiverdi. İki elini çocukça bir sevinçle çırparak heyecanla bağırdı.

— «Şövalye de Pardaillan.»

Ve şimdi gözlerini Şövalye'ye öyle saf bir hayranlıkla dikmişti ki alçakgönüllü Şövalye, sıkılıp şa-

şırdı. Kral, muhafız komutanına seslendiğini de unutmuştu. Bu seslenişle bütün salonu allak bulak ettiğinin ve kendisine yaranmaya çalışan bir sürü gönüllü savunucusunun koşup yanına geldiğinin farkında bile değildi. Pardaillan'dan başka kimseyi görmüyor gibiydi.

Concini, Kral'da meydana gelen değişikliğin farkında değildi. Concini, şu mel'un Pardaillan'ı nihayet ele geçirdiğini düşündü. Peşinde dört adamı bulunduğu hâlde geldi. Kral'ın önünde aşırı bir saygıyla eğilerek, sevincini belli eden bir sesle:

— «Majeste,» dedi «şu serseri herifi tevkif etmek ödevini, bendelerinizin en sâdığı olan benden başkasına vermeyeceğinizi umarım.»

Kral; tatlı bir rüyadan uyandırılmışçasına irkildi. Concini'ye buz gibi soğuk bir bakışla bakarak:

— «Tevkif etmekten kim bahsediyor?» Dedi.

Concini iki büklüm olarak kekeleydi:

— «Majesteleri muhafız komutanını çağırmadılar mı?»

— «Bildığime göre muhafızlarımın komutanı siz değilsiniz.»

Gittikçe dizleri tutmaz olan Concini mırıldandı.

— «Ben sanmıştım ki...»

Kral yine kuru ve soğuk tavrıyla:

— «Yanlış sanmışsınız,» diyerek Concini'nin sözünü kesti. «Hem sonra benim kulağıma serseri herif gibi bir lâf da çalındı.»

Kral, Concini'yi tepeden tırnağa süzdükten sonra acı ve alaycı bir gülümseyişle sözüne devam etti:

— «Meselâ size serseri denilebilir mi, mösyö? Siz büyük bir asilzâdesiniz. Markisiniz. Gerçi size markilik unvanını getiren toprakları üç sene önce şıkır şıkır para sayıp aldınız. Fakat ne önemi var? Bu-

güne bugün pekâlâ kırk göbekten markiymiş gibi gezip dolaşıyorsunuz ya... Hem sonra meselâ, birkaç ay önce size mareşallik payesi verdiler. Bu şerefli unvan da herşeyi örtbas etmez mi? Kim diyebilir ki bir Fransız mareşali, aşağılık bir serseridir? Alçakça, karanlık dalavereler çevirerek devletin yüksek mevkilerine çıkmıştır? Onun için, siz katiyen bir sergüzeştçi olamazsınız, Marki d'Ancre! Ama, öyle acayip kelimeleriniz var ki ağzınıza hiç yakışmıyor, azizim...»

Acı bir alayla söylenmiş olan bu sözlerin her biri, salonun sessizliği içinde, Concini'nin suratına birer tokat gibi inivermişti. Adamın yüzü, ölü yüzü gibi sararmıştı. Çılgınlık derecesine varan hiddet nöbetlerinde her vakit başına geldiği gibi dudakları köpüklenmişti. Mahvolduğunu hissediyordu. Gerçi mevkiini kaybetmeyeceğinden emindi. Nasıl olsa Kraliçe oradaydı ve Concini'yi yalnız bırakmazdı. Fakat Concini bundan değil, ölümden korkuyordu. Hayatının şu anda pamuk ipliğine bağlanıverdiğini anlamıştı. Hele kötü bir kelime söylesin veya yanlış bir harekette bulunsun, fırsat bekleyen bütün düşmanları birden üstüne çullanıverecek ve hem kendisini, hem de dört adamını hançerleriyle delik deşik edivereceklerdi. Boyun eğmekten başka çâresi yoktu. Hemen yaltaklanmaya başladı:

— «Sâdık bir köleniz için, sadece hizmet gayreti göstermiş olması yüzünden bu kadar ağır bir şekilde paylaşmak ne acı!..»

Anlaşılan, ateşli maiyetinin tavsiyesinin tersine, Kral, Concini'nin işini bu sefer bitirmek niyetinde değildi. Pek genç olmasına rağmen hislerine gem vurmasını biliyordu. Henüz Concini'nin hesabını görmenin zamanı gelmediğini düşünüyordu. Bu bakımdan Concini'nin boyun büküşü, gururunu tatmin etti. Bu yarım başarıyla yetinmek gibi akıllıca bir

karar verdi. Çevresindekileri sert bir bakışla susturduktan sonra edâsını tatlılaştırarak şöyle dedi:

— «Belki ben de biraz ağır sözler söyledim, ama ne yapayım, yaşım gereği, biraz ateşliyim. Sonra siz de benim kadar bilirsiniz ki Mareşal, bazan yersiz bir gayret, suç teşkil eden bir ihmal kadar insanı sinirlendirir. Fakat affetmek, kralların şanındandır. Ben de sizin geçmişteki hizmetlerinizden ve bu işteki iyi niyetinizden başka bir şey hatırlamak istemiyorum. Bu konuyu kapayalım, Mareşal.»

Concini rahat bir nefes aldı. Sert, çok sert bir sille yemişti. Fakat yakasını, umduğundan da daha ucuz kurtarıyordu. Kral'ın kendisine bahsettiği bu yarım lütuf onu şimdilik fazlasıyla memnun bırakmıştı. Gülümsedi ve tekrar doğrularak, uğradığı hayâl kırıklığına rağmen düşmanlarını küçümseyen bakışlarla süzmeye koyuldu. Sonra yavaş yavaş gerileyip Kral'dan uzaklaştı.

Bu arada Kral da, Şövalye'nin yanına yürümüştü. Pardaillan yeni övgülere muhatap olacağını kestirerek sıkıntı duydu. Kral, Şövalye'nin elinden tuttu. Ciddi bir tavırla ve heyecanlandığı zamanlarda yaptığı gibi hiç kekelemeden, ortalığa hâkim olan saygılı sessizlik içinde şu inanılmaz sözleri söyledi:

— «Madamlar, mösyöler! Fransa Kral'ı sizlere Şövalye de Pardaillan'ı takdim edebildiğine sevinir. Onu size takdim etmek hayatımın en şerefli işlerinden biridir. Şövalye de Pardaillan, hâlâ hâfızalarımızda yaşayan Şövalye de Bayard'dan beri benzeri görülmemiş olan korkusuz, lekesiz bir efsane kahramanıdır. Eğer kendisi istemiş olsaydı, otuz yıldan beri dük, mareşal, başbakan olacak; hudutsuz bir zenginliğe sahip bulunacak, ihtişam ve refah içinde yüzecekti. Fakat Pardaillan, kendisine yapılan bütün teklifleri reddetmiş, isteğiyle bir kenara çekil-

miş, fakir ve alçakgönüllü kalıp bir şövalye unvanıyla yetinmiştir.»

Küçük Kral, bir eliyle Şövalye'nin elini tuttuğu için öteki elini kaldırdı. Sonra herkesin duyabileceği kadar yüksek sesle ve fakat okşayıcı, yumuşak bir edâ ile:

— «Susun Şövalye,» dedi. «Siz istemeseniz de hiç değilse ömrünüzde bir defa olsun hakkınız, lâyük olduğunuz size teslim edilmelidir.»

Ve yumuşak bir sesle, gözleri dalgın, sanki içinden bir hayali takip ediyormuş gibi devam etti:

— «Bu konuşmayı yapmaktaki amacım, yalnız sizi meziyetlerinizden ötürü alkışlamak değildir. Hayır! Amacım aynı zamanda özel elçisi bulunduğunuz namlı ölünün meziyetlerini anmak ve belirtmektir de...»

Bir an durarak, muammalı sözlerinin uyandırdığı merak havasının yatışmasını bekledi. Sonra başını dikti, gurur dolu bir sesle:

— «Eğer size bu ölünün, çok şanlı ve saygıdeğer babam Kral Henri olduğunu söylersem, onun, elçisini bu topluluğa takdim etmenin benim için pek yüksek bir şeref olmadığını kim iddia edebilir?»

Kral bir el hareketiyle sessizliği sağladıktan sonra Vitry'e döndü ve kesin dille:

— «Vitry,» dedi, «Şövalye lâyük olduğu şekilde selâmlansın!»

Vitry, tam bir asker gibi keskin ve sert hareketlerle topuklarının üstünde dönerek kılıcını çektikten sonra askerlerine gür bir sesle şu komutu verdi.

— «Selâm dur!»

Sonra tekrar topukları üstünde döndü. Yüzünü Pardaillan'a çevirdi ve kılıcını kaldırarak selâm vaziyetinde durdu. Askerleri de o zaman âdet olduğu

üzere mızraklarını başaşağı tutup taş kesiliverdiler ve böylece Pardaillan, şahane bir surette selâmlanmış oldu. Aynı anda Kral da başından şapkasını çıkararak Şövalye'nin önünde saygıyla eğilerek dedi ki:

— «Fransa Kralı, Şövalye de Pardaillan'ı saygıyla selâmlar. Şövalye bu şerefe iki bakımdan hak kazanmıştır: Birincisi, eşsiz kişiliği yüzünden bu şerefe lâyıktır. İkincisi, kendisi babam Kral Henri'yi temsil etmektedir. Haydi, madamlar, reverans yapınız. Siz de eğiliniz, Mareşal, hepiniz eğiliniz ve Kral'ınızın ilk olarak selâmladığı zatı selâmlayınız.»

Ve herkes, Şövalye'yi, Kral'ın emrettiği tarzda selâmlarken, Pardaillan bu selâmlara kendine mahsus ve saray mensuplarınınkine hiç benzemeyen erkekçe bir selâmla karşılık verdi. Herkes eğilmişti. Kraliçe, Fausta ve Kral'ın örnek olduğu bu işten kaçınamayacağını kestiren Concini de eğilmişlerdi.

Bu iş bittikten sonra Kral, şapkasını tekrar başına geçirerek samimî bir tavırla Pardaillan'ın koluna girdi...

VALVERT, ROSPIGNAC'A VERDİĞİ SÖZÜ
TUTUYOR...

Tam bu sırada ve Kral'ın, esrara bürünmüş bu hareketlerini merakla izleyen kalabalığın mırıltıları arasında genç ve gür bir sesin keyifle bir nâra attığı duyuldu.

— «Yaşasın Şövalye de Pardaillan! Yaşasın Kral Onüçüncü Louis!»

Pardaillan yürekten gelen bir kahkaha attı ve işin bütün saraylıları asıl memnun eden tarafı, gayet az güldüğü görülen Kral'ın da keyifli keyifli tebessüm ettiğini görmek oldu. Bu nâra, ortadaki gerginliği dağıtıvermişti.

Pardaillan salondaki gerginliği bir anda dağıtıveren adamı görmek üzere sesin geldiği yana döndü. Bu sesin Odet de Valvert'e ait olduğunu hemen anlamıştı.

Ona doğru eliyle bir selâm yollayarak gülümsedi. Valvert'in bağırışı salondakileri de coşturmuştu. Herkes, her bir ağızdan:

— «Yaşasın Kral. Yaşasın Kral!» Diye haykırmaya başladı.

Küçük Kral, bu şekilde alkışlandığını hiç görmemişti. Bir an öyle, hâtırasını hiç unutamayacağı tatlı bir sarhoşluk içinde kalakaldı. Bakışları parlıyordu. Kral unvanını taşıdığından beri bu kadar mesut olmadığını belli ediyordu. Kendisini alkışlayan kalabalığa yüksek sesle teşekkür ettikten sonra döndü, karanlık ve hüznü ömrünün en mutlu anlarından birini yaşamasına imkân vermiş olan ada-

ma şükranını göstermek istiyordu. Ona ayrıca teşekkür etmesi gerektiğini düşünüyor ve gözleriyle Odet de Valvert'i arıyordu. Odet hâlâ oradaydı ama, artık şapka sallamıyor, kollarını kavuşturmuş ve kimisinin neşesi gerçek olmakla beraber, çoğununki sahte olan saraylıları memnurluktan ziyade hakaretle seyrediyordu. Dudaklarında öyle alaycı ve aşağılayıcı bir tebessüm vardı ki ustası Pardailan'ın meşhur gülümseyişini pek andırıyordu. Kral, Şövalye'ye dönerek:

— «Bana öyle geliyor ki Kont de Valvert, sarayımızdan pek hoşlanmadı,» dedi.

Sonra sâf ve kırgın bir edâ ile ilâve etti:

— «Ne göreceğini umuyordu, bilmem ki... Bizimkinden daha parlak bir saray görmek pek mümkün değildir sanırım.»

— «Kont'u hayâl kırıklığına uğratan saray değil, saray halkı olsa gerek, majeste. Onu üzen şey, yüzlerindeki sahte tebessüm maskesi. Gerçekten de majeste, eğer şimdi şuraya bir sihirbaz gelip de sihirli değneğiyle yüzlerdeki maskeleri düşürüvermiş olsaydı, altından kimbilir ne çirkin şeyler çıkardı...»

Kral birden:

— «Ya,» dedi, «bakın ben bu meseleye hiç de bu yönden bakmamıştım. Eğer dediğiniz gibiyse, Kont'u yerden göğe kadar haklı bulurum. Ama, galiba siz, kendisini pek iyi tanıyorsunuz, değil mi?»

— «Onu ben yetiştirdim. Adam etmek için uğraştım. Kendisini evlâdım gibi de severim.»

— «Şu hâlde artık gücüne ve ustalığına şaşmamak lâzım. Doğrusu öğrenciniz size şeref verecek soydan, Şövalye...»

Ve ilgisiz bir tavır takınmaya çalışarak:

— «Kendisi benim hayatımı kurtarmıştır. Bunu

hiç unutmam. Hâfızam pek kuvvetlidir, Şövalye.» dedi.

Ve Pardaillan'ın kolunu bırakarak Concini'ye seslendi:

— «Yine barışıp dost olduk, Mareşal...»

Concini, memnunlukla eğildi. Hemen teşekkür etmeye hazırlanıyordu ki Kral kendisine fırsat bırakmadan ilâve etti:

— «Eğer hep böyle dost kalmamızı istiyorsanız Mösyö de Pardaillan'ın da dostlarımdan olduğunu unutmamanızı rica ederim. Hem de en iyi dostlarımdan biridir. Bu sözüm sâdece size değil, Şövalye'nin dostum olduğunu unutacak olanların hepsinedir.»

Kral bundan sonra Pardaillan'a dönerek:

— «Lütfen benimle beraber daireme gelin, Şövalye,» dedi. «Orada daha rahat ederiz. Burada bizi pek çok kulak dinliyor ve pek çok göz kolluyor.»

Pardaillan aceleyle atılarak:

— «Bendeniz de tersini rica edeceğim, majeste,» dedi. «Kral'ın bana lütfetmek istedikleri özel konuşmanın, burada olmasını özellikle rica edeceğim.»

Kral, Şövalye'yi daha fazla ısrar etmek zorunda bırakmamak için:

— «Sizin hiçbir dileğinizi reddedemem,» cevabını verdi.

Kral'la yalnız kaldığını görünce ilk söze başlayan Pardaillan oldu. Derin bir saygıyla eğilerek:

— «Majeste,» dedi. «Size olan şükran borcumu nasıl ödeyeceğimi bilemiyorum. Bana göstermiş olduğunuz bu unutulmaz yakınlıktan dolayı size minnettarım.»

— «Yoksa iyi karşılanacağınızı ummuyor muydunuz?»

— «Doğrusunu ararsanız, umuyordum, majeste Çünkü babanız Kral Henri her zaman ve her yerde huzurunuzda çıkabileceğimi temin etmişti. Pek iyi bilirim ki Kral Henri boş sözler vermezdi. Bu bakımdan iyi karşılanacağımdan emindim. Fakat bu kadarını da hiç beklemiyordum.»

Kral, beyaz ve zarif elini, Şövalye'nin koluna dayadıktan sonra birdenbire ciddi bir tavır takınarak şöyle dedi:

— «Babam, o sefil Ravaillac'ın hançerini yiyip de ölüm derecesinde yaralanmazdan bir gün önce bana şunları söylemişti: *«Oğlum, eğer tam bir erkek yaşına ulaşmadan önce benim yerime tahta çıkmak gibi bir bedbahtlığa uğrarsan, yâni kendini koruyabilecek duruma gelmeden önce kral olursan, kendisinden sana sık sık bahsetmiş olduğum maceraların kahramanı Şövalye de Pardaillan'ı hatırla... Onu hiç aklından çıkarma ve o bir gün senin karşına çıkarsa, nerede ve hangi şartlar altında olursa olsun, beni karşıladığın gibi karşıla ve sözlerini de, benim sözlerimi dinlediğin gibi dinle. Çünkü o, seninle, benim adıma konuşacaktır.»* İşte babam bana bu öğüdü vermişti. Zavallı, bu sözleri söylediğinin ertesi günü de alçakça bir cinayete kurban giderek öldü.»

Genç Kral, kötü hâtıraların verdiği sıkıntıyla, bir an duraladı. Başı eğik, gözleri dalgın kalakaldı. Pek kısa bir süre, âdeta kendini unuttu. Sonra tekrar toparlanarak başını doğrultup sözüne devam etti:

— «Ertesi gün ben kral olmuşum. Henüz on yaşındaydım. Babamın en korktuğu şey başıma gelmişti. Bir gün önce, pek merakıma dokunmuş olan sözlerini hatırladım. Ve bu sözler kafama öyle yerleşmişti ki onları bir daha unutmadım. O kadar ki onları size kelimesi kelimesine tekrarlayabilirim. Bunu size neden söylüyorum, biliyor musunuz, Şövalye?

Karşılanış şeklinize hayret ediyorsunuz da ondan söylüyorum. Ben sizi böyle karşılamakla babamın kutsal birer emir telâkki ettiğim son arzusunu yerine getirdim. Ne var ki şimdiye kadar yalnız babamın arzusunu yerine getirmiş olduğum için kendimi size karşı olan borcumu ödemiş saymıyorum. Size olan şükran borcumu ödeyebilmenin çârelerini aramam ve bulmam lâzım.»

Şövalye bu sözlere karşılık omuz silkti ve her zamanki açıkyüreklilikle:

— «Uzaktan uzağa sizi kolladığım doğrudur,» dedi. «Fakat hayatınız hiç değilse benim bildiğime göre tehlikede değildi ve bu yüzden hiçbir müdahalede bulunmak lüzumunu hissetmedim. Size karşı olan sadakâtime gelince, utanarak itiraf ederim ki bunun sebebi babanıza vermiş olduğum sözdü. Bu bakımdan da bana hiçbir şey borçlu değilsiniz.»

Kral düşüncelere daldı ve babasının bazı sözlerini hatırladı. Sonra birdenbire Şövalye'ye karşı yine eski tatlı tavrını takındı:

— «Öyle ya,» dedi, «beni tanımıyorsunuz ki... İleride, beni iyice tanıdıktan sonra, umarım ki babasına karşı göstermiş olduğunuz değerli dostluğun bir parçasını oğlundan da esirgemezsiniz.»

— «O kadar bekleyecek değilim, majeste. Daha şimdiden sizin dostunuz sayılıyorum. Bugüne kadar babanıza beslediğim saygıdan ötürü yapmış olduğum şeyleri, şu andan itibaren size karşı beslemeye başladığım dostluktan ötürü yapacağım, majeste... Size dostça davranmak, boynumun borcudur. Zira benim gibi fakir bir asilzâdeye büyük bir yakınlık gösterdiniz.»

Kral hayranlıkla karışık bir heyecan içinde:

— «Bana hiçbir şey borçlu değilsiniz, Şövalye,» dedi. Sonra birden ciddileşerek sözlerine ekledi:

— «Hayatımın hiçbir vakit tehlikede olmadığını söylediniz. Mademki bu söz, sizin ağzınızdan çıkıyor, inanırım. Şimdi artık geçmişi bırakalım da günümüze bakalım. Demek beni bir tehlike bekliyor, öyle mi?»

— «Evet, öyle...»

Kral hiç istifini bozmadı. Pardaillan'ın içinden takdir ettiği sakinlikle kaldı. Başka bir cevap beklemediği hâlimden belli oluyordu. Şaşmış değildi. Nasıl kafasında babasının elçisi olan adamı ne biçim karşılayacağını tasarlamışsa, bu adamın gelişinin kendisini büyük bir tehlikenin beklediği anlamına geleceğini de öyle hesaba katmıştı. Söze başlayan yine Kral oldu:

— «Babamın, bana hakkınızda söylemiş olduklarına göre, şimdiye kadar kendinizi isteyerek arka planda tutmuş ve göstermemiş olduğunuz hâlde, böyle birdenbire meydana çıkışınız, kendi vasıtalarınızın beni bu tehlikeden kurtarmaya yetmeyeceğini sezdiğiniz anlamına geliyor. Öyleyse ben de gücümün yettiği kadar kendimi koruyup size yardım etmek zorunda bulunuyorum demektir. Tanrı şahidim olsun ki bunu pek mükemmel yapacağım, Şövalye...»

— «Mademki öyle, işi daha başından kazandık demektir, Majeste!»

Kral ise hiçbir şeyin sarsamayacağı bir inançla:

— «Zaten ben bundan eminim!» Dedi. «Düşmanlarım ne kadar kalabalık ve tehlikeli olurlarsa olsunlar, siz bana yol gösterdikçe ve beni korudukça, onları yeneceğimden hiç şüphe etmiyorum. Şimdi söyleyin, Şövalye, sizi dinliyorum.»

Ve Pardaillan anlatmaya koyuldu.

Pardaillan'ın, Fausta'yı ele vermeyi aklından bile geçirmediğini söylemeyi gereksiz buluruz. Okurlarımız, kahramanımızın herhangi bir kimseyi gammaz-

layacak kadar küçülecek bir adam olmadığını bilirler. Onun istediği şey, herşeyden önce Kral'ı tetikte bulunmaya yöneltmekti. Yani Kral'ın kendi emniyeti için lüzumlu bazı tedbirler almasını sağlamak istiyordu. Bu bakımdan bir-iki kısa cümle ile gerçeğin bir kısmını anlattı. Fakat bunu anlatırken, ne Kral'ı sıkacak ayrıntılara girişti, ne de kimsenin adını verdi. Kral, biraz daha ileri gidip Pardaillan'ın ağzından kendisine söylemek istemediği isimleri öğrenmeyi denedi ama, aldığı cevaplardan anladı ki karşısındakinin söylemek istemediği şeyleri ona söyletmek mümkün değildir.

Kral'ın, Pardaillan'a itaate söz verdiği için hemen aldığı tedbirlere gelince, bunları da sırası gelince öğreneceğiz.

VALVERT'İN TEKMESİ

Bütün dikkatini çocuk Kral'la yaşlı arkadaşına vermiş olan saray halkının gözleri önünde yapılan bu konuşma kısa sürdü. Pardaillan, on dakika içinde bütün söyleyeceklerini söylemişti. Artık Kral'ın kendisine izin vermesini bekliyordu. Fakat Kral, ona izin vermek şöyle dursun, yakınlarına da uzak durmalarını işaret ettikten sonra Şövalye ile tatlı tatlı sobbete devam etti...

Sonra bir ara, birdenbire seslendi:

— «Hey! Ne oluyor orada!»

Az önce Odet de Valvert'in beklediğini söylediğimiz kapıyı gösteriyordu. Orada birdenbire bir gürültü kopmuştu.

Okuyucularımız Rospignac'ın kendisine Concini tarafından fısıldanan bir emri yerine getirmek üzere çekilip gittiğini hatırlayacaklardır. Rospignac efendisinden almış olduğu emre uyarak gerekli bütün hazırlıkları yaptıktan ve tedbirlerini aldıktan sonra neşe ile Louvre sarayına döndü ve Concini'ye kendisine bilgi vermek üzere taht salonuna yöneldi. Ve bir tesadüf eseri salona tam Odet de Valvert'in Kral'la Pardaillan'ın konuşmalarının bitmesini sabırsızlıkla beklediği kapıdan girecek oldu.

Valvert'in hiç keyfi yoktu. Çünkü yavuklusu Florence'yi görememişti. Oysa Louvre sarayına, sadece nişanlısını görmek ümidiyle gelmiş fakat onu bir türlü bulamamıştı. Derdini açabileceği tek insan Pardaillan'dı ve o da şu sırada Kral'la konuşmaktaydı.

İşte tam bu anda, hiddetten barut kesilmiş Valvert'in yanında durduğu kapıdan salona Rospignac girmişti.

Vahşi bir sevinçle coşmuş olan Rospignac, Valvert'i hiç farketmeden onun yanından geçti. Halbuki Valvert onu hemen görüverdi. Bir anda, sevgilisini görememiş olmaktan doğan hayâl kırıklığını, nerede bulunduğunu çevresindekileri, Kral'ı ve Pardaillan'ı unuttu. Kendi kendine: «*Hah!*» Dedi. «*Bu hunzır oğlu hunzır, tam zamanında buraya düştü. Şimdi bütün öfkemi şundan çıkarıvereyim de olsun bitsin!..*»

Ve daha fazla düşünmeye lüzum görmeden yay gibi gerildi. İki müthiş sıçrayışta Rospignac'ın tam karşısına dikilerek onun yolunu kesti ve herifi durduktan sonra, gür sesiyle haykırdı:

— «Hey, Rospignac! Böyle tabanı yanmış it gibi ne koşuyorsun? Bakıyorum keyfin pek yerinde!.. Kimbilir yine ne aşağılık bir iş yapmaktan geliyor-sun...»

Rospignac yerinden sıçradı ve:

— «Delirdiniz mi?» Diye fısıldadı. «Burada kavga edilmez. Nerede olduğunuzu unutuyorsunuz galiba?»

Valvert:

— «Benim hiçbir şeyi unuttuğum yok!» Dedi. «Asıl sen, senin gibi serseriye burada yer olmadığını unutuyorsun!.. Onun için senin salona girmeni yasaklıyorum! Seni, şimdi terbiyesiz bir uşak gibi kapı dışarı edeceğim!»

Bu sözleri o kadar yüksek perdeden söylemişti ki duymayan kalmadı. Kral bile o tarafa döndüğü için, salondakilerin dikkati oraya çevrildi. Kral, hemen Rospignac'ın debelenmekte olduğunu gördü ve derhal bakışlarını Concini'den tarafa çevirdi. Pardaillan da gürültüyü çıkaranları tanımıştı. Hafifçe kaşları-

nı çattı. Valvert'in yaptığı çılgınca işin ne gibi bir sonuca varacağını kestirerek, kendi kendine:

«Bu Allahın delisi, Tanrısına şükürler etsin ki ben şu anda Kral'ın yanında bulunuyorum! Yoksa işi bitikti... Küçük Kral bile tek başına onu Floransa'lı iblisin elinden kurtaramazdı vallahi!..» Dedi.

Kral, tam bir kayıtsızlıkla sordu:

— «Şurada kendini hırpalatıp duran adam, Mös-yö D'Ancre'nin maiyetinden değil mi?»

Yanında bulunanlardan Luynes, vahşi bir sevinçle cevap verdi:

— «Baron de Rospignac, Masjeste!.. O yakışıklı adam ne hâle geldi baksanıza!..»

Bir başkası atıldı:

— «Bana kalırsa şu kahraman asilzâdenin yerden göğe kadar hakkı var. Baron Rospignac gibi bir haydudun Kral sarayında ne işi varmış, efendim?»

Başka bir zaman olsaydı, Kral, derhal muhafız komutanına bir işaret çakar, o da iki kavgacıyı yakalayıp salondan dışarı çıkarttıktan sonra ikisini de yaptıkları işin ne neticeler verebileceğini derin derin düşünmek üzere birer zindana tıkardı. Kral sarayında kavga çıkarmak büyük suçtu. Bu kavgayı Kral'ın huzurunda yapmak ise ancak ölüm cezasıyla ödenirdi. Oysa kral, muhafız komutanına böyle bir işaret yapmıyordu. Ne kımıldıyor, ne de bir söz söylüyordu. Demek oluyordu ki bu kepezeliğe kızmamıştı. Kızmayışının sebebi de hiç şüphesiz bütün saray halkı önünde hakarete uğrayan bu adamın, Concini'nin adamı olması ve hakaretin doğruca Concini'ye yönelmesiydi. Zaten herkes de bu işi böyle anlamıştı.

Bir yandan Concini'nin adamlarından birinin adamakıllı haşlanması ve dolayısıyla Mareşalin hakarete uğramış olmasına ses çıkarmayan, hattâ âdeta bu

hâlden hoşlanır görünen Kral, öte yandan da yanındakilere diyordu ki:

— «Birazdan Mösyö d'Ancre bana başvuracak ve saray bakanı sıfatıyla suçlunun cezalandırılmasını benden isteyecek!.. Doğrusu Kont de Valvert'e pek acıdım. Hoşuma giden bir asilzâdedir ama, anlaşılan saray âdetlerini bilmiyor.. Bu bakımdan, istenilen cezayı vermek zorunda kalacağıma pek üzülüyorum!..»

Bu sözleri Pardaillan da duymuştu. Kral'a küçümser bir bakışla baktı. Her zamanki soğukkanlı tavrıyla işe karıştı:

— «Majesteye şunu haber vermek isterim ki Mösyö d'Ancre'yi memnun etmek uğrunda Mösyö de Valvert'i cezalandırmak, beni âdeta sağ kolumdan mahrum bırakmaktır.»

Ve Kral'ın şaşırarak sustuğunu görünce, soğuk bir edâ ile sözlerine ekledi:

— «Beni çolak etmekle işe başlarsanız, sizi nasıl koruyayım istiyorsunuz? Daha başlangıçta kendi koruyucularınızı yok etmeye koyulursanız, başladığımız işi nasıl başarıyla sonuçlandıracağım?»

Kral, pek de inanmış görünmeyerek dedi ki:

— «Durum böyleyse, iş değişir tabii! Ama şimdi Mösyö D'Ancre'nin feryadı da ayyuka çıkacaktır!..»

Pardaillan:

— «Bundan bir şey çıkmaz!» Dedi. «Bağırmanın yorulunca susar!»

Kral ve yanındakiler bir yandan böyle konuşurlarken, bir taraftan da Valvert'le Rospignac arasında olanları bütün dikkatleriyle takip ediyorlardı.

Rospignac epey debelenip de o canlı kerpetenden kurtulamayacağını anlayınca rahat durmak zorunda kalmıştı. Yüzü acıyla kıvrılmış, gözleri yuvalarından

uğramış, ağzı köpükler içinde, homurdanıp duruyordu:

— «Hay Allah belânı versin! Kudurdun mu, be herif?.. Bıraksana beni!.. Ne zaman, nerede, nasıl istersen tekrar buluşalım. Şimdi bırak beni Allah aşkına!..»

Rospignac'ın, kendisini düşmanının pençesinden kurtaramadığını herkes görmüştü. Halbuki o da kuvvetiyle ün kazanmış bir adamdı. Onun bu hâle geldiğini gören herkes, babayiğit Rospignac'ı kısıklıvrak yakalayan meçhul delikanlı karşısında ister istemez saygı duyuyordu. Bugüne kadar ustasına rastlamamış olan Rospignac, nihayet ustasını değil, belâsını bile bulmuştu. Adamın dudaklarının kımıldadığı da seziliyordu ama, neler söylediği anlaşılmıyordu. Rospignac'ın talihsizliği şuradaydı ki kendi söylediklerini kimse duymadı ama Valvert'in verdiği cevabı işitmedik kulak kalmadı:

— «Hayır! Seni bırakmayacağım Rospignac! Daha doğrusu bırakacağım, bırakacağım ama, vaadettiğim şekilde terbiyeni verdikten sonra bırakacağım. Sana ne söz verdiğimi hatırlıyor musun? Ben sözümde dururum...»

Ve herifi iki eliyle yakalayıp emretti:

— «Dön arkanı, Baron!..»

Rospignac'ın hareket etmesine de lüzum kalmadı. Valvert bir yandan konuşurken bir yandan da Rospignac'ı kaldırıp tüy gibi havada çeviriyordu... Onu epey döndürdükten sonra yakasının ense tarafından ve kemerinden sıkıca yakaladı ve emir veren bir tavırla:

— «Yürü!» Diye haykırdı.

Rospignac, dişlerini gıcırdatıp ağzından köpükler saçarak, solucan gibi kıvrır kıvrır kıvrılarak, dayatmaya çabaladıysa da hiçbir şey para etmedi. Valvert,

herifi karga tulumba kapıya kadar götürdü. Hem de bu işi dört beş adımda başardı. Oraya varınca, Rospignac'ı tekrar yere bıraktı. Bir eliyle onu tutarak ötekiyle kapının kanadını ardına kadar açtıktan sonra herifi tekrar iki eliyle kavrayıp bir-iki adım geriledi. Birdenbire onu tekrar yere bıraktı, şöyle bir ittikten sonra tekrar emretti:

— «Zıpla Baron!..»

Aynı saniyede de sağ ayağıyla müthiş bir tekme attı. Çizme, Baronun kaba etine pek korkunç bir şiddetle indi. Zarif, yakışıklı ve kabadayı Baron de Rospignac'ın dayanılmaz bir gücün etkisiyle havalandığı, rüzgâr önüne düşmüş bir saman çöpü gibi havada uçtuğu ve açık kapıdan geçtiği görüldü. Dışarıda, halılar üstüne serilen bir vücudun çıkardığı tok gü-rültüyle birlikte bir öfke ve acı çığlığı yükseldi. Müthiş tekmenin kuvveti, Baron hazretlerini, salonun öte yanındaki sofaya fırlatmıştı.

Fakat Valvert, bu kadarla da yetinmeyerek açık kapıya yanaşıp dışarıya bağırdı:

— «Bir daha benim bulunduğum bir yere ayak basayım deme!.. Yoksa yine aynı şekilde karşılanırsın!..»

Bir cevap bekliyormuş gibi bir an durdu. Halbuki Rospignac'da cevap verecek değil, söyleneni duyacak hâl bile kalmamıştı. Zira can açısından çok utanç ve öfkesinden bayılmıştı. Valvert, cevap alamayınca kapıyı kapadı. Hiçbir şey olmamış gibi tekrar salona döndü ve sanki bu eşsiz ve fakat, itiraf etmeli ki epey uygunsuz dayağın bıraktığı etkiyi görmek istiyormuş gibi çevresini şöyle bir gözden geçirdi.

PARDAILLAN TEKRAR İŞE KARIŞIYOR

Bu etki, ancak, müthiş kelimesiyle ifade edilebilirdi.

Kral susuyordu ve herşeyini ona uyduran bu seçkin topluluk üstüne de bir ölüm sessizliği çökmüştü.

Sadece Pardaillan'ın dudaklarında alaycı bir gülümseme geziniyor ve gözleri kurnaz bir ışıkla parıldıyordu.

Valvert, bütün bunları gördü... Bu ağır sessizlik, ona da sıkıntı verdi. Bu hareketsizlik, âdeta içini titretti. Buz gibi yüzlerdeki nefret ifadesini okudu. Rospignac'ı görür görmez hissettiği çalgınca hiddet, birdenbire âdeta buhar olup uçuverdi. Kendi kendini paylamaya koyuldu:

«Allah benim cezamı versin! Canım çıksın da kurtulayım! Kralın, Kraliçenin ve bütün saray halkının önünde böyle kepazeliğe kalkışmak için deli mi oldum, nedir?»

Gerçekten çok pişman olmuştu. Yazık ki bu pişmanlık, kafasına biraz geç dank ediyordu. Bu pişmanlıkla şöyle düşündü:

«Artık ok yaydan çıktı. Ne yapsam para etmez! İsterlerse kafamı kessinler, ama, beni kaba bir herif diye tanımalarını istemem... Onun için Kral'a derdimi anlatmam, durumu açıklamam ve kendisinden af dilemem lâzım!»

Valvert istemiş olsaydı, kimse kendisine engel olmadan çıkıp gidebilirdi. Oysa bunu hiç aklına getirmedi. Bir bakıma bu, en iyi çâre ve omuzlarının üs-

tünde sallanmaya başladığını hissettiği kellesini kurtarmak için tek yoldu. Fakat çekip gitmeyi hiç düşünmedi. Şimdi bir tek endişesi vardı:

«Herkes kendisini terbiyesiz ve kaba saba bir adam olarak belleyecek!..» Bu endişesi o kadar büyük oldu ki bu yüzden hayatının tehlikede olduğunu bile unuttu.

Bu korkunun etkisi altında yanında Pardaillen bulunduğu hâlde, Kral'ın durmakta olduğu yere doğru ilerledi. O adım attıkça, yolunda herkes açılıyor ve bir vebalı görmüşçesine kaçıyordu.

*

Öbür yanda Concini, heyecanlanmış, Kraliçeye harıl harıl bir şeyler söylüyor ve Marie de Médicis başıyla onu tasvip ediyordu. Léonora da erkekçe bir enerjiyle, kocasının dediklerini desteklemeye çalışmaktaydı. Kral'ın tahmin ettiği gibi olay, bir skandal kılığına bürünmeye başlamıştı.

Fausta, daima olduğu gibi ne düşündüğünü, ne hissettiğini belli etmiyor ve bir kenara çekilmiş bulunuyordu.

Pardaillen da pek üzgün görünen Kral'a, alçak sesle şöyle söylüyordu:

— «Şimdi Mösyö D'Ancre gelip sizi de kendi tarafına çekmeye çalışacak... Mösyö Valvert'i ona teslim etmenin, beni elim ayağım bağlı bir hâlde düşmanlarınıza teslim etmek demek olduğunu unutmayınız, Majeste...»

Kral söz verdi:

— «Sizi yalnız bırakmam, Mösyö!..»

Fakat tavırları endişeliydi ve Concini'ye vereceği cevabı bulmakta güçlük çektiği belli oluyordu.

Gözücüyla ' Kral'ın hâlini seyreden Pardaillan, içinden şöyle dedi:

«Ha! Şimdi senin neden ıkınıp sıkındığını anlıyorum! Bırak şu işi ben omuzlarıma alayım!.. Benim omuzlarım sağlamdır!»

Ve yüksek sesle, tek hâl çâresini yine kendisi bularak teklif etti:

— «Kral Hazretleri, benim kendi adlarına Mösyö D'Ancre'ye cevap vermeme izin verirler mi?»

Kral, bu teklifin ne kadar içini ferahlattığını açık gösteren bir aceleyle:

— «Elbette!.. Elbette!..» Dedi.

Pardaillan belirsiz bir tebessümle güldü. Sonra berrak bakışını kendi kuvvet ve irade kudretinin birazını da ona aşılamağa istercesine Kral'ın gözlerine dikti ve:

— «Peki!» Dedi. «Şu hâlde Kral adına ben konuşacağım!..»

Bu sırada bir yandan Concini, öte yandan da Valvert çok heyecanlıydı. Neredeyse ağzını açacak, kendini affettirmeye uğraşacaktı. Fakat bir Kral karşısında konuşma izni almadan söze başlamak, durumu kötüleştirmekten başka bir şeye yaramazdı, zira çok büyük bir suç sayılırdı.

Pardaillan bunu hemen sezerek, pek mânalı bir bakışla, Valvert'in sözlerini ağzına tıkıverdi. Zaten aynı anda da Concini söylenmeye başlamıştı. Valvert'in neredeyse işleyecek olduğu bu suç, saray terbiyesine pek dikkat etmeyen bir adam olan Concini sık sık işlerdi. Ama bu suç, o işleyince bir suç olmaksızın çıkardı.

Concini'nin rengi tamamen uçmuştu. Tepeden tırnağa sinirli sinirli titriyordu. Sâkin görünmek için olağanüstü kuvvet sarfettiği belli oluyordu. Oldukça bozuk bir İtalyan şivesiyle:

— «Majeste!» Diyordu. «Böyle bir rezalet, böyle bir küstahlık, en sadık hizmetkârlarınızdan birine yapılınsın!.. Hayır! Bu, cezasız kalmamalıdır, Majeste!.. Suçlunun tevkif edilmesi lâzımdır ve Majestenizden bu tevkif emrini vermenizi rica ediyorum!..»

Concini bütün iradesini sarfederek, oldukça saygılı bir dille konuşmaya muvaffak olmuştu. Ancak bütün yapabildiği de bu kadarla kaldı.

Pardaillan, Kral adına soğuk bir edâ ile cevap verdi:

— «Evet, Mösyö Valvert'in hareket tarzı pek hoş değil. Ama bu yüzden kendisini tevkif etmek, bana biraz aşırı bir tutum görünüyor. Bence, Kral'ın ağzından çıkacak kınayıcı bir söz, yeterli bir söz, yeterli bir cezadır.»

Concini irkildi. Böyle bir müdahaleyi asla beklemiyordu. Hem şimdi, Pardaillan'ın Kral'ın izniyle hareket ettiğini de hissediyordu. Başka türlü olamazdı... Bu duruma boyun eğerse, daha başlangıçta yenilmiş olacağını ve böyle bir yenilgiden sonra Pardaillan gibi tehlikeli bir rakiple asla başa çıkamayacağını derhal anladı ve Pardaillan'ı duymamış gibi tekrar Kral'a hitaben sözüne devam etti:

— «Kral, en sâdık bendesinin' bu haklı ricasını herhalde reddetmeyecektir! Ayrıca, bir teminat olarak bu tevkifi kendimin yapmama müsaadelerini de istiyorum!»

Pardaillan'ın pek sabırlı, bir adam olmadığını öteden beri biliriz. Concini'nin bu terbiyesizliği, Şövalye'nin kanını tepesine çıkardı. Hızla iki adım atarak taın Kraliçe'nin gözdesinin karşısına dikildi. Buz gibi edâsı ve tahkir edici tavrıyla:

— «Mösyö!» Dedi. «Ben, birisine söz söylediğim vakit, doğruca bana cevap verilmezse bunu şahsıma hükûret sayarım! Bana birisi hakaret ettiği zaman da

onun yakasını bırakmam. İşin garibine de bakın ki yaşını başına almış bir adam olduğum hâlde, hâlâ kafam pek çabuk kızır, kızınca da bir kral sarayında ve bir kral huzurunda olduğumu unuttur şu delikanlının işlemiş olduğu hatânın daha büyüğünü işlemekten de hiç çekinmem!..»

Concini titredi. Kendisine bu şekilde söz söyleyen adamın ne müthiş bir kuvvete sahip olduğunu tecrübeyle öğrenmişti. Concini, az önce yardakçısının, bütün saray halkı önünde yediği dayanın bir benzerini kendisinin de yiyeceğini sezince, aşığıdan almaktan başka çâre bulunmadığını anladı. Dudaklarını ısır-
dı, tırnaklarını avuçlarına batırdı bir yandan da, zorla gülümsemeye çalışarak gayet nâzik ve sâf bir tavırla:

— «Bana söz söylemek şerefini mi bahsettiniz, Mösyö?» Dedi.

— «Yaa!.. Öyle Mösyö!..»

— «Af buyurunuz, duymadım da... Acaba ne demiştiniz?»

— «Demiştim ki benden istediğiniz tevkif izni, buna sebep olan hatâ ile ölçülemeyecek derecede ağır bir suçtur.»

— «Ben aynı düşüncede değilim! Burada, Majeste Kral'a da hakaret edilmiştir!»

Pardaillan, karşısındakini alaya alarak:

— «Hatâ ediyorsunuz, Mösyö...» Dedi. «Burada bir hakaret yapıldı. Hem de pek yenilmez yutulmaz bir hakaret... Fakat bu hakaretin burada olayı görmüş olanların hepsini şahit tutarım ki Kral'la en uzaktan bir ilgisi yoktur. Kendisine hakaret edilen adam, sizin hizmetinizde miydi, Mösyö! Doğrusu böyle bir hizmetkâra sahip olduğunuz için sizi tebrik etmeye dilim varmaz. Mendeburun biriydi, ca-

nım! Ama görüyorum ki siz de onun tarafını tutuyor ve onun hakkını savunmaya kalkışıyorsunuz. Demek ki ona yapılan hakareten siz de payınızı almak arzu-sundasınız!.. Doğrusu, çok iyi bir efendisiniz. Bun-dan hiç şüphem yok. Ama, iyi bir efendi olmak, size bu olayı istediğiniz gibi yorumlamak hakkını vere-mez!..»

Concini çırpındı:

— «Halbuki ben bunun bir rezalet olduğu iddia-sındayım. Hem de Kral'ın huzurunda çıkarılan bir rezalet!.. Bu bakımdan Kral'a saygısızlık suçu işlen-miştir.»

Pardaillan daha da soğuk bir edâ ile dedi ki:

— «Oo! Siz gittikçe sapıtıyorsunuz! Burada bir asilzâde, herkesin gözü önünde başka bir asilzâdeye dersini verdi. Hepsi bu kadar... Bizim memlekette, yâni Fransa'da bir asilzâde kendisine hakaret edildi-ğini görünce, kılıcını çeker, ya hakaret edeni öldür-rür ya da kendisi ölür!. Öldürse de, ölse de, kan, ya-pılan hakareti yıkar ve şeref kurtulmuş olur. Emin olunuz ki hiçbir Fransız asilzâdesi, kendisine haka-ret edenin tevkif edilmesi için kalkıp Kral'a ricaya gelerek iki katlı şerefsizlik zilletine katlanmaz. Gali-ba siz bu işleri bilmiyorsunuz... Ama sizi mâzur gö-rürüm. Çünkü yabancısınız ve belki de sizin memle-ketinizde bu çeşit işler, Fransa'da olduğu gibi halle-dilmiyor. Ama, mademki bizim memleketimizde, aramızda yaşıyor ve mademki kendinize hakaret edil-diğini söylüyorsunuz, şu hâlde bu hakareti bizim usu-lümüzce nasıl temizleyeceğinizi artık anladınız. Bi-raz çabuk kafası kızan bir delikanlı olmasına rağ-men, Mösyö de Valvert'in de, sizin şahsınıza sürülen lekeyi silâhla temizlemek için yapacağınız müracaatı asla reddetmeyeceğine ben kefil olurum.»

Pardaillan, zamanı gelince takınmasını bildiği o

son derece alaycı tavrıyla bu sözleri söyledikten sonra artık diyeceği bir şey kalmamış gibi sırtını Concini'ye çevirdi ve etraftan işitilen tasdik ve tasvip mırıltıları arasında gidip tekrar Kral'ın yanında yer aldı.

Doğrusu, Pardailan'ın yaptığı manevra pek ustacaydı. O zamanlarda onur meselesinde pek hassas davranılırdı. Şövalye de kurnazca, bu meseleyi öyle bir sahaya dökmüştü ki orada bulunanların hemen hepsini kendine kazanıvermişti. Şimdi herkes ortada kesin bir gerçek görüyordu: Bir adam, diğer bir adama hakaret etmişti. Saraylılar arasında bulunan Concini'nin en ateşli taraftarları bile, hakaretin yapılış şeklini ya unutuyor, yahut da düşünmüyor ve bir erkeğe yapılan ağır hakaretin, onu tevkif etmek için Kral'dan izin istemekle temizlenemeyeceğini söylüyorlardı. Hepsi de, böyle bir hakaretin ancak kanla yıkanacağı düşüncesindeydiler. Pardailan'ın sözlerini doğrulayan mırıltılar, oradaki asilzâdelerin hepsinin aynı düşüncede olduğunu apaçık belirtiyordu.

Concini, bunu anlamayacak kadar budala değildi. Dâvayı kaybettiğini kestirince dehşet içinde kaldı. Fakat yine de yenik düştüğünü kabul etmek istemeyerek, küçük Kral'a arzusunu kabul ettirebileceğini düşündü. Ümitsiz bir teşebbüste daha bulundu:

— «Majeste!.. Bu sözleri siz de tasvip ediyor musunuz?»

Ama, Kral, şimdi ipucunu ele geçirmişti. Kendisinden emin bir tavırla:

— «Cidden garip bir soru,» dedi. «Ben yurdu mun birinci asilzâdesi değil miyim? Böyle bir onur meselesi hakkında nasıl olur da diğer asilzâdelerden başka türlü düşünürüm? Emin olabilirsiniz ki bu memleketin bütün asilzâdeleri, size, tamamen Mös-

yö de Pardaillan gibi düşündüklerini söyleyeceklerdir. Burada herkesin daha ilk anda anladığı şeyi sizin hâlâ anlamamış oluşunuza şaşıyorum doğrusu!»

Ve o da Pardaillan gibi sırtını dönüverdi.

Concini öfkeden kudurmuşçasına ağzından köpükler saçarak, iki büklüm geriledi. Fakat kanlı bakışlarıyla aynı zamanda hem Kral'ı, hem Pardaillan'ı, hem de Valvert'i süzmeye devam ediyordu. Nihayet Kral'ın çevresindeki kalabalığın dışına çıkınca doğruldu. Elinin tersiyle alnında biriken terleri sildi ve içinden şöyle söylendi:

— «*Pekâlâ, sefil hilekâr! Öyle olsun! En ufak bir iradeye sahip olmayan şu çocuğun gözüne girdiğin için şimdi sevin bakalım. Benim de sırım gelecek. Birazdan sen ve o kendine güvenen arkadaşın elbette Louvre'den çıkacaksınız. O zaman hançerimle göğüslerinizi delecek, yüreklerinizi söküp çıkaracak ve onları aç dolaşan serseri köpeklere atacağım!..*»

Kral, Concini'ye birdenbire sırtını dönünce, farkında olmadan Valvert'e yaklaşmıştı. Delikanlıyı hemen gördü ve kalabalık içinde otoritesinin kırılması için onu şöyle yüksek perdeden biraz azarladıktan sonra el altından tebrik etmeyi düşündü. Zaten, Kraliçe'nin gözdesine karşı henüz yeterince hazırlıklı bulunmadığını biliyor ve birdenbire tamamen onun aleyhine hareket ediyor görünmek istemiyordu. Sert bir yüz ifadesi takınarak Valvert'e emretti:

— «*Şöyle yakına gelin Mösyö!.. Yakına gelin de size haddinizi bildireyim!..*»

Valvert yaklaştı. Saygıyla eğildi ve tekrar doğrulduktan sonra, içten gelen bir tavırla:

— «*Majeste,*» dedi. «*Size karşı göstermeye mecbur olduğum saygıda kusur ettiğimi itiraf ederim. Majestenziden bu kusuru isteyerek işlemediğime inanmanızı rica ederim. Birdenbire aklım başımdan*

gider gibi oldu ve ne yaptığımı bilemedim. Suçlu olduğumu biliyorum. Onun için Kral'ın bana vermek isteyeceği ceza ne olursa olsun, bunu hak ettiğimi bilerek huzurunuzda geldim.»

Gayet içten olduğu pek belli olan bu kısa savunma, oradakiler üzerinde pek iyi bir etki bıraktı. Kral bile yüzündeki sertliği biraz yumuşatmak zorunda kaldı ve:

— «Demek, suçunuzu biliyorsunuz öyle mi?» dedi. «Aferin! Dürüst bir asilzâdeye yaraşan da budur. Şu hâlde yaptığınıza pişman oldunuz, öyle değil mi?»

Valvert sâde bir tavırla:

— «Af buyurun, majeste,» dedi. «Yaptığıma pişman olmuyorum; sâdece bu işi Kral'ın huzurunda yapacak kadar kendimden geçmiş olduğuma pişmanım.»

Onüçüncü Louis, Pardaillan'a şöyle bir baktı, sonra gözlerini, Marie de Médicis'in yanına gitmiş olan Concini'ye çevirdi ve aynı anda anasının da dudaklarını ısırarak, bu hâlden hiç memnun olmadığını, ters ters kendinden tarafa baktığını görünce, gülümsedi. Valvert'in verdiği bu cevap hoşuna gitmemiş değildi. Tavrını daha da yumuşatarak gülümserken:

— «İşte, açksözlülük diye buna derler.» dedi.

Sonra tekrar ciddileşti:

— «Her sâdik tebaanın kralına borçlu olduğu saygıyı umursamamak gibi bir düşünceye asla kapılmamış olduğunuzu biliyorum. Ama, ne de olsa size bir ceza vermem gerekirdi. Fakat bana yapmış olduğunuz ve henüz üstünden çok bir zaman geçmemiş olan hizmet, sizi koruyor, Mösyö!.. Hayatımı size borçlu olduğumu hatırlıyor ve bu seferlik suçunuzu unutuyorum. Artık bundan bahsedilmesin!.. Fakat siz de bir daha böyle bir şey yapmamaya çok dikkat edin!»

Kral böylece meseleyi kestirip attı ve Pardaillan'a dönüp, artık gitmesine izin vererek:

— «Güle güle Şövalye!» Dedi. «Herşeyi tamamen aramızda kararlaştırmış olduğumuz şekilde yapacağımdan emin olun!.. Günün veya gecenin hangi saatinde olursa olsun, adınızı verir vermez derhal yanıma girebileceğinizi de unutmayın!..»

Kral bu sözleri, herkesin duyabilmesi için yüksek sesle söylemişti. Herkes, Kral'ın Şövalye de Pardaillan'a karşı gösterdiği bu yakınlığın ne kadar sağlam ve büyük bir dostluktan ileri geldiğini açıkça görüp anladı.

Pardaillan eğildi, Kralın uzattığı eli sıktı ve doğrulurken, sâde bir tavrıyla:

— «Bana itimat edin, Majeste!» Dedi.

Şövalye ile özel konuşma yaptığından beri gözleri iyice açılmış olan Onüçüncü Louis, Pardaillan'ın bu sözü söylerken, başkalarına da duyurmak istercesine sesini yükselttiğini sezmişti. Şövalye'nin, ilk defa olarak, konuştuğu insana, yani kendisine bakmadığını farketti. Pardaillan'ın başka bir tarafa çevrilmiş olan bakışlarında meydan okuyan pırıltılar gördü ve bu bakışların, güzelliğiyle kendisini büyülemiş olan Düşes de Sorrientès'e çevrilmiş olduklarını gördü ve Fausta'nın dimdik kesilerek, bu meydan okuyuşa, içinde ölüm tehditleri dolu gözlerle cevap verdiğine şahit oldu.

Bu manzara karşısında o sâf çocuk alnı kırıştı ve bakışları donuklaştı. Kral, karanlık düşüncelere dalmıştı...

Birden silkinip gözleriyle Pardaillan'ı aradı. Onun, Valvert'in koluna girmiş olduğu hâlde ağır ağır uzaklaştığını ve Fransa sarayında yükselmeye başlayan bu yeni yıldızla yaranmak için yolunu ke-

sen saraylılar yüzünden epey güçlkle ilerleyebildiğini gördü.

Sonra bakışlarını, muhafızlarının komutanı Vitry'ye çevirdi. Ona, yanına yaklaşması için işaret etti ve Vitry, kendinden tarafa gelirken, Kral, kaçamak gözlerle Concini'yi aradı. Concini artık Kral'ın annesinin yanında değildi. Sessizce ortadan kaybolmuştu. Onun nereye gittiğini söylemeye bile gerek yok. Okuyucu, onun Rospignac tarafından hazırlanmış olan korkunç tuzağı idare etmek için harekete geçtiğini zaten anlamıştır...

Fakat Kral, Concini'nin ortadan kayboluşuna zerrece önem vermedi. Sâkin bir tavırla, Vitry'ye yanına gelmesini emretti. Ve muhafız komutanı derhal bu emri yerine getirmek için koştu.

Pardaillan'la Valvert'in salondan çıkmaları on dakikadan fazla sürdü. Bunun tek sebebi, Pardaillan'ın salondakiler tarafından kendisine söylenen her dalkavukça söze cevap vermek zorunda kalmasıydı.

Nihayet Şövalye ile genç arkadaşı Valvert'in, Rospignac'ı kapı dışarı ettiği kapıya kadar ulaştılar. Pardaillan buraya varınca geri dönüp, önündeki başlar üstünden geriye doğru baktı. Birkaç dakika önce Onüçüncü Louis'in yaptığı gibi o da gözleriyle Concini'yi arıyordu. İtalyan'ın yokluğunu hemen farkettiler ve dövüşün pek yaklaştığını sezdiği zamanlarda olduğu gibi yüzünde bıçak kadar keskin gülümseme belirdi.

Kapıdan çıkıp sofaya geçtikleri vakit, Şövalye, Valvert'in kolundan çıktı ve ciddî bir tavırla:

— «Yeteri kadar eğlendik!» Dedi. «Şimdi ciddî meselelere geçelim.»

Valvert, Pardaillan'ın Rospignac ile yaptığı dövüşü kastettiğini, bu yüzden kendisine çıkışacağını ya

da hiç değilse öğüt vereceğini sanarak hemen söze koyuldu ve tatlı bir tavrıyla:

— «Bana söyleyeceklerinizin hepsini, zaten ben kendi kendime söyledim, Mösyö,» dedi. «Şu işi yapmadan önce adamakıllı düşünmediğimi itiraf ederim. Eğer adamakıllı düşünmüş olsaydım da davranışım, yine de başka türlü olmayacaktı. Rospignac'a, Kral'ın önünde bile rastlamış olsam dayak atacağıma söz verdiğimi hatırlarsınız sanırım Mösyö. Bunu size söylüyorum, çünkü siz hâlden anlarsınız. Eğer verdiğim sözü tutmamış olsaydım, kendi gözümden kendim düşecektim. Şimdi müsaade ederseniz size içten teşekkür edeyim, Mösyö... Siz olmasaydınız, şu Louvre'den ancak çevremde muhafızlarla çıkabilecek ve dosdoğru ya Bastille'yi, ya da içinden bir daha canlı çıkamayacağım başka bir zindanı boylayacaktım. Bu borç da, şimdiye kadar size borçlarımın üstüne eklendi. Yaptığınız iyiliği asla unutmayacağım.»

Pardaillan, onun içini boşaltmasına hiç ses çıkarmamıştı. Sözünün bittiğini görünce omuz silkip söylendi:

— «Şimdi teşekkürün de, Rospignac'ın yediği tekmenin de sözünü etmenin sırası değil!..»

Valvert hayret etti:

— «Peki, neyin sırası öyleyse?..»

— «Neyin sırası olacak? Concini'nin hesabını görmenin be oğlum! Daha ne Concini ile işimizi bitirdik, ne de Rospignac ile... Hele Rospignac'ı şimdi eskisinden daha kudurmuş bulacağız. Hem bu sefer, kudurmaya yerden göğe kadar hakkı olduğunu da kabul etmek lâzım. Yoksa sen, artık onlarla hiçbir alışverişimiz kalmadığını mı sanıyorsun? Daha pek emin değilim ama, şu Louvre'den sağ salim çıkabilirsek, hiç şüphesiz yolumuzun üstünde, Concini'nin

hazırlamakta olduğu mükemmel tuzaklardan birini bulacağız ve ondan yakayı sıyırmamız da yalnız mesele değil, âdeta mucize olacak... Onun için, genç dostum, sıkı durup gözümüzü açalım.»

Valvert belindeki kemeri düzelterek:

— «Siz hiç merak etmeyin,» dedi.

Hiç heyecanlanmayan Valvert'in, Pardaillan'ın dediklerinden hiç şüphe etmediği belliydi. Şövalye'nin yerden göğe kadar hakkı vardı. Çünkü tam şu anda, hiddetinden ağzından köpükler saçan Concini; yanında kendinden hiç de farklı bir durumda bulunmayan Rospignac olduğu hâlde, kırktan fazla kaatilin başına geçmiş, Saint-Honoré sokağının köşesinde bekliyordu. Bu kalabalık o kadar müthiş görünüyordu ki gelen geçen yolcular, korku içinde oradan uzaklaşmak zorunda kalıyorlardı. Sokak, kısa zamanda boşalıvermişti. Dükkân sahiplerinin birçoğu aceleyle dükkânlarını kapatmış, kepenklerini indirmişlerdi. Yine o sırada rıhtımlar üstünde Stocco ile ardında yirmi kadar korkunç suratlı herif, nâralarla ortalığı inletiyor, Pardaillan'la Valvert'i bekliyorlardı...

FLORENCE

Concini çıktuktan birkaç saniye sonra, kendini zorlukla zapteder görünen Marie de Médicis ayağa kalktı ve sinirli bir sesle Fausta'ya şöyle dedi:

— «Ben daireme çekiliyorum, Prenses. Sinirimden boğulacağım. Artık kendimi tutamaz oldum. Biraz daha burada kalırsam patlayıverip müthiş bir gürültü çıkaracağımı hissediyorum. Onun için ortaklıktan çekileyim daha iyi.»

Fausta nâzik bir tavırla:

— «Kraliçe hazretleri, bendenize, kendilerini dairelerinde ziyaret etmek müsaadelerini bahşederler mi?» Diye sordu.

Kraliçe derhal razı olarak:

— «Elbette şekerim!» Dedi. «Gelip benimle biraz sohbet etmeden saraydan gitmezsiniz sanırım... Daha konuşacağımız o kadar çok şey var ki...»

Fausta:

— «Majeste Kral, bana izin verir vermez, sizi dairenizde rahatsız ederim, efendim,» dedi.

Ve gülümseyerek ilâve etti:

— «Önceden söyleyeyim ki bu ziyaretimin önemli bir işle de ilgisi olacak... Sizden istirham edeceğim bir lütuf var da...»

Marie de Médicis:

— «Size evvelce de söyledim ya, hiçbir dileğinizi reddetmek elimden gelmez. Yeter ki istediğiniz şey benim elimden gelsin,» dedi. «Zira artık oğlum ken-

di iktidarını kendi bildiği gibi kullanıp birtakım işler yapmaya başladığı ve en sâdık hizmetkârlarını, ne idüğü belirsiz maceracılara tercih ettiği için ben, kendi iktidar ve otoritemin nerelere kadar yeteceğini bilemez oldum.»

— «Fakat siz daima Naip Kraliçe olmakta devam ediyorsunuz, Madam... Bu bakımdan iktidar hâlâ sizin elinizdedir ve Kral'ın reşit olacağı gelecek yıla kadar da elinizde kalacaktır. Hattâ iktidar, ondan sonra da elinizde kalmakta devam edecektir, zira, her ne kadar Kral, insanların kanunlarına göre reşit ilân edilecekse de tabiat kanunlarına göre, yine istediğiniz gibi idare edeceğiniz bir çocuk olmakta devam edecektir. Sizin için çok önemli olan bu şeyleri, neden böyle kolayca unutuveriyorsunuz, Madam?»

— «Sahi!.. Gördünüz mü bakın, daha şimdiden yüreğimdeki sıkıntıyı gideriverdiniz işte!..»

— «Yine sizden istirham edeceğim lütfе gele-yim. Bu, tamamen sizin elinizde bir iştir ve arzu ettiğiniz takdirde değil Kral, dünyada hiç kimse sizin bu istirhamımı yerine getirmenize engel olamaz.»

— «Öyleyse daha şimdiden dileğinizi olmuş bilin!.. Birazdan yine görüşürüz. Prenseler!»

Ve bir işaretle çağırılmış olduğu Léonora ile birlikte salondan çıktı. Asilzâdelerin, hademe veya memur ya da askerlerin buldukları salon ve sofalardan geçtikleri müddetçe Kraliçe, ihtişamlı yürüyüşünü ve yüzündeki resmî ifadeyi muhafaza etti. Fakat loş ve ıssız bir koridora ulaştınca, hiddetten buruşmuş çehresi meydana çıktı. Léonora'yı yanına çağırıp adımlarını hızlandırdı ve derhal İtalyanca olarak şikâyetlere, hattâ tehditlere başladı. Bu tehditleri hem, oğlu Kral'a, hem de bu gidişle kendisini ve yakınlarını temizleyecek olan o aşağılık ve ne idüğü belirsiz, serseri sergüzeştçilerle savuruyor ve bu işin inuhak-

kak suretle düzeltileceğini söylüyordu. Hem de şahsen ilk olarak ele alacağı iş, bu olacaktı.

Fausta'nın kendisinden istediği şeye, daha bunun ne olduğunu öğrenmeden razı olduğunu unutmuştu. Zaten buna önem vermiş değildi. Oysa Léonora hep bunu düşünüyordu. Ama bir yandan da hanımının zırlıtısını dinliyor ve Allaha şükür, cevap vermek zorunda bulunmadığı için düşüncesinde rahatsız da olmuyordu. Böylece Kraliçe'nin dairesine ulaştılar ve Marie de Médecis'in kafa dinlemek için çekilmeyi âdet edindiği özel odasına girdiler. Kraliçe buraya girer girmez, bir aşağı bir yukarı gezinmeye ve adamakıllı parlayıp söylenmeye koyuldu. Léonora ise bir köşeye oturdu. Başını ellerinin arasına aldı ve böylece kulaklarını da tıkadıktan sonra, yalnızmış ve yanında Kraliçe yokmuş gibi düşünmeye devam etti.

Bu hâl, böyle birkaç dakika sürdü. Nihayet Marie de Médecis sırdaşının sessizliğine sinirlenerek söyledi:

— «Canım, bir şey söylesene! Bir nasihat versene!.. Bir şey söyle de, ne dersen de!.. Kocanın geleceği, hattâ hayatı söz konusu oluyor da yine bir şey söylemiyor ve beni tek başıma çabalamaya bırakıyor. Nasıl oluyor da bu kadar sâkin ve ilgisiz kalabiliyorsun, Léonora? Deli olacağım vallahi!»

Léonora başını doğrulttu, hanımına ateşli bakışlarıyla baktı ve onun dediklerini sanki duymamış, belki de gerçekten duymamış gibi, sâkin bir tavırla baktı:

— «Madam, Sinyora Fausta'nın sizden ne istediğini biliyor musunuz?»

Marie de Médecis öfkeyle bağırdı:

— «Nee? Bana söyleyecek şey olarak bula bula bunu mu buldun? Sen ne diyorsun Allah aşkına? Korkunç bir durumda bulunuyoruz ve hepimiz mah-

volabiliriz! Bizim için hayatî önemi olan meseleler üzerinde konuşmamız gerektiği bir sırada kalkıp bana Madam Fausta'nın benden ne istediğinden bahsediyorsun. Galiba sen delirdin!..»

Léonora sükûnetini hiç bozmadan, oldukça saygısız bir tavırla söylendi:

— «Maria, bana inanınız ki tartışmasını yapacağımız bütün bu hayatî değerde şeylerin en önemlisi, üçüncü bir defa daha soracağım sorudur: «*Acaba Sinyora'nın sizden isteyeceği şey nedir?*»

Marie de Médicis, Léonara'nın sorduğu sorunun her meseleden daha önemli olması gerekeceğini ve Concini'nin karısının hiç de öyle delice şeylerle meşgul olacak bir kadın olmadığını hemen hatırladı. Zaten Léonara da kendisine söz söylerken «*Maria*» diye hitaba başlamıştı. Bunu ancak, çok önemli ve tehlikeli bir iş söz konusu olduğu vakit yapardı. Kraliçe, içinde sınırsız bir endişe belirterek, derhal cevap verdi:

— «Onun benden ne isteyeceğini ne bileyim?.. Sen biliyor musun?»

— «Kesinlikle bilmiyor... Sâdece seziyorum. Fakat biz yine bunu kesin olarak biliyormuşuz gibi davranmak zorundayız...»

Bu anda gözlerini, Léonora'nın yüzüne dikiveren Marie de Médicis, soluk soluğa:

— «Aman ya Rabbi!» Dedi. «Neymiş sezdiğin, çabuk söyle...»

Léonora nihayet ağzından baklayı çıkardı:

— «Florence'yi kendisine vermenizi isteyecek!..»

Marie de Médicis, rengi uçarak yerinden fırladı:

— «Kızımı mı isteyecekmiş? Peki, ne yapacakmış onu?»

— «Hah! İşte işin burasını biliyorum. Sâkin olun, Madam. Sırası gelirse size onu da söylerim.»

— «Şimdi söyleyemez misin?»

— «Hayır, Madam! Tekrar ediyorum: Ancak sırası geldiği vakit herşeyi öğrenebileceksiniz...»

Marie de Médicis, Léonora'nın söylemek istemediği şeyi katiyen ağzından kaçırmayacağını pekâlâ bilirdi. Israr etmedi. Yalnız:

— «Ben ona Florence'yi verir miyim hiç?» Diye bağırdı. «Öyle şey olur mu? Kendimi bile bile mahveder miyim?»

— «Ama onun bu isteğini reddedemezsiniz. Çünkü onunla iyi geçinmek menfaatiniz gereğidir. Eğer kızı vermeyecek olursanız, Fausta, oynamakta olduğu oyunu bildiğinizi anlayacak. O zaman da planlarını değiştirecek ve sonuç olarak kız elinizden kaçıp kurtulacak!»

— «Ona Florence'yi nasıl veririm? Bunun imkânı yok!..»

— «Bu işi halletmeyi bana bırakırsanız üzerime alırım!..»

— «Canıma minnet!.. Zaten güveneceğim senden başka kim var?»

— «Ancak size daha önce de söylediğim gibi, bu işten henüz pek o kadar emin değilim. Yanılmış olabilirim.»

— «Evet, ama, arkasından da sanki bu iş kesinmiş gibi hazırlanmamızı söyleyen de sendin!..»

— «Onu yine söylerim!..»

— «Öyleyse harekete geçelim. Zira, ne olursa olsun Florence'yi ona da, başkalarına da vermek işime gelmez. Kız elimin altında olduğu hâlde bile içim rahat değil. Ya bir de elimden çıkarsa, ne hâle gelece-

ğimi düşün. Canım, bir şeyler söylesene, Léonora'cı-ğım!»

Ve Léonora konuşmaya başladı. Ancak bu konuşma pek kısa sürdü. Bir-iki cümlede meseleyi özetledi. Bu anlatılanlara pek de inanmış görünmeyen Kraliçe:

— «Peki, ama, Florence'nin bunu kabul edeceğinden emin misin?» Dedi.

— «Orasını bana bırakın. Siz bu çocuğu tanımıyorsunuz, Madam. Zaten yüzünü de gördüğünüz yok ya. Ama, ben kendisini her gün görüyorum. Doğrusu çok iyi ahlâkı var bu kızın, Madam. O kadar ki onun evlâdınız olduğunu söyleyebilseydiniz, kendisiyle istediğiniz kadar övünebilirdiniz. Hiç tanımadığı annesi için herşeyi fedâ etmeye hazır bir zavallı çocuk, o, Madam. Eminim ki öğütlerimi hiç gözünü kırpmadan tutacaktır.»

— «Haydi öyleyse, hiç durma git. Ama çabuk ol. Zira Sinyora neredeyse gelir. Bu çocukla anlaşmış olduğumuzdan şüphe etmemesi lâzım.»

Ayağa kalkan Léonora:

— «Gidiyorum, Madam,» dedikten sonra çıktı.

*

Léonora çok uzağa gitmedi. Koridorlardan birinde birkaç adım yürüdüktan sonra bir kapıyı açtı ve içeri girdi.

Florence, Markiz D'Ancre'nin odaya girdiğini görünce yerinden kalkarak kendisine bir koltuk gösterdi. Léonora oturmadı ve hiç vakit kaybetmeden, buraya gelmesine sebep olan konuya geçerek:

— «Evlâdım,» dedi, «sizinle pek ilgilendiği anlaşılan Düşes de Sorrientès, birazdan, Kraliçeden, sizi

alıp götürmek müsaadesini istemeye gelecek. Dediğine göre, sizi kendi konağındaki maiyet kızları arasında görmek ve geleceğinizle ilgilenmek istiyormuş.»

Florence'nin verdiği cevap şu oldu:

— «Madam, yakın zamanlara kadar ben sokaklarda çiçek satardım. Onun da evine çiçek götürürdüm. Düşes de Sorrientès benimle ilgilenmek lütfunda bulunmuştu. Ama bana bu kadar yakınlık göstereceğini doğrusu, hiç ummuyordum...»

Genç kızın yüzünden, bu ilgiye memnun olup olmadığını anlamak mümkün değildi. Léonora devam etti:

— «Düşes sizinle pek ilgileniyor. Ama, sakın bu ilginin size karşı bir sevgiden ileri geldiğini sanmayın. İşin aslı başka. Düşes, annenizin en amansız düşmanıdır!»

— «Eğer Düşes annemin düşmanıysa ve ondan nefret ediyorsa, beni neden yanına almak istiyor?»

— «Sezemiyor musunuz? Sizi elinin altında bulundurup, annenizi mahvetmek için kullanacak!»

Florence sözle anlatılmaz bir kederle:

— «Madam,» dedi, «daha ilk günden anladım ki ben evlilik dışı doğmuş bir çocuğum ve işin asıl kötüsü, yüreğimi paralayan tarafı da şu ki benim sağ olmam, sâdece bu bile beni doğurmuş olan kadını mahvedecek bir tehlike teşkil etmektedir. Siz bana, bu daireden çıkmamamı, eğer çıkarsam, annemi mahvedecek büyük bir felâkete sebep olacağımı söyledığınız anda ne demek istediğinizi derhal kavradım. Tereddüt bile etmeden, bu odadan ayrılmayacağıma dair size söz verdim.»

— «Ve bu sözü de tuttuğunuzu söylemek zorundayım. Peki, şimdi ne demek istiyorsunuz bakalım?»

— «Şunu demek istiyorum ki ne Madam de Sor-

rientès, ne de başka bir kimse, bana anneme zarar getirecek herhangi bir söz söyletemeyecek ve bir iş yaptıramayacaktır!»

— «Bu sözü söyleyişinizdeki kesinlik, ne kadar içten konuştuğunuzu gösteriyor, kızım. Madam de Sorrientès'in yapacağı işi açıkça göreceğini sanıyorsanız, kendinize boşuna güveniyorsunuz demektir. O, işini karanlıkta ve sinsice görecektir ve siz farkına bile varmadan, sadece onun yanında bulunmanız dolayısıyla bu işe âlet olacaksınız. Daha önce de böyle dolambaçlı yollardan sizi kendisine çekmeye ve güveninizi kazanmaya çalışmamış mıydı?»

— «Daha o zamanlar, benim kim olduğumu biliyordu, öyle mi Madam?»

Léonora, büyük bir kesinlikle:

— «Bundan hiç şüphemiz olmasın,» dedi. «Bakın şimdi yine ne yapıyor? Kraliçe, Mösyö D'Ancre'nin ricası üzerine sizinle ilgilenmeyi kabul etti. Sizi, oldukça asık suratla, Louvre'ye çağırarak yetindi. Hepsi bu kadar. O günden beri Kraliçe, ilgisini başka hiçbir şekilde belli etmedi. Hattâ Kraliçe, sizi tamamen unuttu da diyebilirim. Bunun tek sebebi başında bir sürü dert olması. Malûm ya, büyük başın işi de büyük olurmuş. Demek istiyorum ki şimdi burada, benim evimde, benim himayem altındasınız. Madam de Sorrientès bunu pekâlâ bilir. Sizi benden istemesi gerekirdi. Halbuki o, böyle yapmadı. Annenizin arkadaşı olduğum için sizi kendisine vermeyeceğimi pekâlâ biliyordu da ondan... Beni zorlaması için kalkıp Kraliçe'ye başvurdu.»

— «Peki, sizin reddedeceğiniz şeye Kraliçe razı olur mu?»

— «Evlâdım, siz, ha benim yanımda olmuşsunuz, ha Madam de Sorrientès'in yanında olmuşsunuz, bu, Kraliçe'nin umurunda mı? Tabii Madam de Sorrien-

tès'e sizi verecek, ben de Kraliçe'nin bu arzusuna, daha doğrusu emrine boyun eğmek zorunda kalacağım. O zaman da anneniz mahvolacak.»

Florence, dehşet içinde:

— «Fakat,» dedi, «eğer ben Madam de Sorrientès'in yanına gitmek istemezsem, Kraliçe beni yine zorla gönderir mi? Bunu yapmaz sanırım...»

Léonora, genç kızın götürmek istediği yere onun kendiliğinden geldiğini görerek gülümsedi:

— «Elbette... Hattâ siz gitmek istemediğinizi açıkça söylerseniz, Madam de Sorrientès de sizi istemekten vazgeçer. Ben size sâdece bunu haber vermek istedim. Haberi de verdim işte... Artık Madam de Sorrientès'le gidip annenizin ölümüne sebep olmak veya gitmeyip burada, benimle kalmak, sizin bileceğiniz şey...»

— «Eğer izin verirseniz, sizinle kalmayı tercih ederim, Madam.»

— «Öyleyse hazır olsun. Az sonra sizi aramaya gelecekler.»

*

Florence yalnız kalınca, ellerini koltuğun arkasına dayayıp bir an öyle kalakaldı. Dalmış, derin derin düşünüyordu... Léonora ile yaptığı kısa konuşmayı aklından geçiriyordu. Nihayet kanaati kesinleşti:

«Belli ki, onu annem gönderdi...» Diye düşündü. «Zavallı anneciğim! Benim gayet iyi bildiğim bir gerçeği benden saklamak için ne zahmetlere giriyor ve ne hileler düşünüyor. Niçin bana içini açmıyor, ama, niçin? Biraz açılrsa, bütün merakını gideririm. Halbuki beni istemiyor, onun da bana açılmasına imkân yok. Ne yapsın? Koskoca bir Kraliçe! Zaten

bütün aksilik de bundan çıkıyor ya... Kraliçe olduğu için benim yüzümden şerefi tehlikede... Ölmüş olsaydım, zavallı, daha rahat edecekti. Evet, evet içinde bulunduğu müthiş durumdan onu ancak benim ölümüm kurtarabilir. Buna rağmen, beni bir türlü ölüme mahkûm edemedi. Yaptığı işlere bakılınca, beni ölümden kurtarmaya çabaladığını anlıyorum. Neden? Eğer vaktiyle terkettiği ve şimdi bir daha evlâtlığa kabul edemeyeceği bir çocuk için yüreğinde hâlâ birazcık şefkat olmasa, kendini bu kadar zora sokar mı? Neden bu kadar üzülüyor? Ben ondan hiçbir şey istemiyorum ki... Bütün istediğim, dolambaçlı bir yoldan da olsa yüreğinin bir köşesinde benim için de ufacık bir yer bulunduğunu söylemesi... Fakat, yavaş yavaş, bu mutlu günün de yaklaşmakta olduğunu hissediyor gibiyim.»

*

Florence, böyle hayâller kurarken, Léonora da, Marie de Médicis'in yanına geldi ve onu endişeli gördüğü için hemen teselli etmeye girişti:

— «Ben size demedim mi? Kız kendi kendine, daha ben söyleyeceğimin tamamını söylemeden istediğim yola geldi. Çok akıllı kız. Leb demeden leblebiyi anlıyor. Sinyoranın yanına gitmeyi reddedecek... Hiç endişelenmeyin, Madam...»

Marie de Médicis inledi:

— «Ah, Léonora! Bu darbeler beni bitiriyor!»

Léonora, sertçe:

— «Dayanmalı, Madam, dayanmalı,» dedi. «Siz de pek çabuk kendinizi koyveriyorsunuz. Ya ben ne yapayım, ben? Bakın, Concini nasıl birden gözden düştü. Bugün Kral, herkesin önünde ona yapmadığı hakareti bırakmadı. Karı-koca bizim durumumuz pek

kötüleşmiş oldu. Bütün bunlara rağmen kendi işlerimi bırakıp sizin işlerinizle uğraşıyorum. Hiç hâlimden şikâyet ediyor muyum? Hele sizin gibi ipin ucunu kaçırmak, aklımdan bile geçmiyor...»

— «Ama herkeste, sendeki tükenmez irade gücü yoktur ki...»

— «Ya hilekâr birinin eline düşmüş olsaydınız da çıkarı için size sırtını dönüp düşmanlarınızla elbirliği etse ve onların her türlü karışık entrikalarına âlet olsaydı, ne yapacaktınız? Oysa şimdi gayet asil ve yüksek ruhlu bir insan karşısında bulunuyorsunuz ve bu insan, her istediğinize çabucak razı olduktan başka, yalnız sizi düşünmek uğrunda kendini fedâ bile ediyor. Tam tersine, içinize güven gelmesi ve bu şanstın ötürü Tanrıya bin kere şükretmeniz gerekirdi. Değil böyle yapmak, üstelik şikâyet de ediyorsunuz... Bunda haksızsınız, Madam... Tamamen haksızsınız...»

— «Sen ne söylersen söyle... Bence, beni kaybettiğim rahata kavuşturacak bir tek çâre var, o da, şu küçük kızın ortadan kayboluvermesi...»

Léonora düşündü:

«Dönüp dolaşp geleceği yer, demek ki burasıymış!»

Ve soğuk bir sesle ilâve etti:

— «Eğer emrederseniz, Sarraflar Köprüsündeki otçu, bize onu sessizce ortadan kaldıracak bir zehir verebilir.»

Marie de Médicis, harekete geçmek için böyle bir teklif bekliyormuşçasına atıldı:

— «Demek sen de benim fikrimdesin?»

Léonora, korkunç bir soğukkanlılıkla:

— «Hayır, madam! Ben sizinle aynı düşüncede değilim,» dedi. «Hattâ aksine olarak, bundan daha

büyük bir hatâ yapamayacağınızı ve bu hatânın getireceği sonuçların şimdiki durumun getirebileceği sonuçlardan çok daha kötü olacağını düşünüyorum.»

Marie, uğradığı hayâl kırıklığını belli eden, acıklı bir sesle:

— «Neden?» Diye sordu:

Léonora düşüncesini anlattı:

— «Çünkü bu ölüm, düşmanlarınızın eline büyük bir koz verecek. Onlar bu ölümü, her bakımdan sömürecek ve size yükledikleri suçun delili olarak kullanacaklar. Ama, siz: Adam sen de, bunların hepsi lâkırdıda kalır, diyeceksiniz... Evet, ama, bu lâkırdıların ortalığı pek karıştıracığından da hiç şüphe edilemez. Hayır, Madam! Bana inanın ki, artık bu son çâreye başvurmak için çok geç kaldınız. Bu çâre ile kendinizi kurtarmak şöyle dursun, tam tersine, mahvedeceksiniz. Hayır, bence bu işi tatlıya bağlamak için ölümden değil, kurnazlıktan yardım beklemeliyiz. Zaten bu işte kızınızın da bize o kadar yardımı dokunacak ki birazdan göreceğiniz gibi, yapmak istediğiniz şey, son derecede kolaylaşacak. Ben bu iş üzerinde çok kafa yordum. Aklıma bir şey geldi, ama, henüz bir karar vermiş de değilim. Bu düşüncemi iyice olgunlaştırıp hazırlamam lâzım. Ondan sonra size de anlatırım. Eğer yanılmıyorsam, o düşündüğüm şey, bu işi kökünden hallediverecektir.»

Marie de Médicis kararını verdi:

— «Tavsiyeni tutacağım.»

Belki hemen yeniden şikâyetlerine başlayacaktı ama, buna vakit kalmadı. Zira Fausta, odaya girmişti.

Marie de Médicis, son derece nâzik bir tavırla sordu:

— «Benden bir ricanız olduğunu söylemişsiniz, değil mi, Prenses?»

Fausta gülümsedi:

— «Evet, Madam. Yerine getireceğinize kesinlikle söz vermiş olduğunuz bir dileğim vardı...»

Kraliçe de gülerek:

— «Tabii, elimden geldiği takdirde,» diye karşılıklıta bulundu.

Fausta devam etti:

— «Biliyorum, söylemişsiniz, Madam. Ben de size, bu işin tamamen sizin elinizde olduğunu söylemiştim.»

— «Öyleyse sözümde duracağım...»

— «Hem zaten bu sizin için hiçbir önemi, hiçbir zorluğu olmayan bir iş...»

— «Ah, keşke zorluğu olsaydı da, size olan dostluğumu ispat etmeme yarasaydı!.. Nedir arzunuz, şekerim?»

— «Sokaklarda çiçek satan bir kızcağızı himayenize aldığınızı söylemişlerdi, Madam...»

Fausta, bu sözleri söylerken, bir yandan da bütün dikkatiyle Kraliçe'ye ve Léonoraya bakıyordu. Hele şimdiye kadar hiç söze karışmamış olan Léonora'yı hiç gözden kaçırmıyordu. Fakat ikisinin de irkilmediklerini gördü. Ne en ufak hareket yaptılar, ne de bakiştılar. Kraliçe, Fausta'nın kıvılcımlar saçan bakışları karşısında korkunç soğukkanlılığını muhafaza etti. Biraz düşündükten sonra, sanki hatırlayamamış gibi:

— «Sokaklarda çiçek satan bir kız mı?» Dedi.

Ve arkasından Léonora'ya dönüp son derece tabii bir edâ ile:

— «Galiba bu, senin himaye ettiğin kız olacak, Léonora,» diye seslendi.

Léonora da nâzik bir tavırla Fausta'ya sordu:

— «Sinyora, Florence'den mi bahsediyorlar acaba?..»

— «Benim bahsettiğim çiçekçi kıza Paris'liler İnci Çiçeği veya Konca derlerdi...»

Léonora izah etti:

— «Tamam, öyleyse Florence'dir bu...»

Fausta, Kraliçe'nin kendine bir destek bulabilmek ve onun arkasına sığınmak amacıyla işin içine Léonora'yı da kattığını sanıyordu. Asıl mücadelenin şimdi başladığını ve bu yeni rakiple çatışmak gerektiğini hesapladı. Bu yeni rakip, kendisine Kraliçe'den çok daha zorlu görüldüğünden, karşı koymak için bütün gücünü topladı. Oysa, yanıliyordu. Marie de Médicis, meydanı boş bırakmayı düşünmüyordu. Konuşmaya bıraktığı yerden tekrar başlamakta gecikmedi ve her türlü endişeden uzak bir merakla:

— «Peki Prens, bu çocuktan ne istiyorsunuz?»
Dedi.

Fausta, sâkin bir tavırla cevap verdi.

— «Sizden bunu bana vermenizi...»

Marie de Médicis, meseleyi pek iyi kavrayamamış gibi sordu:

— «Onu size vermek mi?»

— «Evet, Madam... Bu kızcağız, bizim konağa çiçek getirir ve beni epey eğlendirirdi. Ben de ona kendisini hizmetime alacağımı ve istikbalini temin edeceğimi vaadetmişim. Kimbilir, belki de söz verirken biraz aceleci davrandım, ama, ne yapayım ki bir kere söz ağzımdan çıktı. Verdiğim sözü daima tutarım...»

Marie de Médicis reddetmedi, sâdece şaşmış görünerek sordu:

— «Allah Allah! İsteddiğiniz sâdece bu kadarcık mı?»

Kraliçe, gözlerini iri iri açmıştı. Hayret eden insan rolünü o kadar güzel oynuyordu ki Fausta bile kandı.

— «Ben size çok önemsiz bir isteğim olduğunu söylemiştim,» dedi. «Demek Kraliçe hazretleri bu kızcağızı bana veriyorlar?»

— «Hiç böyle şey de sorulur mu, a canım? Madem bu kızcağız hoşunuza gidiyormuş, alın götürün onu, bitsin gitsin. Bu işin bana dokunan hiçbir tarafı yok ki... Buna itiraz edebilecek tek kişi olsa olsa Léonora olabilir. Léonora'nın, her nedense bu kıza tuhaf bir sevgisi var. Ama, Léonora da benim hiçbir isteğimi kırmaz. Ben bu işe razı olduktan sonra, onun da hiçbir zorluk çıkarmayacağına eminim.»

Fausta soğuk tebessümüyle Léonora'ya döndü. Fakat Concini'nin karısı sadece:

— «Elbette, Madam...» Dedi. «Sizin hangi dileğinizi reddedebilirim?»

Kraliçe sevinmiş görünerek:

— «Gördünüz mü? Ben size demedim mi?» Dedi.

Fakat Léonora hemen ilâve etti:

— «Yalnız, bir şartım var...»

Fausta düşündü «*Şartı varmış... Elbette olacak... Ben de işin bu kadar kolay halledilişine şaşmaya başlamıştım zaten.*»

Kraliçe atıldı:

— «Teessüf ederim, Léonora... Şimdi ortaya şart şurt çıkarmenin sırası mı?»

Léonora gülümsedi:

— «Madam, benim şartım, son derece tabii ve haklı bir arzudur.»

Fausta, hafifçe kaşlarını çattı:

— «Bu gayet tabii ve haklı arzu neymiş? Görelim bakalım...»

Léonora son derece nâzik bir tebessümle:

— «Tek şartım, Florence'nin sizin yanınıza gelmeye razı olmasıdır, Madam...»

Kraliçe, Léonora'ya, bu teklifini hiç beğenmediğini belirtir bir edâ ile bakarak:

— «Canım, zaten kız istemedikten sonra bu iş olur mu?» Diye söylendi.

Fausta da tasdik etti:

— «Evet, bu şart gerçekten tabii ve haklı. Bu kızcağızı zorlamak, zaten benim de aklımdan geçmezdi. Kendisiyle ilgilenmek istiyorsam, bunu şüphesiz kendi rızasıyla yapmak emelindeyim, zorla değil... Elbette bu kararı vermeden önce, kendisine de sormalıyız.»

Kraliçe kendinden emin bir tavırla:

— «Bence bu iş bu kadar uzatılmaya değmez,» dedi. «Eğer kız, sizinle birlikte sevine sevine gitmezse akılsızın biridir,» derim.

Léonora da esrarlı bir gülümseyişle ilâve etti:

— «Hiç de öyle akılsız bir kız değildir. Eminim ki hiç nazlanmayacaktır.»

Fausta da büyük bir güvenle:

— «Kendisi hesabına bunu ben de temenni etmek isterim,» dedi.

Marie de Médicis:

— «Prenses,» dedi, «İsterseniz hemen şu kızcağızı çağırtaım. Buracıkta kendisine teklif ediverelim. Giderken alıp götürürsünüz, olur biter.»

— «Zaten ben de sizden bunu rica edecektim, Ma-

dam. Bu lütfunuzdan ötürü bilhassa teşekkür ederim.»

— «Aman, efendim! Bu kadarcık bir şey de teşekkürü değer mi?»

Kraliçe, bu sözü de gayet tabii bir tavırla söyleyip Fausta'yı tekrar kandırdıktan sonra çingırağı çaldı. Çıkagelen hizmetçiye emir verdi:

— «Madam D'Ancre'nin dairesine gidin. Orada bir genç kız olacak... Onu buraya getirin.»

Fausta'nın sevinmek hakkıydı, ama, görünüşünün son derece sâkin olmasına rağmen, için için endişelenmiyor da değildi. Bu endişesi, elde edebileceğini ummadığı bir şeyi bu kadar çabuk elde etmiş olmaktan ileri geliyordu.

*

Nihayet Florence odaya girdi. Marie de Médicis, kıza bakmadı bile... Fausta, Kraliçe'nin işareti üzerine tatlı ve okşayıcı bir sesle konuşmaya başladı:

— «Evlâdım, sizi yanıma alacağımı vaadëtmiştim. Siz belki de bunu havadan yapılmış bir vaat sandınız ve onu unuttuğumu bile düşündünüz. Oysa ben hiçbir şeyi unutmam ve vakti gelince sözümü tutarım. Şimdi o vaadimi yerine getirmenin sırası geldi. Bu vaadimi zevkle yerine getiriyorum, çünkü benim çok da hoşuma gidiyorsunuz. Majeste Kraliçe'ye ve Madam D'Ancre'ye vedâ ediniz ve benimle gelmeye hazırlanınız. İstikbalinizi ben sağlayacağım. Size öyle bir çeyiz vereceğim ki ne kadar yüksek mevkide bulunursa bulunsun, istediğiniz adamlarla evlenebileceksiniz, kızım.»

Görüldüğü gibi genç kızın reddetmesi ihtimali, Fausta'nın o kadar ummadığı bir şeydi ki kalkıp ona, bu işe razı olup olmadığını bile sormuyordu.

Halbuki Florence'nin verdiği cevap şu oldu:

— «Bana karşı göstermeye tenezzül buyurduğunuz ilgi ve sevgiden ötürü, bütün kalbimle teşekkür ederim, Prens. Fakat...»

Fausta aceleyle sordu:

— «Yani Madam D'Ancre'nin yanında kalmayı mı tercih ediyorsunuz?..»

Florence, tatlı ve fakat kesin bir sesle ve tereddütsüz cevap verdi.

— «Evet, Madam...»

Fausta, partiyi kaybettiğini anlamıştı. Katiyen ısrar etmedi. Yediği darbe büyük olduğu hâlde yüzünün hiçbir çizgisi oynamadı. Neşeli tavrını bozmadı ve gülümseyen gözlerinde hiçbir hayâl kırıklığı izi belirmedi... Sadece Léonora'dan yana bakıp gülümseyerek, bir baş işaretiyle:

— «Mükemmel oynadın...»

Demek istedi. Ama, bakışlarındaki sabitlik şunu da anlatıyordu:

«Fakat bunun acısını çıkarırım!..»

Léonora, bu bakışların ifadesini pekâlâ anlamakla beraber bir cevap vermekten çekindi ve yüzünden hiçbir şey belli etmedi. Marie de Médicis ise, o zamana kadar oynadığı role sadık kalarak, şaşkına dönmüş gibi bir tavır takınıp haykırdı:

— «Nee? Red mi ediyorsunuz, küçük hanım? Reddettiğiniz şeyin sizin için ne büyük refah ve sadet imkânı olduğunu bilmiyor musunuz? Prensesin tek başına; ben, Kral ve Madam D'Ancre da dahil olmak üzere hepimizi satın alacak kadar zengin olduğunu bilmiyor musunuz yoksa?.. Madam D'Ancre, size karşı ne kadar iyi niyet sahibi ve âlicenap olursa olsun, Madam de Sorrientès'in sizin için ya-

pabileceğinin yüzde birini bile yapamaz. İyi düşünün. Bu, düşünmeye değer sanırım...»

Florence, tepeden tırnağa titredi. Louvre'de bulunduğundan beri ilk defa, annesi kendisine söz söylüyordu. Kraliçe'ye şefkat dolu, sabit gözlerle bakıp, sanki sözlerinin altında sakladığı mânayı ona iyice anlatmak isteyerek biraz vakit bıraktı ve heyecandan titreyen bir sesle devam etti:

— «Zaten beni korkutan da bu zenginlik... Teklifi bu yüzden reddetmek zorunda kalıyorum, Madam. Ben gözü yüksekte olmayan, basit bir kıyım... Servet ve unvan, beni çekmek şöyle dursun tersine korkutuyor. Basit bir halk kızı, bir sokak çiçekçisi olduğumu hiçbir zaman unutamam... Yerimin öyle yüksek mevkiler olmadığını, oralara yakışmayacağımı, onların beni sıkacağına iyi bilirim. Ben bir köşede kalmak, mütevazı bir ömür sürmekten başka bir şey istemiyorum. Yalnız bana karşı azıcık şefkat duyulduğunu bileyim, yeter... »

Genç kız, bu sözlerle, kendisinden ne servet, ne mevki, ne unvan, hiçbir şey, birazcık şefkatten başka hiçbir şey istemediğini Kraliçe'ye anlatmak istemişti. Zavallı kız, boşuna yoruluyordu: Marie de Médicis onu anlayacak kabiliyette değildi. Nitekim kızcağıza, sanki anlamadığı bir dille konuşuyormuş gibi gayet soğuk ve anlamsız bakışlarla bakıyordu. Florence, sözüne devam etti:

— «Madam D'Ancre'nin bana hazırladığı istikbal bile, benim içinde yetiştiğim ve alışık olduğum şartların çok üstündedir. O kadarını kendime yeterli görmezsem, çılgınlık etmiş olurum.»

Léonora atıldı:

— «Peki, şu hâlde dairenize dönebilirsiniz, evlâdım. Ben de size istediğiniz şefkati göstermeye çalışacağım.»

Florence, saray reveranslarına hiç benzemeyen, kendine has, zarif bir hareketle eğildi ve çıktı.

*

Üçü yalnız kalınca, Fausta büyük bir samimiyetle söylendi:

— «Çok şeker bir kızcağız...»

Marie de Médicis sert bir sesle:

— «Yabaninin biri,» dedi. «Doğrusu, size böyle karşılık verdiği pek canım sıkıldı, Prenses. Ama açıkçasını söylemek gerekirse, onun bu inatçı huyunu öğrendikten sonra yanınıza almayışınız daha iyi oldu diyorum.»

Fausta ayağa kalkarken, ciddi bir tavırla:

— «Ben bu konuda sizinle aynı fikirde değilim, Madam,» dedi.

Ve keskin bakışlarını Kraliçe'ye dikerek sözlerine ekledi:

— «Kendisinin fakir bir halk kızı olduğunu söyleyen bu çocuğun asil tavırlarına dikkat etmediniz mi? Böyle prenses edâlı halk kızı mı olurmuş? Ben böyle şeye inanmam. Zannımca bu kız, belki kendisi de farkında değil ama, büyük bir soydan gelme olmalı. Şöyle en aşağı bir düğ, bir prens kızı filân... Ama kendisiyle de artık yeteri kadar meşgul olduk sanırım.»

Marie de Médicis, içini okumaya çalışan keskin bakışlar karşısında sıkıntı duyarak dedi ki:

— «Siz de gördünüz ya... Bana kalmış olsaydı, çoktan...»

Fausta, Kraliçe'nin sözünü kesti:

— «Madam, size bu konuda sarfettiğiniz gayret ve girdiğiniz zahmet için çok teşekkür ederim. Sanki

istediğim olmuşçasına size şükran borcu hissediyorum. Şimdi artık bana izin vermenizi rica edebilir miyim?»

— «Güle güle, şekerim, güle güle!.. Ama, yakında yine görüşelim...»

— «İlk fırsatta muhakkak gelirim, Madam...»

Kucaklaşmalar, nezaket sözleri, öpüşmeler birbirini izledi ve Fausta, gelirken takınmış olduğu aynı güler yüzle çıkıp gittiği için gerçek duygularını sezmek mümkün olamadı.

*

O zamana kadar kendini zor zaptetmiş olan Marie de Médicis, kapı Fausta'nın üstüne kapanır kapanmaz, aşırı bir sevince kapıldı ve kızını övmekten kendini alamadı:

— «Doğrusu bu çocuk tam istediğimiz gibi davrandı. Yalnız biraz geveze... Kendine ait şeyleri anlatıp insanın kafasını şişiriyor. Ama gerçekten sâde ve mütevazı bir kız. İnşallah bu meziyetlerinin faydasını görür.»

Kazandığı zaferin tadını çıkaramayan ve daha şimdiden düşünceye dalmış bulunan Léonora, Kraliçe'ye şöyle kaçamak bir bakışla baktı. Ananın sezeemediğini o pekâlâ kavramıştı. Sert bir sesle:

— «Kızınızın anlattıkları (bu kelimelere bilhassa bastı) herkesten fazla sizi ilgilendirmeliydi,» dedi. Herhalde, Madam, bu çocuğun tokgözlülüğüyle alay etmek size hiç düşmez, çünkü sizi kurtaran da zaten onun bu sâdeliği ve alçakgönüllülüğüdür.»

Marie de Médicis, bu azarı bir tek kelime bile söylemeden yuttu. Elinde basit bir oyuncak olduğu bu müthiş kadından şimdiye kadar böyle az mı azar işitmişti?

Léonora, içini döktükten sonra tatlılaştı ve özür diler gibi:

— «Bu dediklerim sert bile olsa, yalnız sizin menfaat ve haysiyetinizi korumak kaygısıyla söylenmiştir,» dedi.

— «Sen dobra dobra konuşur ve zaman zaman ters sözler söylersin ama, bana ölesiye sâdık olduğunu da bilirim. Onun için sana kızmam, Léonora.»

Léonora saygıyla eğildi. Marie de Médicis ise artık söyleyecek bir şey kalmadığını sanarak ferahladı. Halbuki Léonora'nın diyecekleri henüz bitmiş değildi. Nitekim, Kraliçe'yi etki altında bırakmak isteyen sahte bir soğuklukla:

— «Madam,» dedi, «artık bu çocuğu bugünden tezi yok kendi konağıma götürmem lâzım.»

Kraliçe endişeyle sordu:

— «Neden?»

— «Zira Sinyora adamakıllı kızgın gitti. Bir saniye bile kaybetmeden bize kendi usulünce, müthiş bir oyun oynayacaktır...»

Ve Kraliçe'nin hâlâ bir şey anlamadan, şaşkın şaşkın baktığını görünce sabırsızlandı:

— «Artık diller çözülecek ve dedikodu alıp yürüyecektir. Emin olunuz ki bazıları çıkıp adı, sanı ve kimin nesi olduğu bilinmeyen ve daha düne kadar sokaklarda çiçek satmakta olan bir kızın birdenbire neden Louvre sarayında yaşamaya başladığını soracaklardır... Hem de Louvre'nin neresinde? Kraliçe'nin dairesinde. Daha başkaları da çıkacak ve Naip Kraliçe'nin apansız bu kıza karşı derin bir analık sevgisi duymaya başladığını iddia edeceklerdir. Bütün bunları önlemek lâzımdır. Onun için, kendisini konağıma götüreceğim. Orada emniyette ve sıkı bir göz hapsinde bulunur. Eğer dedikodu ederlerse, hiç

olmazsa suçlamalar sadece benim sırtıma yüklenir. Varsın yüklensin. Sırtım sağlamdır benim...»

— «Canım, bu kızla derdimiz bir türlü bitmeyecek mi?.. Nedir başıma gelen yarabbi!..»

— «Dert asıl şimdi başlıyor, Madam... Fausta ile daha henüz şöyle bir temas ettik. İlk silleyi biz vurduk. Ama, o da öcücü amansız bir şekilde almak isteyecektir. Daha işin başında ipin ucunu bırakmaya gelmez. Haydi, vakit geçirmeden karar verin. Zira Fausta saniye kaybetmeyecektir.»

— «Şimdi bir de başıma bu kız çıktı... Zaten buradayken bile rahatım, huzurum kalmamıştı.»

— «Canım efendim, ondan ben sorumluyum. Bırakın bildiğimi yapayım. Size bahsetmiş olduğum o düşünce kafamda epey gelişmeye başladı. Kısa zamanda o işi olgunlaştırır, size de anlatırım ve hemen harekete geçerez. Şimdilik, hemen korunma tedbirleri almamız lâzım.»

Nihayet korkusundan razı olan Marie de Médicis:

— «Götür bakalım,» dedi.

Bir saatten az bir zaman sonra Florence, Concini'nin Louvre yakınındaki küçük konağına geçmişti. Gerçi bu geçiş, hapishane değiştirmekten başka bir şey olmamıştı, ama, burası daha rahattı. Burada hem istediği gibi geziniyor, hem de, emrine hazır, bol çiçekli bir bahçe de bulunuyordu.

Léonora, annesinin selâmeti için onu buraya getirdiğini söylemiş ve genç kız, bu kadarcık bir sebebi yeterli bulup hemen razı olarak, buraya kendi isteğiyle gelivermişti.

CONCİNİ'NİN TUZAĞI

Pardaillan'la Valvert, salondan sonra çıktıkları sofada, Concini'nin kendilerini gözetlemek üzere görevlendirdiği Louvignac ile Roquetaille'yi gördüler. Valvert, Şövalye'nin kulağına fısıldadı:

— «Eğer bizi beklemiyorlarsa adam değilim.»

Geçtiler. İki gözcü de hemen peşlerine takıldı. Pardaillan'la Valvert, elleri kılıçlarının kabzasında, gözleri ve kulakları tetikte, acelesiz gidiyor, fakat her ihtimale karşı hazırlıklı bulunuyorlardı. Valvert sâkin edâsıyla sordu:

— «Ne dersiniz, Şövalye?.. Acaba Concini, haydutlarını bize sarayın içinde de saldırtır mı?»

— «Pek sanmam, ama, belli de olmaz... Bu İtalyan'dan herşey umulur. Hem sonra bakarsın saldırtmaz da, bakarsınız bizi tevkif ettirir.»

— «Fakat siz Kral'la pek ahabpsınız. Kral, tevkif edilmenize asla izin vermez.»

Pardaillan:

— «Canım, Concini gidip de Kral'dan izin isteyecek değil ya,» dedi.

— «Öyle ama, Kral'ın emri olmazsa hangi subay ona itaat eder?»

— «Yahu, sen nereden, hangi dağdan geldin, Allah aşkına? Kral'dan çok Sinyor Concini'ye itaat edildiğinden haberin yok mu senin?»

— «İyi ama, biraz önce Kral'ın huzurunda...»

— «O başka... Kral'ın huzurunda ve Kral konuştuğu vakit iş değişir... Ama, Kral olmadığı vakit ne

olacağı ne malûm?.. Pekâlâ Concini'nin emrini dinler ve bizi tevkif ederler...»

— «Peki, siz de kendinizi kolayca tevkif ettir misiniz yani?»

— «Daha orasını bilmiyorum. Mantık, karşı koymamızı veya tevkif edilmeye razı olmakla beraber Kral'a haber iletmemizi gerektirir. Asilzâdelerden kime başvursak Kral'a haber verir. O da kendini korumak için bizi derhal serbest bırakacaktır. En akıllıca hareket bu...»

— «Yani tevkif edilmemize ses çıkarmayacağız?»

— «Onu kim söyledi, oğlum? Ak sakaldan yok sakala geldim, ama, içimde mantık pek yüksek sesle konuşmaya başladığı vakit yine de kulaklarımı tıkadığım oluyor. Hem zaten ben, kendi işimi kendim görmekten hoşlanırım. Bu benim eski âdetimdir ve bunun hiç de zararını görmüş değilim...»

— «Öyleyse karşı koyacağız demektir. Hah söyle...»

— «Canım, onu da demek istemedim. Senin aklına hiç şöyle akıllıca bir hâl çâresi gelmez mi?»

— «İyi ama, Mösyö... Ne yapacağımızı da niha yet bilmem lâzım ki ona göre hareket edeyim.»

— «Duruma göre hareket ederiz, vesselâm. Bu da benim eski bir âdetimdir ve bundan da en ufak bir zarar gördüğümü söyleyemem.»

İçinde buldukları duruma göre gerçekten şaşılacak bir sükûnet ve soğukkanlılıkla sarayın cümle kapısına gelip hiçbir engelle karşılaşmadan dışarıya çıkmışlardı ki birden oldukları yere âdeta mıhlanıp kalıverdiler.

Çünkü sokakta ve kapının tam karşısında, iki sıra hâlinde elli atlı muhafız dizilmiş, atlarının üstünde heykeller gibi kaskatı kesilmiş duruyorlardı. Bu

adamların önünde de tek başına, eli kalçasına dayalı muhafız komutanı Vitry bekliyordu. Bu asker kalabalığı, yolu kesmiş görünüyordu.

Pardaillan bu hâli görünce bir hayret ıslığı çalmaktan kendini alamadı. Sonra alaycı tavrıyla:

— «Yarım bölük asker ve Vitry, burada bizi tevkif etmek için duruyor,» dedi. «Doğrusu Concini, bize pek şeref verici muamelede bulunuyor.»

Valvert, sâkin tavrıyla:

— «Ne yapıyoruz, siz ondan haber verin, Mösyö... Bana sorarsanız avucum fena hâlde kaşınmaya başladı,» dedi.

— «Dur bakalım, gebermek için bu kadar acele etmeni bir türlü anlayamıyorum.»

— «Ama, gebermeden önce birçoğunu yere sereceğim ya...»

Pardaillan memnunlukla gülümsedi ve gür sesiyle bağırdı:

— «Hey, Mösyö Vitry! Artık ahbab falan demiyor, ne bulursak tevkif mi ediyoruz?»

Vitry duymadı. Çünkü tam bu söz söylendiği sırada başını askerlerine çevirip bir emir daha savurmuştu:

— «Selâm dur!»

Ve Vitry şapkasını çıkarıp hayvanının üstünde selâm dururken, askerleri de, az önce diğer muhafızların mızrakla verdikleri selâmın bir eşini kılıçla veriyorlardı.

Tam tevkif edileceklerini zannettikleri bir sırada böyle bir askerî selâmla karşılaşmaları ikisini de şaşkına çevirmişti. Gözlerine inanamayıp duraladılar. Mamafih kendilerini toparlayıp şapkalarını çıkararak komutanla askerlerinin bu nezaket gösterisine gösterişli birer selâmla karşılık verdiler.

Vitry, şapkası elinde, hayvanını iki adım ilerleterek, gözleri parıldayan Şövalye'ye yaklaştı. Ağzı kulluklarında gülümseyerek eğildi ve pek nâzik bir tavırla:

— «Mösyö de Pardaillan,» dedi, «Kral bana, sizi selâmlamamı ve arkadaşınızla birlikte evinize kadar uğurlamamı emretti. Emirlerinize hazırım.»

Pardaillan'ın az önce silinen kuşkuları tekrar kabarmıştı. Kendisine böyle bir şeref verilebileceğini bir türlü aklı kesmediği için kızarak:

— «Canım, şunun doğrusunu söylemeniz ve bizi tevkif etmek emrini aldığınızı bildirseniz ne olur?» Dedi.

Vitry, Şövalye'nin kızdığını görünce:

— «Şerefim üzerine yemin ederim ki tevkif filân söz konusu değildir,» dedi.

Adamın bu kadar içten teminatını gören Şövalye hemen yine yatıştı, sonra:

— «Ne dediniz! Emirlerime hazır olduğunuzu mu söylediniz?» Diye sordu. «Şu hâlde size emrim şudur ki...»

Komutan, Şövalye'nin ne emir vereceğini hemen kestirip atıldı:

— «Rica ederim bana bu emri vermeyin, Mösyö!..»

Pardaillan öfkelenerek sordu:

— «Neden Mösyö? Neden acaba?..»

— «Bunun iki sebebi var ki ikisi de size makul gelecektir. Birinci sebebi, sizi bir kralmışsınız gibi kendi muhafızlarıyla uğurlamak isteyen Kral'a bu şekilde mukabele yakışık almaz. Sizin, bir nezâket gösterisine bu şekilde karşılıkta bulunmayacak kıratta bir adam olduğunuzu bilirim, Mösyö de Pardaillan...»

— «Vay canına!.. Bu sebep o kadar inandırıcı ki ötekini söylemenize hiç lüzum kalmadı, Mösyö Vitry...»

Vitry sevinip söylendi:

— «Gördünüz mü? Ama ben bununla kalmayacak, size ikinci sebebi de söyleyeceğim...»

— «Haydi çıkarın şu ikinci baklayı da ağzınızdan bakalım... Doğrusu ölümünüze sebep olmak istemem!..»

— «İkinci sebep de, beni pek büyük bir zevk ve şeref duyarak yapacağım bir görevden mahrum etmenizin bana karşı bir haksızlık olacaktır, Mösyö de Pardaillan!..»

Vitry yeniden, pek kibarca bir selâm çakmıştı. Pardaillan bu selâma da karşılık verdikten sonra:

— «Mösyö Vitry, sizin pek nâzik bir adam olduğunuzu daha önce söylemiştim. Şimdi de tarafınızdan uğurlanmayı büyük bir şeref saydığımı söyleyeceğim!..»

Vitry'in bir işareti üzerine, askerlerinden ikisi atlarından yere inerek hayvanlarını Pardaillan'la Valvert'e getirdiler. İki arkadaş atlara atladılar ve Pardaillan, ancak o zaman yanındaki delikanlıya muhafız komutanını tanıştırdı. Valvert'le Vitry, devrin geleneğine uyup birbirlerine uzun uzun iltifat yağdırdıktan sonra, komutanın bir yanına Şövalye öbür yanına da Valvert geçti ve yavaş yavaş, Saint-Honoré sokağı yönünde yola koyuldular...

Vitry ile Pardaillan arasında bir ahbaplık yoktu, ama, çok eskiden beri tanışlırlardı. Şimdiye kadarki resmî tavırlarını bırakarak eski dostlara yaraşır bir şekilde samimî bir konuşmaya başladılar. Valvert ise dövüş alanında olmadığı için yine birdenbire utangaçlaşmış ve ağzını açmadan dinlemeye koyulmuştu.

Pardaillan bir yandan Vitry ile konuşurken sık sık arkasına dönüyor, üzengiler üstünde ayağa kalkarak, arkadaki askerlerin başları üzerinden keskin gözleriyle arkada bıraktıkları sokağı araştırıyordu. Bu araştırma sonucunda epeyce gerilerinde dağınık gruplar hâlinde ve gezmeye çıkmış gibi hareket etmelerine rağmen kuşkulu tavırlarından amaçları sezilen birtakım insanlar görünce elinde olmaksızın gülümsedi.

Bunlar Stocco ile yirmi haydudu idi ve oldukça uzaktan askerleri takip ediyorlardı. Stocco, Valvert'le Pardaillan'ın saraydan çıktıklarını görmüştü. Sonra da atlara binip bu kalabalık kafilenin başında yola koyuluşlarını seyretmişti. Bu manzarayı görünce adamakıllı canı sıkılmıştı. Nasıl olup da, muhafızların Pardaillan'la birlikte yola koyulduklarını bir türlü kavrayamıyordu. Büyük bir hâyal kırıklığına uğramıştı. Bununla birlikte, aldığı emre boyun eğerek kafilenin peşine düşmüş ve ilerideki sokakta bekleyen Concini'nin ne karar vereceğini öğrenmek için o tarafa doğru yürümüştü.

Pardaillan, arkadan gelen haydutları görünce:

— «Şu arkadan gelen mâsum yolculara ne dersin?» Dedi.

Pek tatsız bir tavırla soruyordu, ama sesinin tonu Valvert'in dikkatini uyandırmakta gecikmedi. Birden geriye dönerek, arka tarafı Pardaillan'inkine benzeyen bir keskinlikle gözden geçirdikten sonra o da gülümsedi ve:

— «Ne diyeceğim Mösyö?» Dedi. «Bu mâsumların hepsi darağacı ve zindan kokuyor. Belli ki ipten kazıktan kurtulma herifler. Ve yine belli ki bizi kolluyorlardı, yanımızda muhafızları görünce fena hâlde bozuldular.»

— «Yanılmıyorsam yolumuzun üstünde bunlar-

dan daha birçoğuna rastlayacağız!.. Peşimizde kafileyi görünce onlar daha beter hayâl kırıklığına uğrayacaklar, azizim. Daha şimdiden durumu haber almış olan Concini hazırladığı mükemmel tuzağın suya düşmesine fena hâlde içerlemiş, kuduz köpek gibi dönüp dolaşıyordur.»

— «Yalan da değil! Adamcağızın bize karşı hiç şansı yok!..

Pardaillan yanılmıyordu, Concini hazırladığı tuzağın boşa gittiğini öğrenmişti. Roquetaille'yle Louvignac, nöbet bekledikleri sokakta, hemen Şövalye ile Valvert'in peşine düşmüşlerdi ve onlar kapıda Vitry ile oyalanıp dururken tabanları yağladıkları gibi soluğu Saint-Honoré sokağında alarak Concini'yi bulup durumu kendisine anlatmışlardı. Zaten müthiş bir öfkeye kapılmış bulunan Concini bu haberi de öğrenince büsbütün küplere binmişti. Kızgınlığından nefesi kesilip geberecekti nerdeyse... Eğer Şövalye ile Valvert'in yanındakiler herhangi bir muhafız kıtası olsaydı, Concini yanındaki kalabalığa güvenip yine onlara çatmaktan çekinmezdi. Fakat işin içine Kral'ın muhafızları girince, mesele kökünden değişiyordu.. Kendilerinden on misli az da olsa, güpegündüz ve halkın gözleri önünde Kral'ın muhafızlarına sataşmak, bir Kraliçe gözdesinin bile kolay kolay göze alabileceği bir iş değildi.

Concini bütün öfkesine rağmen durumu kavradı ve delice bir işe kalkışmamak için kendini tuttu. Hemen adamlarına bir işaret vererek, elden geldiği kadar dağınık kalmalarını, göze batmamalarını ve yolun kenarına çekilip muhafız kıtasının geçişini engellememelerini bildirdi.

Pardaillan ve Valvert, buraya kendilerini öldürmek için gelmiş oldukları hâlde, gık demeden, öfkelerini yenip dişlerini gıcırdata gıcırdata yol ver-

mek ve duvar diplerine sinmek zorunda kalan bu sünün arasından rahat rahat geçtiler. Concini hid-det ve çâresizlikten korkunçlaşmış bir yüzle onların geçişini seyretti.

Fakat bu korkunç surat, Pardaillan'a hiçbir etki yapmadıktan başka, Şövalye tam onun önünden geçerken alaycı sesiyle bir nükte de savurdu:

— «Üzülme be ahbap!.. Gelecek defaya daha mü-kemmel bir tuzak hazırlarsın... Belli olmaz, belki o sefer şansın daha yaver gider...»

Birkaç adım sonra Valvert'e:

— «Concini, pek zehirli bir yılan, vesselâm...»
Dedi.

Delikanlı içini çekti:

— «Ne demezsiniz, Mösyö!..»

Ve sâfiyetle ilâve etti:

— «Bu herife el sürmemek zorunda kalışıma öyle içerliyorum ki... Hani, gırtlığına hançerimi geçire-bilseydim, keyfimden yanıma varılmayacaktı...»

Pardaillan yine bir alay savurdu:

— «Ama, yavuklunun babası olduğu için bu pek tatlı zevkten mahrum olmak mecburiyetindesin!..»

Vitry, bu sözleri duyduğu hâlde bir şey söylemedi. Fakat Concini'nin ve adamlarının önünden geçerkenki bakışı ve bıyık altından gülüşü, onun da du-rumu pekâlâ kavradığını gösteriyordu. Kimbilir, belki de o da çok şey biliyordu, ama, söylemeyi doğ-ru bulmuyordu.

KORKUNÇ MÜCADELE

Kafile, Lion-d'Or hanının önünde durdu. Tabii, hanın belli belirsiz bir endişeye kapılan sâhibiyile hizmetkârları, hemen kapının önüne fırladılar. Aynı anda oracıkta, bu kalabalığı seyre gelen bir alay işsiz güçsüz birikti ve evlerin pencereleri açılarak bir sürü meraklı baş göründü...

Muhafız birliği, Louvre sarayının kapısında olduğu gibi burada da iki sıra hâlinde dizilerek selâm durdu. Komutanları, o çağın âdetince, refakat ettiği iki ahbabına nâzik sözler söyledi. Pardaillan'la Valvert bu sözlere gereği gibi karşılıklı bulunduktan sonra atlarından inerek hanın kapısı önündeki merdivenlerin üst basamağına çıkıp durdular... Fakat aldığı emre körü körüne itaat eden Vitry'nin hâlâ çekilip gitmediğini görünce, kendisini selâmlayıp hanın salonuna girdiler.

Vitry, han kapısının, iki arkadaşın üstüne kapandığını gördükten sonra askerlerine yarım çark ettirerek, geldiği gibi yavaş yavaş Louvre'ye döndü.

*

Hancı, o güne kadar kiracısı Valvert'e herhangi bir insan gözüyle bakmıştı. Fakat han kapısının önünde gördüğü merasimden sonra bu delikanlının yüksek soydan bir prens olduğundan ve her nedense kıyafet değiştirip kendini belli etmeden gezdiğinden hiç şüphesi kalmamıştı. Bu yüzden, beyaz takesi elinde, yüzünde dalkavukça bir tebessüm olduğu hâlde hizmete koşmuş ve bol bol «Monsenyör» hi-

tabını savurmaya koyulmuştu. Pardaillan'la Valvert, orada kalmayıp salondan geçtiler ve arka kapıdan çıktıktan sonra Valvert'in evinin antresine girdiler. Oradan da sokağa çıktılar. Pardaillan, Valvert'in koluna girerek dedi ki:

— «Hazır fırsatını bulmuşken Grand-Passe-Partout hanına kadar bir uzanalım da bakalım Escargasse'den bir haber var mı? Bana kalırsa bu adam epey gecikti. Gerçi pek zeki ve becerikli olduğunu bilirim ama, kendini ele vermiş olmasından korkmaya başladım!..»

Sağa döndülerse de Saint-Denis sokağını tıkayan Vitry'le askerlerinin tamamen çekilip gitmesini beklemek için duraladılar. Onların durdukları yerden birkaç adım ötede, bir girintiye sinmiş olan Stocco, ateşler saçan gözlerini onlardan yana dikmişti. Zaten Valvert'in evini bilirdi. Lion-d'Or hanının önünde durduklarını görünce hemen planlarını kavramış ve kendi kendine: «*Buradan girip öte kapıdan çıkacaklar... Şimdi görürüz...*» Demişti. Sonra atlar arasından ustalıkla kayıp geçmiş ve şimdi gizlendiği yere sinerek aklından şunları geçirmeye başlamıştı: «*İşte buradan hem hanın kapısını, hem de Cossonnerie sokağını gözleyebilirim... Ne taraftan çıkarlarsa çık-sınlar, gözümden kaçamazlar. Ama üstlerine saldır-maya hiç niyetim yok, beni bir lokmada yiyip yutu-verirler vallahi! İyisi mi, peşlerine düşer, onları ta-kip ederim. Nerede barındıklarını öğrenemem için bu işe şeytanın parmağını sokması lâzım... Bir kere barındıkları yeri öğrendim mi, dağarcığımdaki yeni numaralardan birini tatbik edip ikisini de güzel-ce tuzığa düşürür, kısıkvrak yakalarım...*»

*

Amacına ulaşmaya kararlı olan Rospignac, Vitry

ile muhafızlarının çekilip gitmelerini büyük bir sabırsızlıkla bekledi. Kafile, Lion-d'Or hanının önünde durduğu vakit, Rospignac da Fers sokağının ağzında, yâni Pardailles-la Valvert'in buldukları yerin tam aksi tarafında durdu. Adamları da hemen onun etrafına toplandılar.

Rospignac kafilenin çekilip gideceğini hesapladığı için adamlarını Fers sokağına sakladı. Dört yardımcısını da yanında tutarak sokağın ağzında durup, Saint-Honoré sokağından beri izlediği kafileye gözlerini dikti. O zaman Şövalye ile Valvert'in hana girdiklerini gördü. Birazcık akli başında olsaydı, o da Stocco'nun verdiği kararı verirdi. Fakat Rospignac, şu sırada aklını başına toplayamayacak hâldeydi. Durumun gittikçe kendi lehine döndüğünü sanarak homurdandı:

— «Şu askerler gider gitmez hemen hana hücum ederiz. Herşeyi kırıp döker ve ateşe veririz. Gerekirse taş üstünde taş bırakmayız. Herhalde bu iki adamın buradan sağ çıkmamaları lâzım! Anladınız ya?..»

Roquetaille, Longval, Eynaus ve Louvignac bir ağızdan:

— «Anladık!..» Dediler.

Silahşorlar, hemen komutanlarından ayrılarak gidip adamlarına talimat verdiler.

Vitry'nin askerleri geçtikten sonra sokak tekrar eski hâlini almıştı. Rospignac dönüp ardına bakınca Eynaus, Louvignac, Roquetaille ve Longval'in peşinde olduklarını gördü. Onların arkasında da on kadar seçme adam vardı. Hemen peşindekilerle birlikte yola koyulacaktı ki birdenbire olduğu yere mihlanmış gibi kalakaldı.

Önünde, yirmi adım kadar ilerisinde, kendilerini yakalamak için Lion-d'Or hanına baskın vermeye

kalkıştığı iki adamı görmüştü. İkisi de gayet sâkin, yüzlerini gizlemeye lüzum görmeden, kol kola, keyifli keyifli konuşarak ve sanki dünyaya metelik vermeyen, kendilerini hiçbir tehlikenin tehdit ettiğinden haberi olmayan iki insan gibi yürüyordu.

Böyle değilse bile, Rospignac böyle zannederek, şeytanca bir sevince kapılıp söylendi:

«*Bu sefer şansım var!.. Yakalandılar demektir!..*»

Kısık sesle yardımcılarına ne yapacaklarını anlattı. Onlar da bu emirleri hemen kendi adamlarına bildirdiler. Bir tek hareketle bütün kılıçlar kınlarından sıyrıldı. Hepsi gerilip hızla ileriye, Saint-Denis sokağına atılırlarken ortalığı korkunç nâralarıyla doldurdular:

— «Tutun! Yakalayın! Komayın!..»

Göz açıp kapayınca kadar, Cossonnerie sokağıyla Fers sokağı arasında kalan kısım temizlenmişti. Bu kuduzlar kafilesi lâhzada sokağa hâkim olmuştu. Her türlü hareket serbestliğini elde ederek, manevrasını yapmaya başladı. Zaten bu manevra da pek basitti:

Çete, hemen ikiye bölünmüştü... Yarısı, kılıçları elde, iki adama saldırırken, öteki yarısı da duvarlar boyunca sürünürcesine ilerleyerek Pardaillan'la Valvert'i yandan ve arkadan çevirmeye koşuyordu. Bu manevra çabuk bitti, Rospignac'ın umduğu sonucu vermedi.

Çünkü Concini'nin çetebaşısı, Pardaillan'la Valvert'in öyle kol kola ve keyifli keyifli konuşarak geldiklerini görünce, onların dünyadan haberleri olmadığını sanmış ve pek yanılmıştı. Oysa ikisi de tetikte bulunuyordu. Birbirine hiçbir şey söylememiş oldukları hâlde, ikisi de peşlerine düşülmüş olduğundan kesinlikle emindiler. Kaygısız görünmekle beraber gözlerini ve kulaklarını dört açmışlardı. Ros-

pignac, sokakta ilk adımını atar atmaz, kendisini derhal görmüş ve kararlarını da vermişlerdi.

Bir anda kılıçlarını ellerine aldılar ve durup, saldırganların gelişine baktılar. Aynı anda da çete, manevrayı yapmaya koyulmuştu. Pardaillan'la Valvert, bu manevranın ne olduğunu çabucak görüp kavramışlardı. Bu duruma seyirci kalacak değillerdi. Zaten tecrübeleriyle bilirlerdi ki eşit şartlar altında yapılmayan bu gibi dövüşlerde daima ilk silleyi vuran kazanırdı!.. Yıldırım hızıyla hücumu geçerek, kılıçlarını tam orta yerlerinden kavradılar. Müthiş birer sıçrayışta biri bir yana, öteki öbür yana fırladı ve evlere sürünürcesine ilerleyip kendilerini geriden sarmak isteyenlere yetiştiler... Son derece şiddetli ve fakat hesaplı bir hareketle kollarını kaldırıp indirmeleri bir oldu. İki kılıcın ağır kabzaları gürz ödevi görmüş ve iki kafatasını çatlatmıştı. Haydutlardan ikisi yere yığıldı. Sonra iki adam tekrar bir sıçrayışta yolun ortasına vardılar ve artık bir saniye bile durmadılar.

Çetenin, onlara cepheden saldıracak olan yarısı, hep birden hücumu geçmişti, ama, her vakit olduğu gibi koşarken kimi ileri gitmiş, kimi geride kalmış ve birbirlerinden ayrılıp dağılmışlardı.

Pardaillan'la Valvert'in en önde gelen ikisinin üstüne sıçramalarıyla ağır kılıç kabzalarının yıldırım hızıyla kalkıp inmesi bir oldu. İki silâhşor daha, baygın ya da ölü olarak yerlere serilmişti. Bunlar Louvignac ve Eynaust'u.

Fakat Şövalye de, Valvert de işin peşini bırakmadılar. Bu sefer de kılıçlarının kabzalarından tutup karşılıklarına çıkan diğer iki kişiye hücum ettiler. İki kolun müthiş bir hız ve kuvvetle ileriye uzanması üzerine kılıçlarının ucu, iki haydudun omuzlarının bir yanından girip öbür yanından çıktı ve bunlarla iki kişi daha yere serildi.

Böylece, asıl dövüş daha başlamadan, Rospignac'ın altı silâhşoru, zararsız hâle getirilmiş oluyordu. Bu akıl almaz ustalığı gösteren iki adamda ise en ufak bir sıyrık bile yoktu.

Bu dövüşe üstün bir kuvvetle girmiş olan Rospignac için işler pek kötü gitmeye başlamıştı. Gerçi onun için savaş henüz tamamiyle kaybolmuş sayılmazdı. Ama, eğer adamlarını böyle yayılmaya bırakırsa, hepsinin, hiçbir iş göremeden teker teker kırılacaklarını farkettiler. «*Zararın neresinden dönülse kârdır!*» Diyerek bir ıslıkla arkadaşlarını yanına topladı.

Bundan sonra Pardaillan'la Valvert, her taraftan sıkıştırıldıklarını gördüler. Hem bu sefer kendilerine saldıranlar tek tek kişiler değil, yekvücut bir kütle idi... Bu kütle onları çember içine almaya çabalıyordu. İki adam, böyle bir kuşatmaya karşı koyabilmek için yapılacak tek hareketi yaptılar: Sırt sırta vererek kılıçlarını havada fırıl fırıl döndürüp daireler çizmeye ve kimseyi yanlarına sokmamaya çalıştılar.

Şimdi mücadelenin ikinci ve asıl kesin neticeyi verecek olan safhası başlıyordu. Zaten bu safha, Pardaillan'la Valvert'in akıl sır ermez ustalıkları sayesinde bu kadar gecikmişti. Haydutlar âdetleri olduğu üzere bu yeni mücadeleye başlarken bağırıp çağırarak, küfürler edip lânetler okuyarak birbirlerine cesaret verdiler...

Birden Pardaillan'ın kolunun gerildiği ve kılıcını ileri doğru uzattığı görüldü. Kendini korumamak hatâsını yapan karşısındaki silâhşor çuval gibi yere yığıldı...

Hemen arkasından, Valvert de kolladığı fırsatı yakalamakta gecikmedi. Hem o, bir taşla iki kuş vurdu. Ağır surette yaraladığı haydut yere yıkılır-

ken, yanındaki arkadaşına tutunmuş, onu da kendisiyle beraber sürükleyip sendeletmişti. O da, kendini kurtarmak için şiddetle ötekini iterken bir an için kendini korumayı ihmâl etti. Sen misin ihmâl eden?.. Valvert'in yıldırım hızıyla kolunu uzatıp kılıcını saplaması için bu kadarcık bir zaman kâfi geldi ve ikinci adam da ötekinin üzerine yığıldı.

Rospignac'ın peşinden gelmiş olan ondört kişiden, kala kala beş kişi kalmıştı. Bunlar arasında Roquetaille'yle Longval da vardı.

Az önce bu iki müthiş rakibin hakkından gelmeyi hâlâ ümit eden Rospignac, artık bozguna uğradığına kesinlikle inanmıştı. Zaten kendi tarafındakilerden Roquetaille'yle Longval'den başka hakkıyla dövüşen olmadığını da görüyordu. Öteki üç adamı yılmışlardı ve tabanları yağlayıp sıvışmak için uygun bir fırsat kolluyorlardı...

Fakat Rospignac, yine de gerilemeyi aklına getirmedi. Rezil bir yenilgiye uğramaktansa şuracıkta ölüp gitmeye razıydı... Daha dövüşün başından beri Valvert'in karşısına geçmeye dikkat etmiş, bütün hıncıyla onunla dövüşmeye koyulmuştu. Şimdi de tekrar ona saldırıyor, fakat artık öldürmekten çok kendini öldürtmek istediği belli oluyordu. Hem şimdi Pardaillan'la Valvert'in pek şiddetle hücumu geçmeleri üzerine, dövüşün seyri bir daha değişmişti. Şimdi Şövalye ve Valvert, sırt sırta vermekten vazgeçmişler, yanyana saldırıyorlardı ve hasımları da onların karşısında dirsek dirseğe tutunmaya çabalıyorlardı.

Ölümü arayan Rospignac, kendini âdeta iki arkadaşın kılıcının önüne attı. Aklı başından gitmiş gibiydi. Şimdiye kadar birçok kere kendini korumayı ihmal etmişti ve Pardaillan da, Valvert de, istemiş olsalardı, Rospignac'ı çoktan öbür dünya yolculuğu-

na çıkarabilirlerdi. Halbuki sözleşmiş gibi hiçbir şey yapmadılar. Rospignac, iki adamın kendini öldürmek istemediklerini hissetti ve bunda hiç de yanılmıyordu...

Bu, onu büsbütün delirtti ve adam duyduğu zilletten kuduracak gibi oldu. Çünkü Rospignac, Paris'in namı kılıç kullananlarındandı. Ama, asıl sinirine dokunan bu zillet değildi. Pardaillan'la Valvert, kendisini böyle neden koruyorlardı?.. Hiç şüphesiz kendisine, evvelce vermiş oldukları derslere benzer acı bir ders daha vermek için... Ve Rospignac, buna engel olamayacağını da pekâlâ biliyordu. İşte bu düşünce, zavallıyı âdeta kudurtmuştu. Çarpışan kılıçların gürültüleri arasında çılgın gibi:

— «Öldürün beni!.. Öldürsenize beni!..» Diye yalvardı.

Pardaillan, göğsünü yarmak isteyen bir kılıcın hücumunu savuştururken omuz silkti. Valvert de:

— «Yok! Seni öldürüp de ait olduğun cellâdın elinden kurtarmak istemiyorum!..» Diye fikrini belli etti. «Ama, sana yine lâyük olduğun gibi ders vermeden cellâda gitmene de gönlüm razı olmuyor!..»

Rospignac inledi:

— «Ah cehennem zebanisi seni!..»

Ve düşmanın kendisine ne çeşit bir ders vereceğini iyice bildiği için bir yandan kılıcını kullanırken, öte yandan da ceketinin altından hançerini çekti, üçüncü bir defa daha rezil ve kepaze olmaktansa, hançeri kendi gırtlığına saplamaya hazırlandı.

Hem Pardaillan, hem de Valvert, Rospignac'ın arkadaşlarından üçünün pek mânalı bir surette sağa sola kaçamak bakışlar atıp durduklarını farketmemiş değillerdi. Şövalye, bu heriflere âdeta acıdı ve alaycı edâsıyla:

— «Haydi!» Dedi. «Yallah!.. Çabuk defolun da postunuzu kurtarın bakayım!..»

Zavallılar hemen tabanları yağladılar. Ne çâre ki çok uzağa gidemediler. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmuşlardı. Karşılarında, birdenbire ellerinde iki müthiş topuzla koşup gelen ve insan seslerine hiç de benzemeyen seslerle bağırışan iki iriyarı adam belirmişti. Korkunç bir gürültü kopmuştu ve eşek anırmaları, kedi miyavlamaları, köpek havlamaları, domuz cıyaklamaları birbirine karışırken, koca iki topuz, kaçanların kafalarına inmiş ve içlerinden ikisini de yere sermişti. Yalnız üçüncüsü, nasıl oldu bilinmez, hiç izini belli etmeden gözden kayboluvermişti.

Artık, korkunç mücadelenin sonu gelmişti. Bütün cesaretleriyle dövüşen Roquetaille'yle Longval da daha fazla tutunamayacaklardı. Rospignac bunu anlayıp homurdandı:

— «Allah senin belânı versin, lânet şeytan!.. Ama beni eline diri geçiremeyeceksin!..»

Rospignac, kendini öldürmek için hançerini kaldırdı. Fakat işini tamamlamaya vakit bulamadı. Aynı saniyede tepesinde öyle müthiş bir darbe hissetti ki dünya başına yıkılıyor sandı. Külçe gibi yere yığılıp kafasını sokağın ortasındaki su akıntısına daldırdı ve kendinden geçti. Bu arada birisinin şöyle bağırdığını da tabiatıyla duyamadı:

— «Hey dilenci yamakları, şöyle biraz dönün de kaatil suratlarınızı görelim!..»

Bu sözler, Pardailan tarafından Roquetaille'yle Longval'e söylenmişti. Fakat adamlar, denileni yapmaya imkân bulamadılar. Çünkü aynı anda, kafatasları param parça olup yeri boylamışlardı. Eşsiz bir ustalık ve el çabukluğuyla vurulan bu darbeler dövüşü son verdi.

Landry Coquenard'la Escargasse, efendilerinin

artık kendilerine ihtiyaçları kalmadığı bir sırada imdâdına koşmuşlardı. Onlar da kendilerine yapılacak iş kalmadığını görmemiş değillerdi ama, belki de efendilerinin affedecekleri bu haydutları temizlemeden bırakmaya da gönülleri razı olmamıştı.

Rospignac'a dünyanın kaç bucak olduğunu gösterip herifi bir vuruşta kendinden geçirerek yere seren de, Pardaillan'ın kendisine vermiş olduğu gizli işi başarıp seyahatten dönen ve henüz yolculuğun tozu toprağı içinde bulunan Escargasse idi. O, kılıcının kabzasıyla Rospignac'ı yere sererken, hiç farkında olmadan, Concini sürüsünün elebaşısını bir zilletten de kurtarmış oluyordu.

Pardaillan'la Valvert, karşılarında dövüşecek adam kalmadığını görünce kılıçlarını kınlarına yerleştirdiler. Şimdi yaptıkları işi düşünceli tavırlarla seyrediyorlardı. Kendi kanlarıyla sulayıp kıvılcıya boyadıkları sokağa ondört vücut uzanmıştı. Ondört kişi!.. Halbuki ikisinin de üstüne: «*Gebertin!..*» Diye saldırdıkları vakit on beş kişiydiler:

Pardaillan, sözle anlatılmaz bir kederle:

— «Zavallılar!..» Dedi.

Valvert yavaşça söylendi:

— «Bizi alçakça öldürmeye kalkışanlar onlardı... Kendimizi korumaktan başka bir şey yapmadık ki...»

— «Ne yazık ki öyle...»

— «Zaten darbelerimizi de ölçülü vurduk. Hiçbirini öldüresiye yaralamadık.. Hepsinin yakayı kurtaracağına bahse girerim!..»

— «İnşallah!..»

Landry Coquenard:

— «Ben de bahse girerim ki şu ikisi öbür dünya yolculuğuna çikalı epey oldu!» Dedi.

Roquetaille'yle Longval'i gösteriyordu. Pardail-

lan'la Valvert, su birikintisinin içinde yatan iki adama baktılar: İki de kaskatı kesilmişti. Kafalarına inen darbe o kadar müthiş olmuştu ki kafatasları parçalanmış ve beyinleri kanlı birer yığın hâline gelmişti. Landry Coquenard yanılmıyordu, ikisi de ölmüştü.

Pardaillan söylendi:

— «Amma ağır elin varmış be! Biraz daha yavaş vuramaz mıydın, hayvan?»

Sonra, alaycı gülümsemesini Landry'nin utanmış yüzünden saklamaya çalışarak:

— «Burada daha fazla kalmayalım,» dedi. «Ba karsınız tekrar bir hücumu uğrarız. Doğrusu bu kadar dayanıp yorulduktan sonra ikinci bir kavgaya dayanıp dayanamayacağımı bilemem... Biz artık Valvert gibi yirmi yaşında değiliz malûm ya!..»

Pardaillan, Escargasse'yi yanına çağırmişti. Escargasse hem yürüyor, hem de kendisine verilmiş olan görevi nasıl başardığını anlatıyordu. Herhalde getirdiği haberler, hem Pardaillan'ın, hem de durumdan haberi olduğu anlaşılan Valvert'in pek hoşuna gidiyordu ki ikisinin de yüzleri gülüyor, gözlerinde kıvılcımlar çakıyor ve hasımlarına adamakıllı bir oyun oynamaya hazırlanan iki insan gibi seviniyorlardı.

Onlar böyle bütün dikkatlerini Escargasse'nin anlattığı hikâyeye vermiş, ağır ağır yürürlerken, Stocco da yüzünü pelerinine saklayıp onları izliyordu.

Şövalye ile arkadaşları âheste beste yollarına devam ediyorlardı. Zaman zaman duruyor, Escargasse'nin anlattığı bir şeyi dikkatle dinliyor, sonra tekrar yola koyuluyorlardı. Saklanmak ve gizlenmek hiç akıllarına gelmiyordu. Kendilerinden gayet emin görünüyorlardı. Bir kere olsun başlarını çevirip bakmamışlardı.

Bu durum, Stocco'nun işini fazlasıyla kolaylaştırdı. Pardaillan'la arkadaşlarının izlendiklerinden şüphe etmediklerine sevinmekle beraber ihtiyatı yine elden bırakmadı.

Dört arkadaş, sokağın ucuna varınca durdular. Stocco da hemen durup gerekirse sinebileceği bir yer araştırdı. Bulamayınca, ortada kalmaktan başka çâre olmadığını düşünerek, birini arayan bir kimse tavrını takındı. Onların geri dönmeyeceklerini sanıyordu ve dönseler bile pelerinini iyice yüzüne örtmenin kâfi geleceğini hesaplıyordu.

Halbuki yanılmıştı. Nitekim, Pardaillan birdenbire döndü. Stocco da derhal yarım döndü ve önünde durduğu binayı seyrediyormuş gibi yapıp gözücüyle da endişeli endişeli Pardaillan'dan tarafa bakmayı ihmal etmedi. Şövalye'nin sâkin adımlarla kendinden tarafa yürüdüğünü görünce yüreği hop edip söylendi:

«*Aman ya Rabbi!.. Sakın bu şeytan herif beni tanımış olmasın?.. Eğer tanıdıysa yandım demektir!..*»

Ne yazık ki korktuğu başına gelmiş, Pardaillan onu tanımıştı. Şövalye bir yandan ona doğru yürürken, bir yandan da sesleniyordu.

— «Hey, Stocco! Ne zamandır peşimdesin, artık yeter! Haydi çabuk kirişi kır, yoksa yanına kadar gelmek zorunda kalırsam elimden kurtulamazsın!..»

Bu sözler, kendinden o kadar emin olan Stocco'yu mahvetti. Adam peşinden şeytan kovalıyormuş gibi tabana kuvvet kaçmaya başladı. Bir yandan da dönüp dönüp arkasına bakıyordu. Pardaillan'ın durduğunu gördü. Biraz ferahlamakla beraber koşmaya devam etti. Nihayet Pardaillan'm geriye dönüp sokağın köşesinde bekleyen arkadaşlarına ulaştığını görünce koşmayı bırakıp yürümeye başladı. Şövalye ile arkadaşları sola dönüp Marché-Aux-Poirées sokağın-

da kaybolunca, Stocco da geri dönerek, var hızıyla onların ardından seğirtti...

Bugün zavallının hiç şansı yoktu. Sokağa vardığı vakit dört arkadaşın ortadan kaybolmuş olduklarını gördü. Sonsuz bir sabırla, karanlık bastırincaya kadar oralarda bekledi. Hem de bu arada, bir Fers sokağına, bir Cossonnerie sokağına gidip geldi. Her tarafı araştırıyor, bakınıyor, soruşturuyordu. Ama hiçbir sonuç alamadı. Sanki yer yarılmış da Pardailan'la arkadaşları içine girmişti...

Ve Stocco'yu inatçı araştırmalarından alıkoyan şey, sadece gecenin bastırışı oldu. Hava iyice karanınca, oradan ayrılıp gitmeye karar verdi ve kendini şöyle teselli etti:

«İstediğim gibi bir başarı elde edemedim. Ama yine de boşuna vakit kaybetmiş sayılmam!.. Bundan sonra artık araştırmalarımı dar bir alanda yapacağım demektir. Bu kadar çabuk ortadan kayboluşlarına bakılırsa pek uzağa gitmiş olamazlar. Ya Marché-Aux-Poirées sokağında ya da Fers sokağının girişinde bir yerde barınıyor olmalılar... Başka bir yerde olamazlar. Yarın hemen yine buraya gelirim ve bu sefer bir aksilik çıkmazsa kendilerini muhakkak bulurum...»

VALVERT İŞ BAŞINDA

Fausta, artık Dük D'Angoulême'den medet ummanın faydası olmadığını, Dük'ün kaçıp arazi sine sığınmış olduğunu biliyor, onun peşine düşmeyi aklından bile geçirmiyordu. Bu darbe ona çok ağır gelmişti. Uzun zaman düşünüp hazırladığı planları tamamen suya düşmüştü. Çok kuvvetli bir karaktere sahip olmasına rağmen, bir an içinde kendini kapıp koyvermişti.

Onun yerinde başka kim olsa, kazanılması imkânsız hâle gelen bu mücadeleden artık cayardı. Fakat Fausta çok geçmeden yine kendini toparlamıştı. Üstelik, Pardaillan'ın tahmin ettiği gibi mücadeleden vazgeçmeyi aklına bile getirmemişti. Tam tersine şimdi mücadeleye eskisinden daha büyük bir hırsla atılıyordu.

Her ne hâl ise... Bu sabah, Fausta'yı kendi odasında ve görünüşte, sonsuz bir sükûnet içinde buluyoruz. İşte bu anda, Prens'in emirlerini almış olan D'Albaran odadan çıkmaktadır.

Bir an bu insan azmanı İspanyol'u takip edersek, bizi, ister istemez asıl ilgimizi çeken kahramanlarımıza getirecektir.

D'Albaran, Fausta'nın önünde pek derin bir saygıyla eğildikten sonra huzurdan çıkıp doğruca ahırlara gitti. Birkaç dakika sonra da konaktan çıkıyordu. Ata binmişti ve iriyarı iki adamı da yine atlara binmiş olarak peşinden geliyordu. Acele işi olmayan insanlar gibi, yavaş yavaş Saint-Honoré sokağına yönediler.

Henüz Saint-Nicaise sokağında on adım kadar yol almamışlardı ki nereden çıktığı belli olmayan bir adam da peşlerine düşmüştü. Bu, Gringaille'ydı. Gringaille, Saint-Honoré sokağına girince önüne çıkan ilk hana daldı. Bir dakikadan az bir zaman sonra oradan çıktığı vakit, onun da altında kuvvetli bir at vardı. D'Albaran pek fazla ilerleyememiş olduğu için Gringaille onun dev gövdesini hemen görüp peşine düşmekte gecikmedi.

D'Albaran, daima aynı yavaş yürüyüşle ve altı adım gerisinde iki adamı olduğu hâlde Monmartre kapısından, Paris'ten çıktı. Surlardan dışarı çıkınca atını tırısı kaldırdı. Fakat hâlâ acele işi olmayan biri hâliyle, gezmeye çıkmış gibi gidiyordu. Gringaille onu böylece Pocherons yakınlarına kadar takip etti. Buraya varınca ya bezdiğinden ya da bu gezintinin hedefini anladığından olacak, hayvanını gerisin geri çevirdi ve dörtmala Paris'e döndü. Doğruca Marché-Aux-Poirées sokağındaki meşhur La-truie-qui-file hanına gitti ve hayvanını oraya bıraktı.

Birkaç dakika sonra Pardaillan'la Valvert'in karşısında bulunuyordu. Kendisini sabırsızlıkla bekliyor olacaktardı ki Pardaillan aceleyle sordu:

— «D'Albaran eve gitti mi?»

— «Evet, Mösyö...»

— «Yanında ne kadar adam vardı?»

— «Sadece iki kişi, ama tepeden tırnağa silâhlı ve gözüme pek güçlü görünen iki adam!..»

— «Peki!.. Neler oldu? Anlat bakalım!..»

Gringaille, D'Albaran'ı Pocherons yakınlarına kadar takip etmiş olduğunu anlattıktan sonra şöyle devam etti:

— «Sizin bana söylemiş olduğunuz gibi ve onların takip ettikleri istikamete bakınca, İspanyol'un

Clichy yakınındaki iskeleden Seine nehrini geçeceğini anladım. Daha uzağa gitmekte fayda olmadığını kestirip size haber vermek üzere geri döndüm...»

Pardaillan, Valvert'e dönüp:

— «Ne dersin, Odet?» Dedi.

Delikanlı cevap verdi:

— «Gringaille'nin hakkı var, derim. D'Albaran, hayvanlarını yormamak için herhalde yolu biraz kısaltmıştır. Clichy iskelesinden Seine nehrini geçecek, sonra da gemi muhafızlarına rastlayınca kadar nehir boyunca gidecektir.»

— «Bu mümkün. Peki, siz ne yapacaksınız?..»

— «Bu konuda karar vermek size ait, Mösyö!.. Bu işi düzenleyen ve yönetecek olan sizsiniz...»

— «Ama, ben sizinle beraber gidemeyeceğim. Çok üzgünüm, fakat bugün başka bir işim çıktı. Anlıyorsun, değil mi, Odet?»

Delikanlı gülümseyerek:

— «Tabii anlıyorum,» dedi. «Bu kadar dikkatle hazırladığınız bu işten şimdilik caymanız için, yeni çıkan işinizin şüphesiz daha önemli olması gerekir. Ama, hiç merak etmeyin, Mösyö... Ben sizin hesabınıza herşeyi yoluna koyarım. Söz veriyorum!..»

— «Mademki söz veriyorsun, şu hâlde ben de başaracağından eminim!.. Şimdi soruma cevap ver bakalım, ne yapacaksın?»

— «Dörtnala Saint-Denis istikametine yollanacağım. Orada Seine nehrini geçip nehir boyunca yavaş yavaş Paris'e doğru döneceğim. Bundan daha kolay ne var?»

— «Haydi öyleyse, yolun açık olsun!.. Hemen yola koyulun! Ben de gidişinizi görmek istiyorum!..»

Birlikte mahzenlerden geçerek Cossonnerie soka-

ğından çıktılar. Yolda Pardaillan delikanlıya son öğütlerini de verdi:

— «Sonra dosdoğru Louvre sarayına gidecek, Kral'ın huzuruna çıkacaksın! Mânasız tevazua lüzum yok... Yaptığın işi ona anlatırsın. Anlıyor musun, Odet?»

— «Dediklerinizi tamamen yapacağım, Mösyö!..»

Birlikte çıktılar. Hemen La-turie-qui-file hanının avlusuna girdiler. Gringaille atını burada bıraktığı sırada gereken tembihleri de yapmış olacaktı. Zira eyerlenmiş beş tane at duruyordu. Bu hayvanların hepsi de sabırsızlıklarından eşelenip kişniyorlardı. Valvert, Landry Coquenard, Gringaille ve Escargasse, hep birden atlarına atladılar. Valvert, Şövalye'nin elini sıkarak önden yola koyuldu. Üç ahbab da altı adım geriden peşine düştüler.

*

Hanın avlusunda tek başına kalmış olan Pardaillan, bir eli belinde, tâ ileride giden Valvert'i süzdükten sonra dudaklarında beliren esrarlı bir tebessümle söylendi:

«Tasasız ve kelle koltukta giden şu delikanlı ilk fırsatta servet sahibi olacağını bilmiyor... Çünkü Kral'a yapacağı bu hizmet karşılığında hiç değilse ikiyüz bin frank almaz mı? Kral, daha az vermeye kalkarsa, doğrusu ayıp eder. İkiyüz bin frank, çocuğun hakkıdır doğrusu... Ama, büyükler unutkan olur. Sakın Kral da kalkıp bu çocuğun yaptığı hizmeti unutturmasın? Şöyle gönül okşayıcı bir-iki lâfla işi geçiştirmeye kalkışmasın? Eğer Kral unuttacak olursa, ben ona hatırlatırım. Aklıma bir şey geldi... Bunu yolda düşüneceğim.»

Pardaillan bir yandan böyle düşünürken, öte yandan da hayvanını yokluyor, eyerin iyi vurulup vurulmamış olduğuna bakıyordu. Nihayet kendisi de ata bindi. Handan çıktı ve pazarda alışverişe çıkmış ev kadınlarını çiğnememek için yavaş yavaş Fers sokağına kadar gitti. Atının üstünden sokağa bir göz atıp etrafı biraz araştırınca, duvarlardan birinin dibine çökmüş, dilenciye benzer bir adam gördü... «*Dilenciye benzer*» diyoruz, zira bu adamın gerek kılığı, gerek yüz ifadesi, gelip geçenlerin merhametini uyandırıyor. Ne var ki bu adam dilenmek bir yana, yolcularla hiç meşgul görünmüyordu. Pardaillan herhalde burada olması gerektiğini evvelden bildiği bu adamı görünce alaylı bir tebessümle: «*Şu Stocco humbılı da, dilenci kıyafetine girdi diye kendisini tanımam zannediyor,*» diye söylendi. «*Sanki kafasına pis bir bez parçası saran herkes, tanınmaz olurmuş gibi... Artık bu adam iyicç canımı sıkmaya başladı. Hani içimden bir şey diyor ki...*»

Bir an Stocco'ya bakarak düşündü. Hiç de iyi şeyler düşünmediği yüzünden belli oluyordu. Sonra omuz silkerek, oradan uzaklaştı. Tek gözünü kapamış, öbürünü açık bırakmış olan Stocco ise Pardaillan'ı hiç göremedi.

Pardaillan şehirden çıkıp Valvert'in de kendisinden az önce geçmiş olduğu Saint-Denis yolunu tuttu. Dörtnala gidiyordu. Acaba, Valvert'e söylemeyi unuttuğu bir şey mi vardı? Herhalde hayır. Çünkü epeyce bir zaman böyle hızla giderek, uzakta Valvert'i görüncüye kadar yol aldı. Valvert, yavaş ilerliyordu. Yanı başında Landry Coquenard gidiyordu. Fakat ne Escargasse'den, ne de Gringaille'den eser vardı.

Fakat Şövalye hayvanını daha hızlandırıp delikanlıya yetişmeye çabalayacak yerde, tam tersine

yavaşlattı. Üstelik, pelerinine iyice sarınıp şapkasını yüzüne eğerek kendini tanıtmamaya çalıştı.

Böylece başka bir yerde önemli bir işi olduğu için o gün Valvert'le birlikte gidemeyeceğini söyleyen Pardaillan, şimdi kendisini delikanlıdan saklamaya çalışarak onun peşine düşmüş bulunuyordu.

SEİNE NEHRİ KIYILARINDA

Valvert daha önce söylemiş olduğu gibi Seine nehrini Saint Denis'te geçti. Yolu bırakarak nehrin kenarındaki patikaya indi ve tekrar Paris istikametine dönerek akıntının tersi yönde ilerlemeye başladı. Hayvanını yine yavaşlatmıştı ve Landry Coquenard da dört adım kadar geriden geliyordu. İkisinde de sabahleyin bir gezintiye çıktıktan sonra nehir boyunca geriye dönen iki atlı görünüşü vardı.

Escargasse'yle Gringaille, hâlâ peşlerinde yoktu ve Valvert'in onların yokluğuyla hiç meşgul olmadığına bakılırsa, neden yok olduklarını da bilmesi gerekiyordu.

Pardaillan'a gelince o, hayvanını Saint-Denis'teki hanlardan birinde bırakmış ve yaya olarak tarlalar arasından, çitlere sinip fundalıklara saklanarak, emin adımlarla yol almaya başlamıştı. Hem artık, takip edildiğinden asla şüphelenmeyen delikanlının peşinden de gitmiyordu. Ondan daha ileriye geçmişti ve onun önünde yol alıyordu. Gayet ihtiyatlı davranmasına, öteye beriye sinip gizlenmesine rağmen o kadar hızlı yürüyordu ki aralarındaki mesafe, git-tikçe açılıyordu. Zaten bu mesafeyi açmak da oldukça kolaylaşmıştı, çünkü iki atlı, yolda gecikmek için ellerinden ne gelirse yapıyordu.

Odet de Valvert, böylece bir çeyrek saat kadar nehir boyunca yol aldıktan sonra uzaktan D'Albaran'ın geldiğini gördü. Herifi at üstündeki iri gövdesinden tanımıştı. D'Albaran'ın arkasında Gringaille'nin

«*epey güçlü kuvvetli*» gördüğü iki adamı da vardı. Valvert, onları görünce başını çevirip Landry'e haber verdi:

— «Dikkat! İşte geliyorlar!»

Landry Coquenard hiç heyecana kapılmadan:

— «Gördüm, Mösyö,» dedi.

İki küçük grup böylece gittikçe birbirine yaklaşıp ilerledi. Gerçi Valvert buraya D'Albaran'la karşılaşmak için gelmemiş ve tâ uzaktan kendisini tanı-mıştı ama, İspanyol, kendisini tamamen düşünmeye vermişti ve burada Valvert'le karşılaşabileceği hayâ-linden bile geçmiyordu. Yoksa, kendisine adamakıllı bir yumruk aşk ederek hanımının önünde yere sermiş olan delikanlıya o kadar hıncı vardı ki onunla karşılaşacağını bilse, tâ uzaktan hazırlanacağı mu-hakkaktı. Fakat karşıdan birilerinin geldiğini gör-düğü hâlde hiç ilgilenmedi. Ancak, birbirlerine iyi-ce yaklaştıktan sonradır ki Valvert'i tanıyabildi. Valvert'in kendisini aradığını tabiatıyla umamazdı. Bu işi bir tesadüfe, hem de düşmanını kolayca eline düşürmüş olan mutlu bir tesadüfe hamletti. Çünkü, daha ilk bakışta, onun yanında sâdece bir kişi oldu-ğunu görmüştü, halbuki kendi yanında ise hem güç-lerini kuvvetlerini, hem de cesaretlerini çoktandır de-nediği iki silâhşor vardı. Bu hesapça ikiye karşı üç kişiydiler.

D'Albaran, hanımının kendisine verdiği görevi unutmuştu. Bu unutmamanın Fausta tarafından asla bağışlanmayacağını aklına getirmede bile. Düşmanı-nı her ne şekilde olursa olsun öldürmek istiyordu. Arkasına dönüp iki adamına emir verdi:

— «Dikkat edin! Bu iki herifin ölüsünü çiğneyip geçeceğiz!»

Sonra dizgini bıraktı, iki tabancasını çekti ve hay-

vanını iki mahmuz darbesiyle dörtnala kaldırdı. Bir yandan da avazı çıktığı kadar bağıırıyordu:

— «Öldürün! Gebertin! Sağ bırakmayın!..»

İki yardımcısı da ellerinde dolu tabancalar olduğu hâlde küfürler ve nâralar atarak onun peşinden atıldılar.

Müthiş bir kasırğa gibi önlerinde ne varsa süpürecekmişçesine at sürüyorlardı. Ama, Valvert de onların yaklaşmalarını beklemiyor değildi. Aynı anda o da eline bir tabanca almış ve atının dizginini bırakmayıp, sol elinde tutmuştu. Bu hesapça, hayvanına gereken şekilde manevra yaptırmak istediği belli oluyordu. Nitekim o da hayvanını D'Albaran gibi gelişigüzel bir şekilde değil, usturuplu bir tarzda dörtnala kaldırmakta gecikmedi. Ve tek başına yola koyuldu. Valvert, böylece ileri atılırken, tembihlerini daha önceden almış olması gereken Landry Coquenaud da atından atlayıp hayvanını serbest bırakarak, iki elinde birer tabanca olduğu hâlde, bir çitin arkasına doğru koşuyordu. Bir yandan koşarken, bir yandan da aklına gelen bütün kümes hayvanlarının seslerini çıkartmaktan geri kalmıyordu.

D'Albaran, Valvert'in beş adım ötesine gelince tabancalarından birini ateşleyerek:

— «Geber, kuduz köpek!»

Diye bağırdı. Valvert ise, asla kaybetmediği soğukkanlılığıyla bunu bekliyordu. Daha İspanyol tabancasını ateşlerken, o da hayvanını şiddetle mahmuzlamış, bir yandan da dizginleri çekerek atına ânî bir manevra yaptırıp sola fırlamıştı. Kurşun, Valvert'in uzaklaştığı yerden vınlayarak geçti. Eğer bu manevrayı yapmasaydı, kurşunu göğsüne yiyeceği muhakkaktı. Bu sefer, Valvert de saniye kaybetmeden ateş etti. Fakat D'Albaran'a değil de atına... Ve kurşun, hedefe isabet etti. Sağrısından vurulan

hayvan, yere dizüstü çöküverdi. İnsan azmanı D'Albaran, atın üstünden fırlayarak dört adım öteye, yolun orta yerine yuvarlanıverdi.

Bundan sonraki olaylar, yıldırım hızıyla birbirini izledi. Valvert, boşalan tabancasını fırlatıp dolu tabancasını kavramış, hayvanını durdurup yere atmış, yere düşen D'Albaran'ın üstüne atılıvermişti.

D'Albaran'ın arkasından gelen iki yardımcısı da, efendileriyle beraber tabancalarını ateşlemişler, fakat ya acemilikten ya da şanssızlıktan olacak, kurşunların dördü de boşa gitmişti. Adamlar dörtlüde, yere yıkılan D'Albaran'a doğru geliyorlardı. Efendilerinin yanına varınca hemen yere atlayıp gövdelerini ona siper ettiler. Ne var ki bu sadâkat gösterisi de boşuna oldu. Kılıçlarını çekmeye bile vakit bulamadılar. Çünkü Landry Coquenard zaten onları gözetliyordu. Tabancasını namlusundan kavrayıp bir tokmak gibi kullanarak, kabzasıyla heriflerden birinin kafasına indirince adam, yere çöküverdi. Landry Coquenard bu zaferini bir dizi domuz cıyaklamasıyla kutladıktan sonra ötekinin üstüne atıldıysa da buna lüzum kalmadı. Bu ikincisi Valvert'e pek yaklaşmıştı ve delikanlının korkunç yumruklarından birini yemesi alınının yazısıydı. Yumruk bir balyoz gibi herifin iki kaşının ortasına inince, gözlerinin önünde pek kalabalık bir yıldız kümesi belirmiş olacak ki o da bir külçe gibi yere çöktü. Landry bu ikinci zaferi Valvert'in sağladığını görmeye beraber, bir dizi anırtıyla kutlamaktan geri kalmadı.

O zaman, Escargasse'yle Gringaille, sanki bu mücadelenin sonunu bekliyorlarmış gibi nereden geldikleri belli olmadan oracıkta bitiverdiler. Ellerinde sağlam organlar vardı. İki birden, yaralıların üstüne çullandılar ve onları elçabukluğuyla bağlayıverdiler... Zaten bu iş de nisbeten kolay oldu, çünkü adamların ikisi de baygındı.

Bu arada D'Albaran da hızla yerinden kalkmıştı Attan düştüğü sırada elinden fırlayan dolu tabancasını boşuna arayıp duruyordu. Boşuna diyoruz, zira Valvert, bu tabancayı bir tekmede nehre fırlatıvermişti. İspanyol, tabancasını bulamayınca, aceleyle kılıcını çekip Valvert'e saldırmaya kalktıysa da, burnunun dibinde Valvert'in tuttuğu dolu tabancayı görünce duraladı. Valvert, tabancasının korkunç namlusunu herife çevirerek bağırdı:

— «Kimıldanayım demeyin, Kont hazretleri!.. Yoksa vücudunuza bir kurşun yerleştirmek zorunda kalırım!»

D'Albaran omuz silkerek:

— «Pekâlâ, mademki elinizdeyim, öldürün beni!..»

Valvert cevap verdi:

— «Ben sizi, sizinle konuşmak için yakaladım!.. Beni zorlamazsanız sizi öldürecek değilim.»

Bu sözlerin, D'Albaran'ı yatıştırmak şöyle dursun, daha beter endişelendirdiği görülüyordu. Birkaç dakika önce asla aklından geçirmediği şeyin başına geldiğini birdenbire kavrar gibi oldu ve:

— «Peki, benden ne istiyorsunuz?» Diye sordu.

Valvert, kelimelerin üzerine basa basa:

— «Ben sizden, Düşes de Sorrientès'ten aldığınız kâğıdı istiyorum. Bu kâğıdı göstereceğiniz atlılar, sorgusuz sualsiz size itaat edeceklerdi... O atlılar, Seine nehri akıntısına karşı zorlukla yol alan bir gemiyi korumakla görevlendirilmişlerdi. Bu geminin içindeki yük, daha doğrusu İspanya şarapları da herhalde pek kıymetli olacak ki bir subay komutasında on muhafız tarafından korunmaktadır...»

D'Albaran dehşet içinde kaldı. Herşeyi umardı ama, Valvert'in bu kadar şeyi bileceğini asla...

Boğuk bir sesle:

— «Bunları nasıl öğrendiniz?» Diye sordu.

— «Orası önemli değil... Biliyorum ya, siz ona bakın... Haydi, şu kâğıdı verin bana, mösyö... Tam dört milyon değerinde bir şarap yükü, ha? Doğrusu bu şaraptan ben de biraz tatmak isterim...»

D'Albaran dişlerini gıcırdatarak homurdandı:

— «Pekâlâ! Öldürün beni de bu konuyu kapayalım.»

Valvert, İspanyol'a yaklaşıp tabancasının namlusunu iki kaşının ortasına dayadıktan sonra:

— «Kâğıdı verin, yoksa beyninizi patlatırım!» Dedi.

D'Albaran, silâhı alnından uzaklaştırmak için hiçbir hareket yapmadı. Yüzünde en ufak bir kımlıdanma da olmadı. Gözlerini Valvert'in gözlerine dikerek, hiç beyecan sezilmeyen sesiyle:

— «İstedığınızı yapın,» dedi.

Valvert, soğuk bir tavırla, parmağını tetiğe dayadı. D'Albaran bir heykel kadar hareketsizdi. Sadece dudaklarında umursamazlığını gösteren bir gülümseyiş belirdi. Fakat Valvert tetiğe asılmadı. Yavaşça tabancayı indirdi ve iki adım geri çekilerek, şapkasını çıkarıp hasmını selâmladıktan sonra:

— «Mösyö,» dedi, «gerçi hissiz bir adamsınız ama cesur olduğunuzdan şüphem yok. Siz kıratta bir adamın, hanımına ihanet etmemek için ölümü seve seve kabul edeceğini düşünmem gerekirdi. Size böyle bir şeyi teklif ettiğim için affınızı dilerim.»

D'Albaran iyice afallamış, hattâ biraz da ürkmüştü.

Valvert'in, cesaretini takdir ettiğini kavrayamamıştı. Elinde bulunduğu adamın, kendisini öldürüp kâğıdı almamasına şaşıyor olacaktı. Onun bu hâli

Escargasse'yle Gringaille'yi olduğu kadar, Landry'i de şaşırttı. Valvert, İspanyol'un hâlâ sustuğunu görünce:

— «Ama,» dedi, «bana bu kâğıt lâzım. Mademki onu isteğinizle vermiyorsunuz, öyleyse zorla almak mecburiyetinde kalacağım...»

Elindeki tabancayı Gringaille'ye uzatarak kılıcını çekip İspanyol'u selâmladı:

— «Kendinizi koruyun, Mösyö!.. Çünkü size aman vermeyeceğim!»

D'Albaran meseleyi ancak şimdi kavramıştı. Düşmanın anlaşılmaz âlicenaplığı karşısında kaybettiği soğukkanlılığını tekrar elde etti ve lâhza kaybetmeden kılıcını eline alıp havada ıslıklar çaldırarak:

— «Galiba bana namuslu bir dövüş teklif ediyorsunuz...» Dedi.

Aynı zamanda da kılıcının ucuyla, çevresinde bekleyen üç tabancalıyı gösterdi. Valvert, üç adama bir işaret çakınca üçü de tabancalarını bellerine sokup çitin kenarına çekilerek kımıldamadan beklemeye koyuldular.

Bunun üzerine iki hasmın kılıçları çatıştı.

D'Albaran, usta ve ihtiyatlı bir insan olduğundan, önce, korunmaktan başka bir şey yapmadı. Artık Valvert'i öldürmeyi düşünmüyor, sâdece kâğıdı kurtarmaya uğraşıyordu. Çünkü bu kâğıdı eline geçiren, milyonlarca altına konacaktı. Kılıç kullanmakta kendisine fazlasıyla güvendiği için bir yandan dövüşürken bir taraftan da ceketinin cebindeki kâğıdı bulup ortadan yok etmeyi, yâni yutmayı aklına koymuştu.

Valvert, Pardaillan'dan öğrendiği usulü tatbik ederek, şimşek hızıyla birkaç deneme hücumu yap-

mıştı. D'Albaran birkaç kere gerilemek zorunda kaldı. Fakat kendini büyük bir ustalıkla koruyordu ya da koruduğunu sanıyordu. Çünkü gerçekte Valvert'in yaptığı, karşısındakinin kuvvetini ölçmekten başka bir şey değildi. D'Albaran bunu anlamadı. Anladığı bir şey varsa, karşısında gayet tehlikeli bir düşman bulunduğu ve onun karşısında çok ihtiyatlı davranması gerektiği idi. Nitekim sol eli derhal göğsüne gitmiş ve kâğıdı çıkarmak için ceketinin düğmelerini çözmeye başlamıştı. Valvert, bu hareketi görünce birdenbire ileri doğru saldırdı.

D'Albaran kılıcını elinden bırakarak, boğuk bir feryatla yere yıkılıverdi.

Valvert, hemen onun üzerine eğildi. Tam bu sırada arkasından öfkeli bir ses yükseldi:

— «Haydut!»

Üç endişeli ses:

— «Kendinizi koruyun!» Diye bağırdılar.

Delikanlı, arkasından dayanılmaz bir kuvvetle kavrandığını ve kaldırılarak geriye doğru fırlatıldığını hissetti. Aynı anda da Pardaillan'ın kendisine hiç yabancı gelmeyen sesini işitti:

— «Hele hele, yavaş ol delikanlı! İnsanlara böyle arkadan saldırmak yakışık alır mı?»

Valvert'in ayağa fırlaması bir saniye işi bile olmadı. Birdenbire arkasından tutulup kaldırıldığı yerde, D'Albaran'ın hareketsiz vücudunun yanında, Şövalye de Pardaillan duruyordu. Pardaillan, elinde parıl parıl şanan kılıcı olduğu hâlde, yakışıklı bir delikanlıya seslenmekteydi. Bu delikanlının, incecik bir bıyığı ve pek ufak bir sakalı vardı. Gayet sâde olmasına rağmen, son derece zarif giyimi, onun pek yüksek seviyeden bir kimse olduğunu belli ediyordu. Bu delikanlı, acayip nâralar atarak sığıyor, dönüyor, öfkeli öfkeli kılıç savuruyor, yolunu keseni yana

kaçırtmak için elinden geleni yapıyor, fakat hiçbir sonuç alamıyordu. Valvert'i arkadan vurup D'Albaran'ın yanına cansız sermek isteyen oydu.

Şövalye, harikulâde bir çeviklikle bu delikanlıyı tazı oynatır gibi oynatırken, son derecede sâkin, Valvert'e sordu:

— «Kâğıdı aldın mı?»

— «Evet, Mösyö...»

— «Öyleyse atla atına, hiç durma!..»

— «İyi ama, Mösyö...»

— «Sana durma, demiyor muyum, oğlum?»

— «Peki, Mösyö...»

Ama, ata binmek için önce atı bulmak lâzımdı. Halbuki atların yolunu şu kuduz tazı gibi çevresine saldıran genç kesmişti. Hayvanlar sâkin sâkin çitin yapraklarını kemiriyorlardı. Landry Coquenard o tarafa koşacak olduysa da, çılgın genç, şaşırان Par-daillan'a birdenbire sırtını dönerek ondan daha çabuk davrandı, kılıcını üstüste iki defa, dünyalarından habersiz otlayıp duran iki hayvanın karınlarına daldırdı. Zavallı hayvanların ikisi de cansız yere yığıldı.

Çılgın genç, bu işi bitirince, kabzasına kadar kıpırmızı kesilen kılıcıyla tekrar Par-daillan'a doğru koşup yeniden ve eskisinden de beter saldırmaya başladı. Par-daillan içinden takdir etti: «*Aslan gibi bir genç! Kim acaba?*»

Şövalye bir yandan bu gençle dövüşürken, öte yandan da Gringaille'ye bir işaret çakmış, o da koştuğu gibi, çitin ardından kendi atıyla Escargasse'ninkini yedekleyip getirmişti. Şövalye, karşı konulmaz bir emir verince, Valvert ile Landry Coquenard, derhal itaat ederek atlara bindiler.

Fakat meçhul genç, bu sefer de gerisin geriye sıç-

radı. Hayret edilecek bir hızla koşmaya başladı. Kaçıyor sanılabilirdi, ama, öyle yapmadı. Yirmi adım kadar sonra durdu. Geri döndü ve yolun orta yerinde, kılıcına ışıklar çaldırarak beklemeye koyuldu. Sonra da:

— «Buradan geçmeye kalkışmayın!» Diye haykırdı.

Durum, acayip bir şekil almaya başlamıştı ve bunun nedeni de, Şövalye'nin, mükemmel kılıç kullanmakla beraber istediği anda kolayca yere sereceği şu delikanlıya karşı pek yumuşak davranmasıydı. Şövalye, onun öldürülmemesi için kesin emir vermişti. İşin ucunda dört milyon olmasına rağmen para uğrunda kan dökmekten kaçınıyordu. Ama nihayet o da bu işi halletmek gerektiğini, başarılacak işi bu çocuk yüzünden daha fazla tehlikeye atamayacağını kestirdi ve Valvert'e:

— «Ben yolu temizlerim, siz aldırmadan geçin,» dedi.

Sonra derhal delikanlıdan yana seğirtti. İki kılıç yine kabzalarına kadar çatıştı. Hem bu sefer saldıran Pardaillan'dı. Meçhul genç, kılıç kullanmada epey usta olmakla beraber, Pardaillan'la başa çıkacak kırıta değildi. Bir sürü falso yapmaya başlamıştı. İsterse Pardaillan onu derhal ölü veya dövüşe devam edemeyecek duruma getirebilirdi. Herşeye rağmen müthiş bir enerji ve eşsiz bir cesaret sahibi olan bu genç, yerinden bir adım bile kımıldamıyor ve Pardaillan'ın kendisine yolu açması için amansızca saldırmasına rağmen bir türlü çekilmiyordu. Şövalye kendi kendine şöyle söylendi:

«Hay Allah şu inatçı çocuğun lâyiğini versin be! Yerinden bir adım kımıldamaktansa ölmeye razı... Onu küçük duruma düşürmek istemezdim. Çok cesur bir genç... Hoşuma gitti, ama, başka çarem yok.»

Bu gidişle kendisini öldürmem lâzım gelecek. Halbuki onu öldürmeyi de hiç istemiyorum!»

Şövalye böyle düşündükten sonra ustaca bir-iki hücum daha yapıp karşısındakinin kılıcını elinden fırlatıverdi. Ve kılıç havada geniş bir kavis çizdikten sonra nehrin sularına gömüldü. O zaman artık büsbütün zıvanadan çıkan meçhul genç:

— «Lânet olsun sana, şövalyelerin zebanisi!» Diye bağırdı.

O kadar şaşırılmış ve perişan görünüyordu ki Şövalye, af dilemek zorunluğunu hissetti:

— «Doğrusu, sizin kadar cesur bir gence böyle davranmak istemezdim ama, itiraf edin ki kabahat biraz da sizindir, mösyö...»

Delikanlı, boğuk bir sesle:

— «Öldürseniz daha iyiydi,» dedi.

Pardaillan da:

— «İşte ben de bunu yapmak istemiyorum,» cevabını verdi.

Bir yandan da keskin gözüyle yabancıyı eliyor ve kendi kendine: «Ben bu sesi bir yerden tanıyacağım, ama, nereden?» Diye söylenip duruyordu. Sonra, artık herşeyin bitmiş olduğunu düşünerek kılıcını kınına sokup delikanlıyı saygıyla selâmladı.

İSPANYOL HAZİNESİ

Meçhul genç, hızla yola alan Valvert'in peşine düşecekmiş gibi bir hareket yaptıktan sonra birdenbire bir şey hatırlamış gibi elini alnına vurdu. Sonra da çılgın gibi çite atıldı. Artık ne paramparça olan gösterişli elbisesine aldırıyor, ne çitin dikenlerinden elinin, yüzünün kana bulanmasını umursuyordu: Hançerini çılgın gibi savurarak kendine bir yol açmaya uğraşıyordu.

Şövalye düşündü:

«Bu çitin arkasında ne yapacak acaba?»

Aynı soruyu kendi kendine sormakta olan Gringaille bağırdı:

— *«Mösyö, ben çitin öte yanında bir at gördüm.»*

— *«Anladım. Valvert'e yetişip onu elindeki küçük bıçakla yolundan alıkoymaya çalışacak... Hiç de korkusu yok, be canım...»*

Sonra birden aklına geldi:

«İnşallah eyer kuburluğunda dolu tabanca yoktur. Valvert artık sabrını kaybeder de delikanlıyı bir kılıç veya bir kurşun darbesiyle onu yere sererse haksızlık etmiş de olmaz doğrusu... Bu ne inattır, canım!..»

Tam kararını vermiş, oradan ayrılacaktı ki birdenbire bir şey hatırlamış gibi elini alnına vurup:

— *«Ben artık adamakıllı aptallaştım,» dedi. «Ya Valvert'in peşine düşmez de kısa yoldan gidip geminin muhafızlarına haber verirse? Şimdiye kadarki olaylara bakılırsa, herhalde o muhafızları tanıyordu.»*

*Eğer bunu başaracak olursa bütün planım suya düş-
tü demektir. Artık bu çılgın herif kafamı kızdırma-
ya başlıyor haa! Kendi bilir vallahi...»*

Ve Pardaillan artık dakika bile kaybetmeden ka-
rarını verdi. Az ileride, çitin kenarında D'Albaran'ın
iki adamının hayvanları otliyordu. Şövalye oraya
seğirtti. Gençlere bile parmak ısirtacak bir çeviklik-
le atlardan birinin üstüne sıçradı. Sonra hayvanı bi-
raz gerileterek bir mahmuzlayışta çitin üstünden
aşırdı ve tarlalara doğru dörtlüğe sürdü... Tam vak-
tinde davranmıştı. Meçhul gence, tam atına bineceği
sırada yaklaştı. Kendi hayvanından onunkinin üstü-
ne fırlamasıyla, genci arkadan kavrayıp ayaklarını
üzengilerden kurtarması ve kendisiyle birlikte yere
atması bir oldu. Meçhul genç, hiç sesini çıkarmamış,
hiç debelenmemişti ama, hançerli elini de yıldırım
hızıyla kaldırıp indirmişti. Neyse ki hançer Pardaillan'ın
gözünden kaçmış değildi. Meçhul gencin eli
daha havadayken bileğinden yakaladı ve ancak o
zaman kızdığını belli etti:

— «Eee... Artık can sıktın ama!.. Bırak şu oyun-
cağı bakayım!..»

Hançeri bıraktırmak için, karşısındakinin bileğini
var gücüyle sıkıyor, fakat öteki de hâlâ direniyordu.
Kıvrır kıvrır kıvrıyor, Şövalye'nin yüzünü tırmala-
maya, ısırmaya, çalışıyor; müthiş bir acı hissettiği
hâlde, gık demiyordu. Acıya dayanmak için dişlerini
sıkıyor, dudaklarını ısıırıyordu; gözleri yuvalarından
fırlayacak gibi olmuştu: Yazık ki Pardaillan'ın de-
mir gibi pençesine dayanmak mümkün değildi...
Nitekim meçhul genç, enerjisi tükenmediği ve ina-
dında devam ettiği hâlde vücudu bu acıya dayana-
madı. Adaleleri artık dimağdan gelen emre boyun
eğemez oldu ve bütün gayretleri, çektiği acıyı uzat-
maktan başka bir işe yaramayıp hançeri nihayet ye-

re düştü. Pardaillan, ancak o zaman kendisini bıraktı.

Meçhul genç yaralı bir kaplan gibi inleyerek:

— «Ah alçak! Sefil alçak!» Diye söylendi.

Şövalye, sabrını bu derece kötüye kullanan gencin bu haksız hakareti karşısında birdenbire parladı. Tüyleri diken diken oldu ve son derece soğuk bir sesle:

— «Delikanlı,» dedi, «bu kelimeyi size pek pahalıya öde...»

Ama sözünü bitiremedi. Ne kadar çabuk kızdıysa, o kadar da çabuk yatışıp gözleri neşeyle parlarken:

— «Eh bu hoş! Bu hoş işte!..» Diye söylendi.

Sonra birdenbire şapkasını çıkararak karşısındaki selâmladı ve pek keyiflenmiş bir adam gibi:

— «Demek sizdiniz, ha?» Dedi. «Bu şık süvari elbisesi içinde nasıl oldu da sizi tanıyamadım, Prenses Fausta hazretleri?..»

Fausta - çünkü bu gerçekten oydu - kin dolu bir bakışla baktıktan sonra sallanıp duran takma sakallıyla bıyığını söküp attı ve âdeta ezilmiş olan bileğini ovmaya koyuldu. Bu hareketi kendisine yapılmış bir sitem gibi kabul eden Şövalye, özür dilemek lüzumunu hissetti:

— «Biraz sert davrandım. Ama, siz de bana hak verin. Bu bıyık ve sakalla sizi nasıl tanıyabilirdim? Bana, sizi tanımam gerektiğini söyleyebilirsiniz... Ama, yine de darılmaya hakkınız yok. Ben çok ihtiyarladım, Prenses, çok ihtiyarladım... Ne sanıyorsunuz yâni, altmış beş yaşındayım artık. Altmış beş yaş, bir adamın omuzlarına ağır basar, Prenses. Bakın, gözlerim bile eski kuvvetini kaybetti. Kulaklarım duymaz oldu, bacaklarım gevşedi, kollarımda eski kuvvet kalmadı, omuzlarım düştü, başımda kal-

mış olan azıcık saça da kar yağdı. Prenses, İhtiyarlık kötü şey. Siz çok mesutsunuz. Geçen zamanın üzerinde hiçbir iz bırakmadığı az bulunur bahtiyarlardansınız. Hiç değişmediniz. Bugün de tıpkı yirmi yaşındaki, hani beni çok sevdiğiniz için muhakkak canıma kıymaya uğraştığınızı söylediğiniz zamanlardaki gibisiniz. Sahi, sizin de ne tuhaf bir sevginiz vardı!»

Fausta, bu söylenenleri hiç duymamış gibi, vahşi bir edâ ile sordu:

— «Beni neden öldürmediniz?»

— «Canım, bunu bana daha önce de sormuştunuz ve ben de size cevabını vermiştim. Artık buralarda daha fazla kalmayalım, ne dersiniz?»

Pardaillan, bu sözü söylerken bir yandan da iki atı dizginlerinden tutup yedeğine aldı ve Fausta'nın koluna girdi. Fausta bu işe ses çıkarmadı ve Şövalye'nin, kendisini çekip götürmesine hiçbir itirazda bulunmadı. Sâdece:

— «Beni böyle nereye götürüyorsunuz? Diye sordu.

— «Şu gördüğünüz gedikten geçip az önceki dövüş yerine gideceğiz. Yerde boylu boyunca yatan iki zavallı adamınız var. Biraz onlarla uğraşırız.»

Nihayet dövüş yerine geldiler. Pardaillan iki atı bıraktı, ama, Fausta'yı bırakmadı. Escargasse'yle Gringaille, hâlâ baygın olan D'Albaran'ın yarasını uzun bir tecrübe sahibi olduklarını belirten ustalık ve el hafifliğiyle temizlemişler, sarmaya çalışıyorlardı. Şövalye, Fausta'nın adamına endişeyle baktığını görünce, Escargasse'ye:

— «Durumu nasıl?..»

— «Ağır değil. Mösyö de Valvert pek ustaca bir vuruş yapmış olmakla övünebilir.»

Bu sırada pansımanın verdiği ferahlıkla kendine gelen D'Albaran da gözlerini Fausta'ya dikmişti. Çok mahçup bir tavırla af diledi:

— «Elimden gelen herşeyi yaptım, Madam... Fakat o benden daha kuvvetli çıktı...»

— «Tıpkı benim gibi... Benim rakibim de benden daha kuvvetli çıktı. Sen yaralandın, ben de yakalandım işte... Neyse, ikimiz de sağız ya, asıl mesele bunda...»

Bu sırada Pardaillan söze karıştı ve:

— «Mösyö,» dedi. «Saint-Denis buradan pek uzak değil. Oraya kadar eyer üstünde durabilecek misiniz?»

D'Albaran:

— «Umarım,» cevabını verdi.

Bunun üzerine Pardaillan, Escargasse ile Gringaille'ye emretti:

— «Öyleyse hazırlıklarınızı yapın da gidelim...»

Escargasse ile Gringaille, herhalde yapmaları gereken şeyi biliyor olmalıydı ki hiç tereddüt etmediler. Yaralıyı yavaşça kaldırdılar ve Fausta'nın atına bindirdiler. Diğer iki yaralıyı da diğer iki ata bindirip düşmemeleri için bağladılar. Bu işler yapıldıktan sonra, herbiri bir atı yedeğine aldı. Hazırlıkların tamam olduğunu gören Şövalye:

— «Haydi bakalım, yola!» Emrini verdi.

DÖNÜŞ

Pardaillan, Fausta'nın kolunu bırakmamıştı. Birlikte yavaş yavaş yürüyorlardı. Onları D'Albaran takibediyordu. En arkadan da Escargasse ile Gringaille, kendi başlarına yolculuk yapamayacak durumda olan esirlerini bindirdikleri atları yedeğe almış olarak geliyorlardı. Böylece, üçü at üstünde, dördü yaya olan yedi kişilik kabile ağır ağır ilerliyordu. Yolculuğun ilk dakikaları sessiz geçti. Par-daillan, gözücüyle Fausta'yı süzüyor, o da gayet sâkin ve kendine hâkim bir tavırla Şövalye'nin yanında yürüyordu. Şövalye, Fausta'nın yeni bir intikam planı tasarlamasına imkân vermemek için onu lâfa tutmayı ve kendisine cevap vermek zorunda bırakarak kafasını başka şeylerle meşgul etmeyi düşündü. Birdenbire sordu:

— «Nasıl oldu da bu ıssız yollarda muhafızsız, tek başınıza dolaşmaya çıktınız? Doğrusu yaptığınız büyük tedbirsizlik.»

— «Emirlerimin yerine getirilip getirilmediğini gözlerimle görmek istedim...»

— «Haklısınız... Ama, göze aldığınız tehlikeyi bir düşünün... Dört milyon, azımsanacak bir servet değil. Ama, bence bilhassa para bu kadar çok olduğu için muhafızsız gezmemeliydiniz...»

— «Hiçbir şeyden korkmamak gerektiğini düşünüyordum. Size de söyledim ya, her türlü ihtiyat tedbirini almıştım ve bu milyonlardan kimsenin haberi olmadığından emindim.»

— «Benden gayrisinin... Gördünüz ya...»

— «Doğrusu. Sizin bu konuda bu kadar esaslı bilginiz oluşu, adamlarımdan birinin bana ihanet ettiğini gösteriyor.»

— «Yemin ederim ki hayır. Yakında İspanya'dan bunların geleceğini bana siz haber verdiniz.»

Fausta hayretle sordu:

— «Ben mi haber verdim?»

Pardaillar ısrarla:

— «Elbette siz haber verdiniz ya...» Dedi. «Bunu bana söylediniz demiyorum. Tabii böyle bir şey olamaz. Fakat bir kere evinize girmiştım, hatırlıyor musunuz? Kimse farkında olmadan sizi dinlerken, bana, kendi ağzınızla bilmediğim bir sürü şeyi öğretmiş oldunuz. Bu milyonların varlığını da bunlar arasında öğrendim.»

— «Demek ki mesele böyle... Fakat bu milyonların geleceği günü de size ben haber vermiş olamam ya... O zaman, bunların ne vakit geleceğini ben de bilmiyordum. Sonra bu milyonların hangi yoldan bana ulaşacaklarını da benden öğrenmiş olamazsınız. Bunun gibi altınları teslim almaya d'Albaran'ın gideceğini ve hangi yolu takip edeceğini de benden öğrenmediniz. Demek oluyor ki hiç olmazsa bu noktaları size anlatmış ve böylece bana ihanet etmiş biri var.»

— «Size diyorum ya... Hatâ ediyorsunuz. Bu noktaları ben kendi kendime öğrendim. Hem de hiç zorluk çekmeden...»

— «Nasıl öğrendiğinizi sorabilir miyim acaba?»

— «O kadar basit ki buna siz de hayret edeceksiniz. İspanya yoluna gayet zeki ve aynı zamanda ispanyolcayı da Kastilya'da doğup büyümüşçesine konuşan bir adamımı gönderdim. Bu adamım, bir kervanı koruyan muhafızlara rastlamış ve onları kibar

aileler yanında uşaklık eden kimseler gibi giyinmiş olmalarına rağmen silâhlı olduklarını hemen sezmiş. Kendileriyle bir-iki şişe şarap içerek ahbablığa koyulmuş. Muhafızlar şarabı içip de dilleri gevşeyince, ağızlarındaki baklayı çıkarmışlar. Gerçi adamlar pek fazla bir şey bilmiyorlarmış, fakat onlardan öğrendiğimiz az buçuk şeyden, işin öte yanını ben keşfettim... D'Albaran'ın bu işle görevlendirileceği ve kâh kara, kâh nehir yolundan gelen bu kıymetli İspanya şarabı yükünü teslim alacağı besbelliydi. Zaten D'Albaran'ı da başka bir adamım aracılığıyla gözetliyordum. Adamım, bu sabah gelip de D'Albaran'ın bir sabah gezintisine çıktığını ve takip ettiği yolu haber verince, meseleyi derhal kavradım ve harekete geçmek lüzumunu duyarak, işimi ona göre ayarladım. Görüyorsunuz ki adamlarınızdan herhangi birini ayartmaya hiç ihtiyacım yoktu, Prens. Zaten böyle bir şey yapmaya kalkışsaydım da epey zor olacaktı. Çünkü benim zengin bir adam olmadığımı bilirsiniz, Prens...»

Fausta sadece:

— «Bilirim,» dedi.

Kısa bir susuştan sonra da sordu:

— «Peki şimdi bu parayı ne yapacaksınız?»

— «Ne mi yapacağım? Kime aitse ona vereceğim.»

Fausta yanlış anlamış gibi görünerek hayret etti:

— «Ne?.. Onu elimden aldıktan sonra, tutup yine bana mı vereceksiniz?..»

Pardaillan, gayet soğuk bir edâ ile cevap verdi...

— «Ben, para kime aitse ona vereceğim, dedim. Size vereceğim demedim.»

— «Garip şey... Ben de bu paranın bana ait olduğum fikrindeyim...»

— «Pek yanlış bir fikir, Prens... Bu para şimdi Kral'a aittir. Yine yanlış anlamayasınız diye şunu da açıklayayım: Fransa Kralı'na, Önüçüncü Louis'e...»

— «Bu cidden garip doğrusu... Benim olan bu paranın, Fransa Kralı'nın malı olup çıktığını nasıl izah ediyorsunuz bakayım?»

— «Fransa'ya henüz gelmiş biri bile olsa size şu aşağıda söyleyeceğim şekilde izah ederdi: Bu para da, diğer mallar gibi bir maldır. Eğer gerçekten bilmiyorsanız, bilmeniz gerekir ki kendi toprağına kaçak olarak girmiş her mala el koymak Kral'ın hakkıdır. İçlerinde şarap bulunduğu söylenen bu fıçıcıkların Fransa'ya kaçak girdiğini de inkâr edecek değilsiniz ya...»

Fausta acı acı güldü:

— «Aksini söyleyecek değilim, ama» dedi, «bakalım Majeste İspanya Kralı Philippe bu işi nasıl karşılayacak?»

Pardaillan da Fausta'nınkinden hiç aşağı kalmayan bir gülümsemeyle cevap verdi:

— «İspanya Kralı, yapılacak en iyi şeyin, susmak olduğunu pekâlâ kavrayacaktır. Eğer kendisi, bunu anlayacak kadar zekâ göstermezse, tanıdığım en zeki insanlardan biri olan siz, bunu ona anlatmak zahmetine katlanacaksınız, Madam! Artık bu mesele üzerinde bir soruşturma açılmamasında sizin için ne kadar büyük fayda olduğunu da hatırlatmaya lüzum görmüyorum. Eğer kralınız bu parayı geri istemeye kalkışırsa, o zaman soruşturma açılması kaçınılmaz olacak. Bence sizin bu parayı kaybettiğinize kendinizi alıştırmaktan daha akıllıca bir iş olamaz.»

Şövalye'yi pek iyi tanıyan Fausta, onun gelişigüzel tehdit savurmadığını da bilirdi. Yenildiğini kabul ederek boynunu büktü ve içini çekti.

Bu durumu gören Şövalye:

— «Allah Allah!» Dedi. «Sizin hayatta bundan çok daha büyük darbeler yediğinize şahit oldum. Ama bunlara metanet ve neşeyle karşı koyduğunuzu gördüm. Fakat bu defa sizi âdeta yıkılmış görüyorum. Neden?»

— «Ben paranın kaybına üzülmiyorum. Fakat sizin ve benim gibi insanlar için hürriyetin değeri büyüktür. Halbuki bugün sizin mahpusunuzum. Şimdi anlıyor musunuz?»

— «Buna mahpusluk demekle işi biraz büyütüyorsunuz gibime geliyor.»

— «Ama, beni tutukluyorsunuz...»

— «Ne diyeyim, haklısınız.»

— «Peki, beni ne yapacaksınız?»

Gayet sâf bir tavır takınan Şövalye:

— «Sizi değerinizin gerektirdiği bir şekilde ve mümkün olduğu kadar uzun zaman, yanımda alıko-
yacağım,» dedi.

Fausta, içinden: «*İblis! Adın batsın!*» Diye söylen-
di.

Pardaillan sözüne devam etti:

— «Fakat, size koşacağım şartı kabul ederseniz iş
değişir.»

Fausta:

— «Şu şartı bir görelim,» dedi.

— «Eğer siz bana küçük Loïse'yi iade ederseniz,
ben de size, o kadar kıymet verdiğiniz hürriyetinizi
bağışlarım.»

Fausta:

— «İmkânı yok!» Diye kesip attı.

Sonra sözüne tekrar devam ederek:

— «Yahut da...» Dedi, «size bir soru sormama
müsaade eder misiniz, Pardaillan?»

Pardaillan tekrar alaycı bir tavır takındı:

— «Bir değil, on değil, yüz soru sorun. Bende vakitten bol bir şey yok.»

— «Ben bu çocuğun nerede olduğunu size şimdi söyleyebilirim. İki saat içinde onu bağrınıza basabilirsiniz. Fakat ben derhal bu işi yaparsam, siz de beni derhal serbest bırakır mısınız?»

Pardaillan, kesin bir tavırla:

— «Derhal olamaz!» Dedi.

— «Benden şüphe mi ediyorsunuz?»

Pardaillan aynı kesinlikle:

— «Hayır,» dedi. «Bana yalan söyleyecek kadar alçalmayacağınızı bilirim. Ben sizin söyleyeceğiniz yerde çocuğu bulacağımı biliyorum. Bulduğum yerden alıp götürceğimi de biliyorum.»

— «O hâlde korkunuz neden?»

— «Hiçbir şeyden değil... Yalnız, siz çocuğu bana derhal da iade etseniz ben size hürriyetinizi bu akşamdan önce veremem.»

— «Yani, bu işi İspanyol milyonlarının, Kral'ın kasasına girdiğine kanaat getirdikten sonra yapabilirsiniz...»

— «Tabii, değil mi ya?..»

— «Peki, torununuzu, bu milyonlara fedâ mı ediyorsunuz?»

— «Tereddütsüz ve içim sızlamadan...»

— «Şu hâlde ben de tereddüt etmiyorum. Hem milyonları, hem de hürriyetimi feda ediyor ve çocuğu muhafaza ediyorum.»

Pardaillan, hiç de yapmacık görünmeyen bir umursamazlıkla:

— «Canınız nasıl isterse,» dedi.

Bu umursamazlık, Faustayı hayrete düşürdü ve

hayretini, Şövalye'yi yan gözle süzerek belli etti. Ama, Pardaillan, zaten gözücuyla hep ona bakıyordu. Onun, kendisini süzdüğünü görünce omuz silkip söylendi:

— «Siz gerçekten garip bir insansınız, Prens! Bende sizin hesaba kitaba sığmayan muazzam servetiniz yok. Benim gibi cebi delik bir biçâre için dört milyon, akıl almayacak, hayalî bir rakamdır. Canım istediği vakit, nasıl olsa ele geçireceğimden emin olduğum bir çocuk için bu kadar parayı feda edeceğimi nasıl düşünüyorsunuz, bilmem ki...»

— «Emin olun ki kendisini bulamazsınız, Şövalye...»

— «Siz de emin olun ki kendisini aramak zahmetine katlanmayacağım Prens.»

— «Öyleyse?»

— «Öyleyse... Size söyledim zaten... Ne acelem var? Beklerim.»

— «Neyi beklersiniz?»

Şövalye bir an sustuktan sonra gayet sâkin ve kendinden emin bir edâ ile:

— «Bana, torunumu sakladığınız yeri göstermenizi beklerim ve gider oradan alırım.»

— «Demek böyle bir şey yapacağımı sanıyorsunuz, ha?»

— «Sanmak ne demek, bundan eminim. Hem de ne kadar eminim, biliyor musunuz? Meselâ şimdi çok yükselmiş olan şu güneşin, ense kökümü adama-kıllı yakmaya başladığından ne kadar eminsem, o kadar...»

Şövalye kendine o kadar güvenerek konuşuyordu ki Fausta durumdan ister istemez etkilendi ve konuşmayı bırakıp derin düşüncelere daldı.

Fakat bu sefer Pardaillan ona engel olmadı. Rahat

rahat düşünmesine fırsat bıraktı. Zaten kasabaya varmak üzereydiler. Fransa krallarının ebedî uyukularını uyudukları türbelerin bulunduğu küçük kasabanın ilk evlerine ulaşmışlardı. Pardaillan, birdenbire durunca, Fausta da kafasında yürütmekte olduğu hesaplardan sıyrılarak, içinde yaşadığı gerçekler dünyasına dönmek zorunda kaldı. Şövalye birdenbire:

— «Madam,» dedi, «şimdi oldukça kalabalık sokaklara dalacağız. İmdat isteyip yolcuları aleyhime kışkırtmanız pek kolay olacaktır. Böyle bir şey yapmamanızı ve benimle beraber, sizi götüreceğim yere uslu uslu gelmenizi tavsiye ederim. Hem bunu, sizin menfaatiniz gereği tavsiye ederim.»

— «Kimseyi imdada çağırarak değilim. Hiçbir zorluk göstermeden peşinizden geleceğim.»

İkisi de bu konuşmayı, hem yaralının, hem de iki mahpusun duyabileceği bir sesle yapmışlardı. Fakat Pardaillan bununla yetinmeyip onlara da döndü, aynı ciddî tavırla ve fakat daha sert bir edâ takınarak:

— «Siz de duydunuz ya?» Dedi. «Hanımınız gibi hareket etmeye çalışın... Yoksa hepinizin başına gelmedik belâ kalmaz!..»

Fausta da onlar adına cevap verdi ve mütehakkim bir tavırla:

— «Hanımları sustuğu vakit, adamlarımdan hiçbiri söz söylemek cesaretini gösteremez!..» Dedi.

Pardaillan da sâkin:

— «Öyleyse bir diyeceğim yok!» Cevabını verdi. Ve hemen emretti:

— «Haydi bakalım, yola koyulalım!..»

PARDAILLAN HER İHTİMALİ HESAPLIYOR...

Kasabanın bu saatte epey kalabalık olan ana cad-desinde yüz adım kadar yürüdüler. Pardaillan yüksek sesle havadan sudan konuşuyor, herşeye rağmen harikulâde bir soğukkanlılık gösteren Fausta da hiç oyun bozanlık etmeden bu gevezeliğe katılıyordu.

Böylece, mütevazı görünüşlü bir hana geldiler ve Pardaillan, peşindekilerle birlikte hanın avlusuna girdi. Şövalye sabahleyin buradan geçerken atını bırakmıştı.

O zaman bufada pek az durmuş olmasına rağmen epey iş başardığı çabuk belli oldu. Hancı, kalabalığı görünce seğirtti ve atların üstünde sucuk gibi bağlı mahpuslara hiç şaşmadı.

Pardaillan:

— «Dediklerimi yaptınız mı, Jacquemin usta?»

— «Harfi harfine, Mösyö... Memnun kalacağınızdan eminim... Hazırlıklar biteli az oldu...»

Jacquemin usta, bu sözleri söyledikten sonra gidip Gringaille'yle Escargasse'ye yardıma koyuldu. Üçü birden, beş dakikadan az bir zamanda mahpusları mahzene indirdiler. Pardaillan da hiç kolunu bırakmadığı Fausta ile birlikte onların peşlerinden gitti.

Hancı, demir kaplamalı ağır bir meşe kapının koca kilidini açıp kanadı kendine doğru çekti. Ortaya bir mahzen çıktı. Duvara kakılmış iki demir kola asılı lâmbalar, içeriye yeterince ışık veriyordu. Kapının karşısındaki duvarın dibine yanyana üç ot minder konmuştu. Minderlerin üstüne yorganlar ve yastıklar

yerleştirilmişti. Ortada dört köşe bir masa bulunuyor, üstünde kaba dokumalı olmakla beraber temiz bir örtü duruyordu. Masanın üstünde oldukça zengin bir sofrada da kurulmuştu: Sofrada börek, sucuk, pastırma ve kuru pastalar vardı. Bunların yanında eski oldukları üzerlerinin tozundan anlaşılan altı şişe şarap duruyordu. Kupalar ve madenî tabaklar kalaylıydı. Çatallar şimşirden yapılmıştı. Ortada bıçak görünmüyordu.

Yatakların başucunda, duvara dayalı başka bir küçük masanın üstünde geniş bir leğen ve taze su dolu büyük bir güğüm vardı. Bunun yanında sıcak su dolu bir büyük tencere, ilâçlı su dolu bir başka güğüm ve kâseler duruyordu. Aynı masanın üstünde bundan başka temiz beyaz bezler, sargılar, tımar tiftiği ile birkaç merhem çanağı; kısacası yaralıları tedaviye yarayacak herşey bulunuyordu. Ayrıca arkalıklı birkaç tahta iskemle de bu acele döşenmiş mahzenin başlıca eşyasını meydana getiriyordu.

Pardaillan bütün bunları bir bakışta görerek, memnun, gülümsedi. Hancı, Escargasse ve Gringaille mahpusları teker teker yataklara yatırılırlarken, Pardaillan, etrafına bir kere bile bakmamış olan Fausta'ya dedi ki:

— «Burası pek neşeli olmamakla beraber pekâlâ oturulabilir bir yer, bu hâle getirmek için de epey yorulduğumuz belli oluyor, değil mi Mösyö?»

Hancı farketmesin diye Fausta'ya «Mösyö» diyordu. Fausta cesaretle gülerek, yavaş sesle cevap verdi:

— «Evet, bir hapisane hücresi olarak bundan iyisi düşünülemez.»

— «Haklısınız. Bundan dolayı affınızı dilerim. Fakat burası hazırlanırken ben yalnız şu üç yaralıyı hesaba katmıştım. O zaman size de misafirperverliğimi göstermek gibi büyük bir şerefe erişeceğim

aklıma bile gelmemiştir. Bilmiş olaydım, size lâıyk bir yer hazırlatırdım. Bundan şüphe etmeyiniz.»

Pardaıllan, etrafı bir daha gözden geçirerek, mahpuslara lüzumu olabilecek herşeyin bulunduğuna kanaat getirdikten sonra Fausta'ya dönüp nâzik bir selâm vererek izin istedi:

— «Müsaadenizle artık çekileyim, Madam!.. Sizi, şahsınıza hiç lâıyk olmayan bir yerde bıraktığımdan ötürü tekrar özür dilerim. Ama, söyledim ya, burada pek az kalacaksınız. Bu akşam karanlık bastırınca, size bu kapıyı açacaklar ve hem siz, hem de adamlarınız serbest olacaksınız!..»

«Serbest olacaksınız» sözü, Fausta'nın kulaklarına hoş bir musiki gibi geldi. Fakat bu o kadar beklemediği ve ummadığı bir şeydi ki yanlış işittiğini sandı.

Pardaıllan onun bu şaşkınlığını görünce alaycı bir gülümsemeyle sordu:

— «Yoksa sizi ömür boyunca burada alıkoyacağımı mı sandınız?»

— «Mümkün olduğu kadar uzun bir zaman yanınızda tutacağınızı söylememiş miydiniz?..»

— «Ben mi söyledim? Ha, evet. Ama bunu söylerken sizi yalnız bu akşama kadar alıkoyacağımı kastediyordum. Daha fazla alıkoymama imkân yok.»

Fausta, sessiz bir hayranlık dolu gözlerle baktı. Şövalye omuz silkerek:

— «Vallahi size acıyorum Prenseler!» Dedi. «Siz beni katiyen anlayamayacaksınız, vesselâm!..»

Pardaıllan bu sözleri söyledikten sonra kapıya yöneldi. Fausta:

— «Bir dakika...» Diye atıldı. «Ben âlicenplıkta kimseden geri kalmak istemem. Hattâ sizden bile Pardaıllan. Onun için ben de size, büyük bir iyilik yapacağım...»

— «Neymiş o iyilik bakayım?..»

Fausta, hesaplı bir soğukkanlılıkla söylendi:

— «Size Loïse'yi geri vereceğim!..»

Pardaïllan gözlerini onun gözlerine diktikten sonra saf bir tavırla gülümseyerek:

— «Ben size, eninde sonunda bu yola geleceğinizi söylemişim,» dedi.

— «Doğrusunu söylemek gerekirse, beni bu işe zorlayan sizin eşsiz âlicenaplığınız oldu.»

— «Demek böyle. Mademki küçük Loïse'yi bana geri veriyorsunuz, öyleyse onun nerede olduğunu da bana söylemeniz gerekir.»

— «Çok doğru... Ama görüşüme göre aramızda bir anlaşmazlık var, Şövalye... Ben size, Loïse'yi geri vereceğimi söyledim. Bu sözümde duracağım. Fakat Loïse'yi size derhal vereceğimi söylemedim.»

— «Anlıyorum, Prens, anlıyorum. Ne yapalım, biz de belirli bir tarih vermek imkânını bulacağınız zamanı bekleriz. Ancak, çok acelem olmamakla birlikte, pek fazla bekleyemeyeceğimi de belirtmek isterim. Artık ihtiyarladım ve bir ayağım çukurda, Madam... Bu yavrucuğu bir kere bağrıma basmadan öbür dünyaya göçmek de istemiyorum. Bunu anlarsınız tabii!....»

— «Elbette, elbette!.. Ama merak etmeyin. Her ne kadar şimdiden size bir gün veremiyorsam da pek fazla beklemeyeceğinizi temin edebilirim. Nihayet birkaç gün daha beklersiniz, o kadar... Hiç endişelenmeyin. Zamanı gelince ben size haber ulaştırırım. Hâlâ Grand-Passe-Partout hanında kalıyorsunuz değil mi?»

— «Hayır... Artık orası emin bir yer olmaktan çıktı. Bununla birlikte yine oraya benim adıma ha-

ber bıraktırabilirsiniz. Çünkü bu haber, nasıl olsa tez elden bana ulaşır.»

— «Pekâlâ... Bu işi de hallettik demektir. Birkaç güne kadar haberimi alırsınız. Güle güle Şövalye!..»

— «Allaha ısmarladık Prenses!»

Pardaıllan mahzenden çıktı. Görmüş olaydı, Fausta'yı pek fazla meraklandırarak bir tebessümle gülümsüyor ve kendi kendine:

— «Ha!.. Ha!..» Diyordu. «Tuzağını hazırlaması için daha birkaç güne ihtiyacı var. Ama belki de bana, ne çeşit bir ölüm hazırlayacağını henüz hesaplayamamıştır. Her ne hâl ise... Ben öğreneceğimi öğrendim: Bana yine kendi usulünce bir sürpriz hazırlıyor!»

Ve her zamanki tasasızlığıyla ilâve etti:

— «Bakalım, bekleyelim, görürüz elbette!..»

Gringaillic'yle Escargasse de mahzenin kapısını arkalarından sıkıca kapayıp kilitledikten sonra peşinden gelmişlerdi. Mahzenin koridorunda hancı ile karşılaştılar. Pardaıllan, hemen ona:

— «Vereceğim emirleri size şu gördüğünüz iki arkadaşşımdan biri ulaştıracak. Yalnız onlara itaat edeceksiniz. Fakat onlara da, başa yaptığınız gibi, kayıtsız şartsız boyun eğeceksiniz.»

— «Siz hiç merak buyurmayın Şövalye.»

— «Masraflar bana aittir ve peşinen ödüyorum.»

— «Aman, istirham ederim; efendim.»

— «İki gözüm Jackquemin usta, bana güveniniz olduğunu bilirim. Fakat şimdi yola çıkıyorum. Ne zaman döneceğimi bilemiyorum. Hattâ dönüp dönemeyeceğimden bile emin değilim. Onun için borcumu peşin vereyim!..»

Şövalye bu sözleri söyleyerek, cebinden çıkardığı keseyi hancının eline tutuşturdu. Jacquemin, usta keseyi sevinçle cebine indirerek:

— «Her zaman söylerim, siz dünyadaki insanların en âlicenabısınız, Şövalye!..» Dedi.

Pardaillan tekrar söze koyularak:

— «İçerideki dört kişiden, bir metelik bile olsun kabul ederseniz, çok canım sıkılır. Canımı sıkan kimsele karşı nasıl davranmak alışkanlığımda olduğumu da ayrıca söyleyeyim.»

— «Merak etmeyin Mösyö?.. Zaten her türlü masrafı fazlasıyla ödemiş bulunuyorsunuz.»

— «Sen akıllı başında bir adamsın, Jacquemin usta... Son tembihlerimi de size yukarıda yaparım. Haydi şimdi işinizin başına gidin!..»

Jacquemin usta gitti. Şövalye, Gringaille'yle Escargasse'ye pek kısa süren son emirlerini verdi. Hemen yukarıya çıkmak üzere merdivenin ilk basamağına ayak atmıştı ki birdenbire geri dönerek tekrar onlara yaklaştı:

— «Ha... Size şunu da söylemeyi unuttum,» dedi. «Eğer mahpuslarınızdan yalnız birini kaçırayım dersiniz, eğer belirttiğim saatten önce bir tanesi çıkıp giderse, efendiniz, arkadaşınız ve sizi zengin etmiş olan oğlum Jehan'ın ölümü kaçınılmaz olur. Kendisini hiçbir şey kurtaramaz, anlıyor musunuz?.. Hem de onun ölümüne sebep sizler olacaksınız!..»

İkisini de şöyle bir gözden geçirdi ve herhalde sözlerinin onlar üstünde yaptığı etkiden memnun kalmış olacak ki gülümseye gülümseye uzaklaşırken kendi kendine söylendi:

«Şimdi şu şeytan Fausta isterse ikisine de yığın yığın altın verip gözlerini kamaştırmaya uğraşsın: is-

tediğini söylesin ve yapsın... Artık onların kendisini bırakmayacaklarından eminim!..»

Görüldüğü gibi Pardaillan herşeyi hesaplıyordu. Hattâ çok emin insanlar diye Fausta'yı beklemek için tâyin ettiği iki nöbetçinin Fausta tarafından kandırılması ihtimalini bile...»

LA GORELLE

Süvari kılığına giren Fausta'nın Pardaillan'a yakalandığı anda, yani sabah saat yedi sularında, Sorrientès konağının küçük arka kapısı da hafifçe aralanmış ve bir kadın dışarıya çıkmıştı.

Bu kadın, Brin de Muguet'i hoyratça yetiştiren ve onun çocukluk döneminde aşağılık bir rolü olan La Gorelle'ydi.

La Gorelle, Saint-Honoré sokağına kadar yılan gibi gittikten sonra orada Quinze-Vingts manastırının yakınında, yolun ortalık yerinde bekleyen bir adama yaklaştı. Bu adam Stocco idi. Evet bir-iki saat önce Fers sokağında, bir gözünü örtüp dilenci kılığıyla oturarak ortalığı kolaçan ettiği hâlde Pardaillan tarafından tanınmış olan Stocco...

La Gorelle ezik, suçlu ve sırnaşık bir tavırla, efendisinden, onu beklettiği için özür dilemeye girişti. Stocco, onun sözünü sert bir şekilde yarıda bıraktı:

— «Haydi! Gel peşimden... Hem de dört adımdan fazla yanıma yanaşayım deme. Senin gibi bir cadı ile ahbaplık ettiğimi kimsenin görmesini istemem. Hem de efendin şeytana dua et ki Sinyor Concini'ye haber vereceğin şey gerçekten olsun! Yoksa hâlin dumandır!..»

Stocco'nun bu tehditleri La Gorelle'nin yerinde kimi olsa kaçırırdı. Fakat La Gorelle'nin pek esashı bildikleri olacaktı ki bir sürü küfre ve tehdide rağmen hiç tınmadı, onun dört adım peşinden tıpış tıpış yürüdü.

Birkaç dakika sonra Stocco, La Gorelle'yi Concini ile Léonora'nın buldukları bir odaya sokuyordu.

Concini emretti:

— «Bizi yalnız bırak, Stocco!»

Stocco, efendisinin karşısında daima yaptığı gibi yılışıkça bir saygıyla eğildi. Bir yandan da Léonora'ya bakıp gözleriyle ne yapması gerektiğini soruyordu. Léonora, bu sessiz soruya, oturduğu yerin tam karşısında bulunan perdeli bir kapıyı göstererek cevap verdi.

Stocco çıktı. Hanımının verdiği işareti gayet iyi anlamıştı. Hemen bir odaya daldı ve biraz sonra da, Léonora'nın gösterdiği perdeli kapının arkasına geldi ve perdeyi hafifçe araladı. Merakla kulaklarını açarken, bir yandan da gözlerini hanımına dikerek, vereceği herhangi bir işareti kaçırmamaya çalıştı...

Stocco gidince, La Gorelle yine ağzını açmamış; bir Concini'ye, bir Léonora'ya bakmıştı. Concini gülümseyerek:

— «Madam D'Ancre'nin önünde de konuşabiliriz,» dedi. «Ondan saklı bir şeyim yoktur.»

La Gorelle şaşkınlığını saklamaya bile lüzum görmedi. Mamafih kendini çabuk toparlayıp şöyle bir omuz silkerek:

«*Bana ne? Orası sizin bileceğiniz iş...*» Demek istedi.

Concini sordu:

— «Siz İtalyan mısınız?»

— «Hayır, efendim. Ama, İtalya'da uzun zaman kaldım; Roma'da ve Floransa'da onyediyedi yıl geçirdim.

— «Bana bahsetmek istediğiniz bu kızı tanıyor musunuz?»

La Gorelle:

— «Evet,» dedi. «Onu bana daha doğduğu gün emanet etmişlerdi. Onu ben büyüttüm!»

Concini hayretle yerinden fırladı:

— «Siz mi büyüttünüz?»

La Gorelle gayet kendinden emin:

— «Evet, ben,» dedi.

Concini, bu cevabı alınca doğrudan doğruya Léonora'ya döndü ve bakışlarıyla ona ne yapmak gerektiğini sordu. Léonora ise yakınında bulunan bir çingırağı çaldı. Louvre sarayında Florence'yi beklemiş olan güvenilir hizmetçisi Marcella, hemen göründü ve hanımının yanına kadar gidince, Léonora onun kulağına bir şeyler fısıldadı. Marcella çıkınca, Léonora sorguya devam etti:

— «Mademki bu kızı siz büyüttünüz, herhalde şimdi de yanınızdadır?»

— «Hayır, Madam. Dört yıl önce benden ayrıldı.»

Léonora, tehdit edici bir tavır takındı:

— «Elbette terkeder... Kim bilir kendisine en kötü davranıyordunuz?.. Ne iş yaptırıyordunuz ona?»

— «Kırlardan topladığı çiçekleri sokaklarda satıyordu. Yaptığı hem temiz; hem hafif, hem de zevkli bir işti.»

— «Bu işin dilencilikten ne farkı var? Her neyse... Peki siz sonradan onu hiç aramadınız, ne olduğunu merak etmediniz mi? Nereye gittiğini bilmiyor musunuz?»

— «Vallahi bilmiyorum, Madam!.. Ama sizce önemliyse ben kendisini yine bulup meydana çıkarırım, Madam.»

Yalan söylemediği besbelliydi. Bunu Léonora da anladı. Teklifi reddederek:

— «Lüzumu yok,» dedi.

Bu sırada Marcella görüldü. Yalnız değildi ve Florence'yi kolundan tutmuş getiriyordu. İki birlikte içeriye girerek iki adım yürüdüler. La Goretelle, iyi aile kızları gibi giyinmiş ve bulunduğu çevreye çok iyi uyumuş olan bu genç kıza bakıp da eski kurbanını tanıyınca:

— «Aman ya Rabbi!.. Bu Brin de Muguet değil mi?» Diye hayretle haykırdı.

Genç kız da:

— «A!.. La Goretelle!..» Dedi ve Marcella'nın yanından bir-iki adım geriye gidip ihtiyar cadıyı korkuyla değil, bir çeşit tiskintiyle seyretti.

Bu ânî karşılaşmayı tertiplemiş olan Léonora, La Goretelle'nin yalan söylemediğini anlamıştı. Tatlı bir tavırla sordu:

— «Siz bu kadını tanır mısınız Florence?»

Genç kız itiraf etti:

— «Beni büyüten odur.»

La Grolle de muzaffer bir edâ ile:

— «Ben yalan söylemem,» dedi.

Florence şiddetle atıldı, gayet heyecanlı ve kesin bir edâ ile:

— «Umarım ki beni tekrar ona teslim etmek gibi bir fikriniz yoktur, Madam?» Dedi. «Size haber veriyim ki böyle bir şeye asla razı olamam. Neye mal olursa olsun, onunla birlikte gitmem. Buna mecbur kalmaktansa, kendimi öldürmeyi yüz kere tercih ederim!»

— «Size çok fena muamele ediyordu, değil mi?»

— «Böyle bir şey söylemiyorum. Fakat kendisiyle çok kötü günler geçirdim.»

— «Pekâlâ... Merak etmeyin yavrum. Sizi terketmek aklımdan bile geçmedi. Haydi gidin... İçiniz

rahat olsun, kızım. Artık öğrenmek istediğimi öğrendim.»

Léonora, genç kıza gitme izini verirken, Marcella'ya da kaşlarıyla bir işaret yaptı. Hizmetçi hafif bir baş işaretiyle bu emri anladığını belli etti ve müşfik bir tavırla genç kızın kolundan tutup götürmek istediye de, Florence'nin hafifçe direndiği görüldü. Hattâ genç kız, bir şeyler söylemek için ağzını açacak oldu. Fakat Léonora, sert olmamakla beraber itiraz götürmez bir edâ ile tekrarladı:

— «Gidin, kızım!»

Bunun üzerine Florence itaat ederek yürüdü. Halbuki La Gorelle'nin, Concini'nin evine neden gelmiş olduğunu çok merak ediyordu. Bunu öğrenmek için çok şeyi göze alırdı. İmkân bulsaydı, kapının ardında kalıp kulağını vererek içeride neler konuşulduğunu dinleyecekti. Halbuki yanında ona pek saygılı davranmakla beraber, gölgesiymişçesine peşini bırakmayan Marcella vardı. Nitekim Marcella onu odasına götürdü. Florence, kadının da orada yanında oturacağını zannettiye de bu sefer öyle olmadı. Marcella, Léonora'nın işaretle verdiği emir gereğince La Gorelle'nin söyleyeceklerini Florence'nin duymaması için genç kıızı odasına bıraktıktan sonra çekilip gitti.

Fakat Florence bu sefer, bu hürriyetten hiç tereddüde kapılmadan yararlanmaya karar verdi. Bir süre bekleyerek Marcella'nın gidip kendi odasına girmesine yetecek kadar vakit geçirdi. Sonra odasından çıkıp gerisin geriye dönerek hafifçe kapıyı aralayıp dinlemeye başladı.

*

Aradan geçen zaman içinde Léonora, La Gorelle'yi tekrar sorguya çekmeye koyulmuştu:

— «Bu çocuğu size emanet edenin kim olduğunu ve nasıl emanet ettiğini de söyleyin.»

La Gorelle hiç tereddüt göstermeden, Landry Coquenard'ın adını verdi. Sonra da Florence'nin çocukluk yıllarını hikâyeye etti. Mümkün olduğu kadar kısalttığı bu hikâyede, işin esasını hiç değiştirmemişti. Çünkü zaten değiştirmekte çıkarı da yoktu. Ama, ayrıntılara gelince, durumu kendi lehine çevirmek için, elinden geldiği kadar yalana sapmaktan geri kalmadı.

Florence, kapıya geldiği vakit, La Gorelle, zaten genç kıza yeni bir şey öğretmeyecek olan bu hikâyeyi bitiriyordu.

Kadının bütün anlattıklarını büyük bir ilgiyle ve hiç kesmeden dinlediler. Sonunda Concini sordu:

— «Pekâlâ... Bu çocuk hakkında bize söyleyeceğiniz sır nedir? Ve niçin bu sırrı söylemek için beni aradınız?»

— «Çünkü biliyorum ki siz onun...»

Sözün burasında La Gorelle tereddütle durdu ve Léonora'ya yan yan baktı. Léonora, kadının çekindiğini anlayarak tasasız bir tavırla omuz silkip sözü onun yerine tamamladı:

— «Çünkü siz, Mareşalin bu genç kızın babası olduğunu biliyordunuz. Kaçamaksız konuşun. Mös-yö D'Ancre size benden gizli hiçbir şeyi olmadığını söyledi ya...»

La Gorelle yılışık tavırla:

— «Affedersiniz Madam! Cesaret edemedim de...» Dedi.

Concini yine sordu:

— «Peki, benim, onun babası olduğumu nereden biliyorsunuz? Bunu da Landry mi söyledi?»

— «Hayır, Monsenyör... Hattâ Landry'in şüp-

helerimi sizden uzaklaştırmak için elinden geleni yaptığını da itiraf etmeliyim. Beni, çocuğun kendisinin olduğuna inandırmaya bile çalışmıştı. Fakat ben onun sizin yanınızda çalıştığını ve sizin de o zamanlar bütün Florence kadınlarının gözdesi olduğunuzu biliyorum. Hemen işin içyüzünü anladım. Tabii elimde hiçbir delil yok. Ama yanılmadığımdan da eminim. Bu kızın babası sizsiniz!..»

Concini:

— «Peki, şimdi bana söyleyeceğinizi söyleyin bakalım,» dedi.

La Gorelle, bir an sustu. Şimdi asıl buraya gelmesine sebep olan konuya girecekti. Çekinmiyordu, ama, eğer teşebbüsünde başarılı olmak istiyorsa, kendini çok kollaması ve sıkı durması gerektiğini de biliyordu.

— «Birisi, büyük ve kudretli bir kişi,» diye söze başladı, «bu çocuğun, adı bana son dakikada bildirilecek olan bir kadın tarafından terkedilmiş olduğuna şahitlik ettiğim takdirde, çok para kazanacağımı söyledi.»

Concini gürlledi:

— «Kabul ettiniz mi?»

— «Sefalet insana öyle şeyler yaptırır ki biraz para sahibi olursa, bunların hiçbiri yapılmaz, Monsenyör!..»

Léonora, soğuk bir tavırla söze karıştı:

— «Adı?..»

La Gorelle anlamazlıktan gelip tekrarladı:

— «Adı mı? Kimin adı?»

— «Evet, adı... Yâni sizinle kabul ettiğiniz bu pazarlığı yapan büyük ve kudretli kimsenin adını soruyorum.»

— «Bilmiyorum.»

— «Yalan söylüyorsunuz!»

— «Ama, madam...»

— «Yalan söylüyorsunuz diyorum size!»

Beriki, daha fazla tutunamadı ve pek belâlı bir rakibe çattığını anlayarak:

— «Peki,» dedi. «Bu ismi biliyorum ama, söyleyemem!»

Ve hiç yapmacık olmayan bir korkuyla ilâve etti:

— «Canımdan korkarım ben, Madam! Adını size söyleseydim, mahvolup gitmiştim.»

Léonora ise, omuz silkip söylendi:

— «Ben o ismi sizden daha iyi biliyorum.»

La Gorelle şüphelenerek:

— «Hıh!» Dedi. «Buna pek ihtimal veremem!...»

— «Sahi mi? Söyleyeyim öyleyse: Düşes de Sorrientès!...»

La Gorelle dehşet içinde kaldı. Karı-kocanın, herşeyden bu kadar iyi haberleri olacağını da, anlatıklarını bu kadar sâkin karşılayacaklarını da ummamıştı. Zannetmişti ki onları tehdit edecek - çünkü bu yaptığı, pekâlâ bir tehditti - şaşkına çevirecek ve ondan sonra da yüklüce bir para karşılığında onları bu sıkıntıdan kurtarmaya hazır olduğunu söyleyecekti. Halbuki bütün hesapları boşa çıkmıştı.

— «Size hizmet etmeye geldim,» dedi. «Ama bu benim felâketim oldu. Çünkü reddetmiş olduğum para beni ömrümün sonuna kadar gül gibi geçindirebilirdi. Ondan geçtim, belki bu yaptığım iş, benim ölümüme sebep olacak... Çünkü Düşes de Sorrientès'in kendisine oynadığım bu kötü oyunu asla affetmeyeceğinden eminim. Adamlarından birine emir verip, beni öbür dünyaya yollamasa bile en azından kapı dışarı edecektir. Onun konağında, pekâlâ rahat

bir işim vardı. Artık sefaletin kucağına düştüm demektir.»

Bu sefer Léonora ile Concini gülümseyerek bakıştılar. Cadının manevrasını anlamışlardı. Léonora, kocasına bir işaret çakınca sözü Concini aldı:

— «Beni tanımadığınız hâlde bu kadar fedakârlık edip uğrumda kendinizi harcamaya kalkışmanıza Allah razı olmaz. Düşes de Sorrientès size ne kadar para teklif etmişti bakalım?..»

La Gorelle bir solukta:

— «Elli bin frank, Monsenyör,» dedi.

Yine hiç sıkılmadan yalan söylüyordu. Bu para Fausta tarafından vaadedilen miktarın iki katıydı.

Concini gözünü kırpmadan teklif etti:

— «Ben size bunun iki mislini verebilirim. Yâni yüz bin frank!..»

— «Ah, Monsenyör! Hiç kimse sizin kadar cömert değildir.»

Concini ilâve etti:

— «Ama, bir şartla...»

Kadın can havliyle atıldı:

— «Söyleyin, ne yapmam lâzım?..»

Concini de, karısı da memnunlukla gülümsediler. La Gorelle artık herşeye hazırды. Hattâ en aşağılık, en korkunç bir cinayete bile!..»

Concini kayıtsız bir tavırla ekledi:

— «Onu size zamanı gelince söyleriz. Bu zaman pek de uzakta değil. Birkaç gün, bilemediniz, bir iki hafta, o kadar. O vakit sizden ne istediğimizi haber verir ve yüzbin frangı da derhal avucunuza sayarız.»

STOCCO İLE LA GORELLE

Fakat Concini'nin bu hesaba kitaba sığmayan cömertliğinin etkisi çabucak kaybolmuş, La Gorelle kendine gelivermişti. Doymak bilmez hırsı, yeniden kabarıvermiş, önce gözleri sevinçle parlarken şimdi de şikâyete koyulmuştu:

— «Bir-iki hafta mı dediniz, Monsenyör? Öyleyse ben öldüm gitti demektir. Siz benim meteliğe kurşun attığımı unutuyorsunuz galiba, Monsenyör. Bu bir-iki hafta içinde Düşes'in konağına dönemeyeceğime göre açlıktan geberirim.»

Léonora atıldı:

— «Bunun kolayı var, canım. Bizde kalır, karnınızı doyurursunuz. Ben sizi hizmetime alırım.»

— «Düşes'in verdiği parayla mı?»

Léonora, La Gorelle'yi düşündürmesi gereken bir tebessümle gülümseyerek:

— «Kocamdan daha az cömert davranmak istemem,» dedi. «Ben de size Düşes de Sorrientès'in konağında aldığınız ücretin iki mislini vereceğim. O ne veriyordu?»

— «Yemek ve yatmak oradan; ayda yüz elli frank veriyordu. Eskilerini de bana hediye ediyordu. Ayda bir-iki defa da bahşış alıyordum.»

La Gorelle, yine yalan söylemişti. Léonora ise kılını kıpırdatmadan bol keseden attı:

— «Ben ayda üçyüz frank verdikten başka, onun verdiği şeylerin hepsini vereceğim. Üstelik size bir de ikramiye vereceğim. Mademki bu kadar fakirsi-

niz, para sıkıntısı çekmeyesiniz diye, burada hizmete başladığınız gün, ayrıca beşyüz frank ikramiye alacaksınız.»

La Gorelle hemen atıldı:

— «Eğer müsaade buyurursanız hemen bugün işe başlayayım.»

Léonora da ilgisiz bir tavırla:

— «Nasıl isterseniz...» Dedi.

— «Şimdi hemen gideyim. Düşes'in konakta bulunmadığı bir sırayı kollayıp oradaki birkaç parça eşyayı alıp gelivereyim.»

Léonora, aynı yapmacık ilgisizlikle:

— «Gidin kadını, gidin,» dedi. «Dönüşünüzde odanızı hazır ve paranızı da masanızın üstünde bulacaksınız.»

La Gorelle, Concini ile karısının önünde secdeye varırcasına eğildikten sonra kapıya yöneldi. O daha sırtını döner dönmez perdenin kıvrımları arasında Stocco'nun kafası belirmişti. Bakışıyla hanımına ne yapması gerektiğini sordu. Léonora dudaklarının ucuyla, güçlkle duyulabilecek kadar fısıldadı:

— «Peşine düş ve kendisini adım adım takip et.»

Stocco perdeyi bırakıp seğirtti. Garip bir tebessümle gülümserken düşünüyordu:

«Neden peşine düşecekmışim mendeburun? Onunla birlikte giderim daha iyi... Bu kadın belki yarın zengin olacak. Yüzbin frank az para mı? Ahbaplığı yoluna koymalı, neme lâzım? Keşke demin onu terslemeseydim.»

La Gorelle sofaya adımını atar atmaz kendisini bekliyormuş gibi duran Stocco'yu karşısında buldu. Stocco, pek nâzik ve aceleci, ağzı zarif görünmek isteyen bir tebessümle kulaklarına kadar varmış bir

hâlde, yapmacık bir kibarlık ve iğrenç bir tavırla ona doğru seğirtti ve memnunlukla sordu:

— «Söylediğiniz şeyler, galiba oldukça önemli şeylerdi, şekerim?»

Kadın şaştı:

— «Nereden bildiniz?»

Öteki pişkin bir tavırla yine güldü ve omuz silkti:

— «Eğer, anlattıklarınız önemsiz şeyler olsaydı, Concini cenapları beni çağırır ve sizi sokak kapısına kadar götürmem emrini verirlerdi. Böyle bir şey olmadığına göre, demek ki Monsenyöre vakit kaybettirmiş değilsiniz.»

La Gorelle muzaffer bir tavır takındı:

— «Vakit kaybettirmek şöyle dursun, kendisine pek büyük bir hizmette bile bulundum.»

— «Bundan şüphem yoktu zaten.»

La Gorelle onun şüphelenip alay ettiğini sandı. İçerleyerek:

— «İsterseniz inanmayın,» dedi. «Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki Mareşal'in hanımı beni hizmetine alıyor. Şimdi koşup bugüne kadar çalıştığım konaktan eşyama alacağım ve en çok bir saat sonra artık buralı olacağım.»

Stocco:

— «Neden inanmayacakmışım?» Dedi. «Sizin hesabınıza pek memnun oldum. Bu konak, başka konaklara benzemez. Pek güzel yerdir. Siz de göreceksiniz ya... Ama, mademki artık siz de bizlerdensiniz. Öyleyse sizin gibi dilber bir kızın öyle sokaklarda yalnız başına dolaşmasına gönlüm razı olmaz. Zamanlar çok kötü. Pis çapkınların artık ne namusa, ne şerefe saygısı kaldı.»

Sonra kabadayıca bir edâ ile bıyık burdu ve sevimli olmaya gayret etmesine rağmen, korkunç bir şekilde göz kırptı:

— «Onun için, sizi ben götüreyim, şekerim. Eğer sokakta birisi sizin böyle uysal güvercine benzeyen hâlinizi görüp de saygısızlığa kalkışırsa, Stocco ona ne yapacağını bilir.»

LÉONORA'NIN FEDAKÂRLIĞI

La Gorelle gittikten sonra Léonora da kocasını bırakıp çıktı. Birkaç dakika sonra da Kraliçe'nin yanındaydı. Marie de Médicis heyecanla sordu:

— «Léonora, hani senin bir fikrin vardı? Olgunlaşınca bana haber vereceğini söylemiştin. Ne oldu o iş?»

Léonora, ciddî bir tavırla:

— «Evet, Madam,» dedi. «Zaten ben de bu mesele için geldim. İsterseniz hemen söyleyeyim.»

— «İstersem ne demek? Elbette istiyorum. Günlerden beri merak içimi kemiriyor. Söyle hadi...»

Léonora fikrini kısaca anlattı.

Marie de Médicis bunu dinleyince hayret içinde kaldı ve kulaklarına inanamıyormuş gibi sordu:

— «Nee? Sahi mi? Bunu da yapacak mısınız?»

Léonora, aynı ciddiyetle:

— «Majestemiz için, evet,» dedi.

Pek heyecanlanmış görünen Marie de Médicis heyecanla söylendi:

— «Eşsizsin vallahi, Léonora!.. Eşsizsin!..»

Sonra tereddüt içinde sözlerine ekledi:

— «Fakat bu kadar fedakârlık! Bu kadar vefakârlık! Hayır, bu derecesi fazla... Artık bunu kabul edemem.»

— «Kendinizi mahvetmeye mi karar verdiniz? Düşünsenize, sizi kurtarmak için başka çâremiz var mı?»

— «Ama, sen de düşünsene, Léonora! Bu teklif ettiğini yapmak, bütün saray halkının gözünde kendini lekelemek değil midir? Şerefine ne olacak?»

— «Kraliçe'nin şerefi sözkonusu olduğu zaman benim şerefimin önemi kalmaz. Zaten benim şerefim de, hayatım ve servetimin gibi tamamen Kraliçeme aittir.»

Marie de Médicis böyle bir teklif karşısında daha fazla dayanamayacak kadar bencildi. Aslında duygusuz bir kadın olmasına rağmen, bir an için gerçekten yumuşayıp kendinden geçti ve kollarını Léonora'nın boynuna dolayıp iki yanağından öptükten sonra:

— «Yaptığın bu fedakârlığı ömrüm boyunca unutmuyacağım,» dedi. «Bundan sonra benim kardeşim sayılırsın.»

Léonora, hiçbir sevinç belirtisi göstermedi. Kuşkuluydu ve dudaklarında Kraliçe'ye inanmadığını belirtir bir tebessüm vardı. Bununla beraber, saray göreneğine uygun, bir reverans yapıp, Kraliçe'ye kendisine bahsettiği bu şereften ötürü teşekkür etmeyi de ihmal etmedi. Sonra da ona, La Gorelle'nin kendisine müracaat edişini kısaca anlattı. Düşes de Sorri-entès'in adından hiç bahsetmemişti. Kuruntulu bir tip olan Kraliçe, bu yeni düşmanın kim olduğunu heyecanla sorduğu vakit, Léonora, şu cevabı verdi:

— «Merak etmeyiniz, Madam. Sizin için hazırlayacağım silâh elinizde hazır olduğu zaman, sizi karanlıkta izleyen bu düşmanın da kim olduğunu bildireceğim. O zaman gelinceye kadar bana güvenin. Ben sizin hesabınıza uyanık bekliyorum ve şimdilik düşmanınızın gizli manevrasını da La Gorelle sayesinde öğrenmiş bulunuyorum. Düşmanınızı kendi silâhıyla vuracağımızı bilin, yeter.»

Marie de Médicis içini çekti:

— «Evet, ama, eğer bu kadın, yaptığı hizmete

karşılık esaslı bir mükâfat istiyorsa, yine epey paradandan çıkacağım demektir.»

— «Merak buyurmayın, Madam. Bu kadın, Kraliçe'ye hizmet ettiğinin farkında değil. İsteddiği mükâfat da pek fazla sayılmaz.

— «Ne kadar istiyor?»

— «Yüzbin frankla hesabı kapayacaksınız.»

Marie de Médicis:

— «Az para mı?» Dedi.

Sonra teselli bulmuş gibi ilâve etti:

— «Ama, haklısın. Yapılan hizmete göre, bu miktar pek fazla sayılmaz..»

Léonora, mânası sezilmeyen bir tebessümle:

— «Fakat siz bu kadarla kurtulacağınızı sanmamalısınız,» dedi. «Kesenin ağzını biraz açmak lâzım, Madam. Bence bu sâdece başlangıç için verilecek avanstır. Bu işi halletmek uğrunda daha epey maddî fedakârlık yapmanız lâzım gelecektir.»

Hiç de cömert sayılmayacak bir karaktere sahip olan Marie de Médicis'in yüzü asıldı. Ama sonunda kesin bir tavırla:

— «Gerekirse, birkaç milyon feda ederim,» dedi. «Ama, hiç olmazsa, başta şerefim olmak üzere, bir sürü şeyimi kaybedeceğim bu mendebur işten de yakayı kurtaracağım ya...»

Kraliçe kararını kesin olarak verince artık hiç tereddüt etmeden, üstünde kâğıt ve kalem bulunan bir masaya yürüdü. Birkaç kelime yazdıktan sonra kâğıdı Léonora'ya uzatarak:

— «İşte sana, istediğin vakit haznedarım Barbin'den alabileceğin ikiyüz bin frank için ödeme emri...» Dedi.

Léonora bu değerli kâğıdı almadı. Sadece ona ısrarla baktı. Gözleri donuklaştı ve şaşırmış gibi sordu:

— «İkiyüz bin frank mı? Neden ikiyüz bin?»

Ve Kraliçe'nin cevabını beklemeden kendi sorusuna kendisi karşılık verdi:

— «Haa, anladım. Artanı da benim demek?»

Sonra kaşlarını kaldırıp dudaklarını bükerek, umursamaz ve hafiften alaylı bir tavırla:

— «Yüzbin frank ha?» Dedi. «Demek siz Markiz D'Ancre'nin Léonora Dori'nin şeref ve haysiyetine yüzbin frank değer biçtiniz. Yâni benim şerefim, şu iğrenç cadı La Gorelle'nin yaptığı ihanetten bir metelik bile fazla etmiyor. Tam onun kadar... Bravo, Madam!.. Léonora için ne büyük şeref... Bir de ben budalacasına ve sırf size olan sadâkatim için bu kadar büyük bir fedakârlığı göze alıyorum. Bu bana mükemmel bir derstir, Madam... Hem ders, hem de hiç hak etmediğim bir hakaret...»

Kızıışında ve mağrur tavrında öyle ihtişamlı bir edâ vardı ki Kraliçe'nin o olup olmadığı sorulabilirdi. Nitekim Marie de Médicis fena hâlde ezilmekte gecikmedi. Hemen, her ne pahasına olursa olsun Léonora'yı yeniden kazanmak gereğini hissetti:

— «Aman sevgili Léonora!.. Seni tahkir ettiğimi nereden çıkarıyorsun? Sana en fazla ihtiyacım olduğun ve gösterdiğin fedakârlıkla hayatımı ve daha birçok şeyimi kurtardığın bir anda kalkıp ahmakça senin kalbini mi kıracağım? Ama, rica ederim, artık bu nankörlük değil de, deliliğin daniskası olur. Allaha şükür, aklım başımda. Nankör olmadığımı ise sen de bilirsin... Ama, ne diyecektim? Senin için paradan başka bir şey düşünüyorum.»

Ve birden atıldı:

— «Hayır, sana para değil de çok kıymetli bir şey... Bir mücevher... Kendi takındığım mücevherlerden birini hediye etsem... Meselâ bunu... Bir

kardeşlik hâtırası olarak takarsın... Ne dersin, ha?..»

Bunun üzerine Léonora yumuşayıp gülümsedi ve konuşmak tenezzülünde bulundu:

— « Ne diyeceğim, Madam? Sizin verdiğiniz, üstelik daha önce taktığınız bir hâtıra, benim için iki kat değerlidir. Bana bu derece incelikle, yürekte verdiğimiz hediyeği minnettarlıkla kabul etmekten başka ne yapabilirim? »

Marie de Médicis sevinçle el çırparak:

— «Hele şükür!» Diye haykırdı. «Nihayet senin gönlünü alabildim! Haydi, itiraf et ki ne zamandır böyle bir mücevhere sâhip olmayı arzuluyordun. Al, senin olsun! »

Léonora kulaklarına inanamıyormuşçasına sordu:

— «Nasıl? Bu güzel mücevheri bana mı veriyorsunuz?»

Marie de Médicis gülümsedi:

— «Evet, sana veriyorum!»

Léonora heyecandan boğulur gibi:

— «Ama düşünün bir kere! Bu mücevher en aşağı üçyüz bin frank eder.»

Kraliçe ilâve etti:

— «Belki de daha fazla...»

— «Oh, Madam!.. Böyle bir hediyeği bana mı veriyorsunuz? Yoo... Bunu kabul edemem. Madam. Bu güzel mücevherden mahrum kalmanız doğru değil!..»

— «Allah aşkına al!.. Yoksa seni pek mağrur sanır ya da artık beni sevmedeğine inanırım. Üstelik, hediyeği kabul etmemek bana hakarettir. Almazsan darılırım, Léonora!..»

Léonora, zorla razı oluyormuş gibi bir tavır takındı ve utana sıkıla:

— «Peki,» dedi. «Size olan sevgimden dolayı kabul ediyorum. Yine sizi sevdiğim için bu mücevheri daima üzerimde taşıyacağım.»

Bu komedinin en hoş tarafı, hediyesini kabul ettiği için Marie de Médicis'in büyük bir sevinçle ona teşekkür edip, kendisini sevgiyle öpmesi oldu.

Artık barıştıkları ve Léonora'nın keyfi yerine geldiği için Kraliçe, merak ettiği birçok şeyi ona sorabildi ve kendisinden epey tatmin edici cevaplar aldı. Nihayet bir an geldi ki artık, Kraliçe'nin soracağı bir şey de kalmadı. O zaman Léonora, vaktin gecikmekte olduğunu söyleyerek izin istedi. Marie de Médicis bu izni verirken, Léonora'dan yaptığı işler hakkında muhakkak gelip kendisine bilgi vereceğine dair söz aldı.

Léonora, koltuğunun altında Kraliçe'nin üçyüz bin frank değerinde tahmin ettiği mücevherlerin bulunduğu kutu olduğu hâlde gitti.

Kraliçe, o, kapıdan çıkıncaya kadar arkasından baktıktan sonra içini çekerek söylendi:

«Şu Léonora'nın bu kadar kötü huylu olması ne fena şey... Ama, ne olursa olsun, aslında çok mert kadındır. Hem de beni yürekten sever. Benim için canını verecek kadar da fedakârdır. Artık bu kadar fedakârlık karşısında biraz müsamahalı olmak da gerekmez mi?»

LÉONORA İŞ BAŞINDA

Marie de Médicis, Léonora'nın «*yürekten sevgisi*» ve «*canını verecek kadar fedakârlığı*» üzerinde düşünüp de kötü huyuna biraz göz yummak lâzım geldiği sonucuna varırken, Léonora da yavaş yavaş Concini'nin saraya pek yakın olan konağına gidiyordu. Yüzünden hiçbir şey anlamak mümkün değildi; hem yürüyor, hem düşünüyordu.

İlk işi, bir odaya girip, anahtarı yalnız kendinde bulunan bir konsola, ikiyüz bin franklık ödeme emriyle, içindeki harikulâde mücevhere bir an olsun bakmayı akıl etmediği kıymetli mahfazayı koymak oldu. Bir dakika bile sürmeyen bu işi yaptıktan sonra dairesine çekildi ve geniş bir koltuğa gömülerek Rospignac'ı çağırttı. Rospignac, Saint-Denis sokağındaki dövüşte aldığı yara yüzünden bir süre için ara vermek zorunda kaldığı hizmetine başlayalı az bir zaman olmuştu. Montreval ile Chalabre da onbaşı tayin edilmiş ve Longval ile Roquetaille'den boşalan yerleri almışlardı. Bu suretle kinci Landry Coque-nard'ın temizlediği iki silâhşorun ölümü, bu iki yeni onbaşı için bir matem değil, bayram vesilesi olmuştu. Yaralılar, yavaş yavaş iyileşiyor; ölülerin yerine de yenileri alınarak Concini'nin maiyet silâhşorları yine tamamlanmış bulunuyordu. Şimdi onlar, son yenilgilerinin acısını parlak bir şekilde çıkarmaya can atıyor ve Pardaillan'la Valvert'e karşı ise sonsuz bir hınç besliyorlardı.

Rospignac, sarayda başına gelen kötü olaydan sonra efendisinin peşinde yeniden saraya gitmekten çekinmemişti. Fakat kendisine düşman olan bazı sa-

raylılar tarafından nasıl karşılanacağını bilmiyor değildi. Bunu bildiği için, kendisine, gördüğü hakareti imaya bile yeltenecek olanları öldürmeyi aklına koymuş, böylece ortalığa gözdağı vermeyi kararlaştırmıştı. Nitekim, bu yüzden üç saraylı asilzâdeyi düelloya çağırıp üçünü de öldürmüştü.

Bu olaydan sonra artık kimse onun yanına yaklaşmıyordu. Yalnız Concini taraftarlarıyla ahablığı devam ediyordu. O bir yerde belirir belirmez, herkes vebâli görmüşçesine dağılıyordu. Galiba bu durum ona pek dokunmuyor olacaktı ki şimdi kendisini çağırtmış olan Léonora önünde zarif bir selâm verir gördüğümüz Rospignac, şu sırada, herkesin kendinden kaçınmasına karşı henüz bir tedbir almamış bulunuyordu.

Léonora, Rospignac'ın pek kibar selâmına hafif bir baş işaretiyle karşılık verdikten ve kendisini şöyle tepeden tırnağa dikkatli tavırla süzdükten sonra:

— «Rospignac,» dedi, «hani sokaklarda çiçek satan bir kızcağız vardı. Adını pek iyi bilmiyorum, ama galiba Brin de Muguet olacak. Nasıl, hâlâ o kıza vurgun musunuz?»

Tepeden inme soruluveren böyle bir soruyu asla beklemeyen Rospignac, az kalsın bir balyoz yemiş gibi yere yıkılacaktı. Güçlkle kekeleyebildi:

— «Ne demek istediğinizi pek anlayamadım, Madam...»

Burada, şunu da söylemeliyiz ki Florence'nin Concini'nin konağında bulunduğu, konağın bütün hizmetçilerince bilinen bir şeydi. Léonora bunu bir sır hâline getirmemişti. Nasıl, Mareşal D'Ancre'nin maiyet asilzâdeleri ve subayları varsa, Mareşal'in hanımının da maiyet kızları vardı. Fakat kızlar, oda hizmetçileri ve diğer kadın işçilerle karıştırılmamalıdır. O zaman, namılı kibar hanımların yanlarında

bu çeşit kibar aile kızları bulunur ve orada bir çeşit cemiyet terbivesi görürlerdi. Evdekiler için Florence de bu matmazellerden biri olmuştu. Hem de pek kıskanılan biri... Zira Léonora'nın ona olan yakınlığı ve ilgisi, göze batacak bir durum almıştı. Bir zaman sonra evdeki hizmetçiler arasında La Gorelle de bu şekilde kıskanılacak bir şahsiyet olup gidecek değil miydi?

Rospignac da herkes gibi bu işi biliyordu. Hattâ belki efendisine yakınlığı dolayısıyla herkesin bildiğinden fazlasını da biliyordu. Ancak Rospignac'ın neleri ve ne kadar bildiğini söylemek biraz zordur. Çünkü o da birçok akıllı insan gibi çok şey bilmenin zararlı olduğunu, hattâ ölüm tehlikesi taşıdığını düşünür ve bildiği birçok şeyi bilmez görünmeyi tercih ederdi. O zaman, ne kadar uğraşılsa, ne kadar dolambaçlı yollardan gidilse, yine Rospignac'a bir şey söyletmek mümkün olmazdı. Adam bir kaya gibi sessiz kalmayı başarırdı.

Nitekim, şimdi yine kendisini hemen toparlamış, umursamazlık zırhını takınmış ve ağızından bir şey alınmaz bir adam hâline gelmişti ki Léonora, ona güven vermeye çalıştı:

— «Korkusuzca söyleyebilirsiniz, Rospignac... Konuşacaklarımızı Mareşal dinlemiyor. Üstelik, bana söyleyeceklerinizi kalkıp ona yetiştirmeyeceğimi de bilirsiniz.»

Bu sözlerine rağmen, karşısındakinin susmaya devam ettiğini görünce ilâve etti:

— «Üstelik, Mareşal, söyleyeceklerinizi duymuş olsaydı bile, size kızmazdı... Zira kendisi artık bu kızdan tamamen vazgeçmiş bulunuyor. Eğer sizinle anlaşırsak bunun sebebini de açıklarım.»

Bu son sözler, Rospignac'ın kulak kabartmasına sebep oldu. Fakat o, ne en korkunç tehditlerin, ne

de en parlak vaatlerin etkisi altında kalırdı. Onu söyletmek için Léonora'nın da elindeki kâğıtları açması, işin ne olduğunu ona apaçık anlatması lâzımdı ve ancak bu işle ilgisi varsa, o zaman konuşurdu. Halbuki Léonora'nın da şimdilik bu türlü hareket etmemesi için bazı sebepler vardı. Rospignac saygıyla tekrarladı:

— «Affediniz, Madam! Bana söylemek lütfunda bulunduğunuz sözlerden hiçbir şey anlayamıyorum.»

Léonora, ciddî bir tavırla:

— «Peki, size daha açıkça anlatayım,» dedi. «Bana bakın Rospignac. Sizinle dost olarak ve samimiyetle konuştuğumu gözlerimden okuyun. Ben sizin, bu kızı sevdiğinizi biliyorum. Bu kızı size versem, ne dersiniz?»

Rospignac, artık konuşabileceğini anlamıştı. Birden diz çöküp büyük bir heyecanla dil döktü:

— «Eğer böyle bir şey yaparsanız, benim için kutsal bir varlık olursunuz, Madam!..»

— «Demek yanılmamışım. Onu gerçekten bu kadar seviyor musunuz?»

— «Çıldırarak kadar, Madam!»

Léonora, hafifçe gülümsedi. Memnun olmuştu. Aşk heyecanıyla allak bullak olan bu yüzün samimiliğinden şüphe edemezdi. Zira Rospignac da bu sırada rol yapıyor değildi. Léonora, bir an sustuktan sonra:

— «Peki,» dedi. «Bu kıza sâhip olmak için ne yapardınız?»

— «Herşeyi, Madam, herşeyi!.. Bu kız benim olursa en müthiş cinayetleri işlerim! En âdi, en aşağılık işlere girerim!.. En alçakça hareketi yaparım, Madam!»

— «Allaha şükür ki sizin gibi mükemmel bir

asilzâdeye yakışmayacak hareketlerde bulunmanıza da hiç lüzum kalmayacak. Sizinle ilgileniyor ve sizi mutlu görmek istiyorum, Rospignac... Mademki bu kızı delicesine seviyorsunuz ve mademki mutlu olmanız için size başkası değil, sadece bu kız lâzım, pekâlâ öyleyse... Evlenin onunla... Ben ona, gereken çeyizi vermek işini üstüme alırım.»

Léonora şimdi Rospignac'a kaçamak bakışlarla bakıyordu. Fakat bu gizli dikkat, deminki açık bakışlardan daha keskindi. Bir yandan onu böyle kollarken öte yandan da içinden şunları geçiriyordu:

«Eğer kabul ederse, meseleyi biliyor demektir. Eğer biliyorsa, o zaman Baron'dan, Stocco'nun hançeriyle yakayı kurtarmamız gerekecek.»

Léonora, Rospignac'ın görünüşüne aldanıp, karşıdaki adamın gerçek değerini küçümsemek gibi bir hatâya düşmüştü. Rospignac'ın sadece kendi silâhlarıyla bile, onun sırtını yere getirecek kıratta bir düşman olduğunu görememiş, sezememişti. Çünkü, o, bir yandan Rospignac için birtakım planlar kurarken Rospignac da öte yandan şöyle düşündü:

«Kabul edersem, öldüm demektir!»

Sonra da yüksek sesle, hiç çekinmeden cevap verdi:

— «Aman Madam!.. Ben mi sokaklarda çiçek satan bir kızla evleneceğim? Bağışlayınız, ama, bu şaka, bana o kadar tuhaf göründü ki huzurunuzda gülmek için kendimi zor tutuyorum. Çünkü tek-lifiniz pek komik... Cidden pek komik, Madam!»

Ve nihayet Rospignac gerçekten gülmesini tutamayıp çılgınca kahkahalar atmaya başladı. Léonora, ona hâlâ ciddiyetle bakıyor ve bu kahkaha tufanının ona ermesini sabırla bekliyordu. Nihayet, aynı ciddiyetle söze koyuldu:

— «Bunda bu kadar şaşılacak, gülünecek ne var? Namuslu bir kız değil mi yoksa?»

— «Namus meselesinden bahseden kim, Madam? Bu hususta kendisine en ufak bir sitemde bile bulunamaz. Bunu benden iyi kim bilecek?»

— «Güzel, genç, namuslu. Üstelik zengin olacak... Yâni benim vereceğim çeyizle...»

Rospignac, Léonora'nın sözünü kesip atıldı:

— «Çok rica ederim, artık bundan bahsetmeye-
lim, Madam!.. Gerçi ben fakirim; bunu inkâr ede-
cek değilim. Öte yandan, hangi vasıta ve çâre ile
olursa olsun, zengin olmayı da isterim. Görüyorsu-
nuz ya apaçık konuşuyor, en utanılacak gerçekleri
bile saklamıyorum. Ama, bu çâreyle değil, Madam.
Böyle bir evlenmeyle milyoner olmaktansa sefalet
içinde ölmeyi tercih ederim!»

Bu sözleri o kadar kuvvetle ve tekliften alınmış
bir adam hâliyle söylüyordu ki Léonora, onun sözle-
rinin samimiliğinden şüphe edemedi. Belki Rospig-
nac sözlerinde gerçekten samimiydi. Kinîbilir?.. Mu-
hakkak olan nokta, Léonora'nın artık şüphe etme-
mesine rağmen, hâlâ ısrardan vazgeçmeyişiydi:

— «Allah, Allah! Demin, bu kızı ele geçirmek
için en âdi işlere bile girişeceğinizi söylüyordunuz.
Halbuki şimdi kızı ben size veriyorum da evlenme-
yi reddediyorsunuz. Doğrusu ben de artık işin için-
den çıkamaz oldum!»

— «Ama, bu evlenme bana âdi işlerden de beter
görünüyor... Bu öyle bir şey ki ne pahasına olursa
olsun yapamam!»

Léonora:

— «Siz galiba biraz kaçıksınız, Rospignac!» Do-
di.

Sonra aceleyle ilâve etti:

— «Haydi... Haydi... Delice sevdiğinizi söylediginiz şu lekesiz kızla evlenmekten ne diye kaçınıyorsunuz? Söyleyin şunu bana...»

— «Size borçlu bulunduğum saygıya rağmen müsaadenizle arz ederim ki bu sorunuza ben pek şaşıyorum Madam! Sizi bu kadar hayrette bırakan cevabımın sebebini anlamamış olmanıza imkân yok sanırım... Rica ederim, Madam... Bir asilzâde, böyle ne idüğü belirsiz, basit bir kızla evlenebilir mi? Metresim olursa ona bir diyeceğim yok. Zaten ben de o kıza karşı sadece bu şekilde bir bağlantı kurmaktan bahsetmek istemiştim. Hattâ bence onun için benim gibi bir asilzâdeye metreslik etmek bile bir şereftir. Fakat onunla evlenmek aklımdan bile geçmez, Madam. Yoo... Bu işe hiç aklım ermez. Ben yüksek soydan gelme bir insanım. Siz bunu unutabilirsiniz ama, ben unutmam, Madam!..»

Léonora, bir yandan gizlice ona bakıyor; bir yandan da düşünüyordu:

«Tamamen inanarak söylüyor!.. Bu kiralık silâhşor, bu ahlâksız serseri, bu sicilli haydut, bol parayı gördükten sonra en aşağılık işi yapmaktan bile çekinmeyen bu rezil, asil soydan gelmeyen bir kadınla evlenmenin şerefsizlik olduğuna inanıyor, ha?.. Doğrusu, akıl alır şey değil, ama, ne çâre ki gerçek böyle.»

Rospignac'ın hem konuşma tarzı, hem de bulduğu inandırıcı sözler, Léonora gibi son derece kuşkulu bir kadını bile inandırmakta gecikmemişti. Rospignac'ın sözlerini dinledikten sonra, içinden şöyle dedi:

«Herhalde Rospignac'ın hiçbir şey bilmediği muhakkak!.. Zaten bence önemli olan da bu benim bir şey bilmediğime artık inanmış olması lâzım. Peki ama, şu hâlde, konuşmamız da artık bitti... Benden

niçin ayrılmıyor?.. Daha benden bir isteği mi var acaba?..»

Bu düşünceyle gözbebeklerinde bir kıvılcım çaktı ve ümitle soluyarak:

«Acaba?» Diye düşündü. «Sakın böyle bir şey yapmak istemesin?.. Kimbilir, belki de istiyordur... Benim için ne şahane olurdu ama?..»

Léonora, tekrar başını kaldırdı... Yumuşamış, âdeta bir anne kadar müşfik bir tavır takınmıştı. Nihayet söze başlayıp, bu sefer hemen konuya girdi:

— «Peki, şu hâlde ben size işin doğrusunu söyleyeyim Rospignac... Size yanlış söylemişler. Bu çiçekçi kız, basit bir halk kızı değildir. Gayet iyi bir ailedendir. Kendinize hiçbir leke getirmeden onunla evlenebilirsiniz?»

Rospignac, kendine hâkim olmasını bilen biri olmasına rağmen sevinçle ürpererek düşündü:

«Tamam! Dediğim gibi çıktı... Hem de bu konuya kendiliğinden girdi... Doğrusu bu kadarını hiç ummazdım. Dikkat et Rospignac! İşte şimdi servet ve saadet ayağına kadar geliyor... Sakın onu kaçırayım deme.. »

Léonora, adamın sevinçle ürperişini bir çeşit irkilme sanarak, mütehakkim ve inandırıcı bir edâ ile sözüne devam etti:

— «Sizin bu kızla evlenmeniz lâzım!.. Anlıyor musunuz?.. Onunla mutlaka evlenmeniz lâzım!»

Rospignac ise, soğukkanlı görünmeye gayret etti:

— «Anlıyorum, Madam. Anlıyorum... Fakat birdenbire çok şaşırdım... Ben evlenmeyi aklıma bile getirmemişim, Madam!.. Doğrusu bu fedakârlığın bana ağır, pek ağır geldiğini sizden saklamak istemem...»

— «Bu fedakârlığı hafifletici bir şey söyleyeyim:

Müstakbel karınız, sizinle evlenirken, size çeyiz olarak Lesigny kontluğunu da beraberinde getirecektir. Sizin şunu da bilmenizi isterim Rospignac. Lesigny şatosuyla arazisi, bize üçyüz bin eküye mal oldu. Az para değil sanırım?..»

— «Öyle, Madam!.. Hattâ fedakârlığımın, sandığımdan daha hafif olacağını sezmeye de başlıyorum. Yalnız...»

— «Buna, en aşağı bir tahminle yüzbin frank tutarındaki hediyeleri de katın... Sonra, Mareşal D'Ancre'nin muhafız kıtası komutanlığı aylığının, yılda oniki bin franga çıkarılacağını da ilâve edin... Ve nihayet, Vitry'in yerine bir gün, Kral'ın muhafız kıtası komutanı olacağınızı düşünün... Ne dersiniz şimdi?..»

— «Ne diyeyim, Madam? O kadar cömertçe davranıyorsunuz ki sersemlemiş gibiyim!»

Léonora sesini yükselterek:

— «Demek kabul ediyorsunuz?» Dedi.

Rospignac coştı:

— «Kabul etmemeye imkân var mı, Madam?»

Ve birdenbire bir şey hatırlamış gibi, sözlerine ekledi:

— «Hay Allah kahretsin! Az kaldı Monsenyörü unuttuyordum. Af buyurunuz, Madam! Ben parayı severim, ama, canımı daha çok severim... Şimdi teklifinizi kabul edersem, haftasına varmaz canımdan olurum! Tabii, anlıyorsunuz...»

Rospignac gerçekten de pek perişan ve şaşkın görünüyordu. Ama, aslında için için çılgıncasına seviyor ve zaferinin neşesi, parıltı hâlinde gözlerine aksediyordu.

Léonora tekrar düşündü:

«Belli ki hiçbir şeyden haberi yok!..»

Ve gülümseyerek, yüksek sesle sözlerine ekledi:

— «Merak etmeyin · Rospignac, Monsenyör'den korkmanıza hiç sebep yok!..»

Ancak, Rospignac, rolünü sonuna kadar ve gerçekten büyük bir başarıyla oynadığı ve endişeli bir tavırla başını salladığı için, Léonora, bu eşsiz aktöre kandı ve ısrarla tekrar etti:

— «Ben size, hiçbir şeyden korkmayın diyorum ya!..»

Sonra Rospignac'a yaklaşmasını işaret ederek, sesini alçaltıp esrarengiz bir tavırla:

— «Concini bu kızın öz babasıdır!.. Haberiniz olsun, Rospignac...» Dedi.

Rospignac adamakıllı şaşırmış gibi yaparak kekeleydi:

— «Ne diyorsunuz, Madam?»

Léonora:

— «İşin doğrusunu!» Dedi.

Ve sanki utancından eziliyormuş gibi başını eğdi, daha kısık bir sesle ve daha esrarengiz bir tavırla ilâve etti:

— «Ben de... Annesiyim!..» Dedi.

Rospignac, bu sefer hiç yapmacık olmayan bir hayretle yerinden sıçradı:

— «Siz mi, Madam?»

İçinden de hayran hayran söylendi:

«Bunu kendisi icat etti!.. Vay canına!.. Pek yaman kadın vesselâm!»

Léonora, acıklı bir tavırla devam etti:

— «Doğrusu bu kadar şaşırmanıza hiç hayret etmem!.. Bunu duyan herkesin, ne düşüneceğini bilirim. Beni tanıyanların hepsinin akıllarına gelecek olan şeyi düşünüyor ve içinizden: «*Florence onyedi*

yaşında olduğuna göre, demek ki Concini ile ben, evlenmeden önce doğmuş!» Diyorsunuz. Maalesef öyle... Lekesiz bir hayat sürdüğü düşmanları tarafından bile teslim edilen ben, Léonora Dori, ne yazık ki bu hatâyı işlemiş bulundum. Şimdi kendim bile, yıllar öncesine ait bu olayı düşündükçe, nasıl olup da vaktiyle kendimi o kadar unutabilmiş olduğuma şaşıyorum!..»

Başını kaldırıp sözlerine devam etti:

— «Ama hiç değilse, herşeyi tamir etmiş bulunuyorum... Çünkü bugün Concini'nin karısıyım. Şimdi bana belki de bu çocuğun, yâni Florence'nin neden evlendiğimiz sırada tarafımızdan tanınıp yanımıza alınmadığını soracaksınız. Bu, acıklı olduğu kadar uzun bir hikâyedir... Ama, mademki siz de ailemize karışacaksınız, bu hikâyeyi sizin de bilmeniz lâzım. Dinleyin Rospignac... Dinleyin de, alınyazımın nasıl bana karşı merhametsizce davranıp, bir gençlik hatâsının acısını çektirdiğini görün...»

Léonora, sözlerinin burasına gelince, bütün hareketlerini, yüzünün ifadesini ve sesini, tamamen hayâl ürünü olan hikâyesine uydurarak anlatmaya koyuldu ve kaybolan, şüphesiz çalınan, hattâ belki de ölmüş bulunan çocuğunu, evlenmeden önce neden tanımadığını, evlendikten sonra da bütün dünyada arattığı hâlde nasıl bulamayıp boşuna uğraşmış olduğunu yana yakıla saydı döktü. Bu uydurma hikâye, Léonora'nın gerçekten ne engin bir hayâl gücü olduğunu ortaya koyuyordu.

Léonora'nın hikâyesi bittiği vakit, Rospignac, kendisinden teşekkür beklenmediğini hissederek duruma en uygun sözleri bulup söyledi. Dünyaya meydan okurcasına dikildi. Gözleri kanlı, eli kılıcının kabzasında, dişlerini gıcırdatarak müthiş bir homurtu ile sordu:

— «Ne yapmam gerekiyor? Emrediniz, Madam!..»

Léonora'nın dudaklarından soluk bir tebessüm geçti. Alevli gözleriyle silâhşora bakarak, tarif edilmez bir tavırla:

— «Bu hikâyeyi herkes öğrendiği zaman... ki, nasıl olsa herkes öğrenecektir... Beni parça parça edecek ve çamurlarda sürükleyeceklerdir!»

Rospignac, Léonora'nın sözünü keserek:

— «Anladım! Size hakaret edene, şununla cevap vermem gerekecek,» dedi.

Bir yandan da eliyle ağır kılıcının kabzasını okşuyordu.

Léonora, artık bu konuyla ilgili tek kelime bile söylemedi. Rospignac'a güvenebileceğini biliyordu. Konuşulacak bir şey kalmadığını düşünerek, Rospignac'a izin verdi:

— «Güle güle, Rospignac... Artık istikbalinizin temin edilmiş olduğu aklınızdan çıkmasın. Hem de hiçbir vakit hayâlinizden geçmeyecek kadar parlak bir istikbal... Durun!.. Az kaldı unutuyordum... Birkaç güne kadar evlenme töreniniz yapılacak... Ona göre hazırlıklı bulunun!..»

Gözleri parıldayan Rospignac sordu:

— «Acaba bugünden itibaren müstakbel karımı görüp kendisine sevgimden bahsetmeme imkân varmı?»

Léonora, sâde bir tavırla:

— «Hayır!» Dedi. Ve ince bir tebessümle ilâve etti:

— «Sizden saklayacak değilim, Rospignac. Müstakbel karınızın bu evlenme teklifine, birazcık olsun itiraz edeceğini sanıyorum. Zannımca siz seviyorsunuz, ama, galiba pek sevilmiyorsunuz, Rospignac!..»

— «Biliyorum! Hem, kimin bana tercih edildiğini de biliyorum. Ama, bana güvenin... Rakibini temizlemek de boynumun borcu olsun!»

Léonora bu sözü duymamış gibi devam etti:

— «Evlenme törenine kadar sizin bir kenara çekilmenizi daha doğru bulurum. Hattâ bu kıza hiç rastlamanız daha iyi olur. Kendisiyle hiç konuşmayın... Böylesi daha uygun düşecek.»

Ve sert, mütehakkim bir sesle:

— «Bu evlenmenin gerçekleşmesi lâzım! Onun için, pişmiş aşı soğuk su katmayalım,» dedi.

Rospignac, uysal bir edâ ile cevap verdi:

— «Sözlerinize itaat edeceğim, Madam!»

— «Haydi gidin Rospignac! Gidin ve bana güvenin!»

Rospignac saygıyla eğilip çıktı. Dışarıda, içinden taşan sevinci tutamayıp yüksek sesle kendi kendine söylenmeye koyuldu:

«İş artık çantada keklik... Halbuki, kelleyi kol-tuğa almadan, bu kıızı onlardan nasıl isteyebilirdim diye düşünüp duruyordum. Kendi kendilerine yola geldiler... Vay canına! Zengin oldum gitti! Şöyle böyle üçyüz bin ekülük bir servet ve bir de kontluk unvanı... Tabü, şimdilik... Çünkü Léonora, benim bu kadarla yetineceğimi sanıyorsa, aldanıyor. Elinde benimki gibi bir sır tutan bir adam nelere lâyık değildir ki?.. Şaka mı bu? Bir Kraliçe'ye damat oluyoruz. İsteddiği kadar martaval savursun... Ben de bu kızın anasının kim olduğunu pekâlâ biliyorum. Fransa Kraliçe'sinin damadı olmak az şey midir? İşe bak!.. Otsuz, ocaksız, parasız, pulsuz Rospignac nihayet bir Kraliçe damadı oluyor. Bu sırrı bilen bir adam birkaç yüz binle yetinirse ona enayi derler. Ama, acaba beni sinsice öldürtmeye kalkışılar mı?»

Adam sen de... Benim de elim armut toplamıyor ya... Yaşayan görür...»

Bütün haris insanlar gibi Rospignac'ın da gözü doymuyordu. Rüyasında bile görmediği bir servete sahip olmakla yetinmeyerek, elinde tuttuğu sırdan yararlanıp kendisine verilenden çok daha fazlasını elde etmeyi kuruyordu. Halbuki kendisi odadan çıkarken, Léonora'nın arkasından nasıl bakmış olduğunu görseydi, hiç de bu kadar sevinmezdi. O, Kraliçe damadı olarak daha bir sürü şey koparmanın yollarını araştırırken Léonora da şöyle düşünüyordu:

«Bu alçak serseri, benim de ihtiyat tedbirlerimi almış olduğumdan şüphe bile etmez. Kendisini avucumda tuttuğumun farkında bile değil. Eğer istediğim ve umduğum gibi doğru yolda yürümezse, kafasını eziveririm!»

Rospignac için son derecede tehlikeli olan bu kararı verdikten sonra Léonora tekrar düşünceye daldı. Florence'yi düşünüyordu. Herhalde, verdiği kararlar son derece önemli şeyler olmalıydı ki her zaman kendinden emin olan Léonora, bir aralık mütereddit bir tavır takındı. Sonra yerinden kalkıp Florence'nin odasına doğru yürüdüğü vakit, yolda, bu işten caysa mı, caymasa mı gibilerden birkaç kere durdu. Gerisin geriye dönecek oldu. Nihayet kararını vermiş olmalıydı ki kesin ve emin adımlarla yürüdü.

LÉONORA'NIN MANEVRASI

La Gorelle gittikten sonra Florence de yavaşça odasına çekilmişti. Kimseye görünmediği, kimseyle karşılaşmamış olduğu için, kapıdan La Gorelle'yi dinlediğini de kimsenin farketmediğinden emindi.

Florence, La Gorelle'nin anlattıklarından özellikle iki önemli şey öğrenmişti: Bir kere annesini, gizliden gizliye mahvetmek isteyen sinsi düşmanının adını duymuştu. Sonra da annesini pek büyük bir tehlikenin beklediğini anlamıştı.

Odasına girer girmez, Florence'nin ilk işi, annesini, ölümden daha beter bir şeyden, herkese rezil ol maktan kurtarmanın çârelerini aramaya koyulmak oldu. Tehlikenin yakınlığından duyduğu çılgınca endişe içinde, kendince uygun, fakat gerçekte korkunç bir tek çâre bulunduğuna akli kesti: Kendisi ortadan kaybolacak, bu suretle annesinin güvenliği ni sürekli olarak sağlayacaktı.

Halbuki bunda tamamen yanılıyordu ve bulduğu bu çâre, umduğu sonucu asla vermezdi.

İşin kötüsü de şuradaydı ki bu çâre, onun hiç akıl etmediği daha müthiş sonuçlar doğurabilirdi.

Bu sırada odaya Léonora girdi ve heyecanlı bir tavırla:

— «Yavrum,» dedi. «Size çok kötü bir haber vereceğim: Annenizi büyük bir tehlike bekliyor!.. Önüne geçilemeyecek, korkunç bir tehlike!.. Onu kurtaracak bir tek çâre var... Hem de pek etkili bir çâre... Bu çâre, sadece sizin elinizde... Bunu yapmak iste-

yeceğinizden pek emin değilim. Çünkü yapacağınız pek ağır bir fedakârlık olacaktır!»

— «Benim acı çekmem önemli değil. Tek annem kurtulsun da... Ne yapmam gerekiyorsa hiç çekinmeden söyleyiniz, Madam...»

— «Annenizi her an tehdit etmekte olan tehlike, doğuşunuzdaki sırdan ileri gelmektedir. Bu sır, sır olmaktan çıktığı anda, anneniz için artık hiçbir tehlike kalmayacaktır. Bu sonucu elde etmek için ne yapmak mı lâzım? Gayet basit... Bir kadının ortaya çıkması ve sizin, kendi kızı olduğunuzu söylemesi, bu işi halletmeye yeter. Ancak sizin de bu kadını anne olarak kabul etmeniz gerekir. İşte, bütün mesele bundan ibaret...»

Florence'nin göğsü, derin bir sevinç ferahlığıyla kabardı. Bu bir felâketten kurtuluşun sevinciydi. Tıpkı başını idam kütüğüne dayayıp cellâdın baltayı indirmesini beklerken, affedildiğini öğreniveren mahkûmun sevincine benzer bir sevinç!.. Birden ayağa fırladı. Yüzü heyecandan bembeyaz, soluk soluğa sordu:

— «Yapacağım şey, yalnız bu kadar mı?..»

Léonora, hesaplı bir tavırla, yavaş yavaş:

— «Bu az şey değil,» dedi. «Bunu yapmakla, gerçek anneniz tarafından tanınmak ümidini tamamen kaybetmiş olacaksınız...»

— «Ben zaten bunu hiçbir vakit ümid etmemiştim ki...»

— «Aynı zamanda, sizi evlâtlığa kabul eden ana-babanın vesayeti altında bulunacak ve onların her dediğine itaat etmek zorunda kalacaksınız.»

— «Son derece saygılı ve itaatli bir evlât olacağım. Bundan hiç şüphe etmeyiniz, Madam. Rica ederim, benden yana hiç korkunuz olmasın. Lütfen

bana, beni kimin evlâtlığa kabul ettiğini de söyler misiniz?»

Léonora, mağrur bir sâdelikle:

— «Ben!» Dedi.

— «Siz mi, Madam?»

— «Evet, ben!.. Ve sizin, kızım olduğunuzu söylerken, ancak yarı yarıya yalan söylemiş olacağım; çünkü siz, gerçekte kocam Concini'nin kızıdır.»

Bu iş, birkaç dakika içinde tamamen Léonora'nın istediği şekilde halledildi ve Florence onun dileğine körü körüne boyun eğdi. Léonora da bu çabuk boyun eğiştten hiç şüphelenmedi. Florence'nin verdiği sözde duracağından yüzde yüz emindi. Genç kıza, anelik otoritesini hissettirecek bir tek söz söylememeye gayret etti. Florence, hiçbir sevgi beslemediği bu kadından şefkat beklenemeyeceğini biliyordu. Mareşal D'Ancre'nin karısı, ancak onun görünüşte anesi olacak, bunun dışında ikisi de birbirine tamamen yabancı kalacaktı.

Florence, bütün bunları anlamıştı...

*

Léonora, Florence'nin yanından ayrıldığı zaman, genç kızın uysallığından memnundu; fakat kendi kendinden hiç de memnun kalmamış görünüyordu. Az önce Rospignac ile konuştuğu odaya yönelirken, şöyle düşünüyordu:

«Bu işi adamakıllı başarmak için, kızcağzı bağına basıp okşamam ve kendisine: (Senin annen benim, evlâdım!) Demem lâzım gelirdi. Hem de bunu doğrudan doğruya yüreğimden gelen bir edâ ile söylemem gerekirdi ki onun yüreğine tesir etsin. Doğrusu buydu ve bunu yapmak da istiyordum; halbuki yapamadım. Bütün düşüncelerime ve kararlarım

rağmen, bu, elimden gelmedi. Hayır, Concini'nin kızını, yavrum, diyerek asla bağıma basamayacağım. Hattâ onu, kendi ellerimle boğup öldürmeyişi bile bir mesele... Sonra bu işte ilerledikçe, onun, annesini pekâlâ tanıdığı kanaati de içimde uyanmaya başlıyor. Kendisine, annesinin ben olduğumu söyleseydim, o inanır görünmekle beraber, asla inanmayacaktı. İkimiz de yalan söyledığımızı bile bile birbirimize rol yapmak zorunda kalacaktık. Evet, evet... Aslı aranırsa, böyle hareket ettiğim daha iyi oldu. Bu çocuk, Kraliçe'ye karşı hiçbir şey yapmayacak. Bundan eminim. Zaten asıl istediğim de bu değil mi?»

Bu kadar uzun zamandır, rahatını kaçırmış olan bir mesele üzerinde bir karara varınca, içi rahatladı ve tekrar odasına gelerek koltuğuna gömüldü, tekrar düşünmeye koyuldu:

«Florence'nin Rospignac ile evlenmesine gelince... Bu iş, herşey istenilen şekilde hallolduğu, yâni Florence, Concini ile karşı Léonora Dori'nin meşrû kıza olarak tanındığı ve resmen Lesingy kontesi, Florence Concini unvanını kazandığı vakit gerçekleşecektir. O zaman, kıza, babasının arzusunu bildirmek zamanı da gelmiş olur. O vakit karşı gelmeye, dayatmaya kalkışırsa - ki ben böyle yapacağını umuyorum - kendisini, manastır denilen meçhul mezarlardan birine kapatırız, olur biter... Orada oturur ve ömrünün sonuna kadar, baba otoritesine karşı gelmenin ne demek olduğunu bol bol düşünebilir. Böylelikle kendisinden sessiz sadâsız yakamızı kurtarmış oluruz. Halbuki onu öldürmek, dedikodulu ve pis bir yol... Böylesi daha emin... Gerçi bu işten Rospignac pek memnun kalmayacak, ama, bunda benim ne kabahatim var? Kız, kendisini kocalığa kabul ederse... Bu uzak bir ihtimal ama, bu ihtimali de hesaba katmak lâzım. Kabul ederse, o zaman durum bizim için pek parlak olmaz, ama hiç

değilse o vakit Florence, Rospignac'ın otoritesi altında bulunacak... Rospignac ise benim avucumun içinde. Bu hesapça, bu işi de iyi kötü hallettik demektir. Artık bunu düşünmeye bile değmez.»

Canavar ruhlu, insafsız Léonora'nın korkunç planını böylece öğrenmiş oluyoruz. Ve yine anlamış bulunuyoruz ki onun Florence'yi Rospignac ile evlendirmek tasarısı, sâdece en sonra, yani öteki tedbirlerden ümidi kalmadıktan sonra başvuracağı bir çâreydi. Léonora'nın asıl istediği, Marie de Médicis'in kızını bir yolunu bulup ebediyen ortadan kaybetmek ve pek haklı olarak «*meçhul mezar*» adını verdiği bir manastıra kapatmaktan ibaretti.

Bu sırada diz çöküp, kendi canına kıymadan anesinin hayatını kurtarmasına imkân verdiği için Tanrısına şükreden Florence, bu imkânı kullanmaktansa, bir hançer darbesiyle canına kıymasının çok daha hayırlı bir iş olacağını, çünkü ancak bu suretle bir manastıra kapatılmaktan kurtulabileceğini asla aklına getirmiyordu.

Léonora, durup dinlenmek bilmeyen şeytanî zekâsıyla daha şimdiden başka şeyler tasarlamaya başlamıştı. Fakat, bu başka şeyler de ona, hemen yine, insafsız bir surette mahkûm ettiği zavallı Florence'yi hatırlatmaktan geri kalmıyordu. Epey bir zaman düşündükten sonra mırıldandı:

«Bu konuda La Gorelle'den faydalanabilirim. Ama, La Gorelle ile birlikte Landry Coquenard çok daha faydalı iş görür.»

Böyle bir süre düşündükten sonra Stocco'yu çağırttı; fakat Stocco konakta değildi. Léonora, adamının La Gorelle'nin peşine düşmüş olduğunu hatırlayıp sabırla bekledi. Nihayet Stocco gelip de önünde eğildiği vakit, Léonora, birdenbire:

— «Stocco,» dedi. «En çok dört-beş gün içinde

bana, Monsenyörün eski oda uşağı Landry Coque-
nard'ı bulup getirmelisin...»

Sinsi haydut, debşet içinde irkildi:

— «İnsaf buyurunuz. Madam!.. Dört-beş gün içinde bu nasıl olur?»

Léonora, sert bir tavırla:

— «Olacak!» Dedi.

Ve yumuşak bir tavırla ilâve etti:

— «Şu masanın üstündeki torbayı görüyor mu-
sun?»

Stocco'nun gözleri hırsıyla parladı, dudakları sevinçle kıvrıldı.

— «Görüyorsunuz, Madam...»

— «İçi altın dolu. Ne kadar var, dersin?»

Stocco, ustaca bir bakışla torbayı ölçüp biçti ve tereddütsüz atıldı:

— «On-oniki bin ekü olmalı...»

Léonora, açıkladı:

— «Evet, iyi bildin, içinde tam oniki bin ekü var. Landry'i bana teslim ettiğin gün bu torba, içindekilerle beraber senin olacaktır. Fakat bu işin beş günü geçmeden olması şart. Bu beş gün içinde ya muvaffak olarak torbayı alacaksın ya da yağlı ip boynuna geçecek!.. Haydi git!.. Kaybedecek vaktin yok!..»

Léonora'nın sesinde öyle bir tehdit edâsı vardı ki Stocco, sesini bile çıkaramadan eğildi ve sırtından buz gibi bir ter boşandı. Giderken, hiç farkında olmadan, boynuna ip geçirildiği takdirde ne hissedeceğini deniyormuş gibi eğri büğrü parmaklarını gırtlığında dolaştırıyordu...

PARDAILLAN YİNE İŞ BAŞINDA

Pardaillan, hancı Jaquemin ustaya, Gringaille ile Escargasse'nin muhafazası altında bıraktığı Fausta ve arkadaşlarına dair son emirlerini de verdikten sonra atına atlayıp Paris'e yollandı. Saint-Denis kapısından şehre girdiği vakit, saat henüz sabahın dokuzu olmuştu.

Şövalye, ağır ağır Grand-Passe-Partout hanına kadar giderek, hanın önünde atından indi.

Hancı kadın Nicole, Pardaillan'ı gülyüzle karşıladı ve hayatı daima macera peşinde koşan ebedi sergüzeştçiyi belki dinlenmeye karar verir de gelir diye, her an hazır bulundurduğu bir odaya çıkardı. Bundan sonra da beyaz elleriyle Şövalye'ye zengin ve iştah açıcı bir sofraya hazırladı.

Şövalye, karnını bir güzel doyurduktan sonra, hancı kadına yorgun olduğunu ve bir-iki saat yatarsa dinleneceğini söyleyip saat ikide uyandırılmasını bildirdikten sonra da, üstüne bir sürü yastık yığılı geniş bir divanda rahat bir uykuya hazırlandı.

Nicole, müşterisinin huyunu pek iyi bildiği için, masayı Şövalye'nin yanına yerleştirdi. Üstüne bir tabak dolusu börek, bir şişe de köpüklü Vouvray şarabı ve bir bardak koydu. Sonra, Pardaillan'ın gözlerini kapatmış oluşuna bakarak sessizce çekilip gitti.

Ama, o gider gitmez, Pardaillan hemen gözlerini açtı. Elini uzattı ve şişeden bardağına şarap doldurup bardağı gözlerinin hizasına getirdi ve dibinden yüzüne çıkan, incilere benzer kabarcıkları seyreder

gibi durdu. Halbuki bardağı görmüyordu bile... Derin düşüncelere dalmıştı. Nitekim, dudaklarını bardağa değdirmeden tekrar masaya bırakarak, keyifli keyifli mırıldanmaya koyuldu:

«Kral'a kısaca derim ki: Majeste, Mösyö de Valvert size, düşmanınız İspanyoldan kopardığı dört milyonu getiriyor. Dört milyon, sanırım ki az bir para değildir. Bu çocuğun meteliği bile yok. Ona da hiç olmazsa şöyle ikiyüz bin frank verin de zavallıcık evlenebilsin. Kral bana ne der? Ne diyecek, derhal razı olur, tabii... Ama, benim şu işteki aracılığım biraz garip düşünüyor, be!.. Vallahi garip düşünüyor!..»

Bir an durup tekrar söylendi:

«Ben böyle davranırsam faizle para veren Yahudi tefecilerden farkım kalmayacak... Beğenmedim bu akli vesselâm. Hiç beğenmedim...»

Yavaş yavaş elini uzatıp şarap bardağını alarak dikti ve bir yudumda içti. Sabırsızlıkla parmaklarını şıkırdatarak:

«Ama, ne de olsa, Valvert'in hakkını Valvert'e vermek lâzım,» diye söylendi. «Hem sonra bu belâli işe onu sokan ben oldum. Delikanlı şimdiye kadar kaç defa ölüm tehlikesi atlattı. Bundan sonra da canını nasıl kurtarabileceğini Tanrı bilir. Bu kadar fedakârlık, bir mükâfata değmez mi? Değer vallahi. Onun için bu çocuğun hakkını almanın bir çâresini bulmam lâzım. Ama, nasıl? Hele bir uyuyayım... Bana parlak fikirler uykuda gelir.»

Ve Pardaillan gözlerini kapayarak tam iki saat o hâlde kaldı. Acaba sahiden uyudu mu? Burasını bilemiyoruz. İki saat sonra birdenbire yerinden fırlayıp keyifli keyifli bağırdı:

«Buldum!.. Hem de en basit ve en haklı çâreyi buldum. Neden bu şimdiye kadar aklıma gelmedi?»

Bu ikiyüz bin frangi Concini vermeli... Elbette o vermeli... Az mı parası var? Üstelik kızın da babası... Elbette kızına çeyiz verecek. Buna mecbur... Nasıl da aklıma geldi? Şimdi hemen gidip Kral'ı bulayım...»

Pardaillan sevincinden kabına sığamaz ve başkalarına hoş bir oyun oynayacağı zamanlarda olduğu gibi gözlerinde kurnaz parıltılar yanar bir hâlde, kendine çekidüzen verdikten sonra, başı dik, Dokuzuncu Charles zamanından kalma bir şarkıyı mırıldana mırıldana yola çıktı ve doğruca Louvre'ye gitti.

O gelir gelmez, Kral'ın katına çıkarılması için gerekli emirler verilmişti. Bu yüzdendir ki Şövalye'yi hiç bekletmeden Kral'ın yanına aldılar. Hattâ Pardaillan'ın böyle elini kolunu sallaya sallaya huzura girişi ve bu yüzden Kral'ın da aceleyle yanındakileri savışı, epey kıskançlık homurtularına sebep olmadı da değil...

Pardaillan, onbeş dakika kadar Kral'ın yanında kaldı ve bu süre içinde söyleyeceklerinin hepsini söyledi. Sonra Kral izin vermeden kalkmamayı emreden saray göreneğini hiç umursamaksızın dikilip şöyle dedi:

— «Şimdi, Majeste, hemen gitmeme izin vermenizi rica ederim. Majesteleri hesabına yapılacak bir sürü işim var...»

— «Güle, güle, Şövalye... Mademki benim hesabıma yapacağınız işler aceledir, hemen gidin. Size verdiğim sözü tutacağımdan emin olun. Hem Mösyö de Valvert'in evlenme töreninde hazır bulunacağım, hem de Mareşal D'Ancre'yi ikiyüz bin franklık bir çeyiz vermeye zorlayacağım.»

Sonra kurnaz bir tebessümle ilâve etti:

— «Doğrusu bunu pek seve seve yapacağım, Şövalye... Çünkü kendisine böyle bir hizmeti borçlu

bulduğum Mösyö de Valvert'e bu iyiliği yaparken, aynı zamanda Mareşal D'Ancre'ye de pek esaslı bir oyun oynamış oluyorum. Fakat, Mareşal'in bunu yapacağından emin misiniz, Şövalye?»

— «Tamamen eminim, Majeste...»

— «Ya yapmamaya kalkar, direnirse?..»

— «O zaman Majesteleri, kendilerine söylemiş olduğum sözleri onun kulağına fısıldayıverirler. Concini kuzu gibi uysallaşır.»

Kral söylendi:

— «Yani yok mu, yalnız şu sözlerin uyandıracığı etkiyi görmek için bile, onun, tekliflerimi önce reddetmesini isteyesim geliyor.»

— «Maalesef bu keyfe eremeyeceksiniz, Majeste. Çünkü gık bile demeden kabul edecektir.»

Pardaillan gayet emin bir tavırla bu sözleri söyledikten sonra, Kral'ın elini sıkarak, selâm verip kapıya yöneldi. Onüçüncü Louis onu kapıya kadar götürdü ve Şövalye, kendine bahşedilen bu büyük şerefe hiç şaşmadı. Gözlerinde parıldayan kurnaz ışıklar, Kral'ın bunu belirli bir gayeyle Şövalye'den mümkün mertebe geç ayrılmak için yaptığını anladığını gösteriyordu. Belli ki Kral kendisine bir şey sormak istiyor, fakat bunu nasıl soracağına bir türlü karar veremiyordu. Pardaillan kapıya varınca, Kral, Şövalye'nin koluna girerek, kendisini durdurdu ve gözlerini merakla onun gözlerine dikip sordu:

— «Demek gidiyorsunuz, Şövalye? Hem de Kont de Valvert'in bana yapacağı hoş sürprizin ne olduğunu söylemeden gidiyorsunuz, öyle mi?»

Pardaillan, neşeli neşeli gülmeye koyuldu:

— «Ben size, şimdi söyleyiverirsem, bu işin sürprizlik tarafı kalır mı?..»

Kral gülümsemekle beraber hayâl kırıklığına uğramış gibi:

— «Yalan da değil,» dedi.

Pardaillan, Kral'ın yanından çıkınca, doğruca muhafız komutanı Vitry'in odasına yöneldi. Orada onunla da bir saat kadar çene çaldı ve nihayet Louvre sarayının cümle kapısından sokağa çıktı.

Bir saat kadar Louvre çevresinde dolaştı. Keskin gözleriyle nehri araştırdı. Rıhtımlar boyunca gezindi. Henüz tamamlanmamış olan Tuileries şatosu boyunca dolaştı. Nihayet Seine nehrinin kıyısına oturdu; ayaklarını suya sarkıtarak hem nehri, hem nehrin kenarındaki yolu, hem de Kapüsenler manastırı civarında Saint-Honoré sokağına ulaşan başka bir yolu göz hapsine alıp karanlık düşüncelere dalarak beklemeye koyuldu.

PARDAILLAN'IN YANILDIĞI NOKTA

— **“V**ay canına!»
— «Hay Allah kahretsin!..»
— «Duydun mu ne oldu?»

— «Şövalye: *Eğer içerdekini dışarı bırakırsanız, Jehan'ın işi bitiktir, dememiş miydi?*»

Pardaillan çekilip gittikten sonra Escargasse'yle Gringaille, bir an, Şövalye'nin sözlerinin uyandırdığı heyecanla duralayıp kalakaldılar. Sonra Escargasse :

— «Gözümüzü açalım Gringaille,» dedi. «Biz sıkı durursak, cehennemın bütün zebanileri gelseler, onları elimizden alamazlar.»

— «Elimizden almakla da ne lâf... Bizde gürültüye pabuç bırakacak göz var mı, azizim? Benim gibi yedi göbekten Paris'li, böyle kakavanların doksan tanesini cebinden çıkarır, be!»

— «Benim gibi eski tilkiler de onların sürüsüne külâh giydirir, evvel Allah! Haydi girelim içeri, Gringaille...»

— «Girelim ya... Analarını ağlatırız vallahî...»

İkisi de niyetlerinin pek kötü olduğunu belirten korkunç bakışlar ve kabadayıca tavırlarla tekrar mahzene girerek kapıyı kapayıp güzelce kilitledikten sonra, bu da yetişmiyormuş gibi kapı ile masanın arasına yerleştiler.

Sert bir hareketle, kılıçlarını bacaklarının arasına aldıktan sonra önlerindeki kupalara şarap doldurup birer solukta boşalttılar. Boşalan kupaları önlerinde-

ki masanın üzerine fırlattılar. Çevrelerine yabanî yabanî bakıyor ve her hâleriyle meydan okuyorlardı.

Fausta, D'Albaran'ın yanına oturmuş, hiçbir şey söylemeden ve hiç kıpırdamadan onları süzüyordu. Ne kıratta insanlarla karşı karşıya bulunduğunu ölçüp biçmek istediği belliydi. Nitekim, az sonra şöyle düşündü:

«*Pardaillan bu sersemelerin gözlerini açmış olmalı. Her hâleriyle tetikte bulduklarını anlatmak istiyorlar.*»

Onlar, bu şekilde gözlendiklerinin farkında değildiler. İlk hırsları geçtikten sonra, şimdi yavaş yavaş sakinleşmişler ve kendi aralarında terbiyeli terbiyeli konuşmaya koyulmuşlardı. Bunu gören Fausta da gayet sâkin bir tebessümle gülümseyerek yerinden kalktı. Onlara doğru geldi. Pek zarif ve cana yakın bir tavırla yaklaştı. Küçük ve bembeyaz elleriyle kavradığı bir arkalıksız iskemleyi masanın başına getirip çöktükten sonra, bakır kupalardan birini alarak uzattı:

— «Benim de boğazım kurudu. Bana da biraz içecek bir şey verir misiniz, arkadaşlar?»

Bu hâl ikisinin de hoşuna gitmekle beraber, birbirine dirsek vurup: «*Gözümüzü açalım!*» Demek istediler. Ancak, Pardaillan mahpuslara gayet nâzik davranmalarını da söylemişti. Fausta'nın uzattığı kupaya şarap doldurdular. Kendilerininkini de ağzına kadar doldurmayı ihmal etmediler.

Fausta, kupasını onlarınkine yaklaştırarak:

— «Sağlığınıza yiğitlerim!» Dedi.

İki kafadar kupalarını tokuşturup, nezaketle cevap verdiler:

— «Sağlığınıza, Mösyö!»

Kupalarını bir nefeste boşalttılar. Fausta da onlar

gibi içkisini son damlasına kadar içip kupasını sert bir hareketle masanın üstüne bıraktı. Masaya, onlar gibi dirseklerini dayadı ve onlar gibi önündeki tabaktan çörek yemeye koyuldu.

Konuşmaya başladılar.

Daha doğrusu, kaygısız, tasasız bir genç asilzâde rolü oynamakta olan Fausta, ikisini de ustalıkla sorguya çekmeye koyuldu. Bir yandan da boşalan kupaları durmadan dolduruyordu.

Berikiler, Fausta'nın amacını sezmişlerdi. Bu yüzden hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi davranıyorlardı. Biraz çakırkeyif olmak için bile küplerle şarap içmeleri gerektiğini biliyorlardı. Bu oyunda, Fausta'nın kendilerinden önce masanın altına yığılıp sızacağından emindiler. Hattâ üst üste birkaç şişeyi boşalttıktan sonra, sarhoş olmuş gibi görünüp, biraz eğlenmeyi de ihmal etmediler. Fausta, bu hâle de inandı ve açılmak zamanının geldiğine hükmederek onlara doğru eğilip tesirli bir sesle:

— «Beni dinleyin,» dedi. «Görüyorum ki, ikiniz de fakirsiniz. Ben istersem, sizi, bir anda zengin ederim!..»

İki arkadaş Fausta'nın kendilerini sarhoş etmek değil, satın almak istediğini görünce müthiş birer kahkaha attılar. Escargasse:

— «Hele hele... Görüyor musun, Gringaille?» Dedi. «Duydun mu, mösyö ne diyor? Biz fakirmişiz...»

Gringaille:

— «Biz mi fakiriz?» Dedi. «İkimiz de yüzbinlik adamlarız be!..»

Fausta'nın bir anda suratı asıldı. Talihsizlik dediğin de bu kadar olurdu hani... Nereye el atsa boş çıkıyordu... Fakat yine de istifini bozmamaya muvaffak oldu ve tekrar gülümseyerek:

— «Zenginsiniz, ha?» Dedi. «Öyle olsun... Ama benim vereceğim bir milyonun yanında, yüz binin lâfı mı olur? Size bir milyon teklif ediyorum!..»

İki adam birden yerlerinden fırladılar. Gözleri kamaşmıştı:

— «Bir milyon! Bir milyon ha? Vay canına be!» Diye söylendiler.

Fausta, daha inandırıcı bir sesle eğildi ve ilâve etti:

— «Evet bir milyon! Anlıyor musunuz?.. Bana şu kapıyı açın, size bir milyon var!»

İki arkadaş, bu müthiş rakamın ağırlığıyla ezilmiş gibi omuzlarını çökertmişlerdi. Yüzlerinden kanları çekilmişti. Gözleri kısa bir an için karşılaştı. Bir anda yerlerinden fırlayıp, kapıya kadar koştular.

O zaman, Fausta, çılgınca bir sevinçle içinden söylendi:

«Onları elde ettim!. Kapıyı açacaklar! Açıyorlar!..»

Ve bir kaplan çevikliğiyle Gringaille'nin ardına kadar açtığı mahzen kapısına koştu. Kapıdan geçmek için saldırdı. Fakat, eşikte Escargasse'nin kılıcının ucuyla karşılaştı. Hem öyle ânî karşılaştı ki az kalsın kılıç göğsünü delip geçiverecekti. Kılıcın ucu gömleğini yırtmış, Fausta'nın pürüzsüz cildine değmişti. Ufacık bir ihtiyatsızlık, Fausta'nın Pardailla-la başladığı mücadeleyi de umulmadık şekilde bitiriverecekti. Fakat Prenses, tam zamanında durdu. Sapsarı kesilmişti. Escargasse ise gözleri şimşekler çakarak bağırdı:

— «Bas geri! Yoksa delik deşik ederim!»

Kadın, şaşkın, perişan, hâlâ kararsız durduğu için Escargasse'nin yeniden gürlediği duyuldu.

— «Bas geri diyorum! Tavuk gibi boğazlarım vallahi!»

O zaman Fausta, hiddetinden dişlerini gıcırdatıp tırnaklarını avuçlarına geçirerek, gerisin geriye, tâ eski yerine, yâni masanın öbür tarafına kadar gitmek zorunda kaldı. Escargasse, kılıcını ancak o zaman indirdi. Bununla birlikte tetikte beklemeye koyuldu.

O vakit Fausta, yumruklarını tavana kaldırıp lânet okuyormuş gibi yaptı. Sonra birden topukları üstünde dönüp D'Albaran'ın yatağına çöktü.

Bu sırada Gringaille de mahzenin dehlizinde, kullakları sağır edecek kadar gürültü yapıyordu:

— «Heyy! Jacquemin usta!.. Allahın belâsı Jacquemin usta!.. Cehennem dibine düşesi Jacquemin usta! Neredesin?»

Bu gürültü, etkisini göstermekte gecikmedi. Hancı, mahzende yangın çıktığına mı hükmetti nedir, palas pandıras aşağıya indi. O gelince, Gringaille hemen mahzene döndü ve kapının önünde durarak emretti:

— «Jacquemin usta! Şu mahzenin anahtarını al, bizi üstümüzden kilitle. Şövalye'nin dediği saatten önce sakın açma! Anladın mı?»

Jacquemin usta, uzatılan anahtarı şaşkın şaşkın alarak:

— «Yani sizi buraya mahpuslarınızla beraber mi kapatayım?» Diye sordu. «Bu garip işte!..»

— «Garip, marip... Sen benim dediğimi yap... Hem de acele et...»

Hancı: «Siz bilirsiniz!» Gibilerden omuz silkti ve bu arada, masanın üstünde yiyecek, içecek namına hiçbir şey kalmamış olduğunu da farketti. Pardail-

lan kendisine bol para vermişti. Tok gözlü bir adam olduğu için sordu:

— «Ben ne emrederseniz yaparım, mösyö. Demek oluyor ki sizi buraya kapatacak ve ancak Şövalye'nin emrettiği saatte gelip salıvereceğim. Güzel... Yalnız müsaadenizle söyleyeyim ki masanın üstü boşalmış, o zamana kadar hep böyle tamtakır mı kalacak ya-nı?..»

Sonra boş şişeleri göstererek sözlerine ekledi:

— «Gırtlaklarınızın kuruyup dillerinizin bir ka-rış dışarıya sarkmasından korkarım!»

Gringaille:

— «Tüh!» Dedi. «Bak, burası hiç aklıma gelme-miştii!»

Escargasse de ilâve etti:

— «Zaten can sıkıntısından gebereceğiz, bir de açlıktan, susuzluktan mı ölelim?»

Jacquemin usta dışarı çıkınca, Gringaille hemen kapıyı kapatıp sırtını dayadı. Biraz sonra hancı, herbiri onikişer şişe şarap dolu iki sepetle döndü. Onları bırakıp tekrar yukarı çıktı. Bu sefer de ağız-larına kadar yiyecek dolu iki sepet daha getirdi. Son-ra anahtarı Gringaille'den aldı. Dışarı çıkıp kapıyı üstünden güzelce kilitledi.

İki arkadaş artık hiçbir tehlike kalmadığını gö-rek, kılıçlarını kınlarına sokup, hancının getirdikle-rini masanın üstüne yerleştirmeye koyuldular.

Bu sırada Fausta da D'Albaran'ın yanına oturmuş ve o kadar derin düşüncelere dalmıştı ki yaralının hafif hafif kımıldanıp inleyerek, Escargasse ile Grin-gaille'nin dikkatini çekmeden, hanımının ilgisini uyandırmaya çabaladığının bile farkına varamıyor-du. Nitekim D'Albaran, Fausta'nın dikkatini çeke-meyeceğini hissedince, son bir gayretle kımıldandı

ve bu hareketinin sebep olduğu can acısını, dudaklarını kanatırcasına ısırıp yenmeye çabalayarak, kolunu uzatıp hanımının ceketini şiddetle çekti.

Fausta, başını ona çevirip sordu:

— «Çok mu acı çekiyorsun, D'Albaran?»

D'Albaran sabit ve inatçı bakışlarıyla çok önemli bir şey söylemek istediğini belli edince, Fausta hemen kulağını yaralının ağzına yaklaştırdı. Ve dev muhafız, Prens'in kulağına bir kelime, sadece bir tek kelime fısıldadı. Bu bir tek kelimede öyle mucizeli bir kudret saklı olmalıydı ki kısa bir an için Fausta'nın iri siyah gözlerinden korkunç bir ışık yanıp söndü. Bakışlarıyla sordu. D'Albaran'ın gözü, kendi cebini işaret edince, Fausta'nın küçücük elini bu cebe daldırıp araştırması saniye işi oldu. Elini oradan çıkardığı vakit sımsıkı kapalı avucunda ufak bir şey tutuyor ve gözlerinde bir zafer parıltısı yanıyordu.

Bu sefer de Fausta eğilip onun kulağına bir şey fısıldadı. D'Albaran'ın yüzünde beliren gülümseme, ağır yarasına ve bitkin hâline rağmen hanımına yapabildiği bu son ve şüphesiz pek önemli hizmetten ötürü çok memnun olduğunu belirtiyordu.

Bu işler bittikten sonra, Fausta tekrar ayağa kalkmıştı ve az önce iki muhafızıyla kadeh tokuşturduğu vakit yaptığı gibi, yeniden masaya yaklaşmaya başladı... Escargasse'yle Gringaille, olup bitenlerin farkına varamamışlar, hiçbir şey görememişlerdi. Fakat şimdi Fausta'nın yeniden güler yüzle masaya yaklaşması, epey ilgi çekici bir şeydi.

Fausta'nın birdenbire yanlarına dikilivermiş olduğunu görünce, Escargasse:

— «Nihayet surat asmaktan vazgeçtiniz mi?»
Dedi.

Gringaille de ilâve etti:

— «Bize bağışlanacak birkaç milyonunuz daha varsa, hiç çekinmeyin. Nasıl olsa anahtar üstümüzde değil.»

Fausta, deminki başarısızlığını hatırlamaktan sıkılıyormuş gibi bir tavır takınmakla beraber, bu sözlerle kulak vermeyerek şarap şişelerine baktı:

— «Tahmin ettiğim gibi... Bir şişe bile şarap kalmamış.»

— «Getirtseydiniz, bayım. Hancı demin buradaydı.»

— «O zaman şarabı düşünecek hâlîm mi vardı? Arkadaşınız neredeyse kılıcını yüreğime saplıyordu. Hem canım, bu kadar ihtiyat niçin anlamıyorum ki? İkiniz de tepeden tırnağa silâhlısınız. Bizde hiçbir silâh yok. İkinizden kaçmamıza imkân var mı? Haydi, çağırın şu hancıyı da şarap ısmarlayayım.»

İki arkadaş birbirinin yüzüne baktı. Şu delikanlı yalan da söylemiyordu hani... Bu mahzende on saat geçireceklerdi. Bu on saati ellerinden geldiği kadar keyifli geçirmeye çalışmaları, en doğrusu olmaz mıydı?

Hemen Jacquemin ustaya seslendiler. Hancı henüz bodrumlarda geziniyor olacaktı. Daha ilk seslenişte cevap verdi.

Gringaille:

— «Fikrimizi değiştirdik, Jacquemin usta...»
Diye söylendi.

Kapının öte yanında hancı:

— «Anabtarı geri mi istiyorsunuz?» Dedi.

— «Yok canım... Öyle bir şey istediğimiz yok. Yalnız, sonuna kadar sizi görmeden de olmayacak.»

Hancı bir kakhaha attı:

— «Ben zaten bunun böyle olacağını bildiğim için buralarda, biraz fazlaca eğlendim ya... Her saat

başı insem, bir şeye ihtiyacınız olup olmadığını sor-
sam iyi mi?»

Fausta birden, kapının öte yanındaki hancı tara-
fından duyulacak derecede sesini yükseltti:

— «Bana birkaç şişe D'Anjou şarabı getirin.»
Dedi.

— «Duydun mu, Jacquemin usta?»

— «Şimdi gidip getiririm.»

İki dakika geçmeden, kapının kilidinde bir anaht-
tar gıcırdadı. Kanat aralandı. Fausta, iki arkadaşa
güven vermek için mahzenin dibine kadar çekildi.
Gringaille, hancının içeri girmesine izin verirken,
Escargasse de eli kılıcının kabzasında, Fausta'yı kol-
luyordu. Tam Jacquemin usta çekileceği sırada, pek
de boşuna lâf etmek alışkanlığı olmayan Fausta, kim
bilir hangi düşünceye hizmet ediyor olacaktı ki em-
reden bir tavırla:

— «Bir saate kadar gelip siparişimi alın,» dedi.

Jacquemin usta, pek yüksek bir asilzâde karşısın-
da bulunduğunu anladı. Zaten Pardaillan da bu
mahpusa karşı saygıda kusur etmemesini sıkı sıkı
tebih etmiş değil miydi? Çıkarken:

— «Merak buyurmayın, mösyö,» dedi ve ardın-
dan kapıyı kilitlemeyi de ihmal etmedi.

Fausta masaya yaklaşarak şarap şişelerine baktı:

— «Hah şöyle,» diye söylendi. «Nihayet şaraba
benzer bir şeyle karşılaştık.»

Hemen iki şişe D'Anjou şarabı açtılar. Üç kupa,
silme dolduruldu. Escargasse'yle Gringaille kupala-
rını bir dikişte boşalttılar. Fausta ise birkaç yudum
içtikten sonra yarım kupayı masaya bırakıp:

— «Fena değil,» diye söylendi.

Tekrar gevezeliğe koyuldular ve biraz sonra da iki
arkadaşın ceplerinden çıkardıkları oyun kâğıtlarıyla

oyynamaya başladılar. Fausta o kadar hararetle oynuyordu ki Şövalye onu bu hâliyle görse, şaşmaktan kendini alamazdı. Fausta hem acemice oynayıp kaybediyor, hem de sinsi sinsi hile yapmaya kalkışıp yakalanıyor, fakat bütün bunların sonucu, iki arkadaşın önlerindeki altın kümesine birkaç tane altının eklenmesi oluyordu. Bu kumar başlayalı yarım saat kadar olduğu sırada, D'Albaran'ın tekrar inlemeye başladığı duyuldu!.. Üç oyuncu, önce hiç aldırış etmedi. Fakat yaralının derin iniltileri yükseldikçe, ister istemez kulak kabartmak zorunda kaldılar. Hattâ Escargasse'yle Gringaille, nesi var diye bakmak için oyuna bir ara vermek gerektiğini Fausta'ya anlattılar. Prenses, buna hiç istemeyerek razı oldu. Escargasse'yle Gringaille, yaralının sargılarının oynamış olduğunu görünce, yeni bir pansıman yapmak lâzım geldiğini görerek, D'Albaran'a:

— «Biraz sabredin. Beş dakikada hallederiz,» dediler.

Fausta'dan hiç kuşkulanmadan, yaralı devle uğraşmaya başladılar.

Fausta, iki adamın, kendilerini tamamen yaralıya vermiş olduklarını görünce bir şişe alıp üç kupayı da doldurdu. Kendisininkini, onlarınkine tokuşturup yarıya kadar diktikten sonra, biraz önce D'Albaran'ın cebinden aldığı şişeyi çabucak çıkardı. Bu, içinde su gibi berrak bir sıvı bulunan üfacık bir şişeydi. Fausta, şişenin ağzını açarak, içindekinin yarısını Escargasse'nin, yarısını da Gringaille'nin şarap kupasına boşalttıktan sonra hemen kapatıp cebine attı ve yavaş yavaş D'Albaran'a yaklaşarak, cesaret verici bir-iki lâf etti. Aynı zamanda eğilip pansımanla meşgul bulunan iki arkadaşın kafalarının üstünden de işin olup bittiğini bir göz işaretiyle belli etti. D'Albaran memnun, gülümsedi.

Bu sırada pansıman bitmiş, yaralının iniltileri durmuştu: Üç arkadaş tekrar masanın başına oturup oyuna başlayacak oldular. Fausta hemen kupasını eline alıp iki arkadaşına doğru kaldırdı. Escargasse'yle Gringaille hemen kupalarına sarılıp âdetleri olduğu üzere içkilerini son damlasına kadar içtiler. Fakat aynı anda da birbirlerine baktılar ve dudaklarını tiksintiyle büzerek:

— «Bu zıkkım da neyin nesi?» Dediler.

Fausta gayet tabii bir tavırla izah etti:

— «Herhalde şişe dibi olacak. Ondan bu kadar ekşi...»

Başka bir şişe alıp kupaları doldurdu:

— «Bakalım bu da öyle mi?»

İki arkadaşın, Fausta'ya değil, şaraba güvenleri kalmamıştı. Bu sefer kupalarını şöyle biraz ihtiyatlıca alıp bir-iki yudum tattılar. Escargasse'nin yüzü güldü:

— «Hah, şöyle!..»

Gringaille de:

— «Şarap dediğin böyle olur.» Dedi. «Artık şişelerin diplerini içmeyelim.»

Tekrar oyuna başladılar. Fakat aradan on dakika geçmeden, Fausta, iki adama içirdiği ilâcın etkisini göstermeye başladığını gördü. Adamlar çeneleri ayrılacakmışçasına esniyor, başlarını yana yatırıyor ve gözlerini kapayıp açıyorlardı. İkisi de kendilerine bir şeyler olduğunu seziyorlardı ama, işin içyüzünün farkında değillerdi.

İlâç, etkisini iyice hissettirmeye başlamıştı. Önce Escargasse yere yuvarlandı. Doğrulup masaya tutunmak istediye de beceremedi. Boylu boyunca yere serilip taşların üstünde kalakaldı.

Ölmüş filân değildi, zira horlamaya başlamıştı.

Escargasse'nin yerlere yıkıldığını görünce, Gringaille'nin bulanık gözlerinde bir zekâ ışığı yandı. Kül yutmaz Paris'li diye övünmüş olmasına rağmen Prenses'in ikisinin de sırtını yere getirdiğini galiba anlamıştı. Kalkmak için kıvıldamak istediye de, artık iş işten geçmişti. Dudakları hafifçe kıpırdadı. Fakat hiç sesi çıkmadı. Nihayet o da arkadaşının yanına uzandı ve horlamaya koyuldu.

Fausta derhal ayağa kalkarak, o zamana kadar hiç kıpırdanmadan uyumuş veya uyur görünmüş olan iki adamına bir işaret çaktı. İkisi de yerlerinden fırlayıp Escargasse'yle Gringaille'nin üstüne çullanarak silâhlarını almaya koyuldular. Fausta, bir adamına dönüp sordu:

— «Böyle, kaç saat uyurlar dersin?»

— «En aşağı öğleden sonra saat dörde kadar uyurlar?»

— «Şimdi saat dokuz, saat dörde kadar benim işim çoktan bitmiş olur. Sen onları burada saat sekize kadar alıkoyarsın, D'Albaran.»

Bu sırada iki adamı, iki arkadaştan aldıkları kılıçlarla hançerleri gösteriyordu. Fausta bu kılıçlardan birini alıp kuşandı. Sonra iki adamına bakarak, birine öbür kılıcı verdi ve peşinden gelmesini söyledi. Ötekine de bir hançer vererek:

— «Sen burada efendinin yanında bekleyeceksin. Ben sonra bir araba gönderip kendisini buradan aldırtacağım,» dedi.

Adamlarını D'Albaran'ın çevresine toplayıp âdeti olduğu gibi kısa ve açık bazı emirler verdikten sonra, saate bakıp:

— «Dikkat! Hancı neredeyse gelecektir!» Dedi.

Kendisi ve iki adamı, hancıya karşı yapmaya karar verdikleri saldırı için hazır bir hâlde durdular.

Birkaç dakika geçti. Hancı görünmedi. Fausta sabırsızlıkla saate bir daha baktı. Yanlışlık filân yoktu. Üçü birden kılıç ve hançer kabzalarıyla kapıyı döverek bir ağızdan bağırmaya koyuldular.

Fakat Jacquemin usta yine görünmedi. Fausta:

— «Bu serseri hancı, saati unuttu anlaşılan... Bekleyelim,» dedi.

Canı sıkılmış değildi. Daha önünde epey vakit vardı. Bir saat önce veya sonra dışarıya çıkmanın ne önemi olabilirdi ki?.. Fakat bu düşünceler arasında bir saat daha geçtiği hâlde, hancı görünmedi. Fausta, adamlarıyla beraber kapıları dövüyordu. Bu gürültünün yukarı kattan duyulmamasına imkân yoktu. Halbuki Jacquemin usta bir türlü görünmüyordu.

Böylece saatler geçti. D'Albaran'ın hesabınca Gringaille'yle Escargasse'nin uyanacakları saat de nihayet geldi, çattı. Ayılmadan önce ikisi de sıkı sıkı bağlandı, ağızlarına birer peçete tıklandı. Az sonra da uyandılar. İki arkadaş, önce kendilerini toparladılar. Durumu kavrayınca bağlarından kurtulmaya çabaladılarsa da, gayretlerinin boşuna olduğunu çarçabuk anlayıp bundan vazgeçtiler. Zaten kendilerini bu hâle getirmek için bu kadar uğraşmış olan Prenses'in kapıyı bir türlü açtırıp çıkamadığını farketmişler ve acı acı gülmeye başlamışlardı.

Hayâl kırıklığına uğrayan Fausta'nın korkunç öfkesini sözle anlatmak zordu. Kadın, hiçbir şey söylemiyor, hiçbir hareket yapmıyordu ama, patlamak üzere olduğu belliydi.

Nihayet saat altıya doğru, kirişte bulunan kulağı çok uzaktan bir gürültü duyunca hızla kapıya atılıp birkaç defa daha vurdu: Jacquemin ustanın uzaktan gelen sesi işitildi:

— «Geliyorum! Geliyorum!..»

Fausta hancı yaklaşınca kadar sesini çıkarmadı. Kapının arkasına geldiğini hissedince:

— «Nerelerdesiniz, usta?» Diye söylendi. «Bizi unuttunuz, gittiniz.»

— «Affedersiniz, Monsenyör... Biraz iş çıktı da handan ayrılmak zorunda kaldım.»

Fausta sözünü kesti:

— «Peki, peki... Şarabımız kalmadı. Gırtlığımız kurudu. Çabucak bize şarap getir.»

— «Başüstüne, Monsenyör...»

Sabrı tükenmiş olan Fausta'ya geçirdiği müthiş saatlerden daha uzun gelen bir-iki dakika daha geçti. Nihayet hancının ayak seslerini, anahtarın kilitte gıcırdayışını duydu ve Jacquemin usta, kapıyı aralar aralamaz öyle şiddetle itilip kakıldı ki yerde parçalanan şişelerin gürültüsü arasında yere seriliverdi. Fausta ile kılıçlı adamı dışarı fırlarlarken, mahzende kalan hançerli adam da el çabukluğuyla kapıyı kilitleyip Jacquemin ustanın yakasına yapıştığı gibi mahzenin dibine kadar çekmişti. Hancı, neye uğradığını anlayamadan kısıvrak bağlandı.

Öte yanda Fausta bir hamlede merdivenleri çıkarak ahıra koşmuştu. Hemen hayvana başlığını takip eyer vurdu. Üstüne atladığı gibi hayvanı şiddetle mahmuzlayıp dörtnala yola çıktı.

Aklında bir tek düşünce vardı:

«On hayvan bile çatlatacak olsam yine de gece bastırmadan Kont de Valvert'den önce hedefe ulaşmalıyım.»

PUSU

Bir yanda anlattığımız olaylar meydana gelirken öte yanda da artık önlerinde hiçbir engel kalmayan Odet de Valvert'le Landry Coquenard dörtnala yollarına devam ediyorlardı. Az bir zaman sonra hayvanlarını yavaşlatarak öteden beriden konuşmaya ve bu arada, az önce yollarını kesmeye çabalayan öfkeli ve çılgın delikanlıdan bahsetmeye koyuldular. Bu arada Landry, geçtikleri yol hakkında Valvert'e bir sürü şey anlatmayı ihmal etmiyordu...

— «Mösyö,» dedi. «Artık Ruel'e yaklaştık. Benim buradan ayrılıp Şövalye'nin emrini yerine getirmem lâzım. Bana nerede buluşacağımızı söyleyin...»

Valvert:

— «Onu asıl senin söylemen lâzım. Buraları karış karış biliyorsun,» dedi.

— «Peki... Şu hâlde dört yüz metre kadar solumuzdaki Saint-Germain yoluna çıkalım, mösyö.»

Birlikte Saint-Germain yoluna çıktılar. Landry, efendisine gereken tembihleri yaptıktan sonra Ruel'e yöneldi. Valvert de gittikçe nehre yaklaşan şose üzerinde yoluna devam etti. Bir ara, ağaçlar arasına gömülmüş bir köşkün önünden geçti. Az ileride yol, nehir boyunca uzayıp gidiyordu. Valvert, orada, büyük bir ağacın gölgesinde durup atından indi. Atını bir fidana bağlayınca, hayvan hemen bol yeşilliklerden koparıp iştahla yemeye başladı. Valvert ise bir kayın ağacının dibine oturdu.

Odet de Valvert herhalde sevgilisi Florence'nin hayâlini kuruyor olacaktı ki vaktin geçtiğini bile

hissetmeden, burada tam iki saat bekledi. Nihayet uzaktan Landry Coquenard'ın dörtnala geldiğini gördü. Valvert seslendi:

— «İnşallah yiyecek getirmeyi unutmamışsındır.»

Landry Coquenard:

— «Hiç unuttur muyum, Mösyö?» Dedi. «Hem midemiz tamtakır, hem de gırtlığımız kupkuru...»

— «İyi etmişsin. Zira ben de açlıktan ve susuzluktan neredeyse yere yıkılıyordum.»

Landry atından atlayıp iki sepet dolusu yiyeceği de indirdikten sonra hayvanını bir ağaca bağlayıp otlamaya bıraktı. Birlikte, bu zengin sofranın başına çöktüler. Bu sırada iki kocaman katananın çektiği ağır bir araba da gelmişti. Arabacıya, hayvanlarını gölgeye çekmesini tembih ettikten sonra ona bir şişe şarapla yiyecek verdiler. Bu arada hızlı hızlı yemeye koyuldular.

Tekrar yola çıktıkları vakit, saat öğle üzeri ikiydi... Aşağı yukarı bu saatte de Pardaillan Louvre sarayına gidiyordu. Arabacıya lâzım gelen tembihleri yapıp kendisini orada bıraktıktan sonra yavaş yavaş tekrar yola koyuldular.

Yarım fersah kadar ilerlemişlerdi ki Valvert birdenbire haykırdı:

— «Galiba bu gelenler bizimkiler...»

Kendilerine doğru gelen bir atlı kalabalığını gösteriyordu. Landry de ilâve etti:

— «İşte Mavna da geliyor...»

Ve süvarilerin kıyından yedekte çektikleri kocaman bir tekneyi gösterdi.

Valvert:

— «Dikkat et, Landry,» dedi. «Şimdi tetikte bulunmalı ve kendimizi ele vermemeliyiz.»

Valvert bu sözü söyledikten sonra atını tırısı kaldırıp öne geçti. Şimdiye kadar yanında gitmiş olan Landry de terbiyeli bir uşak gibi onu dört adım geriden izledi.

Valvert, atlıların önünde giden kabile başkanına yaklaşıncaya hayvanını yavaşlattı. Şapkasını çıkarıp saygılı bir selâmla eğildi. Atlıların başı da bu selâma tam bir nezaketle mukabele etti. O zaman Valvert:

— «Mösyö,» «Ben beklediğiniz bu atlıların komutasını vereceğiniz kişiyim. İşte belgem. Lütfen tetkik buyurun.»

Bu sözü söylerken koynundan D'Albaran'dan almış olduğu kâğıdı çıkarıp uzatmıştı. Beriki, kâğıdı alıp dikkatle okuduktan ve mühürleri de iyice gözden geçirdikten sonra geri vererek yeniden eğilip:

— «Galiba Kont D'Albaran'la karşılaşmak şerefine erdim?» Dedi.

— «Hayır, mösyö... Ben Kont de Valvert'im. Düşes de Sorrientès'in hizmetinde bulunan bir Fransız asilzâdesiyim...»

— «Halbuki bana, görevimi Kont D'Albaran'a teslim edeceğimi söylemişlerdi.»

— «Doğru söylemişler, Mösyö... Fakat Kont D'Albaran bu sabah bir kılıç yarası alıp bir süre için istirahat etmek zorunda kaldı. Bunun üzerine görev beñdenize verildi.»

İspanyol:

— «Şu hâlde ben ve adamlarım emrinizi bekliyorum Mösyö,» dedi.

— «Lütfen benimle birlikte Saint-Honoré sokağına kadar geliniz. Orada benden ayrılır ve adamlarınızı bildiğiniz yere götürürsünüz.»

Şüpheleri bir an için yatışan İspanyol'la adamları, Valvert'le birlikte yola koyularak arbanın beklemek-

te olduğu yere kadar geldiler. Orada, iki mavnacıyla atlılar, ufak fakat ağır fıçılardan ibaret mavnanın yükünü arabaya yüklediler. Mavna boşalınca, iki gemici küreklere asılıp akıntı boyunca hızla uzaklaştılar.

Küçük kabile, önde İspanyol'la Valvert, ortada kıymetli ve ağır yüküyle araba ve onun yanında Landry, arkada da atlılar olduğu hâlde yavaş yavaş yola koyuldu.

Kabile, Neuilly'de Seine nehrini geçti. Şimdi Paris'in Saint-Honoré kapısına ulaşmak için bir saatlik yolları kalmıştı.

Tam bu sırada Fausta da zındandan çıkmış ve her ne pahasına olursa olsun Valvert'ten önce Paris'e ulaşmaya karar vermişti. Fakat Valvert'in bundan haberi olmadığı gibi, Fausta'nın Şövalye tarafından hapsedilmiş olduğundan da haberi yoktu. Paris'e hava karardıktan sonra girmesini Pardaillan'la kararlaştırmış oldukları için, Valvert, vaktin daha epey erken olduğunu düşünüp Neuilly'de yarım saatlik bir mola verdi. Bu mola, bütün kabile tarafından sevinçle karşılandı. Çünkü bir hanın önünde durmuşlardı ve Kont atlılara bol yiyeceklerle birlikte, Paris dolaylarının o berrak renkli fakat biraz sertçe şaraplarından da ikram etmişti.

Bu kısa mola bittikten sonra tekrar yola koyuldular. Artık dosdoğru gidip Saint-Honoré kapısına ulaşmaktan başka yapacak bir şey yoktu, ama Valvert, Louvre sarayının rıhtıma açılan ufak kapısının önüne çıkmak istiyordu. Bunun için de biraz dolambaçlı bir yol izlemesi lâzımdı. Fakat küçük kabile, bu dolambaçlı yolu aşmakta da zorluk çekmeyerek, Pardaillan'ın gözlemekte olduğu kapıya doğru yöneldi.

Henüz gece bastırmamış olmakla beraber, hava

gittikçe kararıyordu. Pardaillan, karanlığa rağmen, uzaktan gelen küçük kafileyi farketmişti. Yerinden kalkıp, gözetleme yuvasından aşağı indi. Louvre'nin kapısına kadar uzanıp oralara bir göz attı. Rıhtımın yeni kapıya kadar ıpıssız olduğunu görünce bir girintiye sokulup sindi.

Valvert, beraberindekiler ve ağır araba, kapıyı geçince durdular. İspanyollar burada ayrılıp gideceklerdi. İspanyol asilzâdesine vedâ ederken onu kibarca selâmlayan Valvert:

— «Bahçe duvarı boyunca ilerlerseniz, Saint-Honoré kapısına ulaşırsınız,» dedi. «Saint-Honoré sokağında size yol gösterecek pek çok yolcu bulunur.»

Valvert, İspanyolları savdıktan sonra bir an olduğu yerde kalıp uzaklaşmalarını beklemişti. Herifler iyice gözden kaybolunca, Landry Coquner'd'a döndü:

— «Haydi bakalım, Landry,» dedi. «Dikkat et de tam limana ulaştığımız sırada gemileri batırmayalım.»

Landry:

— «Ağzınızdan yel alsın,» dedi. «Allah korusun! Şimdi bu da nereden aklınıza geldi?»

İkisi de şakalaşıyorlardı. Artık işi sonuna erdirdiklerinden kesinlikle emindiler. Valvert, öne geçti. Karanlık çöken rıhtımları kollaya kollaya yola koyuldular. Valvert'in arkasından araba geliyor, atların arkasında da Landry yol alıyordu. Arabacı, fıçılarının üstüne oturmuş, kırbacını boynuna dolamış, bu kadar ağır yükün hayvanlarına zarar verebileceğini düşünerek homur homur homurdanıyordu.

Böylece Ponte-Neuve'den geçtiler. Artık varacakları yere varmışlardı. Bir-iki dakika sonra işleri bitmiş olacaktı.

Tam bu sırada, Valvert, bütün hızlarıyla kendilerine doğru seğirten yirmi kişilik kadar bir kalabalık gördü. Hepsinin ellerinde kılıçları olduğu için niyetlerini anlamak zor değildi. Bunlar Fausta ile adamlarıydı. Fausta daha önce de yetişebilirdi, ama, adamlarını almak için önce konağına uğramış o yüzden vakit kaybetmişti. Biraz daha önce yetişse, Valvert, İspanyol askerlerini yollamadan önce gelebilseydi o zaman iki ateş arasında kalacak ve şüphesiz durumu daha kötü olacaktı.

Valvert, başlarında sabahleyin karşılaştığı öfkeli ve çılgın delikanlı bulunan silâhları görünce, hemen kılıcını çekip Landry'e dönerek:

— «Gözünü aç, Landry! Bu herifleri çiğnemedен geçemeyeceğiz,» dedi.

Sonra arabacıya seslendi:

— «Bas kırbacı hayvanlara! Bas kırbacı, yoksa atların işi bitiktir!»

Landry Coquenard sâkin:

— «Merak etmeyin, hepsini çiğnemek gerekirse, çiğner geçeriz, mösyö,» dedi.

Ve kılıcının ucuyla atını merhametsizce dürtükledi. Arabacı da:

— «Bu kuduzlara hayvanlarımı kolay kolay bırakacak değilim...» Diye homurdandı ve bir yandan da hayvanlarını var gücüyle kamçıladı. İki hayvan can havliyle ileri atıldı. Ağır araba, sarsıla sarsıla ilerlemeye koyuldu.

Aynı anda birtakım sesler yükseldi:

— «Durun! Geçmek yasak!..»

Valvert alaycı sesiyle:

— «Hem geçerim, hem ezerim!» karşılığını verdi.

Araba, karanlığın içinde korkunç gıcırtilar çıkararak, önüne çıkan herşeyi ezip kıracakmış gibi ha-

rekete koyulunca, Fausta, bunun karşısında durmanın faydasızlığını derhal anladı. Adamlarını ezdirmenin mânası yoktu. Elli adım kadar sonra bu araba nasıl olsa Louvre sarayının kapısının önünde duracaktı. O zaman adamlarından ikisi arabayı kaçırlarken, diğerleri de nasıl olsa Valvert'in hakkından gelirlerdi. Nitekim koca ve ağır araba gacırcı gucur Louvre'nin küçük kapısının önüne kadar gitti. Orada, karanlıkta hiç de göze görünmeyen bir kalabalığın biraz berisinde durdu. Bu kalabalık, Kral Louis ve Vitry ile iri kıyım dört muhafız erinden ibaretti. Pardaillon onlara, ilginç bir manzara göreceklerini söylediği için, kendilerini belli etmeden bu manzarayı seyre hazırlanmışlardı. Valvert, bu seyircilerin hiç görünmeden az berilerinde durup Landry'e seslendi:

— «Landry! Asıl dövüş burada olacak. Hem de adamakıllı bir dövüş. Sıkı dur, ha!..»

Landry sızlandı:

— «Ah, sormayın Mösyö, hâlim harap!..»

— «Korkuyor musun yoksa?..»

Landry düpedüz itiraf etti:

— «Vallahi korkuyorum, Mösyö... Hem canım, nasıl olsa biz bu arabadaki yükü Kral'a getirmedik mi? Onun yüzünden başımızı belâya sokmakta ne mâna var? Çalalım kapısını, gelsin malını korusun.»

Landry Coquenard, Louvre'nin kapısına yönelecek olduysa da Valvert'in kılıcının ucunu göbeğinde görünce duraladı:

— «Dur orada, alçak herif!.. Benim şerefim, hayşiyetim var. Ben Kral'dan yardım istemeye değil, ona hediye getirmeye geldim. Kral'a: «*Majeste, size hediye getirdim ama önce bu hediyeyi düşmanlardan kurtarmak lâzım!*» Diyeceğimi mi sanıyorsun? Ben başladığım işi ya bitiririm ya da ona hiç başlamam.»

Landry, sızlanmaya devam etti:

— «Canım, iyi ama, üç-beş kişi değiller ki pek kalabalıklar. Yirmi kişi varlar. Halbuki biz bir-iki kişiyiz.»

— «İki kişiyiz ama, herbirimiz beş kişiye bedel...»

Vitry, Kral'ın kulağına fısıldadı:

— «Amma cesur adam ha!..»

— «Öyledir. Ona Kont de Valvert derler, Parda-illan'ın öğrencisidir.»

— «İşe müdahale edelim mi Majeste? Artık zamanı geldi sanırım.»

— «Kim demiş? Bırak, onlar işi kendi başlarına hallederler.»

Öte yanda Landry Coquenard da başka çâre kalmadığını görmüştü:

— «Pekâlâ,» dedi, «mademki öyle uygun görüyorsunuz, vuruşalım.»

— «Hayvan! Ben de sana yarım saattir bunu anlatmak istiyorum zaten...»

Tam zamanıydı, Landry arabanın bir yanına, Valvert de öbür yanına geçtiler. Kont, arabacıya:

— «Atlarını da, arabanı da koru. Aşırmaya çalışacaklar,» dedi.

Bunun üzerine arabacı, bir yabayı kavradı ve arabasından yere atlayıp korkunç bir tavırla sallayarak haykırdı:

— «Kim gelirse, delik deşik ederim...»

Aynı anda da Fausta'nın ikiye böldüğü kafilenin yarısı Valvert'e yarısı Landry'e saldırmıştı. Valvert işin böyle olacağını tahmin ettiği için planını ona göre hazırlamıştı. İki de atlarını şaha kaldırıp dört bir yana öyle bir saldırdılar ki çiftmeyi yiyenin göğsü

deşildi, kafatası patladı. İniltiler, homurtular arasında, saldırganların yarısı, dövüş dışı oluverdi. Fakat kurnaz Fausta ne yapmış etmiş, kılıcını Valvert'in hayvanının karnına saplamaya muvaffak olmuştu. Zavallı at, can acısından kişneyerek yere yıkıldı. Fausta'nın adamları, Valvert'in yere düşeceğini hesaplamış, zafer nâraları atarak ondan yana seğırtmeye başlamışlardı. Halbuki bu sevinç boşuna oldu. Valvert, gayet usta biniciydi. Yıkılan atının üstünden yere sıçramıştı. Valvert'e saldıranlar, önlerinde delikanlının müthiş kılıcını buldular. Bu yetmiyor muş gibi, arabacı da korkunç yabasıyla heriflere arkadan saldırıya geçmişti.

Kral ve yanındakiler, bu hârikulâde dövüşü, hayranlıktan dilleri tutulmuşçasına seyrediyorlardı. Vitry, Kral'ın bu dövüşe katılmamak için kendini zor zaptettiğini farkettili. Nihayet genç Kral'ın emri duyuldu:

— «Haydi, Vitry!»

Muhafız komutanı tek başına ve büyük bir soğukkanlılıkla kargaşalığın ortasına atılıp bağırdı:

— «Kral adına! Bütün silâhlar aşağı!..»

Fausta bu emri duymamış olacaktı ki kılıç sallamaya devam ediyordu. Adamları da onâ uydular. Hattâ birisi Vitry'e:

— «Çekil oradan, yoksa geberirsin!» Diye bağırdı.

Vitry, bu itaatsizliği hiç beklemiyordu. Kral da fena hâlde şaşırmış, kızgın kızgın söyleniyordu:

— «Bunlar, söz de dinlemiyor. Hiçbirini kaçırmayın!.. (Sesini yükseltti) Kral'ın emrine karşı koyan kim?»

Fausta ancak o zaman işin farkına vararak bağırdı:

— «Kral!»

Adamları da dehşet içinde tekrarladılar:

— «Kral!»

Valvert de şaşkın şaşkın:

— «Kral!» Diye söylendi.

Dövüş birden durmuştu. Kral'ın öfkesi de geçmişti. Vitry'e:

— «Bunları yakalayıp deliğe tıkın! Kim olduklarını yarın öğreniriz,» dedi.

Sonra artık onlarla meşgul olmayıp Valvert'e:

— «Merhaba Kont...»

Valvert eğildi:

— «Derin saygılarımı sunarım, Majeste...»

Kral, daha fazla ağız kalabalığına lüzum görmeden:

— «Bu kadar iyi muhafaza ettiğinize göre, galiba bize pek değerli bir hediye getiriyorsunuz,» dedi.

Valvert güldü:

— «Barut getirdim, Majeste...»

— «Barut mu?»

Onüçüncü Louis'in bu sorusunda belirli bir hayâl kırıklığı seziliyordu. Fakat Valvert'le daha fazla konuşmasına vakit kalmadı. Fausta, Kral'ın bu kargaşalık ortasında âdeta yapayalnız dolaşıp durduğunu görünce, birdenbire ümitsizliğin verdiği bir hırsla veya en uygun fırsatı şimdi bulmuş olduğuna inanarak ceketinin altından hançerini çekti, bir-iki sıçrayışta Onüçüncü Louis'in yanına ulaştıktan sonra, göz açıp kapayıncaya kadar müthiş silâhı tutan elini kaldırdı... Ve hızla indirdi...

Genç Kral, tüyler ürpertici bir kâbus yaşıyormuş gibiydi. Yüzünün rengi uçmuş, üstüne kalkan müthiş eli gördüğü hâlde, kaçınmak için en ufak bir hareket bile yapmamıştı. Ama, yanibaşında bulunan Valvert derhal durumu kavramış ve yıldırım hı-

zıyla müdahale etmişti. Fausta'nın havaya kalkan eli, inerken korkunç bir mengeneyle yakalandı. Öndan sonra, bütün çırpınmasına rağmen ne kendini kurtarabildi, ne de yerinden kımıldanmaya imkân buldu. Bütün bunlar o kadar çabuk olup bitti ki Kral bile hâlâ sağ oluşuna şaşıtı ve Valvert'in alaycı sesiyle bu kâbustan uyanır gibi oldu:

Kont:

— «Hele hele...» Diyordu. «Krallar o kadar çabuk öldürülmez!»

Fausta hırsından çıldıracak gibi haykırdı:

— «Allah belânı versin!»

Kral da hemen kendini toparladı:

— «Bırakma Valvert! Tut, Vitry!»

Fakat Fausta, hançerini hemen sol eline aldı, hiç tereddüt etmeden, gelişi güzel Valvert'e saldırdı. Hem bu sefer, o kadar hızlı davranmıştı ki genç Kont, kendini korumaya vakit bulamadı. Hançer Valvert'in koluna saplandı. Delikanlı, tuttuğu bileği salıvermek zorunda kaldı. Fausta böylece yakayı kurtarır kurtarmaz, bir kaplan gibi sıçrayıp rıhtımdan kendini nehre fırlatıverdi.

Kral'ın arkasındaki dört muhafız, kılıçlarıyla Fausta'nın adamlarına saldırmışlardı, ama, iş işten geçeli çok olmuştu. Herifler çoktan sıvışmışlar ve ortalıkta Kral, Valvert ve Vitry'den başka kimse kalmamıştı. Bir yanda da Landry ile arabacı duruyordu.

Kral, nehre atlamış olan Fausta'yı göstererek bağırdı:

— «Tutun! Yakalayın! Belki buradaki kayıklardan birine düşmüş, bacakları kırılmıştır.»

Landry, Vitry ve Luynes birlikte seğirttiler. Hatâ Landry, rıhtıma bağlı kayıklara indi. Fakat ne

Fausta'yı bulmak, ne de herbiri bir tarafa kaçmış bulunan adamlarını yakalamak mümkün oldu.

Nihayet, Kral da uzun boylu aramadan vazgeçti. İlk iş olarak gökten sanki zembille inmiş bu muazzam servetin emin bir yere yerleştirilmesiyle meşgul oldu ve bu iş yarım saatte bitti. Sonra uğradıkları saldırıyı olağanüstü bir cesaretle savuşturan arabacıyla Landry'i mükâfatlandırdı.

Valvert'in yarası ağır değildi. Delikanlı, oracıkta yarasını kendisi sarmıştı bile... Kral, genç Kont'u saraya alıp kendi özel dairesine sokarak, onunla başbaşa, tam bir saat konuştu. Valvert, sarayın iç avlularından birinde kendini bekleyen Landry Coquenard'a ulaştığı vakit pek keyifliydi. Sarayda buldukları müddetçe bir şey konuşmadılar, ama, dışarı çıkar çıkmaz, Landry dayanamadı:

— «Pek keyifli görünüyorsunuz, Mösyö... Yoksa epeydir peşinde koştuğunuz servet ve mevkie nihayet eriştiniz mi?»

Valvert neşesini karşısındakiyle paylaşmak ihtiyacını hisseden biri hâliyle:

— «Hem onlara, hem de mutluluğa eriştim,» dedi. «Kral, Florence'yi benim için Mareşal D'Ancre'den isteyecekmiş... Hem de öyle ısrarla isteyecekmiş ki Mareşal katiyen reddedemeyecekmiş!..»

— «Demek Kral, meseleyi biliyor?..»

— «Hem de görüldüğünden çok fazla şey biliyor. Tabii, bilir. Daha bugün Mösyö de Pardaillan'la konuşmuş...»

Landry yüzünü ekşitti:

— «Vallahi bilmem, ama, Kral, herhalde Concini'yi tanımıyor. Bu herif, aklına koyduğu şeyi yapmak için Kral'ın isteğini de reddeder.»

— «Budala! Pardaillan, yapamayacağı işe giri-

şir mi? Kim bilir Kral'ın eline ne biçim bir silâh verdi ki Kral bu kadar kendinden emin konuşuyor. Hem yalnız o kadar da değil. Kral, Mareşal'in Florence'ye çeyiz olarak en aşağı ikiyüz bin frank vereceğinden de emin...»

Landry, dilini şaplattı:

— «İkiyüz bin frank mı? Siz sahiden bir taşla iki kuş vurmuşsunuz. Bu hem servet, hem de saadet değil de nedir?»

Valvert, mahzun, boynunu büktü:

— «Yazık ki Florence'ye haber vermeye vaktim yok. Şövalye de Pardaillan'la birlikte yapacağımız bir iş var.»

— «Ne demek?.. Şövalye işini tek başına da görür. Siz hemen sevgilerinize koşun...»

— «Öyle şey olur mu? Şövalye'yi orta yerde nasıl bırakırım? İş çok önemli.»

— «Öyleyse Matmazel'e meseleyi ben haber veririm.»

— «Olmaz. Bu iş tehlikeli. Halbuki sen de pek canını seversin!»

— «Hizmetinizde değil miyim, Mösyö? Bana bir kâğıtçık yazarsınız, ben de onu Florence'ye ulaştırırım, vesselâm...»

Böyle konuşa konuşa Fers sokağındaki eve vardıkları vakit orada Gringaille ile Escargasse'yi Şövalyeden özür diler bir hâlde buldular. Fakat Pardaillan, Valvert'le Landry'i sağ salim görünce, iki arkadaşa:

— «Haydi haydi, gevezeliği bırakın,» dedi. «İşte ikisi de burada... Herşey yolunda sayılır. Demek ki oğlumun başına da bir kötülük gelmeyecek. Çünkü Fausta çok geç kaldı.»

Sonra oturdular ve başlarından geçeni birbirlerine tatlı tatlı anlatmaya koyuldular.

*

Kral'a yaptığı suikastte muvaffak olamayan Fausta da kendini nehre attıktan sonra, karanlıktan yararlanıp yakayı kurtarmıştı. Konağına ulaşır, üstünü başını değiştirdikten sonra, oturdu, başına gelenleri düşündü ve nihayet şu kararı verdi...

«Bu milyonlar nasıl olsa elimden çıktı. Onları Kral'a bırakıp aleyhime kullandırmaktansa, ana Kraliçe'ye haber vereyim. Paraları oğlunun elinden alıp rasgele sarfetsin de, hiç olmazsa bu servet benim zararına kullanılmasın.»

Ve sonra sabah erkenden saraya gidip ana Kraliçe'yi ziyaret ederek meseleyi istediği şekilde anlattı. Saraydan çıktığı vakit pek keyifliydi ve Pardaillan'a oynadığı oyuna çok seviniyordu.

Nitekim biraz sonra hemen oğlunun dairesine giren Marie de Médicis doğrudan doğruya konuya gelerek oğluna dedi ki:

— «Louis! Dün akşam elinize dört milyon geçtiğini öğrendim. Hazinesinin tamtakır bulunduğu ve borçla yaşadığımız bir sırada bu paranın sizde durması doğru olmaz. Barbin'i göndereyim de bu paraları hazineye taşıtsın.»

Kraliçe, gözlerini oğluna dikmişti ve Fausta'nın anlattıklarından son derece emin görünüyordu. Halbuki Louis:

— «Bu masalı da kim uydurdu, Madam?» Diye karşılık verdi.

— «İşi pek iyi bilen birileri... Meselâ bana bu paraların kırk fıçı içinde bulunduğunu ve bunları size Kont de Valvert'in getirdiğini de bildirdiler.

Hattâ fıçıları hangi mahzene koydurduğunuzu bile biliyorum.»

Aslında fıçıların hangi mahzene konulduklarından Kraliçe'nin haberi yoktu ama, oğlunu kısı kıvrak yakalamak istiyordu. Halbuki Louis gayet sâkin:

— «Şu hâlde buyurun, birlikte o mahzene bir bakalım,» deyince, ana Kraliçe biraz bozulur gibi oldu. Bununla beraber kendini hemen yine topladı:

— «Zaten ben de onu diyecektim,» dedi.

Birlikte mahzene gittiler. Fıçılar oradaydı. Fakat bir-iki tanesi açılınca içinden, baruttan başka bir şey çıkmadı. Marie de Médicis, sonsuz bir hayâl kırıklığına uğramıştı. Fausta'nın kendisine neden böyle bir oyun oynadığını bir türlü bulup çıkaramadı. Bir hileye kurban gittiği hiç aklına gelmiyordu.

Halbuki Fausta, pekâlâ doğruyu söylemişti. Söylemişti, ama, ne çâre ki Pardaillan herşeyi önceden düşünmüş, hazırlıklarını ona göre yapmıştı.

LANDRY COQUENARD'IN
TALİHSİZ MACERASI

Fausta, Paris'te dört cephanelik bulunduğunu Pardailan'a söylediği andan beri, bunların dördünü de havaya uçurmak, Şövalye'nin biricik amacı olmuştu. Şövalye, bu dört cephanelikten birinin, bir akşam önce İspanyolları takip ederek ulaştığı Barentin çıkmazındaki konak yavrusunda olduğundan hiç şüphe etmiyordu. İspanyolların dikkati çekmemek için orada oturup kalmayacaklarından da kendisi kadar emindi. Muhakkak ki bu herifler, daha ertesi sabhtan itibaren oradan çıkıp Prens'in öteki cephaneliklerine dağılacaklardı. O hâlde bunların peşine düşmekle diğer cephane depolarının yerlerini de öğrenebilirdi. Zaten Fausta bunlardan birinin, şehrin merkezinde, ötekinin Üniversite mahallesinde olduğunu söylememiş miydi? Biri de şehrin dışındaydı ki Pardailan burasının da Monmartre köyü olduğundan hiç şüphe etmiyordu.

Şövalye bunları kafasına koyunca, hemen o akşam, arkadaşlarına direktiflerini verdi ve ertesi sabah erkenden, Valvert, Escargasse ve Gringaille'yle birlikte, Barentin çıkmazının ağzında pusu kurdu.

Evde yalnız Landry Coquenard kalmıştı. O da Florence'ye götüreceği mektubu akşamdan Valvert'e yazdırıp cebine atmış ve genç kızı nasıl bulacağını kara kara düşünmeye koyulmuştu. Aklına hiçbir çâre gelmiyordu. O akşam Pardailan ile arkadaşları yorgun argın ve o günkü takiplerinden hiçbir sonuç elde edememiş bir hâlde döndükleri vakit, Landry hâlâ bir karara varamamıştı.

O gece erkenden yattılar. Sabahleyin Pardaillan'la arkadaşları tekrar yola çıktıkları vakit, Landry de yapacağı işi kafasında eviriyor, çeviriyor ve kendi kendine:

«La Gorelle'yi bulmaktan başka çâre yok» Diyordu. *«Ama, bu mel'un cadı da Düşes de Sorrientès'in konağında bulunuyor. Orada beni yağlı ve sağlam bir ip beklediğinden eminim. Concini'nin eline geçersen onun da beni sağ bırakmayacağı kesin. Düşes hazretleri ise, şu son olaydan beri bana dış biliyordur. Bilmem ki ne yapmalı?»*

Ertesi sabah saat onbire doğru, Landry Coquenard, üzerinde Valvert'in Florence'ye yazdığı mektup ve kendisinin La Gorelle'ye göndereceği kâğıt olduğu hâlde sokağa çıktı. Cossonerrie sokağı epey kalabalıktı. Landry, bu kalabalık arasında pelerinine iyice sarınmış bir adamı farkedemedi. Halbuki bu adam da günlerdir kendisini arayan Stocco'dan başkası değildi.

Landry onu görmemişti, ama, gözleri fıldır fıldır dönen Stocco, Landry'i hemen farketmişti. Yüreğinin sevinçten hop hop ettiğini söylemeye bile lüzum yok. Derhal, peşindeki serserilere bir işaret çakarak Landry'in peşine düştü ve biraz sonra Saint - Honoré sokağının oldukça ıssız bir yerine geldikleri vakit kılıcını Landry'in ayaklarının arasına sokuverdi. Birdenbire takılan bu çelme, zavallı Landry'in sunturlu bir küfür savurarak boylu boyunca yere uzanmasına sebep oldu. Bunun üzerine Stocco ile adamları, derhal Landry'in üstüne çullanıp kendisini sımsıkı bağladılar. Landry, karga tulumba edilip kaşla göz arasında götürüldüğünü gördü.

Gerçi bütün bunlar pek kısa sürdü, ama, Landry'e epey uzun geldi. Sonra bir tahta döşemenin üstüne bırakılıverdiğini hissetti ve kapanan bir kapının gü-

rültüsünü duydu. Gözleri bağlı olduğu için çevresini göremiyor ve nereye getirilmiş olduğunu da bilemiyordu. Fakat kulakları kırışteydi. Tek başına bırakıldığını anladı. Ama, uzun zaman yalnız kalmadı. Birdenbire çevik ellerin, gözlerindeki bağı çıkarmakta olduğunu sezdi ve nihayet gözleri açılınca, kendisine bu yardımı yapanın kim olduğunu görerek hayret etti:

— «La Gorelle!..»

Cadının gözleri, Landry’i bu hâlde bulmuş olmaktadır dolayı sevinçle ışıldıyordu. Landry sâf bir tavır takınarak:

— «Vay canına!» Dedi. «Ben de seni arıyordum!»

Bu sözleri duyan cadı, kulaklarını dikti ama istifini bozmamaya çalıştı:

— «Beni mi arıyordun?» Dedi. «Öyleyse buldun işte... Ne istiyordun benden bakayım?»

— «Hiiç... Sana bin frank kazandıracaktım...»

Cadının gözleri ışıldadı ve elini uzatarak:

— «Ver şu bin frangı... Fena para değil,» diye söylendi.

Landry alay etti:

— «Bu ne acele böyle? Hele dur bakalım. Önce bir kere şu ellerimi kesen ipleri çöz de...»

— «Öyle ya... Sonra sana buradan sıvışılacak yolu göstereyim, değil mi?»

Kadın, alay etmiyor ve pek tabii bir alışverişten bahsediyormuş gibi konuşuyordu. Landry, cadının bin frank uğrunda bu dediklerini yapacağını sanarak üsteledi:

— «Şu ipleri kes, beni buradan çıkar, bin frangını al. Ondan sonra sana bin frank daha kazandırmanın yolunu gösteririm.»

Cadının gözleri faltaşı gibi açıldı:

— «İkibin frank eder!»

— «Hesabın kuvvetli maşallah...»

La Gorelle düşünceye dalmıştı. Landry endişelendi:

— «Nedir yâni? Senden istediğim şey pek mi zor? Beni buradan çıkaramaz mısınız?»

Cadının verdiği cevap şu oldu:

— «Ondan daha kolay bir şey yok, ama...»

— «Ama?»

— «İkibin frank da pek az, Landry...»

Landry soludu:

— «E ne kadar istiyorsun bakayım?»

— «O ikibinin yanına bir elli bin daha katmalısın.»

Kadını kandırdığını sanan Landry, fena hâlde hayal kırıklığına uğramıştı. İçerledi:

— «Ellibin mi? Allahın belâsı cadı! Ben o kadar parayı nereden bulayım?»

Beriki hiç kızmadı:

— «Doğru... Sende bu kadar para yoktur. Öyleyse vazgeçelim bu alışverişten.»

Ve Landry'in dişlerini gıcırdattığını, kendisine yiyecekmiş gibi baktığını görünce, açıklamak lüzumunu hissederek:

— «Seni buradan salıverirsem, tam ellibin frank kaybederim, anlıyor musun?» Dedi. «Hayır, anlamıyorsun, değil mi? Ben seni sabırsızlıkla bekliyordum, ayol...»

Landry, hayret içinde:

— «Beni mi bekliyordun?» Dedi.

— «Ne sandın ya? Tam beş gündür seni bekliyordum...»

— «Beş gündür beni bekliyordun ha? Neden?»

— «Neden olacak, ellibin frangıma kavuşayım diye... Sen buraya gelir gelmez bana ellibin frank vereceklerini vaadettilerdi. Nasıl beklemem? Şimdi anladın mı?»

Zavallı Landry, yine bir şey anlamamıştı. Anlamamıştı ama, bu işin altında kendisi için hiç de hayırlı olmayan bir haber saklı bulunduğunu hisseder gibi oluyordu. Merak ve endişe içinde sordu:

— «Bu parayı sana Düşes de Sorrientès mi verecekti?»

— «Hayır. Ben artık onun yanında çalışmıyorum.»

Landry, soluk soluğa:

— «Ya kimin yanında çalışıyorsun?» Diye sordu.

— «Artık Concini'lerin yanına geldim.»

Landry'in gözleri büyümüş, yüzünün kanı çekilmişti:

— «Ne diyorsun? Şimdi ben burada, Concini'lerin evinde miyim?..»

— «Tabii ya... Sen şimdi Mareşal D'Ancre'nin konağındasın. Yoksa bilmiyor muydun?»

Bu soruyu yapmacık bir merhametle sormuştu. Landry inledi:

— «Öyleyse mahvoldum!»

Bu sırada bir çingirak sesi duyulunca, La Gorelle ilâve etti:

— «Seni Monsenyör görecek.»

Landry denize düşüp de sarılacak bir yılan arayan adam hâliyle çevresine ümitsizce bakındı. Cadı:

— «Boşuna uğraşma, bu sefer kısı kıvrak yakalandın,» dedi. «En iyisi kadere boyun eğmektir.»

Ve sözde onu cesaretlendirdi:

— «Hem ne üzülüyorsun, canım? Bir saniye bile

acı çekecek değilsin. İşini çabucak bitiriverirler. Haydi, Monsenyörü fazla bekletme, bilirsin ya, hiç sabrı yoktur.»

Landry, korkak olduğunu sık sık söylemesine rağmen pekâlâ cesur bir adamdı. İlk telâş ânını çabucak atlatıp eski efendisinin karşısına ölümden titrer bir hâlde çıkmamaya kesinlikle karar vererek La Gorette'nin açtığı kapıdan içeriye girdi.

Geniş odayı, aynı azimli adımlarla bir baştan bir başa geçerek, ardında Léonora ile kocasının yanyana oturdukları üstü kâğıt dolu masanın önüne kadar gelip saygıyla eğildi.

LANDRY COQUENARD'IN TALİHİ DÖNÜYOR...

Önce tehdit dolu bir sessizlik oldu. Concini de, Léonora da sert bakışlarıyla Landry'i mağlûp edemediler. Sonra Concini:

— «Seni ne biçim bir âkıbet beklediğini biliyorsun, değil mi?» Diye sordu.

— «Biliyorum, Monsenyör...»

Landry bu cevabı verirken, gülümsemişti. Concini bu âkıbeti açıklamak lüzumunu hissetti:

— «Gırtlığında sağlam, yağlı bir ip olduğu hâlde darağacında can vereceksin!»

Landry, umursamaz bir tavırla omuz silkti:

— «Nasıl olsa bir gün ölecek değil miyim? Nihayet kötü bir saniye geçireceğim, o kadar...»

— «Görüyorsun ki bana ihanet edenler cezasız kalmazlar.»

Landry, iki adım atıp masaya yaklaştı:

— «Eğer ben size gerçek ihanet etmiş olsaydım, benim çenem gevşek olsaydı, siz ne şimdi Marki D'Ancre olmuştunuz, ne de Mareşal!..»

Bu cevap Concini'yi bir an düşündürdü. Léonora ise, Landry'e hak verir gibi bir tavır takınarak:

— «Adamın hakkı var,» dedi. «Doğru söylüyor.»

Landry'in yüreği hop etti. Léonora neden kendisini müdafaa ediyordu? Landry budala değildi. Bunda bir iş olmalıydı. Aklından şu düşünce geçti:

«Kurtuldum! Bana ihtiyaçları var.»

Concini de, karısının söylediği sözlere hak vermiş göründü ve devam etti:

— «Orası öyle... Çenesini tuttu. Ama, benim hangi ihaneti kastedtiğimi de biliyorsun.»

Landry içinden:

«Ha!.. Bana Florence'den bahsetmek istiyorlar,» diye söylendi ve gayet sâkin, ilâve etti:

— «Çocuğu kasetmek istiyorsunuz sanırım, Monsenyör?»

— «Evet... İşte bu ihanetin, hayatına mal olacak.»

Ve boğuk bir sesle ilâve etti:

— «Seni kılım bile titremeden astırırdım. Ama, ne yapayım ki sana ihtiyacım var. Şimdi sana bir şey teklif edeceğim. Önce kafana şunu sok: Reddedersen darağacını boylarsın. Hem de dünyada hiçbir kuvvetin seni asılmaktan kurtaramayacağını bilirsin, tabii...»

— «Ya kabul edersem?»

— «Seni affederim, serbest bırakırım ve bir daha da sana hiç dokunmayacağıma söz veririm. Hattâ ceplerini de altınla doldururum.»

Landry, heyecandan boğulan scsiyle:

— «Hele şu teklifi bir görelim bakalım,» dedi.

— «Vaktiyle sana emanet etmiş olduğum çocuğun anasının Léonora Dori Galigai, yâni şimdiki karım olduğuna dair usulünce bir kâğıt imzalayacak ve gerekirse bunu yemininle tasdik edeceksin.»

Landry Coquenard rahat bir soluk aldı. Doğrusu böyle bir teklifi hiç beklemiyordu. Léonora'ya dönerek hayretle bağırdı:

— «Nasıl, Madam? Böyle bir fedakârlığa razı oluyorsunuz, demek?..»

Léonora, tabii bir tavırla:

— «Şüpheni mi var?» Dedi. «Zaten bunu Monsenyöre teklif eden de benim...»

Landry, kadının önünde saygıyla eğildi:

— «Bu yaptığınız, gerçekten hayran olunacak bir davranış, Madam...» Sonra Concini'ye dönerek, şaşırıcı bir soğukkanlılıkla:

— «Bunu kabul etmek kolay,» dedi. «Yalnız, ben böyle bir kâğıdı imzaladıktan sonra vücudumu sessizce ortadan kaldırmayacağınızı nasıl temin edersiniz?»

Concini bu güvensizliğe alınmaksızın:

— «İstediğin şey üzerine yemin edebilirim,» dedi.

Hinoğlu hin Landry, taşı gediğini koyarak:

— «Bir dakika, monsenyör,» dedi. «Mademki bir iş konuşması yapıyoruz, konuşulmadık konu bırakmayalım. Demin ceplerimi altınla dolduracağınızı da söylemişsiniz. Bunun miktarını da söyler misiniz lütfen?»

Concini sabırsızlanmaya başlayarak:

— «Beşyüz ekü,» dedi.

— «Yani binbeşyüz frank... Vallahi siz fakirken, bundan çok daha cömerttiniz, Monsenyör...»

Léonora, yazıhane çekmecesinden dolu bir kese çıkararak söze karıştı:

— «Bunun içinde de bin ekü var!..»

— «Hah şöyle! Bu, iyi bir para...»

Concini, adamakıllı sinirlenerek söylendi:

— «Maskara herif!..»

Landry, aynı soğukkanlılıkla:

— «Neden kızılıyorsunuz, Monsenyör?» Dedi. «Birazdan bana teşekkür bile edeceksiniz. Fakat başka bir iş için... Önce şu işi bitirelim; benim de size tekliif edeceğim bir şey var. Şimdi ben sizin teklifinizi kabul ediyorum, Monsenyör... Yalnız, bir şartım var: Matmazel Florence'yi görmem ve kendisiyle konuşmam lâzım...»

Concini, kuşkuyla sordu:

— «Sebep?»

— «Florence'ye sizin kızınız olmayı kabul edip etmeyeceğini sormak istiyorum... Eğer bu şartıma razı olmazsanız, hemen cellâdınızı çağırın.»

Concini tereddütsüz kabul etti:

— «Bundan kolay ne var? Hem kendisiyle yalnız konuş. Biz yanınızda bulunmayalım. Bu suretle genç kızın bizden korkarak değil, kendi isteğiyle böyle bir şeye razı olduğunu daha iyi anlarsın.»

Bu sözler üzerine Concini sevinçle atıldı ve masanın üstünden aldığı bir hançerle Landry'in kollarını bağlayan ipleri kestikten sonra çingırağı çaldı. Bu arada bin ekülük keseyi işaret ederek:

— «Al bunu da cebine at. Benim sana güvenim var...» Dedi.

Bu sırada Marcella içeri girdi. Concini onun kulağına bir emir fısıldadıktan sonra Landry'e:

— «Bu kadın seni Florence'nin yanına götürecektir,» dedi.

Florence, Landry'i görür görmez, Odet'ten bir haber olduğunu hemen anladı. Bir şeyler soracak, söyleyecekti. Fakat Landry, bir işaretle ona susması gerektiğini belirttikten sonra, cebinden çıkardığı ufak mektubu gösterdi. Genç kız, meseleyi derhal anlayıp sustu. Landry Coquenard, genç kıza doğru ilerledi. İyice heyecanlanmıştı. Konuşurken sesi titriyordu:

— «Siz beni tanımazsınız, Matmazel,» dedi. «Fakat ben sizi çoktan beri, doğduğunuz günden beri tanırım. Ben Landry Coquenard'ım. Sizin vaftiz babanızım. Matmazel. Bundan onyediy yıl önce sizi ben vaftiz ettirdim ve size bu güzel Florence adını koydum.»

Florence de son derece heyecanlanmıştı:

— «Demek benim hayatımı da siz kurtardınız?»
Diye fısıldadı.

Bu ihtiyatsızca soru, Landry'in kendini toparlamasına sebep oldu. Etrafına şüpheli bakışlarla baktı. Sonra kıza göz kırpıp, belki de kendilerini dinlemekte olduklarını işaret ederek sesini yükseltti ve dinleyen varsa, daha iyi duysun diye:

— «Hayatınızı mı kurtarmıştım?» Dedi. «Yok, canım. Allaha şükür hayatınız hiçbir vakit tehlikede olmadı. Fakat doğumunuzun gizli kalması gerekiyordu. Ben size bu meseleden bahsediyorsam, bunu, bana karşı şükran duygusu besleyesiniz diye yapmıyorum. Böyle bir şeye hakkım da yok. Bunları, size doğumunuzun sırrını bilen bir adam olduğumu anlaysınız diye söylüyorum. Hem sonra size söylemek istediğim bir şey daha var: Babanız Monsenyör Concini, sizin Madam D'Ancre'nin kızı olduğunuza tanıklık etmemi istiyor. Dediğini yapayım mı?»

Florence, tereddüt bile etmeden:

— «Elbette,» dedi.

— «Ama, madam D'Ancre'nin anneniz olmadığını biliyorsunuz...»

— «Fakat, tanımadığım gerçek annemi kurtarmak için böyle yapmam gerekiyor.»

— «Demek bu fedakârlığı bile bile yapıyorsunuz? Aferin yavrum! Siz çok asil yürekli bir kızsınız. Bana inanınız ki çok mutlu olacaksınız. Bunu size ben söylüyorum, evlâdım.»

Landry derin bir saygıyla eğildi; sonra:

— «Elinizi öpebilir miyim?» Diye sordu.

Genç kız bir solukta:

— «Nasıl isterseniz...» Dedi.

Landry Coquenard, Florence'ye iyice yaklaştı. Elini

öpmek bahanesiyle Valvert'in mektubunu avucuna sıkıştırırken fısıldadı:

— «Hiç korkunuz olmasın. Biz sizi kolluyoruz.»

Florence, hafif bir hareketle ona alnını uzattı:

— «Vaftiz babam beni alnımdan öpebilir.»

Ve ayrıldılar. Landry, dışarı çıktığı vakit Marcella da oradaydı. Landry tekrar Concini'nin odasına girdi ve Concini'yi o kadar keyifli buldu ki herifin kendilerini gözetlediğinden hiç şüphesi kalmadı. Concini kayıtsızca sordu:

— «Evet, ne oldu?»

Landry:

— «İmzalamamı istediğiniz kâğıdı imzalamaya ve yeminle tasdik etmeye hazırım,» dedi.

Concini, sevinç içinde:

— «Zaten ben bunun böyle olacağını biliyordum,» dedi. «Bu öğle vakti herşey hazır olacak, o zamana kadar burada, benim mahpusum olarak kalacaksın, Landry...»

Sonra bir kahkaha atarak sözlerine ekledi:

— «Yoksa korkuyor musun?»

Landry de şakrak bir kahkaha atarak:

— «Hayır! Benim de size güvenim var, Monsenyör,» dedi. (Ve ciddileşerek ilâve etti). «Şimdi bu işi bitirdik. Gelelim öteki işe... Benim de size bir tek-lifim var.»

Concini izin verdi:

— «Konuş, ama, kısa olsun!..»

— «Söyleyeceğim zaten kısa, Monsenyör. Görüşüme göre siz, Matmazel Florence'nin Madam D'Ancre'nin kızı olduğunu ispat etmeye uğraşıyorsunuz, değil mi?»

Léonora söze karıştı:

— «Elbette... Böyle olmasaydı, kızı evlâtlığa kabul ederdik, olur biterdi.»

Landry devam etti:

— «Tamam... Bunun için de bir şahide kâğıt imzalatıyorsunuz. Ama bu kâğıt, sizin engel olmak istediğiniz şeye, yâni halk arasında dedikodu yapılmasına engel olabilir mi? Zannımca olamaz.»

Concini, masaya bir yumruk indirdi:

— «Orasını ben de biliyorum. Bize asıl lâzım olan, çocuğun vaftiz kâğıdıydı, ama, bulamadım ki... Kilsenin vaftiz defterinde o yaprak eksik.»

Landry, muzaffer bir edâ takındı:

— «Defterin o yaprağını bundan onyediy yıl önce ben koparıp almıştım. Bu yaprağı, iyi bir fiyat karşılığında size vermeye hazırım, Monsenyör...»

Hiç ummadıkları bu teklif, Léonora'nın bile soğukkanlılığını altüst etti. Concini, Landry'e doğru atıldı:

— «Vay!.. O yaprak sende mi?»

— «Bende, Monsenyör. Hem o zaman, vaftizi yapan papaza rica ettim, çocuğun vaftiz kâğıdına «*Meçhul anadan*» ibaresini yazdırtmadım. Orasını boş bıraktırdım. Yani siz oraya «*Matmazel Léonora Dori*» kelimelerini kolayca ilâve ettirebilirsiniz. Üstelik bu kâğıdı götürüp deftere takmayı deneyecek olursanız sayfamın tıpatıp uyduğunu görürsünüz.»

Concini sevinçten çılgına dönmüştü. Léonora da sevincini saklamıyordu.

Mareşal:

— «Landry,» dedi, «eğer bu yaprağı bana verirsen, sana yüzbin frank veririm.»

Landry Coquenard da, Concini'ler kadar sevinçle:

— «Zaten ben de bu kadar para istiyordum,» di-

ye bağırdı. «Alın kâğıdı, Monsenyör. Peşin peşin iş görelim.»

Sonra ceketinin astarını söktü. Oradan, yıllardan beri sakladığı vaftiz defteri yaprağını çıkarıp uzattı. Önce Concini kâğıdı dikkatle okudu, sonra da Léonora gözden geçirdi. Bu sırada Mareşal, kasasını açmıştı:

— «Peşin peşin, Landry,» diyordu.

Kasadan, birbiri ardınca, on kese alıp masanın üstüne sıraladı:

— «Bu keselerden herbirinde on bin frank var. İstersen say,» dedi.

Cebinde aynı boyda bir kese bulunan Landry, usta bir gözle bu keselerin değerlerini ölçüp biçtikten sonra:

— «Aman efendim! Ne münasebet?.. Ben size itimat etmez miyim?» Dedi.

Bu iş, hemen o öğle üstü bir noter huzurunda ve aralarında Rospignac'ın da bulunduğu şahitlerin önünde bitirildi. O andan itibaren Florence, Mareşal D'Ancre'nin kızı oluyor ve kendisine Kontes Lésigny unvanı da veriliyordu.

Landry Coquenard, otuz kilodan fazla gelen para keselerini taşıyamacağı için onları Concini'nin verdiği bir katırın heybesine yükleyip yola koyuldu ve Fers sokağındaki eve geldi. İlk işi, bir keseyi bir kenara koyarak, on kese altını bir masanın üstüne sıralamak ve üzerlerine de bir örtü örtmek oldu. Sonra da geceleyin aç kurtlar kadar mideleri boş doneceklerini bildiği dört ahbabına mükemmel bir sofraya hazırlamaya başladı.

Nihayet Pardaillan, Valvert, Escargasse ve Gringaille döndüler. Valvert sordu:

— «Ne oldu? İşi başardın mı?..»

Landry, ağız kulaklarına vararak:

— «Tamamen başardım, mösyö,» dedi. «Hem bugün kimi gördüm biliyor musunuz?»

— «Nereden bileyim?»

— «Sinyor Concini'yi gördüm.»

Valvert yerinden sıçradı:

— «Yoksa Concini'nin konağına gittin mi? Yani Concini seni gördükten sonra serbest bıraktı ha?.. Haydi haydi, martaval atma!» Dedi.

Pardaillan da hayret etti:

— «Buna ben de şaşarım doğrusu!..»

Landry'in koltukları kabardı:

— «Şaşarsınız, ama, oldu işte... Hem görüştük, hem de ondan her istediğimi kopardım. Hattâ önce kendilerinden Matmazel Florence'yi görmek müsaadesini aldım.»

— «Sonra?..»

— «Sonra Matmazel Florence için yüklüce bir çeyiz parası... Tam yüzbin frank kopardım.»

Sözlerini dinleyenlerin hepsinin gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Landry, bir çekişte altın keselerinin üstlerindeki örtüyü kaldırdı:

— «İnanmazsanız bakın işte... Bu keselerin her birinde onbin frank var.»

Hep birlikte keselerin üstüne eğilince Landry'in bütün söylediklerinin doğru olduğunu gördüler. Pardaillan, düşünceli bir tavır takınmıştı. Valvert, itiraz etti:

— «Bu para, Florence'nin çeyizi olamaz. Senindir. Zaten Kral, Florence'ye çeyiz verdirtecek.»

Landry, mahzun bir tavırla boynunu büktü:

— «Bu para Florence'nin çeyizidir. Kabul etmeye kalkışırsanız kırılırim, Mösyö... Hayatını kur-

tardığım kızın istikbalini temin edeceğime de söz vermiştim. Ömrümce bu emel uğrunda yaşadım. Nihayet buna muvaffak olduğum sırada buna siz mi engel olacaksınız? Bütün hayatımca yapabildiğim tek iyi hareketin canlı şahidi odur. Beni kırmayın, Mösyö!..»

Valvert razı oldu:

— «Peki... Ama sen de meteliksizin birisin...»

Landry, kendisine ayırdığı dolgun keseyi çıkarıp gösterdi:

— «Artık değilim, mösyö. Burada da bin altın var. Bu bana bol bol yeter.»

Gringaille:

— «Bu harçlığı da Concini'den mi kopardın?»

Diye sordu.

— «Evet...»

Escargasse:

— «Yaman tilkisin, vallahi!..» Dedi.

Hep birlikte sofraya çöktüler. Landry'in o kadar özenle hazırladığı yemekler kısa bir zamanda silinip süpürüldü ve masa, yangın yerine döndü. Yemek bittiği vakit Pardaillan:

— «Artık yatalım,» dedi. «Yarın önemli işler göreceğiz.»

Valvert de:

— «Bu iş pek uzadı, can sıkıma başladı. Artık onu bitirelim,» dedi.

Şövalye düşünceli bir tavırla ilâve etti:

— «Öbür gün asıl önemli işi başarmaya çalışacağız. Postu tehlikeye atmadan buna muvaffak olursak ne mutlu bize!..»

Biraz sonra hepsi yataklarına girmişlerdi. Landry Coquenard da kârlı bir gün yaşamış bir adamın keyifli memnunluğu içindeydi.

Bir çeyrek sonra hepsi horul horul uyumaya başlamıştı.

FLORENCE'NİN EVLENMESİ

Ertesi sabah, dört ahbap, hem bu sefer yanlarına Landry Coquenard'ı da alarak erkenden evden çıktılar. Akşamleyin, yine geç vakit ve yorgun argın döndüler. Daha ertesi gün yine topluca yola koyulup, birlikte Planche-Mibraï sokağına kadar gittiler. Orada Pardaïllan onlardan ayrılarak başka bir sokağa saptı. Diğer dördü, şehrin göbeğine kadar beraber gittiler. Fakat orada Valvert'le Landry kaldılar ve Gringaille'yle Escargasse onlardan ayrılarak Üniversite mahallesine yöneldiler.

Öğleye doğru Bastille zindanından belediye binasına kadar bütün şehri temelinden sarsan müthiş bir patlama duyuldu. Pardaïllan, Barentin çıkmazındaki evi havaya uçurmuştu. Bu kalabalık mahallenin bütün halkı çılgınlar gibi sokaklara uğramış, dehşet içinde oraya buraya koşuşmaya başlamıştı. İşin en esrarengiz tarafı, havaya uçan evin yıllardır boş bilinmesiydi. Nitekim insanca bir kayıp olmamıştı. Fakat, olay aslında o kadar muammalı ve esrarengizdi ki uyandırdığı heyecan da o ölçüde büyük oldu. Sonra, böyle olaylarda hemen daima olduğu gibi gerçekle uzaktan yakından ilgisi bulunmayan uydurma haberler alabildiğine yayıldı ve ilk korku geçip de ortalık biraz sükûnet bulduğu zaman heyecan yerini meraka bıraktı.

İşte tam bu sırada şehrin göbeğinde Saint-Landry kapısı yakınlarında ikinci bir evin daha aynı esrarengiz şartlar içinde havaya uçtuğu haberi yayıldı. Bu ev de yıllardır içinde kimsenin oturmadığı terk edilmiş bir yapıydı.

Kısa bir zaman sonra, Üniversite mahallesinde, şehir surlarının yakınında, üçüncü bir ev daha havaya uçtu. Bu ev de öncekiler gibi kimsesiz, ıssız ve terkedilmişti.

Söylentiler birbirini kovaladı, nihayet saraya kadar gitti ve Onüçüncü Louis'in kulağına kadar ulaştı.

Aynı haberler, süratle Fausta'ya da yetiştirildi. Prenses, bunları duyduğu anda gayet sâkin karşıladıysa da yalnız kaldığı vakit müthiş bir öfkeye kapılmakta gecikmedi. Bütün bu darbelerin Pardaillan'dan geldiğini anlamak için kâhin olmaya lüzum yoktu.

Bu haberler Concini'nin konağına da ulaşmış, Léonora'nın kulağına da gelmişti. Fakat Mareşal'in karısı, şimdi gayet önemli başka işlerle meşgul olduğu için bu çeşit haberlere kulak asacak hâlde değildi.

Florence'yi resmen kızı olarak ilân ettikten sonra Léonora, hemen Kraliçe'nin yanına gitmişti. Marie de Médicis meseleyi haber alınca sevinmiş, Léonora'ya teşekkür etmiş ve yüreğinde en ufak bir analık sevgisi bile bulunmadığını belli eden bir tavırla:

— «Bu kız, bütün ömrümce unutamayacağım heyecanlı günler yaşamama sebep oldu,» dedi. «Artık onu ortadan kaldırmanın çâresine bak... Bir daha ne yüzünü görmek, ne de ondan bahsedildiğini işitmek isterim. Anladın mı Léonora?..»

Concini'nin karısı itiraz etti:

— «Yazık ki bu arzunuz yerine gelemeyecek, Madam... Kendisini bir kere daha görmek zorundasınız.»

— «Sen delirdin mi, Léonora? Onun, benimle ne ilgisi kaldı?»

Léonora açıkladı:

— «Hiçbir ilgisi kalmadı, ama, kızımı size res-

men takdim etmek isterim. Bu takdim töreninde, onun, benim kızım olduğunu iyice öğrenmesi gereken başkaları, özellikle Sinyora Fausta bulunmalıdır.»

Marie de Médicis, Fausta'nın neden bulunması gerektiğini önce anlamadı. Fakat Léonora:

— «Vakti gelince, ben size, en büyük düşmanınızın kim olduğunu söyleyeceğimi haber vermiştim,» dedi. «Artık vakti geldi, Madam... Sizin mahvınız için çalışan müthiş düşmanınız Fausta'dır.»

Marie, önce inanmak istemediyse de, Léonora'nın gösterdiği deliller karşısında sözlerinin doğruluğuna iyice aklı kesti. O zaman, Fausta'nın gösterdiği bu korkunç ikiyüzlülük karşısında müthiş bir öfkeye kapıldı. Hemen onu çağırıp kendisiyle yüzleşmek istedi. Ve Léonora, bütün bunların önüne zorlukla geçebildi. Nihayet, Fausta'ya, Kraliçe'nin herşeyi bildiğini belli etmenin bir faydası mı olacaktı? Hayır! O hâlde bütün bunlara ne gerek vardı?

*

Léonora, böylece Kraliçe'yi herşeye razı ettikten sonra Florence'nin odasına gitti ve genç kıza:

— «Florence,» dedi. «Şimdi Ana Kraliçe'ye takdim edileceksiniz. Çabucak hazırlanın, kızım.»

Sonra genç kızın gözlerinde bir ışık parlamadığını farkederek sordu:

— «Saraya gideceğinize seviniyor musunuz?»

Florence, bu sorudaki tehlikeyi derhal sezdi:

— «Hayır, Madam... Hiç gitmesem daha iyi olurdu. Size daha önce de söyledim: Ben basit bir kızım. Bu kadar yükselmek bile benim için pek fazla... Ben saraylara yakışır mıyım?»

— «O hâlde hiç merak etme. Zaten bu takdim töreninden sonra hemen evimize döneceğiz.»

Florence endişelendi:

— «Yani bütün ömrümü bu evde kapalı olarak mı geçireceğim, Madam?..»

Léonora onu yatıştırmak gereğini duydu:

— «Ne münasebet, canım? İsteddiğiniz zaman çıkıp gitmekte serbestsiniz. Tabii yanınızda, sizin gibi asil kızların her zaman yanlarında bulunduğu gibi, bir kadının da bulunması şartıyla... »

Bunu söyleyen Léonora, içinden de şöyle diyordu:

«Bu serbestlik de pek uzun sürmeyecek ya... Bir-iki güne kadar ya Rospignac ile evlenmeye razı olacak ya da manastırı boylayacaksın...»

*

Bir saat sonra Florence, Marie de Médicis'e takdim ediliyordu. Salonda seçkin bir kalabalık vardı. Florence'nin asıl anası olan Kraliçe, kurumlu bir edâ ile tahtına oturmuş, değil kızına bir-iki hoş söz söylemek, cnun yüzüne bile bakmamıştı. Florence ise, heyecandan titreyen sesiyle bir-iki saygılı söz söyledi. Söylediği şeyler, basitliklerine rağmen, en hissiz anayı bile yumuşatacak cinstendi, ama, Marie de Médicis, sanki karşısındaki kendi kızı değilmiş gibi bunlara da hissiz kaldı.

Zavallı Florence, en son ümidinin de böylece söndüğünü gördü. Gözlerinden boşanacak yaşları zorla zaptedip bir kenara çekildi ve sessizce kalakaldı.

Bu sırada Léonora da Fausta'nın yanına gitmişti. Artık Fausta'yı tamamen ezip yere serdiğinden emindi. Şimdi zaferinin keyfini çıkarmak istiyordu.

Fausta, olayı, en zarif tebessümüyle karşılamakla

beraber, bu dalavereyi yutmadığını da Léonora'ya belirtmekten kendini alamayarak fısıldadı:

— «Bravo!.. Oyunu mükemmel oynadınız, Léonora... Kraliçe'nin beni neden gayet soğuk karşıladığını da şimdi anlıyorum. Tamamen gözden düştüm, öyle mi?.. Hem bunu da size borçluyum değil mi, Léonora?»

Concini'nin karısı, hiç bozuntuya vermedi:

— «Evet. Fakat bunu başarmak için fazla bir şey yapmadım. Sizi gözden düşürmek için sadece gerçeği söylemem yetti de arttı bile...» Fausta dişlerini gıcırdatarak söylendi:

— «Ama bu, aramızda bir savaşın başlaması demektir.»

— «Zaten o savaş sinsi sinsi başlamamış mıydı? Varsın açık olarak devam etsin. Benim bundan korkum yok.»

Léonora artık diyeceğini demişti. Saygılı bir reverans yapıp Fausta'dan ayrıldı.

Fausta da artık buralarda durmanın doğru olmayacağını hissetmiş ve kendisinden müsaade istemek üzere Kraliçe'ye yönelmişti. Bugün şüphesiz ömrünün en uğursuz günlerinden biriydi. Art arda bir sürü darbe yemişti. Bütün bunlardan sonra ne şekilde bir yol tutacağını düşünmek için hemen evine çekilmesi ve yalnız kalması lâzımdı.

Ne yazık ki bugün Fausta'nın başına gelecekler bu kadarla da kalmayacaktı. Tam Marie de Médicis ona gayet soğuk bir jestle çekilme iznini vermişti ve o da kapıya yönelmişti ki birdenbire kapının iki kanadı açıldı ve Kral salona girdi. Yanında üstü başı kireç ve kan içinde olduğu hâlde Kont de Valvert vardı.

Fausta, Kral'ı selâmlamak için durmak zorunda kaldı.

Kral, son derece heyecanlıydı. Fausta'yı görür görmez ona yöneldi.

— «Ah, elçi hazretleri! Ben de sizi arıyordum. Biliyor musunuz, bugün benim sâkin Paris'imde art arda üç ev havaya uçtu?»

Fausta, üzerine çöken korkunç tehdit havasına rağmen soğukkanlılığını korudu. Valvert'i orada görünce hemen işin içyüzünü kavramıştı. O âhenkli sesiyle cevap verdi:

— «Birtakım söylentiler benim de kulağıma çaldı, Majeste... Ama, Allaha ki can kaybı olmamış. Buna pek memnun oldum.»

— «Bu evlerin sahipleri kimler, biliyor musunuz, Madam?»

— «Bilmiyorum, Majeste.»

— «İspanyol, Madam!.. Hepsi de İspanyol!..»

Fausta, sonsuz bir hayret içinde:

— «İspanyol mu?» Dedi. «Şu hâlde zavallıcıklara hemen yardıma koşayım.»

Ama, Kral, işin peşini bırakacağına benzemiyordu:

— «Ya... Ya...» Dedi. «O zavallıcıklardan bahsedelim. Evleri birer cephanelik hâline gelmiş... Barut mu ararsınız, tüfek mi, hattâ top mu? Bir orduyu silâhlendirmek için ne lâzımsa hepsi var...»

Fausta, şimdi de pek kızmış göründü:

— «Ne söylüyorsunuz Majeste?..»

— «Gerçeği söylüyorum, Madam! Haberiniz yok muydu?»

— «Bu güzel memlekette gördükleri konukseverliğe böyle karşılıklıta bulunmak... Doğrusu büyük alçaklık... Acaba Kral hazretleri, kendilerine verilen bu haberlerden eminler mi?..»

Kral'ın verdiği cevap şu oldu:

— «İşte, Kont de Valvert'e sorun da bakın... Kont, bu barut depolarını havaya uçuran dört-beş namuslu arkadaşından biridir. Canları pahasına bu zehirli akrep yuvalarını yok ettiler. Hayatımı kurtardılar. Zaten Kont'un, hayatımı kurtarışı ilk değildir ya... Hepinizin önünde özellikle belirtmek isterim: Kont'a karşı apayrı sevgim vardır. Bunu böylece bilirsiniz.»

Valvert utangaç bir tavırla konuştu:

— «Kral hazretleri, bana lâyük olmadığım şerefi bahşediyorlar.» (Fausta'ya döndü): «Bu sabah dört arkadaşım ile birlikte havaya uçurduğum üç ev, tamamen gizli silâh depoları hâline getirilmişti ve İspanyollara aitti. Eğer sözlerime inanmazsanız, delilleriyle ispat ederim.»

İki adım ilerlemiş ve Fausta'ya öyle dik dik bakmaya başlamıştı ki korkunç kadın, inanmaz gördüğü takdirde Valvert'in pek müthiş şeyler söyleyebileceğini ve kendisinin hemen burada tutuklanacağını sezdi:

— «İnanmamak ne demek? Sizin gibi bir Fransız asîlzadesinin sözlerinden şüphe edilebilir mi? Elbette inandım.»

Sonra gayet serbest bir hareketle Kral'a döndü:

— «Majestelerine, korkunç olaylardan büyük üzüntü duyduğumu belirtmek isterim,» dedi. «Konuksever Fransız milletine karşı bir-iki soysuzun işlediği suçtan ötürü çok mahcubum. Konağıma gider gitmez, ilk işim suçluları arayıp bulmak olacaktır. Onları o şekilde cezalandıracağım ki bir daha kimse böyle alçaklıklara kalkışmasın.»

Fausta, bu kurnazca manevrasıyla durumu da, kendini de kurtarmış oluyordu. Zaten Valvert'in hâminden, henüz Kral'a doğrudan doğruya kendisini suçlayan bir şey söylememiş olduğunu sezmişti. Söy-

lediği sözlerin Kral'ı pek memnun ettiğini ve hemen yatıştığını gördü. Onüçüncü Louis'e saygılı bir reverans yaparak kapıdan çıkmaya hazırlanan Fausta'ya:

— «Gidin, gidin ve suçluların cezalandırıldığını görelim...» Dedi.

Fausta salondan çıktı.

O zaman Kral, gayet nâzik bir tavırla Concini'ye dönerek, mucize kabilinden tekrar bulduğu kızı hakkında konuşmaya koyuldu. Hattâ İtalyan'ı kızını takdim etmeye mecbur etti. Ondan sonra da tutup Florence'yi, Concini'nin gözleri önünde Valvert'e takdim etti ve kurnaz kurnaz gülümseyerek Concini'yi bir tarafa çekip iki sevgiliyi bir zaman için başbaşa bırakmayı bile unutmadı. Concini, kendisine, kızını nasıl bulduğunu anlatırken de ilgiyle dinler göründü. Bu hikâye, birkaç dakika sürdü. Bu süre boyunca iki sevgili başbaşa kaldılar ve konuşabilecekleri kadar şeyi konuştular.

Nihayet Kral, Concini'yi gayet zarif bir tavırla selâmladıktan sonra Valvert'i de yanına alıp salondan çıktı.

*

Léonora bütün bu olup bitenleri hiç de memnun olmayan bir gözle seyretmişti. Kraliçe'den izin alıp Florence'yi tekrar eve götürürken içinden söyleniyordu:

«Kral'ın garip bir hâli vardı. Bu hâl benim hoşuma gitmiyor. Ayağıma çelme takmasından korkuyorum!.. Florence'nin evlenme işini çabuklaştırmak lâzım...»

Önce La Gorelle'yi çağırıp kendisine bazı emirler verdi. La Gorelle odadan çıkarken, başka bir kapı-

dan da Rospignac giriyordu. Léonora, dosdoğru konuya girerek:

— «Rospignac,» dedi. «Sizin nikâhınızın daha fazla uzamaması iyi olacak.»

Rospignac, gözlerinde sevinç ışıkları yanarak:

— «Ben hazırım, Madam,» dedi.

— «Güzel! Şu hâlde yarın gece yarısı Saint-Germain-l'Auxerrois kilisesinde evleneceksiniz.»

Rospignac sırtarak:

— «Hiç merak etmeyin, Madam,» dedi. «Randevuya tam vaktinde geleceğim.»

Léonora, bir saniye bile kaybetmeden kalkıp Florence'nin odasına girdi. Genç kıza da hiç dolambaçlı yollara sapmaya lüzum görmeden şöyle söyledi:

— «Florence... Ben ve babanız, sizi evlendirmeye karar verdik.»

Yumuşak bir edâ ile konuşuyordu, ama, tavrında, şimdiye kadar hiç göstermediği bir kesinlik de yok değildi. Florence bunu derhal sezdi ve:

— «Emredersiniz, Madam,» dedi.

— «Evet, bu bir emirdir, Florence. Biz bu evlenme işine ciddî sebeplerden ötürü karar verdik. Nikâhınız da yarın gece kıyılacak.»

Florence, bu pek ânî gelen darbe altında sendele-yerek mırıldandı:

— «Yarın gece mi?»

— «Evet, yarın gece, Saint-Germain-l'Auxerrois kilisesinde...»

Genç kız, hemen yine kendini toparlamıştı. Yarın gece yarısına kadar nasıl olsa Valvert'e haber ulaştırmanın çâresini bulurdu. Léonora'yı bile şaşkırtan bir sükûnetle:

— «Beni zorla evlendirmek istediğiniz adamın adını da öğrenebilir miyim?» Dedi.

— «Baron de Rospignac!»

Hiç ummadığı bu isim, zavallı Florence'nin kafasına bir balyoz gibi indi. Birdenbire ihtiyatı elden bıraktı ve isyanla haykırdı:

— «İşte bu olamaz! Bu alçağı bana koca olarak kabul ettirmektense, beni öldürünüz, daha iyi...»

— «Seni öldürmeyeceğim, onunla evlendireceğim.»

— «Asla!..»

— «Evleneceksin diyorum sana!.. Ben seni yola getiririm!»

— «Siz kim oluyorsunuz? Ben sizin neyinizim? Beni bir hayvan gibi istediğiniz yere sürüklemeye ne hakkınız var?»

Léonora, zâlimce bir sükûnetle:

— «Şuna bakın hele...» Dedi. «Sen istesen de, istemesen de, artık benim kızımsın. Senin üstünde bir annenin sahip olabileceği bütün haklara sahibim. İyiliğin için, sana istemediğin şeyler de yaptırabilirim. Bize isyan etmeye kalkarsan, bazı asıl ailelerin kızlarına yaptıklarını biz de sana yaparız. Seni bir manastıra kapatırız ve oradan ancak ölün çıkabilir. Manastırda diri diri mezara gömülmüş olursun. Seni oradan hiçbir kuvvet çıkaramaz.»

Florence, birdenbire gerçeği görür gibi oldu. Kendisini öyle bir yola sokmuşlardı ki evlenmediği takdirde bunun sonu kesinlikle bir manastıra kapanmak, yani diri diri mezara gömülmek demektir. Demek annesi, asıl annesi o kadar sevdiği annesi, nihayet ona bu oyunu, bu korkunç oyunu oynuyordu, öyle mi? Birden içinde bir isyan dalgası kabardı. Kendi kendine:

«Hayır,» dedi. «Ben bunu istemiyorum. Böyle

bir son istemiyorum ben... Kendimi müdafaa edeceğim. Her çâreye başvurarak müdafaa edeceğim.»

Ve bu kararı verdikten sonra kendini tamamen toparladı. Sâkinleşti. Hiçbir heyecan belirtisi göstermedi.

Léonora, genç kızdaki bu değişikliğin farkına varamadı. Ayağa kalkarken kesip attı:

— «Düşün... Aklını başına topla. Bu gece ve yarın düşün. Yarın akşam gelip senden cevap alacağım... Ya buradan çıkıp nikâha gideceksin, ya da manastıra...»

Florence, sâkin bir edâ ile:

— «Düşüneceğim, Madam,» dedi.

Léonora giderken şöyle düşünüyordu:

«Manastır korkusuyla kendisini Rospignac'ın kollarına atacaktır.»

*

Florence, yalnız başına kalınca, zâlim İtalyan kadınının son sözlerini bir daha hatırladı. Buradan ya nikâha gitmek için çıkacaktı, ya da manastıra kapatılacaktı... Demek ki o zamana kadar buradan çıkmasına da imkân yoktu. Şu hâlde Valvert'e nasıl haber gönderecekti?»

Oda kapısını açıp dışarıya çıkınca, koridorda La Gorelle'nin beklediğini gördü. Cadı, genç kızın bir söz söylemesine fırsat bırakmadan atıldı:

— «Bir isteğiniz mi var?»

Ve sesini alçaltarak ilâve etti:

— «Buradan çıkamayacaksınız sanırım, Matmazel... Fakat eğer birilerine haber ulaştırmak istiyorsanız, emrinize hazırım...»

La Gorelle pek ciddî konuşuyordu, ama, bu hile-

kâr kadının kendisine yardım edeceği nereden bel-
liydi? Cadı, genç kızın bu şüphesini sezmiş olacaktı
ki:

— «İstedığınızı yaparım. Siz bana sadece paradan
haber verin.» Dedi.

Odaya girdiler. Florence:

— «Benim param yok,» dedi. «Fakat burada mü-
cevherlerim var. Birini size versem, yazacağım mek-
tubu götürür müydünüz?»

— «Elbette.»

Cadı, genç kızın uzattığı kıymetli yüzüğü alıp dik-
katlice gözden geçirdikten sonra:

— «Bu yeter.» Dedi. «Siz hemen mektubunuzu
yazın. Şimdi vakit geç... Fakat yarın sabah mektu-
bunuzu derhal ulaştırırım.»

La Gorelle, Florence'nin aceleyle karalayıp katla-
dığı kâğıdı koridorda koynuna sokmadan önce adre-
sine baktıktan sonra kendi kendine söylendi:

«Bayan Nicole, Grand-Passe-Partout hanı... Şu
Saint-Denis sokağındaki han... Bu kızın o kadınlara
ne ilişkisi olabilir?»

Sonra kâğıdı koynuna sokup yüzüğü hayran hay-
ran süzdü:

«Benim neme lâzım? Pekâlâ bir ücret verdi. Şu
yüzük hiç değilse üçbin frank eder. Yüz frank bile
verseydi, ben bu mektubu yine yerine ulaştırırdım.»

FAUSTA'NIN RANDEVUSU

La Gorelle'nin, Florence'nin mektubunu hancı kadının Nicole'ye götüreceği cuma günüydü...

Gringaille, Escargasse ve Landry Coquenard'ı evde bırakan Şövalye, saat ona doğru, Valvert'i yanına alarak sokağa çıktı. Hem bir gün önce patlamanın halkta uyandırdığı heyecanı görmek, hem de ne zamandır görmedikleri Nicole'ye uğramak niyetindeydi. Hancı kadını, sokağa çıkmaya hazırlanırken buldular. Sevimli kadın, Şövalye'yi:

— «Tam vaktinde geldiniz,» diye karşıladı. «Ben de şimdi size geliyordum. Sabahleyin bir mektup getirdiler de... (Sonra Valvert'e döndü.) Kont... Siz de ahırlara kadar bir gidin. Sabahleyin saray seyislerinden biri, sizin adınıza dört tane mükemmel at getirdi. Kral göndermiş...»

Pardaillan, Nicole'nin uzattığı zarfı alıp bakınca, üstünde Fausta'nın armalı mührünü tanıdı. Açmadan cebine attı. Sonra Valvert'e dönerek muammalı bir tebessümle:

— «Anlaşılan, Kral zararlarımızı ödemeye nihayet karar verdi,» dedi. «Gidip şu atlara bakalım, Kont... İster misin Kral dört tane lâgar beygir göndersin.»

Valvert güldü:

— «Bakıyorum, Kral'ın cömertliğine güvenemiyorsunuz.»

— «Güvenemem ya. Ne de olsa babasına çekmiştir. Zaten babasına tek benzer tarafı, onun kadar, hattâ ondan daha fazla cimri oluşu değil mi?»

Ahırlara gidip hayvanlara baktılar. Doğrusu, Kral hediyesi olmaya yaraşacak kadar güzel hayvanlardı. Valvert, sevincini gizleyemezken, Pardaillan:

— «Bakın Kral hazretleri, benim harcadığım paraları ödemeyi de akıl etmişler mi?» Diyerek, hayvanların heybelerini yoklamaya koyuldu. Nihayet heybelerden birinden altın dolu bir kese çıkarınca, memnun bir tavırla:

— «Hah,» dedi. Bu Kralcık fena iş görmüyor. Şu kesede bin altın olmalı. Sermayeden ziyan etmiyoruz demektir.»

Bir an düşünüp ilâve etti:

— «Şimdi bu hayvanlar senindir, Valvert. Kral'a getirdiğimiz İspanyol altınları uğrunda senin hayvanların öldü.»

Valvert itiraz etti:

— «Hayır, yalnız ikisi benim, öbür ikisi de Gringaille'yle Escargasse'nin.»

— «Güzel... Onlar da ziyan etmediler, demektir. Paraya gelince: Bu iş uğrunda en çok parayı ben sarfettim. Şimdi sana şurada yüz altın veriyorum. Bu senin hakkın. Onar altın da şarap içmekten başka bir şey bilmeyen bizim üç hımbıla vereyim. Yirmi-beş altını da kendi cebime atayım. Hah şöyle...»

Bu sözleri söylerken harıl harıl para sayıyor ve dediklerini yapıyordu. Keseyi tekrar bağlayıp hancı kadına uzatarak:

— «Şunu al da benim için iyi bir yerde sakla.» Dedi.

Bu iş bittikten ve hancı kadın çekildikten sonra, cebinden Fausta'nın mektubunu çıkarıp açtı:

— «Bakalım, Madam Fausta ne mücevherler yumurtlamış?» Dedi.

Sessizce okuduktan sonra Valvert'e uzattı. Delikanlı, mektupta şunları okudu:

«Pardaillan;

Size Saint-Denis'te verdiğim sözü tutmak zamanı geldi. Monmartre köyünü bilirsiniz. Manastırın yakınındaki yolun üstünde, manastırın çiftliği ve kümesleri vardır. Bu yol But çeşmesine gider. Yarın, yâni cumartesi günü saat sabahın altısında sizi bu çiftlikte bekliyorum. Küçük Loïse'yi ve ondan bir türlü ayrılmayan köylü kadınına oraya kendim getireceğim.»

Daha önce gelerseniz, beni bulamazsınız. Ancak dediğim saatte oradayım. Yanınıza istediğiniz kadar adam alabilirsiniz. Ama, size yemin ederim ki bu randevuya ben yalnız geleceğim.»

Valvert mektubu okuduktan sonra Pardaillan'a uzatıp sordu:

— «Şimdi ne yapmak fikrindesiniz, Şövalye?»

Pardaillan kâğıdı yırtıp ufak ufak parçalar hâline getirerek yere serptikten sonra:

— «Fausta'nın randevusuna gidip gitmeyeceğimi henüz bilmiyorum. Ama, şimdi, hiç vakit kaybetmeden Monmertre manastırını başrahibini ziyaret etmemiz gerektiğini pek iyi biliyorum,» dedi. «Orada şu anda Madam Fausta hazretlerinin vefalı uşağı Kont D'Albaran cenaplarına ve daha bazı adamlarına rastlamazsak pek şaşarım.»

Handan çıktılar. Saint-Denis sokağında henüz elli adım atmamışlardı ki La Gorelle'yle karşılaştılar. İki arkadaş Fers sokağına yönelirken La Gorelle de Grand-Passe-Partout hanına girdi. La Gorelle'nin Florence'ye verdiği sözü tuttuğu görülüyordu. Ne yazık ki o sırada Nicole meşguldü ve La Gorelle'yi biraz bekletti. Mektubu verdikten sonra muhakkak bir bahşiş kopartmak kararında olan La Gorelle arsızlık edip biraz bekledi ve istediğini elde ettikten sonra çıkıp gitti. Hancı kadın, Valvert'le Pardaillan'

ın pek uzakta olmayacaklarını sanarak peşlerinden sokağa fırladıysa da iki ahbap, o sırada Fers sokağındaki evin önüne ulaşmış bulunuyorlardı.

Şövalye garip bir ıslık çaldı. İçeriden de buna aynı şekilde bir cevap geldi. Sonra Şövalye ile Valvert, Cossonnerie sokağına gidip, oradaki gizli kapıdan çıkacak olan üç arkadaşı beklediler.

Nicole, Fers sokağındaki evin önüne geldi ve etrafı kollayıp anahtarla kapıyı açarak mektubu bırakmak üzere içeri girdiği sırada evde kimse kalmamıştı. Escargasse, Gringaille ve Landry, Cossonnerie sokağındaki gizli kapıdan Pardaillan'la Valvert'in yanına ulaşmışlardı. Sâdık hancı kadın biraz daha ileri gitseydi, Şövalye ile Kont'a ulaşacağı muhakkaktı, ama, bunu yapmadı.

Monmartre köyüne ulaştıkları zaman Şövalye adımlarını hızlandırdı. Üç arkadaş da nereye gittiklerini bilmeden ona ayak uydurdular. Tam Porcherons köprüsünü geçerlerken, Pardaillan keskin gözleriyle uzaktaki bir arabayı ve bunun yanında, at üstünde giden iriyarı bir adamı seçince:

— «Ben demedim mi? Hele şuna bakın, şu dev yapılı herife...» Diye seslendi.

Valvert:

— «D'Albaran...» Dedi.

Pardaillan:

— «Ta kendisi...» Dedi. «Senden aldığı kılıç yaralarını çabuk iyileştirmiş. Şimdi de Madam Fausta'ya muhafızlık ediyor. Zaten rastlamasaydık, hayret edecektim. Manastır önünden geçip tepeye çıkacak ve çiftliğin yanındaki yoldan yürüyecek.»

— «Çiftliğe mi gidecek?»

— «Tabii, değil mi ya? Oraya gitmezse bileklerimi keserim vallahi!»

Ve bıyık altından gülmeye başladı. Fausta bu gülüşü görseydi, şüphesiz çok endişelenirdi.

Pardaillan, üç arkadaşını yanına çağırıp Kral'ın gönderdiği paradan ayırdığı altınları verdikten sonra:

— «Escargasse,» dedi. «Sen yanına Landry'i al. Yapacağınız şey şu...»

Pardaillan, onlara ne yapacaklarını güzelce anlattı. Sonra kendisi de Valvert ve Gringaille'yi yanına aldı. Birlikte bir keçi yoluna saparak hızla yürüdüler. Epeyce yol aldıktan sonra tepesinde beş tane yeldeğirmeni bulunan bir sırtın eteğine ulaştılar. Bu etekte büyük bir taşocağının geniş ağzı görünüyordu. Yol-
da, Valvert'le Gringaille'ye talimat vermiş olan Şövalye, buraya varınca, Valvert'e ötekilerden ayrı duran bir yeldeğirmenini gösterip:

— «Gringaille seni oraya çıkarır,» dedi.

Valvert'le Gringaille hızla değirmene doğru seğirttiler. Değirmenden birkaç yüz adım ötede bir çeşme, ikisinin arasında, tepenin eteğindeki biraz daha küçük bir taşocağı vardı. Valvert'le Gringaille hemen taşocağından içeriye girdiler.

FAUSTA TERTİBAT ALIYOR...

Şövalye'ye gelince, o da büyük taşocağının içinde kaybolmuştu. Girdiği yer zifiri karanlıktı ama, Şövalye kendinden gayet emin, ilerliyordu. Epey bir zaman yürüdü ve ancak yer altında, içi bir sürü âlet dolu, genişçe bir mağaraya gelince durdu. Buraları pek iyi bilen biri hâliyle belirli bir tarafa yönelecek oradan bir şey alıp pelerinin altına sakladıktan sonra tekrar yola koyuldu.

Çok fazla uzağa gitmemişti ki bir duvarla karşılaştı. Bu duvardaki gizli bir kapıdan geçti. Sağa dönerek, bir dehlize girdi. On-oniki adım attıktan sonra önüne yeni bir duvar çıktı. Şövalye bu duvardaki gizli kapıyı da açtı. Sonra durdu, az önce yerden alıp pelerinin altına sakladığı şeyi çıkardı. Bu, bir fenerdi. Şövalye, feneri yaktıktan sonra tekrar yola koyuldu. Şimdi girdiği yer, içerisinde kırık dökük bazı sandıklar, birtakım âletler bulunan küçük bir mahzendi. İçinde taş bir merdiven vardı. Görünürde başka bir kapı veya gedik yoktu. Fakat Şövalye bu merdivene yürümedi. Sol taraftaki duvara gidip fenerinin zayıf ışığını oraya doğru tuttu ve kendi kendine söylendi:

«Manastır şu istikamette. Yanılmıyorsam, Fausta da bu taraftan gelecek. Şuraya belki yirmi defa girdim de bu duvarda gizli bir kapı var mı, yok mu diye araştırmak aklıma gelmedi. Şüphe etmiyordum ki... Hem zaten kafa çatlatmaya ne lüzum var? Nasıl olsa Fausta şimdi çıkagelir. Kapının nerede bulunduğunu, nasıl açılacağını bana kendi eliyle gösterir.»

Fenerini söndürüp pelerinin altına sakladıktan son-

ra merdivene doğru ilerledi. Hem çıkıyor, hem de kendi kendine söyleniyordu:

«Birinci mahzenin kapısı açık olmalı...»

Gerçekten de yukarıda, kalın meşeden sağlam bir kapı, ardına kadar açıktı. Burası geniş bir mahzendi ve içinde, köylülerin böyle mahzenlere koymayı âdet edindikleri bir sürü şey vardı. Bu mahzenin bir tarafı, bölmelerle üçe ayrılmıştı ve tepelerinden küçük pencerelerle ışık alıyordu. Burası, ertesi sabah için Fausta'nın Pardaillan'a randevu verdiği çiftliğin mahzeniydi. Mahzenin ortasında yukarıya doğru kıvrıla kıvrıla çıkan bir merdiven görünüyordu. Yukarıdaki kapı da açık olmalıydı. Çünkü Şövalye binbir ihtiyatla bu merdivenden çıkarken, etrafın gittikçe aydınlandığını gördü. Ayrıca yukarıdan, konuşan iki erkeğin sesi geliyordu.

Pardaillan yukarıya kadar çıkarak, kapıdan içeriye bir göz attı. Burası çiftliğin mutfağıydı. Ortada kaba, fakat temiz bir masa vardı. Üstünde açık bir şarap şişesiyle iki kalaylı kupa duruyordu. Masanın başında, arkalıksız iki iskemlede iki köylü oturuyordu. Bunlar gerçekten köylü müydü? Kıyafetlerine bakılırsa öyleydi, ama, dilleri Şövalye'yi bir an bile aldatmadı. Bunlardan biri, İspanya Kralının altınlarını Valvert'e teslim eden İspanyol subayı idi. Ayakta bir köylü daha duruyor ve bu iki adama hizmet ediyordu. Bu adam gerçekten kölüydü ve herhalde çiftliğin sahibiydi.

Şövalye, bu adamların daha ilk sözlerini duyar duymaz, Fausta'yı beklediklerini anladı. Fausta, herhalde dehlizden gelecekti. Nitekim İspanyollardan biri, koynundan çıkardığı bir saate baktıktan sonra:

— «Gidip asâletmeabı karşılayalım,» dedi.

Kalkıp birer meşale aldılar ve bunları yakmak için ocağa yöneldiler:

Pardaillan, daha fazla beklemedi. Hemen ikinci mahzene kadar indi. Çevresine şöyle bir bakınca, merdivenin yanındaki kırık sandıkların arkasında mükemmel surette saklanabileceğini kestirip oraya sığındı ve kendi kendine söylendi:

«Buradan hem sol duvardaki gizli kapının nasıl açılacağını görürüm, hem de onların konuştuklarını duyurum.»

İki İspanyol, köylüyü mutfakta bırakmışlardı. Aşağıya yalnız indiler. Birkaç dakika mahzenin ortasında durup beklediler. Nihayet Pardaillan'ın gözetlediği duvardaki kapı açıldı ve Fausta mahzene girdi. Arkasından da D'Albaran belirdi. İki İspanyol, bir kral karşılama törenindeymişçesine eğildiler, Fausta kendilerini:

— «Günaydın baylar!» Diyerek selâmladı.

Pardaillan'ın onlara baktığı yoktu. D'Albaran'ın gizli kapıyı nasıl kapatacağına dikkat ediyordu. Zaten bu iş de pek çabuk halloldu, ama, Şövalye de görmek istediğini mükemmelen gördü. Kapı kapandıktan sonra, ortadaki merdivenden önce D'Albaran çıktı. Arkasından Fausta yürüdü. Onun arkasından da İspanyol subayı ile meşalesini aşağıda bırakmış olan öteki İspanyol çıktılar. En arkasından da, bıyık altından kıs kıs gülen Pardaillan'ın çıktığını söylemeye bile lüzum olmasa gerek. Fakat Şövalye bu sefer merdivenin en üst basamağına kadar çıkmıştı. Tam vaktinde davranabilmek için orada kaldı. Buradan her şeyi görüp işitebiliyordu.

Fausta, mutfığa girince, kaba iskemlelerden birine bir tahta kuruluyormuşçasına kibirli ve muhteşem bir tavırla oturdu. Köylü, yerlere kadar eğilmişti. Fausta, önce onunla meşgul oldu ve D'Albaran'a:

— «Bu adamcağıza onbin frank ver, D'Albaran,» dedi.

D'Albaran ilerleyip köylünün eline dolgun bir ke-
se verince, adamcağızın gözleri faltaşı gibi açıldı. Bir
şeyler söylemeye çalıştıysa da beceremedi ve nihayet
Fausta onu:

— «Haydi şimdi git... Bana yaptığın bu hizmeti
hiç unutmayacağım,» diyerek savdı.

Köylü iki büklüm çıkarken, İspanyol subayı da
onun peşinden gitti. Biraz sonra dönerek:

— «Gitti, Madam,» dedi. «Kapıları da iyice kilit-
ledim. İşte anahtarlar.»

Fausta emrini verdi:

— «Şu hâlde iş başına efendiler. D'Albaran, bu
asîlzâdeleri mağaraya kadar götür. Kendilerine yar-
dım et. İş bittiği zaman gelir bana haber verirsin, so-
nucu bir de ben görürüm.»

Pardaillan daha fazla dinlemeden hızla indi. Hem
bu sefer, merdiven altına da saklanmayıp, duvarda
yeni öğrendiği gizli kapıyı açtı ve dehlizde yirmi adım
kadar gidip oradaki girintiye sindi.

Az sonra D'Albaran'la iki İspanyol da indiler ve
dehlizden geçip bir mağara içinde gözden kayboldu-
lar. Biraz zaman geçince, herbiri birer fıçı yuvarlaya-
rak tekrar belirdi. Koca D'Albaran, sırtındaki şık kos-
tümünün kirlenip harap olmasına aldırmadan harıl
harıl çalışıyordu. Şövalye bu fıçıları pek iyi tanıyor
olacaktı ki hayretle mırıldandı:

«Barut!.. Gülleler!.. Bunların maksadı nedir aca-
ba?»

Sonra birden elini alınına vurup düşündü: «Öyle
ya... Nasıl oldu da bunu akıl etmedim. Herhalde Fa-
usta benim buraları bildiğimi kestirdi. Buradaki cep-
hane deposunu taşımaya karar verdi. Zavallı! Bütün
mahzenlere nasıl girileceğini öğrendiğimden haberi
yok...»

Ama, bir yandan da bu düşüncesinin pek doğru olmadığını aklı kesiyor gibiydi. Nitekim bu sırada D'Albaran'ın:

— «Siz fıçıları buraya kadar yuvarlayın, ben yukarıya çıkarıp dizeyim,» dediğini duydu.

D'Albaran, yukarıya çıkmıştı. İki İspanyol hem fıçı yuvarlıyor, hem de gevezelik ediyorlardı. İşte Şövalye bu gevezelikler sayesinde yukarıda, binayı uçurmak için hazırlık yapılmakta olduğunu öğreniverdi.

Bu fikir, onun aklına gelmemiş değildi. Ama, Fausta'nın bu kadar bayağıca bir iş yapabileceğine ihtimal vermemişti. Demek doğrudu!.. Demek, kendisine burada randevu veren Fausta, onun canına kıymak için patlayıcı bir tuzak hazırlıyordu!..

İçinde müthiş bir tiksinti hissetti. İçinden:

«Yani beni bu binayla birlikte havaya uçuracaklar, öyle mi?» Dedi. Yerinden fırlamak, bu alçakların hepsini parça parça etmek için dayanılmaz bir arzu hissetti.

Kendini zor zaptedebildi. Zaten bu sırada D'Albaran da yukarıya çıkmış, Fausta'ya:

— «Patlayıcı madde hazırlandı, Madam,» dedi. «Mahzende birkaç fıçı daha kaldı. Onları bırakalım mı?»

Fausta itiraz etti:

— «Olmaz. Pardaillan'ın buraları bildiğini unutup yorsun D'Albaran. Bak, öteki cephaneliklerimi bulup hepsini teker teker havaya uçurdu. Şimdi benim mektubumu da almıştır. Belki bu mektup ona mağaraları hatırlatacaktır. Orada ona barut bırakmaya gelmez.»

— «Öyleyse ne yapalım? Bu fıçıları ortada bırakamayız.»

Fausta ayağa kalktı:

— «Dur, ben de seninle geleyim,» dedi.

Birlikte aşağı indiler. Bu sırada iki İspanyol, dibini patlattıkları bir barut fıçısını döke döke getiriyorlardı.

Fausta:

— «Mağarada kaç fıçı kaldı?» Diye sordu.

— «Bir tane, Madam.»

— «Getirin onu da...»

O zaman Fausta, az önce kendisinin girdiği gizli kapının açıldığı duvara yaklaştı. Fakat bu sefer başka bir taraftaki bir yaya dokundu. Hemen ufacık bir kapı açıldı. D'Albaran ayaklarının dibinde duran altı lüzumsuz fıçıyı kapıdan içeriye itiverdi.

Fausta, Pardaillan'ın da bilmediği bu gizli kapıyı hemen kapadıktan sonra emretti:

— «Şimdi mağaranın kapısını da kapatın.»

D'Albaran dehlize girdi. Biraz sonra tekrar döndü. Bu sefer peşinde, kendini hissettirmeden gelen Pardaillan da vardı. Şövalye herifin dış kapıyı kapattığını görünce, işin bittiğini anlamıştı.

Fausta:

— «Artık Pardaillan, mağarayı istediği kadar ara-sın. Hiçbir şey bulamaz,» dedi. «Şimdi yukarıya bakalım, neler yaptığınızı görelim, D'Albaran.»

Pardaillan bu sözleri duymuştu. Onlar yukarıya çıkınca, hemen gizli kapıyı açıp mahzene girdi. Yukarıdan Fausta'nın seslendiğini duydu:

— «Aferin iyi olmuş, D'Albaran. Şimdi bana söyle bakalım, fitil, barutu ne kadar zamanda ateşler?»

D'Albaran cevap verdi:

— «Beş dakika sürer, Madam.»

— «Onu sen ateşlersin. Mağaraya kaçacak zamanın olur, değil mi?»

— «Merak buyurmayın, Madam. Rahat rahat dışarıya bile çıkabilirim.»

Bir an sustular. Sonra tekrar Fausta'nın sesi duyuldu:

— «Şimdi mutfağa çıkalım, efendiler. Sizlere son talimatımı da vermek istiyorum. Sen bu mahzenin kapısını da kapa, D'Albaran.»

Yukarıya çıktıklarını gösteren ayak sesleri duyuldu.

Arkalarından Pardaillan da merdiveni tırmandı. Patlayıcı maddenin hazırlandığı mahzenden geçerken, bütün cesaretine rağmen, ensesinden soğuk terler boşandığını hissetti. İkinci merdiveni de yarısına kadar çıktığı vakit, yukarıdan Fausta'nın sesi geldi:

— «Bahçede tıpkı köylüler gibi çalışacaksınız, efendiler... Pardaillan'ı tanıyorsunuz. Gelecek olursa, çiftçinin burada bulunmadığını, kendinizin gündelikçi olduğunuzu söylersiniz. Onu şüphelendirmeyin. Hemen mutfağa dâvet edin. Akşam, güneş battıktan sonra da her tarafı kilitlersiniz. Sabahleyin erkenden, yine bütün kapıları açın. Yarın saat tam onda gideceksiniz. Göreviniz o saatte bitmiş olacaktır.»

Bir süre sonra D'Albaran'ın acıklı bir sesle söylediği duyuldu:

— «Ben çok meraktayım. Madam!.. Çok meraklıyım. Siz bu geceyi manastırda, başrahibenin yanında geçireceksiniz. Ben de Paris'e döneceğim ve sabahleyin erkenden taşocağından mahzenlere gireceğim. Siz de gizli yoldan kucağınızda çocuk ve yanınızda o köylü kadın olduğu hâlde sabahleyin manastırdan buraya geleceksiniz. Sonra Mösyö de Pardaillan gelecek. Siz çocuğu ona vereceksiniz ve çocuk, sütninesiyle buradan gidecek. Siz de Pardaillan'la beraber burada kalacaksınız. Böyle sanıyorsunuz. Oy-

sa Mösyö de Pardaillan çocuğu alır almaz onunla beraber gidecektir. Ben bundan eminim.»

— «Pardaillan, çocuk gittikten sonra gidecektir. Hem burada kalmayı da kendisi isteyecektir. Bu işin nasıl olacağı bana ait bir mesele... Ben ondan burada kalmasını istemeyeceğim. O kendi isteğiyle kalacak.»

— «Öyle olsun, Madam. Saat onbirde siz yine manastıra döneceksiniz. Mösyö de Pardaillan burada yalnız kalacak, diyorsunuz. Kalır mı hiç?»

— «Kalacaktır.»

— «Farzedelim ki kaldı, Madam... Ben saat tam onbirde gelerek, fitili ateşleyip kaçacağım. Ama, ya siz hâlâ buradaysanız?.. Ya kendi elimle sizi havaya uçurursam?..»

— «Bu olamaz.»

— «Nasıl, olamaz?.. Umulmadık bir aksilik çıkıverir.»

— «Peki, D'Albaran. Şu hâlde ben giderken arkamdan mahzen kapısını açık bırakırım. Saat onbire on kala sen girersin ve kapıya bakarsın. Açık-sa, ben gittim demektir. Açık değilse, daha buradayım. O zaman fitili ateşlemezsın. Nasıl, bu iyi mi?»

— «Hay Allah sizden razı olsun!.. Gördünüz mü işte?.. Yüreğime su serptiniz. Beraber gelmiş olsaydık, o zaman...»

Fausta, sâdık devin sözünü kesti:

— «Ben Pardaillan'a yalnız geleceğime söz verdim. Sözümde durmazlık edemem. Haydi bakalım, artık gidelim.»

— «Başüstüne.»

K A Ç I Ş

Pardaillan aceleyle basamakları indi. Şu son konuşmadan, istediğinden de on kat fazlasını öğrenmişti. Daha fazla durmasına gerek kalmamıştı. Hemen, geldiği yoldan hızla çıkıp gitti.

Yirmi dakika sonra arkadaşlarıyla buluşuyordu. Escargasse'yle Landry Coquenard da oradaydılar. Manastırı kolaçan ederken, rahibelerden, Fausta'nın bu gece başrahibeye misafir olacağını duymuşlardı.

Pardaillan hepsini mahzene soktu. Yirmi dakikalık bir yolculuktan sonra hep birlikte çiftliğin mutfağına çıktılar. Sonra tekrar mahzene indiler ve saatlerce, birtakım esrarengiz işler yapıp durdular. Hava kararmış, vakit ilerlemiş ve İspanyollar, Fausta'nın tembih ettiği gibi her tarafı kapatıp gitmişlerdi. Mahzenlerdeki işlerini bitiren beş ahbap, tekrar mutfakta buluştular. Pardaillan, Escargasse'yle Gringaille'ye ve Landry'e oracıkta kendilerini beklemelelerini tembih ettikten sonra fenerini eline alıp Valvert'le birlikte mahzenlerden manastıra giden gizli dehlize girdi.

Bir saat sonra tekrar geri dönmüşlerdi. Hem bu sefer Şövalye'nin kucağında küçük Loïse, yanında da Perrine ana vardı. Çocuk her dakika:

— «Annem nerede? Annem nerede?» Diye sızlanıp duruyordu.

Şövalye de bıkip usanmadan:

— «Yarın anneni göreceksin, yavrum,» diyordu.

Artık, orada daha fazla durmaları için bir sebep yoktu. Pardaillan hep beraber Grand-Passc-Partout

hanına gitmelerinin daha doğru olacağını tasarlamıştı. Çocuk, hem orada daha emniyette olacak, hem de daha iyi bakılacaktı.

Bütün yol boyunca Pardaillan'ın, mışıl mışıl uyan yavrucuğu kucığında taşıdığını söylemeye lüzum var mı? Bu gidişle kale kapısına ulaştıkları vakit saat gecenin onbir buçuğu olmuştu. Kapı kapalıydı. Fakat Pardaillan'ın gösterdiği bir kâğıt hemen kapının açılmasını sağladı.

Hâsılı Valvert'le Nicole karşılaştıkları zaman saat neredeyse oniki oluyordu. Üstünkörü giyinebilmiş olan Nicole, delikanlıya hemen sabahki mektubu haber vermeyi ihmal etmedi.

*

Valvert mektubu alınca, yerinde duramaz oldu. Arkadaşlarına bir şey söylemeden, yıldırım hızıyla Fers sokağındaki eve koştu. Bir mum yaktı. Masanın üstünde bulduğu mektubu açınca beyninden vurulmuşu döndü!

Trahoir hanına ulaştığı zaman saat onikiyi çalışıyordu. Bir yarış atı hızıyla koşuyor ve kendi kendine: «Ah! Geç kaldım! Geç kaldım!» diye söylenip duruyordu.

Nihayet kiliseye vardı. Cümle kapısında güçlü kuvvetli dört at koşulu bir kupa arabası duruyordu. Valvert bu arabayı görmedi bile. Kiliseye daldı, içeride yirmi kişi kadar vardı. Hepsi mihrabın önüne toplanmıştı. Kilisenin aydınlık olan tek yeri de burasıydı.

Mihrabın önünde, birinci sırada, bir tarafta Concini ve Rospignac görünüyordu. Öte tarafta da Léonora ile Florence duruyorlardı. Kilisede onlardan

başka kadın da yoktu. Rahip mihraba çıkmış, törene başlamıştı.

Valvert bütün bunları doğru dürüst görmedi bile. Ölü yüzü gibi sararmış benziyle, Florence'yi kendisinden ayıran silâhşor kalabalığını geçti. Florence'ye doğru koşarken boğuk ve öfkeli bir sesle:

— «Florence! Ben geldim!» Diye haykırdı. Bu haykırışa keskin bir sevinç çığlığı karşılık verdi.

— «İmdat Odet! İmdat!»

Ama Florence yalnız imdada çağırmakla kalmamış, etrafın şaşkınlığından yararlanarak ondan yana seğirtmişti. Valvert de ona ulaşmış, sevgilisini kollarının arasına almıştı. Birlikte, sevinç ve heyecandan titreyerek, kapıya doğru ilerlemeye başlamışlardı. Onbeş adım daha atınca, dışarıda olacaktı.

Valvert, bu âna kadar muhakemesiyle hareket etmiş değildi. Bomboş bir kafayla, ne yaptığını bilmeden ve âdeta içgüdüleriyle davranmıştı. Karşısına bir engel mi çıkmıştı? O, bu engeli aşmış mıydı? Bilmiyordu. Herhalde başına müthiş bir felâket gelmeden, sevgilisini kurtarmak istiyordu. Kafasında bu düşünceden başka bir şey yoktu. «Ah! Geç kaldım!» Demişti ama, pekâlâ zamanında da yetişmiş ve sevgilisini kollarına alabilmişti.

Fakat bu sırada, mihrabın çevresindekiler de şaşkınlıklarından kurtuldular. Câni sürüsü homurdanmaya koyuldu. Léonora, kocasını en ufak bir sıyrıktan bile korumak için hemen ondan tarafa atılıp vücudunu ona siper etti. Concini ise Rospignac'a dönüp seslendi:

— «Eee... Haydi! Ne duruyorsun? Karını korusana, Rospignac!»

Fakat Rospignac'ta, o cesur Rospignac'ta en ufak bir hareket bile görülmedi. Yerine mihlanmış gibi

kalakalmıştı. Nedendi acaba? Valvert'ten sarayda gördüğü hakaretin bir aynını burada göreceğinden korktuğu için mi? Burası bilinemez. Muhakkak olan bir şey varsa, kılıcını çekip saldıracağı yerde, hançerini eline aldığı ve kendi gövdesine saplamaya hazır bir hâlde beklediğiydi. Mamafih bu şaşkınlığı ve tereddüdü uzun sürmedi. Kılıcını çekti, yavaş yavaş ilerlemeye başladı.

Yanıdakiler de açılmış, iki rakibin rahatça dövüşebilmesi için çepeçevre sıralanmışlardı. Bir kısmı da iki sevgiliyle kapının arasında yer almış, Valvert'in gideceği yolu kesmişlerdi. Fakat, hiçbiri kılıcını çekmiş değildi. Bu cânî sürüsünden elinde kılıcı olan tek kişi Rospignac'tı.

Valvert, Rospignac'ın yalın kılıç geldiğini görünce durdu ve lâhzada kılıcını kınından sıyrırverdi. Aynı anda yumuşak bir itişle Florence'yi kendinden uzaklaştırdı ve çarpışmaya hazırlandı.

Fakat, bu kadar gözün heyecanla beklediği bu dövüş, gayet kısa sürdü. Valvert, şimşek hızıyla kalabalığı geçip düello hilesine bile tenezzül etmeden müt-hiş bir hamleyle hasmına saldırdı. Rospignac'ın elinden kılıcı düştü. Ellerinin havada çırpındığı ve sırt-üstü yere yuvarlandığı görüldü.

O zaman Valvert gerisin geriye döndü, farkında değilmiş gibi davranmıştı ama, cânî sürüsünün, yolunu kesmek için yaptıkları manevrayı pekâlâ farketmişti. Şimdi kendisine dış bileyen bu bir sürü haydudun arasından geçmesi gerekecekti. Tatlı bir sesle sevgilisine:

— «Arkamdan gel... Peşimi hiç bırakma ve korkma!» Dedi.

Genç kız, cesur bir gülümseyişle cevap verdi:

— «Korkmuyorum. Siz gidin, ben geliyorum.»

Ve Valvert, kanlı kılıcı elinde, karşısındakilerin hâlâ kılıç çekmediklerine şaşarak yürüdü.

Karşısına birdenbire Concini dikilmişti. Kılıcını çekmemiş, kollarını göğsünde kavuşturmuştu. Valvert'in, sevdiğinin babasını vuramayacağından emin görünüyordu. Bu hile bir kere sökmüştü. Neden bir daha sökmesindi?..

Nitekim Valvert, Concini'ye dokunmadı. Sadece eliyle onu şöylece bir kenara itti. Fakat bu harekette öyle müthiş bir kuvvet vardı ki Concini, devrilen kilise sıralarıyla birlikte paldır küldür yere yıkıldı. O zaman, gururu yaralanmış, hiddetinden kudurmuş bir hâlde haykırdı:

— «Vurun! Öldürün!»

Léonora da haykırdı:

— «İkisini de gebertin! İkisini de sağ bırakmayın!»

Müthiş kadın, korkunç kinini bu feryatla kusmuştu.

Bu kışkırtmalara, yirmi hançereden birden fırlayan korkunç nâralar cevap verdi ve aynı anda yirmi haydudun ellerinde kılıçları beliriverdi.

Ancak o zaman Valvert'in sırtından soğuk korku terleri boşandı. Hayır, kendisi için değil, Florence için korkuyordu. Çılgınca bir dehşet okunan gözleriyle başını çevirip ona baktı. Genç kız, meseleyi hemen anladı. Koynundan bir hançer çıkarıp Valvert'in boynuna sarılarak onu öptü ve mırıldandı:

— «Beni canlı olarak ellerine geçiremezler! Birlikte öleceğiz.»

Sevdiğinden aldığı ilk aşk öpücüğü, Valvert'in gücüne güç katmıştı. Delikanlı birden kendini Samson kadar kuvvetli hissetti. Yüzü ümitle ışıldadı. Bakışlarında bir parıltı belirdi:

— «Ölmek mi?» Dedi. «Ne ölmesi, canım? Biz bu köpek sürüsünün leşlerinin üstünden geçecek ve yaşayacağız, sevgilim...»

Aynı saniyede dosdoğru ileri saldırdı. Kılıcının ucuyla, yanıyla her tarafıyla vuruyor, deliyor, kesiyordu. Önündeki kalabalıktan boğuk inilti, fer-yatlar yükseliyor, dört bir yana kan fışkırıyor, adamlar düşüyor; Rospignac gibi bir daha kalkmamacasına seriliyordu.

Fakat önünde üç katlı, kılıçtan bir duvar vardı. Onu kolay kolay aşamayacaktı. Nitekim aşamadı ve ardından ölüm çemberinin kapanacağını hissetti. O zaman birdenbire aklına gelen kurtarıcı bir ilhamla kılıcını Florence'ye verdi. Eğildi, yerden ağır bir meşe sırayı kaldırdı. Döndürüp savurmaya başladı. Florence sırtını ona dayamış, onunla beraber dönüyor; bu ölüm sağanğından zarar görmüyordu. Bu ağır meşe sıranın amansız saldırısından kaçamayanların hepsi kafaları kırılıp patlayarak, vücutları ezilerek, saman çöpleri gibi yerleri boyladılar. Kaçabilenler de soluğu pek uzakta aldılar. O zaman Valvert müthiş bir kahkaha attı ve hâlâ ölüm saçan sırayı savurmaya devam ederek ilerledi.

Kapının önü temizlenmiş, yol açılmıştı, ama, şimdi ne olacaktı? Valvert, burasını düşünmedi bile, Hele bir kere şu cehennem kilisesinden dışarı çıksın, ondan sonrası kolaydı. Tereddüt bile etmeden, Florence'ye:

— «Sen önden yürü!» Dedi.

Genç kız, ceylan gibi dışarıya sıçradı, O oraya vardığı sırada, yalın kılıç koşup gelmiş olan iriyarı bir adam da kapıdan içeriye girmeye hazırlanıyordu. Bu Landry Coquenard'dı. Landry, hancı kadının, sözlerini duyunca deliye dönmüş, hemen Fers sokağındaki eve koşmuş, mektubu o da okumuş ve solu-

ğu burada almıştı. Landry, genç kızı görünce, koşmaktan nefes nefese:

— «Kapıda bir araba var, binin!» Dedi.

İyi ki söylemişti. Zira Florence, onu da düşman sanmış hançerini kaldırmıştı bile... Landry'in sesini tanımamış olsaydı, zavallının hâli haraptı. Fakat genç kız da soğukkanlılığını kaybetmiş değildi. Landry'in eline Valvert'in kılıcını sıkıştırırken:

— «Odet!» Diyebildi.

Valvert bu sırada toplanıp üstüne saldırmaya çalışan câni sürüsüne elindeki meşe sırayı fırlatmış, ortalığı yine allak bullak etmişti. Kapıya doğru koşunca, Landry'i karşısında buldu. Hızır gibi yetişen Landry, bir yandan efendisinin eline kılıcını sıkıştırırken, öte yandan da:

— «Arabaya, Mösyö, arabaya!» Dedi. «Hemen sürmeye başlayın ve beni düşünmeyin!..»

Valvert, arabacı yerine sıçrarken, Landry de hayvanlardan birinin üstüne gökten inercesine kondu. Ve hayvanı olanca gücüyle mahmuzladı.

Valvert'in sıçradığı arabacı yerinde horul horul uyuyan bir adam vardı. Delikanlı dizginleri onun elinden çekip aldı. Öteki eliyle herifi sarsarak emretti:

— «Atla aşağı!..»

Dehşet içinde uyanan zavallı arabacı, burnunun dibinde böyle müthiş bir surat görünce, aşağı atlamakla kalmadı, tabanları yağladığı gibi ardına bile bakmadan kaçıp gitti.

Hayvanlar kudurmuşçasına dötrnala kalkmışlardı, Concini'nin, haydut sürüsü, peşlerinden :

— «Vur!» Diye bağırıyordu. Ama, bu bağıranlara aldırın yoktu. Araba yıldırım hızıyla karanlık caddelelere dalmış, peşindekilerin hepsini geride bırak-

mış, birkaç dakika sonra da gelip hanın önünde durmuştu.

Valvert, handan apansız ayrılışından tam bir saat sonra, tekrar aynı yere dönmüş bulunuyordu. Arkadaşlarından hiçbiri yatmış değildi.

Bir saat sonra hanın avlu kapısı tekrar açıldı ve bir arabaya yol verdi. Arabacı yerinde gayet ciddi ve azametli bir tavırla Landry Coquenard oturuyordu. Bu adamın elinden gelmeyen iş yoktu galiba... Arabanın içinde de Florence, küçük Loïse ve Perrine ana vardı. Florence, küçük Loïse'yi kucağında tutuyor ve yavru da tombul kollarını onun boynuna dolamış:

— «Muguette anne?» Diyordu. «Mademki sen öyle istiyorsun, şimdi gideceğimiz Bertille anneyi de çok seveceğim. Ama, hepsinden fazla seni seveceğim, Muguette anne!..»

Arabanın ardından, tepeden tırnağa silâhlı Gringaille'yle Escargasse atla gidiyorlardı. Arabanın kapısı hizasında Kral'ın hediye ettiği güzel atlardan birine binmiş olan Valvert gidiyor ve Pardaillan da onun yanında yaya yürüyordu. Bütün bu kalabalık, Saugis'e gidecek, Şövalye ise Paris'te kalacaktı.

Hanın önünde bir araba durduğunu gören Pardaillan, geceleyin, hiç vakit kaybetmeden yola çıkılmasını akıl etmişti. Bu bir çeşit kaçıştı. Zira Florence'yi Concini'nin elinden kurtarmak için Paris'ten sıvışmaktan başka çâre yoktu. Çünkü Concini, babalık hakkına dayanarak kızını zorla konağına getirebilirdi. Bu işe, Valvert'in de akli yatmıştı. Hem Florence'yi, Léonora'nın zâlim pençesinden kurtarmak, hem de küçük Loïse'yi bir an önce annesinin, babasının kucağına teslim etmek istiyordu.

Şurasını da söylemek lâzımdır ki bir gün önce olsaydı, Valvert, Florence'yle Loïse'yi Escargasse'nin

ve Gringaille'nin himayesinde Saugis'e gönderir, Şövalye'yi asla yalnız bırakmazdı. Fakat bugün artık iş değişmişti. Pardaillan'ın Fausta ile yapacağı son mücadelede de kendi hissesine düşen rolü oynamış, Monmartre'deki işi bitirmiş bulunuyordu. Fausta'nın mağlûp olacağı kesindi.

Onun için tasasız gidiyordu. Hem zaten bu ayrılık, yalnız birkaç saat sürecekti. Şövalye de sabahleyin erkenden Fausta ile hesabını görüp Saugis'e hareket edeceğine söz vermişti.

Bu ayrılış da epey hazin oldu. Şövalye bile heyecanını belirten bir tarzda bıyıklarını ısırarak, onlarla sarmaş dolaş vedâlaştı.

Araba hareket etmeden önce, Valvert:

— «Haydi, arabaya buyurun, Şövalye!» Dedi. «Kızınız Florence ve torununuz Loïse ile birlikte rahat bir yolculuk yapın. Bunu hakettiniz.»

Pardaillan ciddileşti:

— «Yooo! Bu kadar kötülüğü Madam Fausta'nın yanına bırakamam. Ona son bir ders de vermezsem, ömrüm oldukça yanarım.» Ve gür sesiyle arabacıya emretti:

— «Bas kamçıyı! Bas kamçıyı!»

Araba hızla yola koyuldu ve karanlıkta kayboldu.

PARDAILLAN'IN SONU

Monmartre'deki Bénédictines manastırında saat dokuz buçuğu çalmıştı.

Manastırın geniş bahçesinin ortasında küçük ve şirin bir bina vardı. Fausta, küçük Loïse'yi bu binaya saklamıştı. Ve şimdi de Pardaïllan'a götürüp teslim etmek üzere almaya gelmişti.

Binanın kapısındaki üç basamağı, kendi evine ayak basan bir insan serbestliğiyle aştı. Binaya girdi. Aradığını bulamayınca, hiç merak ve endişe duymadan tekrar geriye dönüp bahçeye bakmak istedi. Fakat döner dönmez de olduğu yerde mıblanmış gibi kalakaldı. Kapı ile kendi arasında ve yol üstünde Pardaïllan duruyordu.

Fausta dehşet içinde:

— «Pardaïllan!» Diye mırıldanmaktan kendini alamadı. Pardaïllan gülümsedi.

— «Evet, bendenizim...»

Fausta şaşkın şaşkın tekrarladı:

— «Pardaïllan, siz buradasınız, ha?»

— «Bunda şaşacak ne var? Çocuğu bana getirmek için boşu boşuna yorulmayasınız diye kalktım, onu kendim almaya geldim.»

— «Çocuğu aldınız mı?»

— «Aldım ya, Prenses... Ama, merak etmeyin, kendisi şimdi Saugis'te anasının, babasının yanındadır. Orada emniyette olacağından da şüphe etmezsiniz sanırım.»

Fausta, şimdiye kadar sadece şaşırmış gibiydi. Fa-

kat çocuğun alındığını da duyunca, artık yediği darbenin ağırlığını saklayamadı. Perişanlaştı. Bitkin bir hâlde bir iskemleye çöktü. Şövalye:

— «Allah Allah! Ne oluyorsunuz canım?» Dedi. «Ben sizi bu kadar üzeceğimi nereden bileyim? Ben de sizin hoşunuza gidecek bir iş yaptım diye seviniyordum. Bilsem, yapar mıydım? Çok üzüldüm doğrusu!..»

Fausta homurdandı:

— «İblis!»

Beriki, duymamış gibi devam etti:

— «Haa, anladım. Siz bana çiftlikte randevu vermişsiniz... Beni burada görünce üzüldünüz herhalde. Kimbilir yine beni lâyük olduğum gibi karşılamak için neler hazırlamışsınızdır? Tarafınızdan tanınmak şerefine nail olduğumdan beri, Allah sizden razı olsun, böyle sürprizlerinizi hiç eksik etmezsiniz... Buyurun, çiftliğe gidelim...»

Fausta, hemen ayağa kalktı ve soluk soluğa:

— «Sahi mi?» Diye sordu. «Razı mısınız?»

— «Neden razı olmayayım. Acelem yok ya... Daha bol bol çene çalarız. Bu kadar zahmet edip hazırlanmışsınız. Şimdi emeklerinizi boşa çıkarmak, Şövalyeliğin şanından mıdır?»

Fausta: «*İnanayım mı, inanmayayım mı?*» Gibilerden Pardaillan'ın yüzüne baktı. Şövalye'yi gayet ciddî görünce:

— «Peki gidelim,» dedi.

— «Buyurun Prenses.»

Saklayamadığı bir aceleyle binanın mahzenine önden kendisi indi. Bir meşale alıp yakmak istedi, fakat Pardaillan:

— «Bırakın, nâzik elleriniz kirlenmesin!..» Diye-

rek meşaleyi alıp yaktıktan sonra, sanki hiç yol bilmiyormuş gibi bir kenara çekildi:

— «Buyurun, siz önden gidin.»

Ycraltı dehlizinde yürürlerken, Fausta düşünüyordu:

«Hep gurur... Bu adam tepeden tırnağa gurur. Kendisine teklif edilen taçları, tahtları hep gururu yüzünden reddetti. Her türlü parlak geleceği ve mevkii gururu yüzünden tepti. Gururu yüzünden meteliksiz bir sergüzeştçi olarak kaldı. Ömrü boyunca yalnız gururuna hizmet etti ve şimdi de gururu yüzünden mahvolacak! Orada kendisini ölümün beklediğini seziyor! Sezdiği hâlde gitmemeyi gururuna yediremiyor.»

Çiftliğin mahzenine açılan kapıya geldikleri zaman, kenara çekilip Pardaillan'a yol verdi. Şövalye, bunun bir nezâket gösterisi değil, sadece D'Albaran'a işaret vermek için kapıyı açık, bırakmak kaygısından ileri geldiğini pekâlâ anladı. Fakat ses çıkarmadı. Merdivenden çıkarırken Fausta'ya yol verdi ve:

— «Meşaleyi buraya bırakayım... Merdivenler aydınlanmış olur,» dedi.

Fausta, Şövalye'nin peşinden geleceğinden emin, çıktı. Mutfaktaki arkalıksız iskemlelerden birine oturdu. Şövalye yukarıya çıkınca, mahzen kapısını kilitleyip anahtarlarını cebine attı. Bütün bunları gayet sâkin bir tavırla yaptıktan sonra, gelip Fausta'nın karşısında durdu ve şöyle dedi:

— «Beni burada nasıl bir âkıbetin beklediğini size söylemeye lüzum bile yok. Dün buradaydım. Siz beni görmediniz, fakat ben herşeyi gördüm ve duydum. İşte şimdi beni düşürmek istediğiniz kapana girmiş bulunuyorum. Şu farkla ki benimle beraber siz de aynı kapana girdiniz. Hem şimdi rollerimiz de değişti. İstersem ben çıkar, sizi burada bırakırım.»

Fausta, tir tir titredi. Endişeyle Şövalye'ye baktı. Pardaillan, soğuk bir tavırla:

— «Merak etmeyin, Madam,» dedi. «Böyle bir niyetim yok.» Fausta rahat bir soluk aldı. Pardaillan devam etti:

— «Mâsum bir yavrucağı âlet ederek beni düşürmeye kalkıştığınız bu tuzığa bile bile geldim. Bu hareketinizin ne iğrenç, ne çirkin olduğunu söylemeye gerek var mı? İstesem gelmeyebilirdim...»

Fausta dikkat kesilmişti:

— «O hâlde neden geldiniz?»

— «Gayet basit, Madam. Ben artık yaşlandım ve yoruldum. Hayatta sevdiğim birkaç kimse vardı. Onları rahatça yaşayacak bir duruma geldiklerini, mutlu olduklarını görmüş bulunuyorum. Sizin bütün emellerinizi, kötü tasarılarınızı yıkıp yerle bir ettikten ve sizi artık hiç kötülük yapamaz bir hâle getirdikten sonra benim hayattan ne isteğim kaldı ki? Artık öbür dünyaya göç edebilirim. Ha sizin uygun gördüğünüz ölümle ölmüşüm, ha başka türlü ölmüşüm. Hepsi bir. Bu bakımdan burada ve sizin beğendiğiniz şekilde ölmek istiyorum. Yalnız, sizi de öbür dünyaya beraber götürmeyi aklıma koydum, Madam.»

Fausta dimdik kesildi:

— «Beni de mi?»

Pardaillan gayet kesin bir ifadeyle:

— «Evet sizi de...» Dedi. «Siz de, uşağınız D'Albaran bizi havaya uçuruncaya kadar burada benimle beraber kalacaksınız. Şimdi artık istediğiniz kadar söyleyin, bağırın, çağırın, yalvarın ve ağlayın, Madam!.. Verdiğim karardan beni hiçbir şey caydıramaz. Hem artık ne söyleseniz, size cevap verecek değilim.»

Ve Pardaillan ıslıkla bir marş çalarak bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı.

Fausta, Pardaillan'ı buraya, şu barut fıçılarının üstüne getirdiğinden beri her ihtimali düşünmüş, yalnız bunu, yâni Şövalye'nin kendisini de ölüme sürükleyeceğini tahmin etmemişti. Dehşet içinde bağırdı:

— «Ama buna imkân yok! Siz bu kadar kötü bir şey yapamazsınız. Siz yeryüzünün en iyi yürekli adamısınız.»

Pardaillan sesini çıkarmadı. Fausta, Şövalye'nin sözünde durduğunu anladı. O zaman, diğer söylediklerini yapacağını da aklı kesti. Bir an pek şaşırıp bozulduysa da sonra çabucak kendini topladı. Başına gelen müthiş maceraya boyun eğmekten başka çâre var mıydı?

— «Pekâlâ,» dedi. «Ben de ölümden korkuyor değilim. Hem zater ben de canımdan bezdim. Bütün emellerim suya düştü. Dünyada ümit edebileceğim hiçbir şey kalmadı. Beraber ölelim, Pardaillan!.. Bu, ölümlerin en güzeli olur!..»

Pardaillan, yine ağzını açmamıştı. Fakat Fausta bu müthiş sessizliğe tahammül edebilir miydi? Nitekim dayanamadı, bir zaman sustuktan sonra, inanılmayacak derecede samimî bir tavırla:

— «Dinleyin, size söyleyeceklerim var,» dedi. «Siz isterseniz cevap vermeyin, ama, benim bir insan sesi duymam lâzım. Onun için konuşacağım. Size itirafta bulunacağım. Evet. Mademki son saatim geldi, bazı itiraflarda bulunmak durumunda değil miyim?»

Anlattı. Olağanüstü hayatının en ilginç bölümlerini teker teker saydı döktü. Daha çok şey de söyleyecekti ama, Pardaillan sert bir tavırla sözünü kesti:

— «Vakit geldi! Saat onbire on var, Madam...

Bu saatte, sâdık köleniz D'Albaran, emirlerinizi yerine getiriyor. Mahzene giriyor... Bakıyor ki kapı açık... Halbuki kapıyı kapalı bulması lâzım... Yoksa barutları ateşleyemez. Ben gidip kapıyı kapatayım... Siz de benimle gelir misiniz?»

Fausta ayağa kalktı:

— «Gidelim,» dedi.

Şövalye mânalı mânalı gülümsedi: *Kaçmaktan ümidinizi kesin!*» Demek istiyordu. Kaçmak düşüncesi gerçekten de Fausta'nın aklından geçmişti. Düşüncesinin sezilişinden utanarak başını çevirdi. Birlikte indiler. Kapıyı kapadılar ve tekrar mutfağa döndüler.

Yine uzun, pek uzun ve bitmez gibi görünen dakikalar geçti...

Birden, uzaktan bir saat sesi, bir tek saat vuruşu aksetti... Fausta, bunun ardından gelecek öbür on vuruşu bekledi. Bekledi... Bekledi... Fakat hiçbir ses duyulmadı.

Saat bir defa vurmuştu. Başka vurmamıştı ve hiçbir şey de patlamış değildi. Kadın kekeleydi:

— «Saat! Saat!»

— «Evet saat geçti. Şimdi onbiri çeyrek geçiyor, Demin onbiri çalmıştı ama, siz o kadar dalgındınız ki farkına varamadınız...»

— «Peki, o hâlde... D'Albaran ne oldu?»

Pardaillan bir meşale alıp mahzenin kapısını açtı:

— «Geliniz, Madam,» dedi.

Birlikte indiler. Pardaillan ona, mahzenin kapısının ardına kadar açık olduğunu gösterdi. Meşalesini yere eğdi. Fital olarak kullanılmak üzere yere upuzun dökülmüş olan barut yoktu.»

— «Sizin D'Albaran görevini yaptı,» dedi. «Fitali yaktı... Yaktı, ama, bakın...»

Ve üstüste yığılı fıçılara bir tekme vurunca, hepsi paldır küldür, yerlere döküldü. Fausta:

— «Boş...» Dedi.

Pardaillan:

— «Evet, bütün fıçıları boşalttım ve barutlarını suya attım,» cevabını verdi.

Fausta tekrar kendine hâkim olmuş, sâkinleşmişti.

— «Şu hâlde neden yukarıda beraber öleceğimizi söylemişsiniz?»

— «Çünkü size, öleceğini bilen bir adamın ne kötü dakikalar yaşadığını anlatmak istedim. Şimdi siz de bunu biliyorsunuz ya. Artık umarım ki bundan böyle başkasına bu çeşit oyunlar oynamazsınız.»

— «Peki, şimdi beni ne yapacaksınız?»

Fausta bunu, âdeta kendisine acındırmak isteyen bir tavırla sormuştu. Pardaillan çok soğuk bir tavırla cevap verdi.

— «Hiiiç...»

Birden dimdik kesildi. Erkekçe bir gururla söylendi:

— «Haydi, gidin Madam! Sizi affediyorum!»

Fausta, yüzünde bir kırbaç gibi şaklayan bu sözlere kızdı mı, yoksa memnun mu oldu, belli değildi.

— «Beni af mı ediyorsunuz?»

Pardaillan devam etti:

— «Evet, sizi bağışlıyorum! Eğer yaşarsanız, benim için: «*Bu adam her karşılaşmamızda bana vurmaya tenezzül etmemiş ve beni affetmişti.*» Demenizi istiyorum. Madam!»

Pardaillan, bunu söyledikten sonra elini uzattı; hükmeden bir tavırla ona kapıyı gösterdi.

Fausta, başını eğip hiç cevap vermeden çıktı. Aşağıya inince Pardaillan'ın merdiven ayağında bırak-

mış olduğu meşaleyi kaptı. Mahzenin sol duvarına sıçradı. Fazla gelen altı fıçı barutu koymuş oldukları küçük mahzenin gizli kapısını açtıktan sonra barut fıçılarına koştu. Bu fıçılardan biri taşınırken biri patlamıştı. Fausta ellerini baruta daldırdı ve heyecanla söylendi:

«Barut! Hem de ıslak filân değil! Ah, Pardailan! Bunu akıl edememişsin! Demek beni affediyorsun, ha? Halbuki ben seni affetmiyorum işte!.. Kendi canım pahasına da olsa affetmiyorum seni, Pardailan!»

Fıçıyı yakalayıp devirmiş, dört bir yana barut saçmıştı. Avuçlarını da barutla doldurarak mahzenin kapısına kadar yerlere barut serpti. Sonra meşaleyi alıp bu barutun üstüne atınca barut tozları ateş alıp çitirdamaya koyuldu. Şimdi artık barut fıçılarında doğru alevden bir yılan uzanmaya başlamıştı.

Fausta fazla beklememiş, meşaleyi barutun üstüne atar atmaz koşu koşu karanlığa dalıp koşmuştu.

Fausta mahzene inerken, Pardailan yukarıdan gözleriyle onu takip etmiş ve düşünmüştü:

«Şimdi ne yapacak? Benim yok etmek istediğim o küçük mahzene girip oradaki barutları ateşe verecek mi? Eğer bunu yaparsa, kendi hayatını da tehlikeye atacak demektir. Eğer barutu ateşler de ölürse, kaba hat benim mi? Ne münasebet!.. Kendi mukadderatı hakkında karar vermeyi yine ona bıraktım. Ölürse, kendi kendini öldürmüş olur... Bunda benim ne suçum var?»

Bunları, düşüncenin korkunç hızıyla aklından geçiren Pardailan, aşağıya inerek, bir an Fausta'nın hangi kapıdan geçtiğini anlamak ister gibi bakındı... Sonra gizli kapıyı açarak oradan içeriye daldı.

Hemen aynı anda, toprağın altında sanki müthiş bir gök gürültüsü kopuverdi. Yer yerinden oynadı.

Mağara duvarları çatlayıp sarsıldı. Sonra göğe doğru muazzam bir alev fışkırdı. Herşey yandı, uçtu ve darmadağın oldu...

Pardaillan öldü mü?

*

Oğlu Jehan de Pardaillan ve Valvert, bu müthiş haberi alınca hemen oraya koşup arama yaptılar. Vaktiyle çiftliğin bulunduğu sahada, toprak yüzünde epey uzaklara kadar bir sürü yıkıntıyı gözden geçirdiler. Fakat yıkıntılar arasında, Pardaillan'dan en ufak bir ize rastlayamadılar...

Buna karşılık, Jehan ile Valvert, Fausta'nın ölüsünü buldular. Ateşin bu vücuda hiç dokunmamış, hiçbir zarar vermemiş oluşu cidden garipti. Sadece Fausta'nın alnında hafif bir ezik ve yine aynı yerde bir-iki damla kan vardı, o kadar. Fausta mahzenlerin kumlu toprağına uzanmış taşlar ve döküntüler arasında uyur gibi yatıyordu. Karanlıkta koşarken ayağı bir yere takılmış, başını çarpıp yaralanmış olmalıydı. Acaba bu çarpmadan mı ölmüştü? Yoksa barut dumanlarından mı boğulmuştu? Anlaşılamadı...

Buna karşılık, ne toprağın altında, ne de üstünde, Pardaillan'a ait en ufak bir ize bile rastlanamadı, ama, o ister yaşıyor, ister ölmüş olsun, bir hayâl gibi kaybolmuştu. Yeraltı mahzenlerini babası kadar iyi tanıyan Jehan'la Valvert, günlerce ve haftalarca ısrarla aradıkları hâlde hiçbir şey bulamayınca bu işten vazgeçmek zorunda kaldılar.

Ancak, bu araştırmalar da Pardaillan'ın ölmediği hakkındaki inançlarını güçlendirmekten başka işe yaramadı.

*

Kral, Pardaillan'a verdiği sözü tuttu. Mareşal

D'Ancre'ye karısından, kızları Kontes Lésigny'yi ar-
kadaşı Kont de Valvert'e vermelerini istedi. Ve Kral,
bu isteğini, daha doğrusu emrini, o tarzda bildirdi ki
hem Léonora, hem de Concini, Kral'ın Florence'nin
doğumundaki müthiş sırrı bildiğini ve ancak bu em-
rinin yerine getirilmesi sâyesinde suçlarını affedece-
ğini sandılar. Oysa yanılıyorlardı. Kral sadece Parda-
illan'ın kendisine ezberletmiş olduğu cümleleri söy-
lüyor, hattâ bunların gerçekte neyi belirttiklerinin
bile farkında bulunmuyordu.

Fakat Concini ile karısı, Kral'ın pek çok şey bil-
diğine hükmettiler. Korkudan ödleri patladı. Kral'ın
bütün isteklerine razı olmakta acele ettiler. Üstelik
bu kadar ucuza kurtulduklarından ötürü de sevinç-
lerinden kaplarına sığamadılar.

Halk için ebedî bir sır perdesine bürünüp kalan o
müthiş patlamadan üç ay sonra, Valvert, sevdiğini
Rospignac'ın elinden kurtardığı o Saint-Germain-
L'Auxerrois kilisesinde, Kral'ın ve bütün maiyetinin
huzurunda Florence'yle evlendi.

Sonra büyültüp genişlettiği, zenginleştirip güzelleş-
tirdiği, eniştesi Jehan'inkine komşu topraklarına çe-
kildi. İki aile orada, bir tek aileymişçesine yaşamaya
koyuldular.

Efendisi sayesinde zenginleşen Landry Coquenard,
yine Valvert'ten ayrılmadı. İçinden: «*Yavrum!*»
dediği Florence'den, dünyanın bütün hazinelerini
verseler ayrılmazdı. Zaten o da vaktinin büyük bir
kısımını, yine oralarda toprakları bulunan Escargasse
ve Gringaille'yle başbaşa geçirip keyif çatıyordu.

Perrine ananın, Loïse'den ayrılmayacağından ki-
min şüphesi olabilir? Hele artık üç annesi ve dört-
beş de babası olan Loïse'nin keyfine sınır yoktu.

Valvert'le eniştesi Jehan, sık sık Pardaillan'ı ha-
tırlar ve ondan söz ederler. Söz Şövalye'den açıldığı

vakit, biri öteki tarafından hararetle desteklenerek şöyle haykırır:

— «Hayır! Şövalye de Pardaillan ölmüş olamaz!.. Onun gibi bir adam ölemez!.. Ona Azrail bile el sürmekten çekinir. Hayır! Yüce ruhlu Şövalye, kahramanlar kahramanı Pardaillan ölmedi!.. Bir gün, hiç ummadığınız bir sırada kimbilir yine hangi uzak ve efsanevî maceradan dönüp aramıza katılacaktır!..»

PARDAILLAN'LAR SERİSİNİN SONU